

Genís Samper i Triedu

50 ANYS D'ESCOLTISME CATALÀ
1927 - 1978

I. Apunts per a una història

.

Fundació Jaume Bofill - Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge

Barcelona, 1992

ÍNDIX DE MATÈRIES

L'ESCOLTISME CATALÀ 1927 - 1936

Un projecte de ressorgiment nacional 1

Els Minyons de Muntanya i l'excursionisme català (15). Els Minyons de Muntanya i Palestra (21). Els agrupaments confessionals de Minyons de Muntanya (27). Implantació dels Minyons de Muntanya (31).

D'Exploradores de España a Boy Scouts de Catalunya (42). Els Boy Scouts de Catalunya (49). Minyons de Muntanya i Boy Scouts de Catalunya: característiques diferencials de les dues institucions (57).

L'ESCOLTISME CATALÀ UNIFICAT 1936 - 1959

Entre l'ahir i el demà, fora de la legalitat 65

L'escoltisme català en el trasbals de la guerra (65). La desfeta de l'escoltisme català (75). Represa de l'escoltisme català (86). L'escoltisme català entre l'ahir i el demà (97). El capítol de 1948 (108). Governar l'escoltisme català fora de la legalitat (114). Batista i Roca, cap escolta nacional (127). L'escoltisme confessional a la institució catalana d'escoltisme (143). Efectius de la institució catalana d'escoltisme (155). Escoltisme català i escoltisme a Espanya (159). Escoltisme català i joventuts del règim (167). La crisi de 1958 (177).

MINYONS ESCOLTES DE CATALUNYA 1956 - 1978

El escoltisme confessional català 193

Projecte educatiu de Minyons Escoltes (193). Opció confessional de Minyons Escoltes (202). opció política de Minyons Escoltes (221). La branca llobatons (235). De minyons escoltes a rangers i pioners (249). De la ruta al truc (255). Les demarcacions de Minyons Escoltes (268). La formació de caps de Minyons Escoltes (279). La coeducació: fets i doctrina (283). Participació i col.legalitat (296). Col.laboració i conjunció Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi (309). L'escoltisme catòlic i l'església de Catalunya (316). Minyons Escoltes i l'escoltisme catòlic a Espanya (321). Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi, 1978 (336).

NUCLIS, ASSOCIACIONS I FEDERACIONS 1959 - 1978

Diversitat i unitat 341

Germanor de Minyons de Muntanya-Boy Scouts de Catalunya: Nucli A (341). Boy Scouts de Catalunya: Nucli B: identitat (346). Boy Scouts de Catalunya: Nucli B. Coeducació i laïcisme (354). Escoltes Catalans (361). L'escoltisme català i escoltisme a Espanya (370). Noies i Nois escoltes (384).

EL GUIATGE CATALÀ 1930 - 1978

L'escoltisme femení a Catalunya 391

Trajectòria històrica (391). Germanor de Noies Guies: desafiaments i debats (410). Guies Sant Jordi: opcions, mètodes i branques (424). Guiatge Català (446). El Guiatge Català i guiatge a Espanya (448).

Capítol primer

L'ESCOLTISME CATALÀ

1927 - 1936

Un projecte de ressorgiment nacional

LA GERMANOR DE MINYONS DE MUNTANYA

1.- Els Minyons de Muntanya, un escoltisme per Catalunya. 2.- Els Minyons de Muntanya i l'excursionisme català. 3.- Els Minyons de Muntanya i Palestra. 4.- Els agrupaments confessionals dels Minyons de Muntanya. 5.- Implantació dels Minyons de Muntanya.

ELS BOY SCOUTS DE CATALUNYA

1.- Dels Exploradores de España als Boy Scouts de Catalunya. 2.- Els Boy Scouts de Catalunya. 3.- Característiques diferencials de les dues institucions.

ELS MINYONS DE MUNTANYA UN ESCOLTISME PER CATALUNYA

L'educació falsa que havia rebut el nostre poble abans de 1923 portà fatalment a les vergonyes de la Dictadura. Cal que escarmentem. Cal preparar el futur amb l'experiència del passat. Un mot enclou tota la nostra posició d'abans de 1923: cofoisme. Tots cofois proclamàvem constantment les excel·lències de l'ésser català - érem els més eixerits, la nostra cultura era superior, posseïem els polítics més vius i els financers més experts, la Mancomunitat era més sòlida que l'Imperi Britànic. Posàvem banderes a tots els balcons. Cantàvem cançonetes a diari. Ballàvem sardanes per tots els carrers i places. Per un tres i no res escridassàvem per la Rambla tota mena de visques i moris, i apretàvem a córrer quan veïem un policia.¹

Durant els tres o quatre anys (primers de la Dictadura) el separatisme es generalitzà. Gent de tots els sectors nacionalistes desitjava apel·lar a la força en defensa de la Pàtria. Fins el 1927 hi hagué resistències parcials, inquietuds, conciliàbuls, aspiracions de dignificació, desitjos d'oposar la força a la força... El complot de Garraf i l'avortada expedició a Prats de Molló són els moments culminants d'aquest primer període i d'aquestes aspiracions - dues gestes que a l'ensem internacionalitzaven el cas de Catalunya, reivindicaven la nostra honor nacional... A la manca d'èxit segueix l'aplanament. El poble té la consciència que no hi ha cap director ni cap organització... cap reacció col·lectiva no és possible: No hi ha res a fer.²

¹ Editorial. Excursionisme n. 52, 22 de setembre de 1930, p. 5

² La pròpia impotència. Excursionisme, n. 55, 10 d'octubre de 1930, p. 2

Què salvaria Catalunya? La força, la intel·ligència, o bé el caràcter dels catalans?

Després del ridícul fet al Garraf i de l'avortament de Prats de Motlló, quedava més que demostrat que la força no era el nostre fort.

Ho seria potser la intel·ligència? Què s'en podia esperar de la intel·ligència com a element dinamitzador del nacionalisme català? O bé, salvaria la Pàtria el caràcter dels catalans?

En forma polèmica i polaritzat quasi en dilema el debat sobre intel·ligència o caràcter posarà les cartes sobre la taula, i definirà camps i homes, Canonge Cardó d'una banda, Batista i Roca de l'altra. Amadeu Serch pot escriure al periòdic Excursionisme mateix el seu article **Els intel·lectuals nocius** i dir: **L'home autèntic, l'home normal, fa coses més que no escriure'n moltes i pensar-ne moltes d'irreals. Cal no divagar massa i concretar més: renunciar al plaer de la xerrameca escrita i prescindir de la comoditat de manejar la ploma bo i restant inactius. El valor d'un home està en les seves obres i no en els seus comentaris ociosos.**³

Josep M. Batista i Roca, bon coneixedor del món excursionista català i de la joventut, fa l'anàlisi del caràcter català per entendre millor l'estat de la nostra joventut⁴ i acaba prenent decididament partit a favor de la formació del caràcter, i creant a la vegada l'organització que hom necessitava.

El deure dels joves en l'hora present és ben clar: iniciar un moviment de la joventut... per tal d'obtenir el seu millorament en tots els aspectes físic, social, moral i patriòtic, per posar-se així enfortida i millorada al servei de la pàtria.⁵

La seva conferència sobre **Les organitzacions per a l'educació de la joventut a l'estranger** pronunciada al Centre Excursionista de Catalunya, el 8 de juliol de 1927, i publicada en les planes de la Revista de Catalunya, fundada i dirigida per Antoni Rovira i Virgili,⁶ dona les claus per entendre la vertadera significació de l'obra batistiana: excursionisme com a punt de partida, interès per la joventut com element humà i perspectiva nacionalista generosa, que col·loca Catalunya al nivell de les altres nacionalitats que en el primer quart de segle s'havien tret del damunt el jou d'estats que les oprimien.

Batista i Roca dedica la seva conferència a la memòria de l'amic Joan Crexells, humanista i escriptor, militant d'Acció Catalana, suara traspassat en plena joventut, i segueix Carles Pi i Sunyer en la seva anàlisi sobre la joventut

³ Amadeu Serch. **Els intel·lectuals nocius**. Excursionisme, n. 44, 24 de gener de 1930, p. 1

⁴ Títol del recull d'articles publicats per Batista i Roca al Diari de Mataró l'any 1930 i editat pel mateix diari

⁵ Id

⁶ Revista de Catalunya, marc i juny de 1928, p. 242 ss

catalana.⁷ En denuncia les falles o els aspectes negatius: la inhibició, l'escepticisme, la desgregació i la feblesa moral per deduir-ne que manca un projecte nacional per a l'enfortiment del caràcter dels catalans: **Voldríem que els nostres joves fossin tots uns homes de tremp i de caràcter, amb l'ardidesa i l'empenta coratjosa que cal per fer progressar totes les activitats i manifestacions col·lectives.**⁸

Batista i Roca parla des de la seva experiència viscuda dels anys de la Dictadura i de les empreses catalanes totes escapçades. Per què els catalans han acceptat la dictadura de Primo de Rivera, el tretze de setembre de 1923, i la supressió de la Mancomunitat, el 20 de març de 1925? Què més acceptaran? Què es pot aconseguir des dels projectes armats emergents de la clandestinitat, Servei d'Estudis Militars, o societats secretes com la 1640, en les quals el mateix Batista i Roca ha pres part, junt amb el seu cunyat el farmacèutic i activista Miquel Baltà?

Per on començar la tasca immensa d'educació que Catalunya necessita? Qui se la farà seva? Batista i Roca sap que tant no es pot demanar a l'escola: **En el cas millor, l'escola proporcionarà l'ensenyament i la cultura, però no formarà el caràcter. Caldrà valdre's d'altres mitjans, si no volem que els nois restin formats a mitges.**⁹

⁷ Veure Carles Pi i Sunyer. L'aptitud econòmica de Catalunya. 1927 i 1929 2 vols. Reedicció a Biblioteca Clàssica del Nacionalisme Català, La Magrana, Barcelona, 1983. Copiem de la primera edició aquests paràgrafs que poden sintetitzar el seu pensament:

Entre les qualitats positives (del caràcter dels catalans) trobaríem en primer terme una forta aptitud per al treball. Vindrien després, en proporcions diferents segons els individus, l'amor al guany, a l'estalvi i a la propietat, un viu sentiment de la família, seny i morigeració, serietat i honradesa, intel·ligència, afany d'aprendre i afició a la cultura i al progrés, enginy i traça, adaptabilitat i assimilació.

Entre els defectes foren els principals, l'enveja i la desconfiança en els altres, l'egoisme i la competència deslleial, la vanitat, la petita astúcia, la poca volada i el conformisme humil, i, sobretot avui, la manca de capacitat organitzadora que té la seva arrel en molts dels defectes assenyalats i que és un corolari de la dissociació fonamental de l'ànima col·lectiva. (vol.1, pp. 95-96)

I com a toc final: L'enveja és el pecat capital dels catalans,... el recel de tot el que fan els altres, la desconfiança, l'egoisme individual, la indiferència col·lectiva, el plaer de la murmuració, el gust de rebaixar i difamar el proïame. Som un poble de gent malpensada i malfiada. Trobem sempre justos, i ens agraden, els atacs als altres; en canvi, la crítica més serena i raonada ens molesta en lloc de servir-nos d'estímul de millorament. Tenim una sensibilitat finíssima per allò que ens fereix, i molt poca tolerància per als altres. Som, certament, una raça ben poc sociable, o, almenys, molt mal educada. (vol. 2, p.55) Cal enfortir el tremp de la raça!

⁸ Revista de Catalunya. id. p. 248. És eloqüent de comparar aquesta anàlisi amb l'esquema que sobre el caràcter dels catalans es distribuïa als camps de formació de caps escoltes els anys de la represa de l'escoltisme català, 1945-1953, atribuïda a Batista i Roca. Veure'n el text annex a aquest capítol.

Encara resulta més alligador comprovar com és difícil de canviar el caràcter dels catalans. Quan l'escoltisme català, en 1959, es mostra incapaç de tirar endavant un projecte unitari, Amadeu Serch, amargat, en recordar Per què fou creat l'Escoltisme?, deixa escrit: A casa nostra tenim, a més, vicis inveterats, com són: l'esperit indisciplinat i anàrquic, la falta de sentit col·lectiu, el tenir un rei al cos, la falta de sentit de responsabilitat, l'afany de comoditat i la cobardia, la falta de visió ampla i de conjunt

⁹ Id. p. 266. En aquest sentit coincideix amb el diagnòstic que el 1914 feia Enric Prat de la Riba en esbossar el projecte d'Institut d'Educació General: L'acció de l'escola és i ha de ser sempre insuficient, però ho és i ho ha d'esser d'una manera singular en el nostre temps i en la nostra terra...Resten fora de la seva acció educativa espais amplíssims: la major part dels homes en la major part de la seva vida; pren els nois unes estones cada dia durant algunys anys i els deixa, la major part almenys, a l'hora del màxim desvetllament, de les inquietuds, de les curiositats agudes, del plantejament dels problemes fonamentals de la consciència i de la conducta, a l'hora del treball intern precursor de la plasmació definitiva. I els deixa sense que en la situació avui més generalitzada, altres ressorts i institucions puguin, respecte del major nombre, exercir cap

Ho podrà fer des de l'excursionisme, des del projecte disminuït del Secretariat de Treballs Excursionistes, del qual Batista i Roca, soci del Centre Excursionista des de 1914, n'és el secretari i el factòtum? Batista té clares les idees sobre l'esport, com a element de pròpia educació i el blasma com a espectacle. El mateix any 1927 publicava ell el seu avui clàssic **Manual d'Excursionisme**.¹⁰

Des de la primera pàgina defensa l'excursionisme com a l'esport a què el nostre poble per tradició i per naturalesa sent major afició, el més antic i el més important de tots els que hom practica entre nosaltres... L'esport no ha d'ésser mai un espectacle en què uns pocs homes pagats fan d'actors i uns quants milers fan de públic - públic que fóra totalment passiu si no s'escriu, no insultava i no es barallava.¹¹

Que l'excursionisme català era us esport no deixava de ser un dir, o un tòpic. Alexandre Galí es manifesta extremadament crític envers el nostre excursionisme: **No fou esportiu, no fou alpinista, prengué caràcters marcadament literaris, històrics, artístics.**¹²

A casa nostra, de bell inici, excursionisme, diguin el que diguin els diccionaris sobre el sentit del mot, significà l'afany de retrobament de la pròpia ànima i la conquesta de la pròpia terra a través de l'estudi i del coneixement d'ella en la inevitable seguida de les seves condicions i bellesa naturals, i dels seus dipòsits racials històrics, monumentals i folklòrics.¹³

L'excursionisme català dels anys 20 havia superat, en part, aquesta etapa científica i era més esportiu una vegada acceptada la introducció de l'esquí (1907), els esports de muntanya (1908) i més recentment del càmping (1925).

Quedaven lluny els temps de l'Aplec Excursionista Català, de Poblet, el 1910, i el Primer Congrés Excursionista Català, de Lleida, el 1911.

Batista i Roca sabia com costava endegar el dispers món excursionista i regroupar esforços de mil grups, centres i clubs d'arreu de la nostra petita geografia. Havia pogut seguir la vida de la Lliga d'Entitats Excursionistes, de l'any 1920 que arribà a aplegar 36 entitats i quasi mil associats, i que fou posada fora de joc a rel del cop d'estat de Primo de Rivera¹⁴

acció dirigent i educadora. Transcrit d'Alexandre Galí, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya 1900-1936*, X, p. 12

¹⁰ Josep M. Batista i Roca, *Manual d'Excursionisme*, Col·lecció Popular Barcino, n. 14. Editorial Barcino, Barcelona, 1927. Cinquanta anys després, en el seu retorn de l'exili, un grup d'amics en feren una reedició

¹¹ Id. p. 5

¹² Alexandre Galí, X, p. 45

¹³ Alexandre Galí, X, p. 45

¹⁴ Josep Iglésies i Alexandre Galí donen una versió diferent a la fi de la Lliga d'Entitats Excursionistes. Mentre Galí diu textualment que "la Lliga d'Entitats Excursionistes va morir al Pla de la Garga en ocasió de la tercera excursió col·lectiva, i explica com les parelles de la guàrdia civil van fer acte de presència entre els pacífics excursionistes i van encarar-los els fusells en entonar aquesta *Els Segadors*, (X, 68).

El 1925 s'havia intentat crear una Lliga de Societats Excursionistes, però la dictadura no volgués pas legalitzar-la: l'excursionisme feia por al poder central per la seva coloració nacionalista, patriòtica, separatista. La Catalunya que no podia ser a ciutat, brotava rica i plena des que els excursionistes agafaven la motxilla i sortien a la muntanya.

Calgué, una vegada més recórrer a una estratagema, treballar amb astúcia i d'amagat, i intentar a veure si es podia aprovar, doncs, un Secretariat de Treballs Excursionistes, l'ànima del qual serà el seu secretari, Josep M. Batista i Roca. No serà fins el 1930, després de la caiguda de Primo de Rivera, que hom intentarà fer néixer la Federació d'Entitats Excursionistes, i que un any després apareixerà a la llum la Unió Excursionista de Barcelona.

L'excursionisme reflectia i patia les falles del caràcter català.

Aquesta és l'anàlisi de l'excursionisme català que Batista i Roca fa:

La missió que 50 anys enrera pertocava a l'excursionisme, avui la compleixen amb majors garanties d'èxit, gent especialitzada amb tot l'utilatge i preparació científica. L'excursionisme complí amb els deures que la situació social i cultural de mig segle enrera l'imposava. Avui aquests deures són diferents i cal que l'excursionisme demostrí que sabrà complir-los. Mancat d'aquesta visió científica a complir, l'excursionisme sembla que no ha trobat encara una orientació clara i precisa, i el que és pitjor, apareixen algunes desviacions, inútils i contra-productes, si més no... La 'costellada' és una manifestació de l'esperit de tabola i butxerisme...L'empassa-muntanya. El minyó que cuita-corrents puja i baixa cims i fa quilòmetres maquinament, sense adonar-se de res del que veu, perd inútilment les seves energies, que tan útils podrien ser ben encaminades. Les curses de velocitat i resistència... són altres excessos que comporten esforços físics exagerats i de rendiments mínims. Els esports de neu, ultra l'ésser sempre exòtics a una terra meridional com la nostra, corren el risc de devenir més un espectacle que un veritable esport. L'excursionista aïllat, que roda món tot sol, és un home indisciplinat i anàrquic, manifestació d'una de les més greus tares del caràcter del nostre poble, que avui intenta ja combatre's amb l'excursionisme a colles. ¹⁵

Batista i Roca creu en l'excursionisme, i està convençut que salvant l'excursionisme es salvarà el futur de Catalunya: L'excursionisme pot contribuir a infondre al nostre jovent una sèrie de virtuts individuals i col·lectives: L'excursionisme fa els homes soferts a tota mena de fatigues i privacions, constants i amb tenacitat per a vèncer tots els obstacles, infondeix confiança en si mateix, desenrotlla l'esperit d'iniciativa i crea, fins a cert punt, l'amor a l'aventura. Al costat d'aquestes virtuts individuals, l'excursionisme a colles i el càmping en crea d'altres de col·lectives: estableix lligams de companyonia entre els que componen la mateixa colla i els ensenya a que en la vida és necessari ajudar-se i fer-se favors mutualment; insensiblement s'aprèn la disciplina i la

Iglesias no menciona per res aquest fet, i parla concretament d'una quarta excursió col·lectiva i dels aplecs excursionistes a Sant Benet de Bages, el 21 de maig de 1922, i a la Poble de Claramunt, el 6 de maig de 1923, afegint que el cop d'estat de Primo de Rivera deixà "inoperant" la Lliga. (Enc. Exc. I, p. 686)

¹⁵ Josep M. Batista i Roca. *Noves orientacions de l'Excursionisme*. Conferència donada al Centre Excursionista de Gràcia, el 2 de juny de 1929 (?)

obediència al cap de colla, qualitats tan necessàries per a contrarestar l'esperit excessivament individualista i dissolvent de la nostra gent; i d'altra banda el cap de colla té manera d'adquirir el difícil esperit de comanament. En resum, l'excursionisme és un medi excel·lent per a obtenir allò que és l'ideal a seguir per a la formació del caràcter de la nostra gent: augmentar i enfortir les qualitats dels individus, i relligar aquests amb un esperit de solidaritat i cooperació mútua. ¹⁶

Traspassant a l'excursionisme l'anàlisi feta del caràcter català, Batista i Roca conclou a les planes de *La Publicitat*, el diari d'Acció Catalana: El problema central en l'orientació de l'excursionisme, com de tot el nostre poble, és: ens cal recercadors i homes de ciència o bé homes de tremp? ens cal conrear la intel·ligència o formar el caràcter i la voluntat?... Segons les necessitats d'avui i les de demà cal decantar-nos més per Esparta que per Atenes, ens calen més íntegres i fermes, que savis pusil·lànimes. Aquesta és la missió en la formació del caràcter de la nostra joventut, pertoca a l'excursionisme. ¹⁷

Més explícit és encara quan diu: usar l'excursionisme com un mitjà per a la formació d'homes de caràcter, això és, d'esperit sà i fort, dignes i lleials, optimistes i coratjosos, actius i combatius, agermanats, organitzats, disciplinats, i amb una voluntat prou ferma per imposar-la sempre que calgui i no deixar-se imposar l'aliena. L'educació del caràcter no consisteix més que en crear en nosaltres hàbits de fortitud, d'ordre, d'activitat, de disciplina, de comanament, etc. i res com les pràctiques de l'excursionisme i de l'acampada per a crear-los. ¹⁸

Quines idees polítiques, patriòtiques tenia Batista i Roca? Posà l'escoltisme al servei d'aquests ideals?

Ell mateix parla en el pròleg a *L'exemple de Txecoslovàquia*, ¹⁹ llibret escrit per Amadeu Serch, company de Consell de la Germanor de Minyons de Muntanya, d'ideals patriòtics compartits i de l'organització de mitjans adequats a realitzar-los: realitzar-los vol dir restaurar la independència nacional.

Teoritza dient que el nacionalisme és sempre el cas d'una nació que vol reprendre l'ús íntegre de la seva sobirania per a regir els seus propis destins, en contra d'un altre poble que la detenta. ²⁰ Segueix afirmant que l'estudi de l'evolució que a Europa han seguit aquests pobles, permet de deduir que tots han passat aproximadament per les mateixes etapes fins a arribar al recobriment de la

¹⁶ Id

¹⁷ *La Publicitat*

¹⁸ Josep M. Batista i Roca. *Intensificar activitats*. En la col·lecció de targetes postals editades com a propaganda del periòdic *Excursionisme*, d'una manera clara i didàctica hi són impreses aquestes idees: "Correu per la nostra terra: coneixereu el seu passat, aprendreu a estimar-la". "D'esquena als enviliments afèblidors, contempla la nostra terra, enforteix-te, enlaira el teu esperit!" "El sac a l'esquena, una cançó als llavis, un ideal al cor, l'excursionista marxa enllà - no hi ha obstacle que no venci, ni objectiu que no assoleixi." "Joventut d'acampadors, forta, agermanada, ordenada, avui - la col·lectivitat millorada demà."

¹⁹ Amadeu Serch, *L'exemple de Txecoslovàquia*, Col. Popular Barcino, 1932

²⁰ Id. p. 5

llibertat nacional. Un període romàntic de ressorgiment nacional, partint, en general, d'un renaixement lingüístic i literari. Un altre període polític de difusió de la consciència nacional i de lluites parlamentàries amb l'Estat opressor, amb alternatives de concessions i repressions; període que sol acabar amb l'obtenció d'algunes llibertats. Aprofitament d'aquestes llibertats per a enfortir la personalitat nacional i la seva consciència entre els nacionals. Finalment, l'aprofitament d'una avinentesa propícia, per un cap decidit i enèrgic, per a assolir la independència.²¹ I amb to amarg però realista afegeix: No es registra cap cas, ni a Europa ni a Amèrica, ni enlloc del món, d'una nació que hagi recobrat la seva llibertat per l'ús exclusiu de mitjans polítics.²² Quins són per a Batista i Roca els mitjans no polítics necessaris per realitzar aquests ideals? Sembla que quedí clar quan a continuació ell mateix indica en quines condicions reeixiren Txecoslovàquia, Polònia, Finlàndia i Irlanda: calgueren un leader (o uns homes) clarividient i decidit, i l'existència prèvia d'una organització de força que serveixi per a executar el pensament dels directors.²³

En què i en qui pensava Batista i Roca, president del Consell General de la Germanor de Minyons de Muntanya, fundador de Palestra, quan en 1932, en plena campanya pro-Estatut de Catalunya escrivia aquestes ratlles prologant un popular llibret que encomiava l'obra dels sòkols txecs i llur lluita per la independència? Amadeu Serch parla de dos homes, Tomàs G. Masaryk, el leader de la revolució i després el cap de l'Estat, i Miroslav Tyrš, fundador del Sòkol, l'instrument poderós que havia de fer possible el recobriment de les llibertats nacionals.²⁴

Si Francesc Macià podia semblar i ser Masaryk, qui faria o feia ja a Catalunya la feina del Sòkol? Palestra, potser? Només Palestra? Amadeu Serch, provinent del Centre Moral i Instructiu de Gràcia i membre del Consell General de la Germanor de minyons de Muntanya, acabava de tornar de Txecoslovàquia a la IX Festa Federal del Sòkol en l'expedició catalana organitzada per Palestra, i és ell qui redacta i signa el fulletó que dóna a conèixer l'exemple txec. Tot i que Batista i Roca havia acceptat en la seva conferència sobre les organitzacions de joves a l'estranger que no era un sòkol el que necessitava Catalunya i s'havia inclinat per l'escoltisme, no deixava d'admirar la bona feina patriòtica feta pels sòkols, i hi relacionà Palestra, i a través seu també la gent que portava endavant l'escoltisme que Catalunya en els anys de la recuperació nacional necessitava.

L'escoltisme de Batista i Roca era un escoltisme per Catalunya, obra nacional de formació dels nostres infants i joves, nois i noies, empresa nacional per al millorament i enfortiment del nostre poble. El nostre ideal és transformar el poble català, crear una joventut nova i forta al servei de Catalunya i dels principis escoltistes.²⁵ Segua dient ara en plena eufòria d'autogovern el que afirmava a les acaballes de la dictadura: El deure dels joves en l'hora present és ben clar:

²¹ Id. p. 6

²² Id. p. 7

²³ Id. p. 7

²⁴ Id. p. 10

²⁵ Josep M. Batista i Roca, Babeu què són els Minyons de Muntanya. Catalunya Ràdio, 21 oct. 1933, p. 24

iniciar un moviment de la joventut... per tal d'obtenir el seu millorament en tots els aspectes físic, social, moral i patriòtic, per posar-se així enfortida i millorada al servei de la Pàtria.²⁶ No es pot concloure d'aquí que Batista i Roca fes dels Minyons de Muntanya o dels Guies Excursionistes unes organitzacions polítiques, d'enquadrament de les joventuts al servei d'un o uns partits, com en veurà néixer la dècada dels 30 i 40.

Alexandre Galí reconeix que Batista i Roca, com a home de lluita política no va comptar mai amb els Minyons de Muntanya... Era Palestra l'entitat de combat, mai les organitzacions escoltes.²⁷ Tenim entès que si Palestra equivocà alguna vegada la seva estratègia (no es pot oblidar la seva ingènua participació en el fallit cop del 6 d'octubre que la deixà fora de combat)²⁸, els signants de la seva crida a la joventut cobria tot el ventall dels partits i es posava fora del seu encaix: Palestra neix consagrada al culte de la reivindicació pairal per respecte a la qual deixem de banda entre nosaltres totes les opinions que en altres camps polítics, socials o econòmics podrien separar-nos. La nostra actuació volem que sigui amplament patriòtica i educadora i que es desenrotlli al marge de les de caràcter polític... Volem que Palestra sigui un moviment de joventut, amb tota la fortitud, optimisme i esperit combatiu que la caracteritza.²⁹

El nom de Batista i Roca, i la seva gent, quedarà sempre unit a la creació de les Germanors de Guies Excursionistes, Minyons de Muntanya i Noies Guies, per una banda, i a Palestra per una altra.

Cal detenir-se en la institució de Palestra, tan semblant i propera a les Germanors de l'Escoltisme Català. Aquestes en són les semblances. Un mateix objectiu: el redreçament moral del caràcter del jovent català per un millor servei a la Pàtria. La mateixa gent implicada, la utilització d'uns mateixos canals de propaganda - durant molt de temps la revista Excursionisme, i d'unes mateixes instal·lacions com a seu social a la Gran Via barcelonina.³⁰ Palestra, però, funcionà com una organització amb les seves delegacions locals, algunes de les quals tingueren seccions de Minyons i Follets, mentre que l'escoltisme català prengué la forma

²⁶ Josep M. Batista i Roca, L'estat de la nostra joventut. Diari de Mataró, 1930

²⁷ Alexandre Galí, id. X, pp. 153-154

²⁸ Malauradament, foren convocats a salvar l'Estat Català proclamat pel President Companys, i se'ls distribuï el paquebot Uruguai, junts amb els altres sublevats catalans, i després s'exilià a Anglaterra, d'on no torna fins la victòria del Front Popular el febrer de 1936. El prestigi de Palestra en patí i junt amb ell també el de les Germanors de Guies Excursionistes i de Minyons de Muntanya, de manera especial els que figuraven com a integrants de delegacions de Palestra - Pau Claris, a Barcelona; Secció Roger de Flor, de Balsareny, entre d'altres.

²⁹ Als joves de Catalunya, 11 d'abril de 1930

³⁰ Signen la crida de Palestra, 6 dels 19 dels conferenciants dels cursets d'excursionistes; hi ha 4 dels noms dels col·laboradors del periòdic Excursionisme que coincideixen amb la meitat dels membres responsables de la Germanor de Guies Excursionistes - Josep M. Batista i Roca, Pere Gabarró i Garcia, Joan Carreres i Palet i Ferran Cuito, i el mateix nombre dels membres del Consell General de la Germanor de Minyons de Muntanya - J.M. Batista i Roca, Pere Gabarró i Garcia, Narcís Masó i Valentí, i Amadeu Serch. A la Junta Directiva de Palestra hi consta com a Secretari factòtum Josep M. Batista i Roca, com a vocal Pere Gabarró i Garcia, i com a cap de secretaria Amadeu Serch. Pere Gabarró, amb el temps, esdevindrà primer president de l'Associació catalana d'Escoltisme, i Amadeu Serch serà Comissari Nacional de l'Escoltisme Català unificat des de 1948 fins a la seva disgregació a finals dels 50

original de germanor d'agrupaments autònoms i solidaris a la vegada. Els mitjans eren, però, diferents: mentre l'escoltisme es movia en el camp de l'excursionisme de colla millorat pel mètode de Baden Powell, Palestra fonamentava la seva acció en mitjans culturals i de millor coneixement del que Catalunya era i havia estat. És tracta d'abastar tota la joventut del nostre poble, tots els joves catalans, de totes les poblacions, de totes les classes socials i de totes les idees polítiques. Aquí és on rau la diferència amb els destinataris anteriors de les iniciatives batistianes: Guies Excursionistes sempre han dit que són una elit al servei de tota la joventut; els Minyons de Muntanya són uns nois excursionistes i no tots els nois catalans.

Batista i Roca féu servir ambdues institucions per a la consecució dels seus ideals patris, per bé que ni una ni altra sota la dependència de cap partit.

Palestra nasqué posteriorment a Guies Excursionistes i a Minyons de Muntanya. La qual cosa fa sospitar que Batista i Roca era conscient de la limitació dels Guies Excursionistes, necessàriament una elit, i dels mateixos Minyons de Muntanya, nois que havien de sentir un atractiu especial per la Muntanya: fou per a arribar a més joventut catalana, que Batista i Roca ideà a més Palestra.

APÈNDIX DOCUMENTAL

OBJECTIUS DE L'ESCOLTISME CATALÀ

Per entendre millor què pretenia l'escoltisme català en els seus inicis batistians, cal donar una ullada al contingut dels programes dels curssets de formació dels Guies Excursionistes i dels caps de secció dels Minyons de Muntanya, i tenir en compte l'anàlisi del caràcter català, fet per Batista i Roca.

CURS DE PREPARACIÓ TÈCNICA PER A GUIA EXCURSIONISTA

El curs de Preparació Tècnica per a ésser Guia Excursionista comprèn els següents ensenyaments: Tècnica excursionista, 3 lliçons Topografia, 4 lliçons Primeres Cures, 2 lliçons. Educació Física, 1 lliçó. Geografia de Catalunya, 5 lliçons.³¹

CURSET D'ESCOLTISME (sic) PER A CAPS DE SECCIÓ DE M.M.

PRELIMINAR

- a) El nostre problema fonamental: com hem d'educar els Minyons?
- b) La formació del caràcter. El problema a Catalunya. Anàlisi del caràcter català: les nostres falles fonamentals.
- c) Què és l'escoltisme. - L'escoltisme empresa d'educació nacional. La formació individual. La formació ciutadana. La formació professional.
- d) La Promesa i la Llei escutista.

I. COM CAL FORMAR ELS NOIS

³¹ Què són els Guies Excursionistes. Sense data

- a) La fallida de l'escola actual i el que l'escutisme pot fer.
- b) Tres factors en l'educació: el noi, l'ambient, el mestre o Cap de Secció.

II. LA MANERA D'ÉSSER DEL NOI

- a) Els problemes de l'adolescència. Característiques psicològiques. El desenvolupament de la personalitat.
- b) La crisi de l'autoritat paterna.
- c) L'instint social. La canalització dels sentiments.

III. EL CARÀCTER

- a) L'educació del caràcter per l'escutisme.
- b) La disciplina.
- c) El sentit de l'honor. Confiança en sí mateix.
- d) Optimisme.

IV. EL CARÀCTER (segueix)

- a) El mestratge del jo. L'auto-educació conscient.
- b) L'esperit cavalleresc. L'esperit de germanor.
- c) Llibertat i disciplina. Les necessitats del nostre poble.

V. L'EDUCACIÓ FÍSICA

- a) Les malalties socials a Catalunya.
- b) El deure de l'educació física. L'esport contra l'educació física.
- c) Principis fonamentals del mètode natural.

VI OBRIR-SE CAMÍ EN LA VIDA

- a) Els treballs manuals.
- b) La influència del Cap de Secció.
- c) Qualitats per a triomfar.
- d) Col·locacions.

VII. AJUDAR L'ALTRA GENT

- a) Respects. Lleialtat.
- b) Egoisme i altruisme.
- c) Solidaritat i col·laboració.
- d) Servei a la col·lectivitat. Ciutadania. Patriotisme.

VIII. ELS MÈTODES DE L'ESCOLTISME

- a) La tria dels Minyons. L'examen d'ingrés.
- b) El sistema de colles.
- c) El Consell de Caps.
- d) Règim econòmic.

IX. ELS MÈTODES DE L'ESCOLTISME (segueix)

- a) Les reunions als locals. Necessitat d'un programa.
- b) Les sortides.
- c) Els Campaments. El campament petita ciutat improvisada. Els deures dels acampadors: germanor, auxili mutu, disciplina... El Cap.

X. ELS JOCS

- a) Valor educatiu del joc. L'esperit de colla. La disciplina en el joc. Puntuació.
- b) Exemples de jocs a cobert i a l'aire lliure.

VISITES A FER

Grup escolar. Escola del Mar. Escola del Bosc. Escola del Treball. Casa de Família. Institut d'Orientació Professional. Hospital Clínic.

Observacions:

1er. Les lliçons seran en forma de conversa, entre els inscrits i els professors. 2on. Els Caps de Secció i de Colla són pregats d'aportar a les sessions els casos interessants, adients al tema que ells hagin viscut.

3er. Els inscrits són pregats de fer un resum escrit de cada sessió, per enviar als Caps de Seccions foranes.
 4rt. El cursat començarà el proper dia 13. Les lliçons es donaran els dimecres a 2/4 de 8, a Corts Catalanes, 592, pral.

ANÀLISI DEL CARÀCTER CATALÀ

QUALITATS POSITIVES A ENFORTIR	QUALITATS BÀSIQUES	QUALITATS NEGATIVES A COMBATRE
I. VALOR DE LA PERSONALITAT		
1. Conservació de la personalitat individual, col·lectiva.	PERSONALITAT LIMITADA	I. DISGREGACIO 1. Individualisme. Egoisme.
2. Sentit propietat immoble (la terra, la casa,...)		2. Indisciplina.
3. Tradició.		3. Manca col.laboració.
4. Amor a la llibertat.		4. Crítica. Enveja.
5. Patriotisme.		5. Malfiança. Recel.
II. TENACITAT		
1. Treball personal. Amor ofici.	SENY	II. FEBLESA MORAL (Complex d'inferioritat)
2. Esperit constructiu.		1. Desconfiança pròpies forces
3. Estalvi.		2. Inconstància.
4. Sentit empresa moderat.		3. Manca força imposar voluntat pròpia.
III. PROGRÉS (ESTÍMUL AL)		
1. Desig millorament.	1. Armonia. Ponderació. 2. Sobrietat. 3. Equitat. 4. Sentit realitat.	4. Manca esperit comandament (hegemonia).
2. Rodamón.		III. MEDIOCRTAT
3. Esperit d'aventura.		1. Manca de visió en gran.
		2. Manca esperit gran empresa.
IV. SENTIT JURÍDIC		
1. Lleialtat	BONA FE	3. Gasiveria. Mesquinesa.
2. Valor del pacte.		4. Manca d'ideals.
3. Costum.		5. Materialisme.
IV. CASOLANISME.		
		1. Benestar material pròxim.
		2. Limitació aspiracions.
V. INHIBICIÓ (Complex d'inferioritat)		
		1. Manca d'interès afers públics.
		2. Crítica.
		3. Brometa. Sornegueria.
V. INGENUITAT		
		1. Idealisme còndid.
		2. Apassionament per causes alienes.
		3. Admiració ingènua pels qui creiem superiors.

32

Pot ser interessant també de comparar aquest programa de formació dels Guies Excursionistes, amb el del CURSET D'EDUCACIÓ ESCUTISTA I PRÀCTIQUES DE CAMPAMENT, organitzat per la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona en el marc de la croada per l'educació dels futurs barcelonins empresa per aquest Ajuntament, de cara als mestres nacionals i municipals, i professat per Josep M. Batista i Roca (lliçons 1-6), Narcís Masó (lliçons 7 i 8), Pere Gabarró (lliçons 9 i 10) i J. Soler i Damians (lliçó 11):

1. Principis generals de l'educació escutista. 2. Els mètodes de l'escutisme I 3. Els mètodes de l'escutisme II. 4. El campament: com es prepara i s'estableix. 5. El campament, escola de caràcter i de ciutadania. 6. Jocs a cobert i a l'aire lliure. 7. La idea central de l'escutisme en la psicologia de l'adolescent. 8. El valor educatiu de l'escutisme. 9. Higiene de l'excursió i del Campament. 10. Primeres cures en cas d'accident. 11. Cultura física

L'ENFORTIMENT DEL CARÀCTER CATALÀ PER L'ESCOLTISME

I. QUALITATS POSITIVES A ENFORTIR

QUALITATS POSITIVES	LLEI ESCOLTA	PRACTIQUES ESCOLTISTES QUE A ENFORTIRLES ENFORTEIXEN
I. VALOR DE LA PERSONALITAT		
	PROMESA	
1. Conservació de la personalitat	1.	Formació. Promesa i entrenament individual. Responsabilitat. Ensenyes d'especialitats i classes. Higiene, educació física, enfortiment propi.
4. Amor a la llibertat. l'aliena.		Afirmació de la personalitat pròpia, respecte a
5. Patriotisme. Història de	PROMESA	Coneixements per a l'admissió 2. 2a. 1a. classe. Catalunya. Honors a la bandera. Coneixement de la terra. Esperit general de la Institució.
II. TENACITAT		
	LEMA	
Treball personal. Amor ofici.	9.	Treballs manuals. Especialitats. Vida campament. Treballs per a la caixa secció. Intervenció en la marxa de la colla i secció. Organització excursions i acampades.
2. Esperit constructiu.		
3. Estalvi.	9.	Llibretes Caixa Estalvis. Compra equip i material.
4. Sentit empresa moderat.	9.	Veure Esperit constructiu.
III. PROGRÉS (ESTÍMUL AL)		
1. Desig millorament. Sant	3.9.	Bona Obra. Ascens d'una classe a l'altra. Cavaller Jordi. Baró de la Fama. Sistema de colles.
2. Rodamón. d'aventura.	5.	Excursionisme. Campament. Jocs 3. Esperit de muntanya. Lectures. Natació. Aviació. Navegació. Certes especialitats.
IV. SENTIT JURÍDIC		
1. Lleialtat.	1.2.	Responsabilitat. Consell de Caps. alienes.
2. Valor del pacte.	PROMESA 1.	3. Admiració ingènua pels qui creiem superiors.

L'ENFORTIMENT DEL CARÀCTER CATALÀ PER L'ESCOLTISME

II. QUALITATS NEGATIVES A COMBATRE

QUALITATS NEGATIVES A COMBATRE	QUALITATS OPOSADES A ENFORTIR	LLEI ESCOLTA	PRACTIQUES ESCOLTISTES COMBATEN/ENFORTEIXEN
A. DISGREGACIÓ			
1. Individualisme.	A. SOLIDARITAT	PROMESA	Organització en colles i Seccions. Sistema de colles. Campaments. Serveis. Jocs per colles. B.O. Primeres cures. Salvament. Uniforme.
2. Indisciplina.	1. Altruisme.	2.3.4.5.6.	
	2. Disciplina.	2.7.	Disciplina general de l'organització. Formacions. Salutacions. Ordres. Vida de campament. Jocs. Uniforme. Consell d'honor.

			Caps. Sancions.
3. Manca col.laboració.	3. Cooperació.	PROMESA 3.4.5.	Treballs per secció i colla. Jocs de colla. Campament. Serveis. Manjar col·lectiu. Primeres cures. Salvament. B.O.
4. Crítica. Rebentada. 5. Enveja.	4. Equanimitat. 5. Estímul noble.	PROMESA 2.4	B.O. Jugar net. Respecte als caps i 5. companys. Ascens de classe. Cavaller Sant Jordi. Especialitats.
6. Malfiança. Recel.	6. Confiança mútua.	PROMESA 1.2.4.	Esperit de germanor. Sistema de colles. Serveis.
B. FEBLESA MORAL.	B. FORTALESA MORAL.		
1. Desconfiança pròpia forces.	1. Confiança en si mateix	Lema 8.9.10.	Excursionisme. Campament. Exploració. Natació. Educació física. Treballs manuals.
2. Inconstància.	2. Constància.	Lema 8.9.	Excursionisme. Campament. Estrelles servei. Puntuació assistència.
3. Manca força imposar voluntat pròpia.	3. Força imposar voluntat pròpia.	9.	Excursionisme. Campament. Organització sortides. Consell de caps. Enfortiment físic.
4. Manca esperit comandament.	4. Esperit comandament.	2.7.9.	Caps. Consell de caps. Comandament de sortides, campaments, etc. Jocs. Organització de serveis.
C. MEDIOCRITAT.	C. SUPERIORITAT.		
1. Manca de visió en gran.	1. Visió en gran.		Deseiximent. Excursionisme. Contacte amb la naturalesa.
2. Manca esperit gran empresa.	2. Esperit gran empresa.	PROMESA 5.	Organització grans campaments. Esperit d'aventures. Lectures. Explicacions del C.S.
3. Gasiveria. Mesquinesa.	3. Amplitud. Generositat.	PROMESA	B.O. Treball per la colla o secció.
4. Manca d'ideals.	4. Ideals.	PROMESA	Educació escoltista en general. Coneixements per a l'ascens d'una classe a l'altra.
5. Materialisme.	5. Idealisme.	PROMESA 1.2.5.	Educació escoltista en general. Treballar per l'honor de la colla.
D. CASOLANISME.	D. EXPANSIÓ.		
1. Benestar material pròxim.	1. Benestar i grandesa futura.	9.	Ascens de classe.
2. Crítica.	2. Col.laboració.	PROMESA 2.3.4.5.	Treballs col·lectius. Jocs de colla. Campament. Serveis. B.O. Primeres cures. Salvament.
3. Brometa. Sorneguèria.	3. Serietat.	8.	Responsabilitat. Treball personal.
E. CANDIDESA.	E. SENTIT DE LA REALITAT.		
1. Idealisme càndid.	1. Realisme.		Sentit de la realitat. Treballs manuals. Excursions. Campaments.
2. Apassionament per causes alienes.	2. Apassionament concentració per causes	PROMESA 9.	Responsabilitat. Cap. Consell de Caps. Consell de Caps. Serveis. Treballs manuals.
3. Admiració ingènua per als qui creiem superiors	3. Afirmació valors pròpies.	2.7.	Lleialtat als Caps. Culte a l'heroi.

L'ENFORTIMENT DEL CARÀCTER CATALÀ PER L'ESCOLTISME

III. QUALITATS DE SUPERIORITAT

NOVES QUALITATS	LLEI ESCOLTA	PRÀCTIQUES ESCOLTISTES QUE LES INFONEN
I. VALORS DE GRANDESA		
1. Ideals.	Promesa 1.2.3.4.5.	Preparació. Promesa. Esperit i funcionament general.
2. Ambició.	10.9.	Ascens d'una classe a l'altra. Especialitats. Cavaller Sant Jordi. Baró de la Fama. Ascens a caps i jerarquies. Concursos i jocs. Trofeus.
3. Esperit de grandesa.	2.4.	Campaments generals. Narracions d'empreses, gestes i vides de grans homes. Consciència de pertànyer a una institució universal.
4. Amplitud de concepcions		
5. Empresa en gran.		
II. CONDICIONS PER REALITZAR LA SUPERIORITAT		
1. Domini d'altres.	1.2.7.9.	Cap de colla. Cap de Secció. Comissaris. Caps de campament. Caps de joc, de sortides, etc.
2. Comandament.		
3. Govern.		
4. Sentit polític.	ídem	ídem. Consell de Caps.
5. Esperit organitzador.	9.	Sortides. Campaments. Concursos. Treball manual. Jocs.
III. QUALITATS DE CAP		
A) 1. Rapidesa visió situació.	9.	Joc de Kim. Observació. Rastres. Jocs de competició per equips.
2. Rapidesa i decisió		Jocs de muntanya. Primeres cures.
B) 3. Coratge.	PROMESA	Formació i entrenament personal. Coneixements de campaments i marxes nocturnes. Escalades. Natació. Classe i especialitat. Higiene. Educació física. Enfortiment propi. Actuació com a caps.
4. Confiança pròpies forces.	1.9.10.	
5. Imposició voluntat pròpia.	Lema	
C) 6. Energia.		ídem. Enfortiment físic. Vèncer dificultats en jocs, 7. concursos, treballs manuals, sortides, etc. Marxes nocturnes. Exploracions.
7. Voluntat.	9.	Estrelles de serveis. Triomfar malgrat tot.
8. Esforç.		
D) 9. Tenacitat.		
E) 10. Activitat.	8.9.	Pas d'una classe a l'altra. Ascensos. Competicions. Especialitats. Jocs. Excursions. Campaments. Escalada. Treballs manuals.
11. Esperit competitiu.		
12. Ímpetu. Agressivitat.		
13. Arriscament. Audàcia.		
14. Habilitat. Deseixement.		
F) 15. Responsabilitat.	2.5.7.9.	Deures del cap. Consell de Caps. Direcció de sortides i campaments. Caixa Secció.

IV. QUALITATS COL·LECTIVES PER A LA SUPERIORITAT

1. Ideals.		Veure I-1) Ideals.
2. Solidaritat.	2.3.4.	Esperit colla i Secció. Germanor universal. B.O. Campaments.
3. Disciplina.	2.3.7.	Funcionament colles i Secció. Consell de Caps. Tribunal d'Honor. Reglament. Formacions. Salutació. Uniforme.
4. Combativitat.	9.	Ascens d'una classe a l'altra. Jocs de muntanya. Concursos.

ELS MINYONS DE MUNTANYA I L'EXCURSIONISME CATALÀ

L'escoltisme català nasqué excursionista. No és estrany, doncs, que des de l'inici quedessin units en un sol nom **Minyons** (traducció reeixida de Boys) i de **Muntanya**, deixant clar quin era l'espai vital d'aquest escoltisme que naixia per enfortir el caràcter dels catalans.

Batista i Roca que el 1927 publicava el seu **Manual d'Excursionisme**,³³ es basquejava prou per refermar el caràcter dels catalans des de les seves arrels.

És palès el seu protagonisme en el debat sobre intel·ligència o caràcter, del qual se'n fan ressò les planes del diari d'Acció Catalana, La Publicitat, durant l'any 1928.

Només cal recordar la sèrie de conferències donades a centres excursionistes en els darrers anys de la dictadura de Primo, junt amb tota la gent que sintonitza amb la seva idea, per convèncer els dirigents dels centres que la tasca més sòlida i profitosa que poden fer és crear seccions infantils, seccions de Minyons de Muntanya i Estols de Follets tot seguit.

No descura per res la formació tècnica dels guies, -ben encertada la paraula - per a un nou excursionisme català.

I creant germanor entre els Guies Excursionistes i en els Minyons de Muntanya, original fórmula associativa - agrupaments autònoms i solidaris - que tant s'adiu amb el tarannà gens jeràrquic de la seva gent.

Batista i Roca crea el periòdic **Excursionisme** i el converteix en òrgan de comunicació i informació de l'excursionisme català, abans de ser portaveu de les dues Germanors de Guies Excursionistes i de Minyons de Muntanya, i durant poc temps, el darrer, Revista de Joventut, que a través de la secció de **Guiatges** escampa notícies d'ambdues germanors i de Palestra, la realització més agosarada de Batista i Roca al servei de la joventut catalana a les fronteres de la política nacionalista.

Batista i Roca, amb els Guies Excursionistes, promou i organitza els Campaments de Catalunya³⁴ nascuts arran de la vinguda a casa nostra dels acampadors del Camping Club of Great Britain and Ireland el mateix any 1928.³⁵ El càmping no

³³ Josep M. Batista i Roca, *Manual d'Excursionisme*, Editorial Barcino, Col·lecció Popular Barcino, XIV, pp. 158

³⁴ Els tres primers Campaments es digueren simplement "Campaments de Catalunya". Es a partir del quart i fins el darrer que prenen el nom de "Campaments Generals de Catalunya"

³⁵ Enc. Exc. I, pp.688 i 689. Galí, X. p. 155

sols era una novetat a Catalunya, sinó que era mirat amb una certa malfiança, i potser no sense alguna raó.³⁶ Al juny de 1928, Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya fan el seu primer aplec-campament, i a la tardor s'iniciarà la sèrie de Campaments de Catalunya. Palestra, i després feiocistes i Colònies escolars, faran del càmping i l'acampada una aplicació pedagògica encertada plenament educativa.³⁷

CAMPAMENTS DE CATALUNYA

I Campament de Catalunya.

La Móra, Pla de la Calma. 22-24 de setembre de 1928

Organitzat per Càmping Club de Catalunya, Foment Excursionista de Barcelona, Ateneu Enciclopèdic Popular.

II Campament de Catalunya.

Can Boquet, Vilassar de Dalt. 21-24 d'abril(?) de 1929

Organitzat per Càmping Club de Catalunya, Centre Excursionista Barcelonès, Agrupació Excursionista Júpiter, Centre Excursionista Rodamón, Centre Excursionista Vilafranquí i Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes.

III Campament de Catalunya.

Can Camps, Sant Quirze de Galliners. 19-21 d'abril de 1930

Organitzat per Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes, Centre Excursionista Rafel Casanova, Centre Excursionista Sabadell, Centre Excursionista Joventut Catalana.³⁸

IV Campament de Catalunya.

Bellaterra, Cerdanyola. 6-8 de setembre de 1930

Organitzat per Germanor de Guies Excursionistes.

V Campament General de Catalunya.

El Brull, Montseny. 4-6 d'abril de 1931

Organitzat per Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya.

VI Campament General de Catalunya.

El Molí de l'Avençó, Congost. 24-25 d'octubre de 1931

VII Campament General de Catalunya.

Can Bonamic, Palautordera. 14-16 d'abril de 1932

³⁶ A.V. a El Matí del 9 de setembre de 1933 pot dir encara: de lluny, hom pensa generalment que això de les acampades és una mena de salvatgesa. Alexandre Gali, X. p. 158 reconeix anys després que l'acampada a Catalunya havia relliscat en molta part cap a dèries naturisto-curanderistes més o menys sectàrio-místiques

³⁷ Palestra féu els seus campaments a Malniu, a Maranges, i el profilàctic a la platja del Llorell, a Tossa de Mar, assessorats sempre pels Guies Excursionistes. La Federació de Joves Cristians de Catalunya organitzà en el seu si seccions de Minyons de Muntanya. Les colònies escolars de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona feren un assaig d'acampada per als nois més grans, el 1933

³⁸ Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya van acampar el dia 23 de març de 1930 al Pla de la Garga del Cardà, dalt la Serra del Bertí, per preparar aquest III Campament de Catalunya

Organitzat per Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya i Unió Excursionista de Catalunya.

VIII Campament General de Catalunya.

Can Gibert, Palautordera. (Plegamans?) 5-6 de novembre de 1932

Organitzat per Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, Centre Excursionista Rafel Casanova i Grup Excursionista Joventut Catalana.³⁹

IX Campament General de Catalunya.

Can Sunyer, Pla de la Garga. 3-5 de juny de 1933

Organitzat per la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, Càmping Club de Catalunya O.G.d'A., Agrupació Excursionista Muntanya i Centre Excursionista de Terrassa.

X Campament General de Catalunya.

Can Gibert, Caldes de Montbui. 3-6 de juny de 1934

XI Campament General de Catalunya.

Granja Experimental de la Generalitat, Caldes de Montbui. 1-7 de juny de 1936

Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya prenen part en els Campaments de Catalunya⁴⁰ fent tasques d'organització i servei, i deixant sempre ben alta la seva bandera, la de Sant Jordi, per suposat que si era la del patró de l'Escoltisme Internacional, també era la bandera de la Generalitat de Catalunya de Pau Claris.

I nats acampadors, feren els seus campaments, de Colla o Secció - Campament de Sant Jordi, campament d'estiu, que restaran ben arrelats en la tradició escolta de casa nostra, i en programa dels agrupaments - i campaments més amplis i generals: el Campament de Montserrat pels voltants de Tots Sants cada any, i Campaments generals de Guies i Minyons de Muntanya, a la primavera i a la tardor.

CAMPAMENTS GENERALS DE MINYONS DE MUNTANYA

I Campament gral. de MdeM. Tardor 1930
Santa Cecília de Montserrat.

II Campament gral de MdeM. Primavera 1931
Can Codonyers, Vallès.

III Campament gral. de MdeM. Tardor 1931
Santa Cecília de Montserrat.

³⁹ Presència escolta: "Boy Scouts" -encara no són BSdeC-, 23 tendes; Minyons de Muntanya, 10 tendes: 1, Josep de Margarit; 3, Palestra; 2, Rafel Casanova; 2, Joventut Catalana; 1, M.D. de Montserrat; 1, C.E. Perla

⁴⁰ Enc. Exc. I, p. 692 A tots, que sapiguem, llevat del VII, cèlebre per l'incident dels Exploradores de España

IV Campament gral. de MdeM (+GGE) L'Hostal de la Creu.	Primavera 1932
V Campament gral. de MdeM. Can Cases, de Gelida ⁴¹	Tardor 1932
VI Campament gral. de MdeM. Ripoll. Centenari de la Renaixença catalana. ⁴²	Primavera 1933
VII Campament gral. de MdeM. Can Carbonell, Matadepera. ⁴³	Tardor 1933
VIII Campament gral. de MdeM. Piera	Primavera 1934
No hi ha camp.	Tardor 1934
No hi ha camp.	Primavera 1935
IX Campament gral. de MdeM. Les Escornelles, Vacarisses. ⁴⁴	Tardor 1935
No hi ha camp.	Primavera 1936

Per veure l'estreta relació existent entre l'escoltisme de Minyons de Muntanya i l'excursionisme resulta prou expressiu el següent text de Batista i Roca sobre l'excursionisme i la formació del caràcter:

La marxa per les planes i muntanyes de la terra pròpia ens fa conèixer millor aquesta, ens ensenya el seu passat i augmenta el nostre amor per ella. Però l'excursionisme, amb les fatigues de la marxa, amb la cordial camaraderia amb els companys i amb l'obediència al cap de colla, és, encara, una escola per a l'educació del caràcter i per a infondre-li una sèrie de nobles virtuts.

Res com la marxa no dóna confiança en si mateix. Allunyat de les facilitats i dels elements de la vida ciutadana, en mig del camp, l'excursionista sap que tant sols

⁴¹ Visitat per Ventura Gasol. Conjuntament, hi hagué reunió de Palestra, i alguna bandera espanyola cremada. (Ll. Forns)

⁴² Visitat per Joan Soler i Plà, procedent d'Unió Catalanista, Diputat del Parlament de Catalunya, per la llista d'Esquerra Republicana de Catalunya

⁴³ Amb més de 300 acampadors, segons Amadeu Serch, *Ibidem*, p. 28. La Veü del Vespre, de 19 d'octubre de 1933 en dóna les següents dades: 304 acampadors, unes seixanta tendes. A més dels agrupaments de Barcelona, hi eren presents els de Sabadell, Esplugues de Llobregat, Terrassa, Badalona, Manresa i Igualada, "nodrida representació de l'escoltisme femení". Hi feren la promesa 37 guies excursionistes, 49 minyons de muntanya i 3 follets

⁴⁴ Hi fa de cap el mateix Narcís Masó president de la Germanor de Minyons de Muntanya, des dels fets d'Octubre 1934. 65 tendes, 277 acampadors

d'ell i de les seves pròpies forces pot refiar-se per a dur a terme el fi que s'ha proposat. I en veure que arriba on vol, que venç les dificultats, que s'enfila als cims que semblen inaccessibles, que salva distàncies, que ni el fred ni la pluja no li fan res, que en el seu equip hi ha tot allò que li manca, i que tot ho aconsegueix gràcies al seu esforç personal, un ferm optimisme gonfla el seu esperit i adquireix ferma confiança en les seves forces.

No pot hom, però, fiar-ho tot a la iniciativa del moment. Val més que per a totes les coses l'excursionista estigui sempre a punt, tingui un pla fet en detall, resoltes les dificultats, sàpiga el que cal fer en cas d'accident i, passi la paradoxa, hagi previst l'imprevist. En un mot, cal que a tota hora estigui a punt de complir el deure i d'ajudar els companys, sense que res d'imprevist pugui mai venir a impedir-ho.

Una altra qualitat, molt important i que fa molta manca a la gent del nostre país, aprendrà l'excursionista: la tenacitat i la constància. La tenacitat és el contrari d'obrar per rauxes o impressions, variant a cada moment; és una combinació de paciència, fortalesa i valentia. La marxa enforteix la voluntat, ensenyant-nos que simplement cal arribar a lloc i complir íntegrament el programa prèviament fixat, a pesar de totes les fatigues, dificultats, inclemències atmosfèriques, etc; així ens enforteix en el compliment del deure. Per a fer una excursió caldrà suportar privacions, i així l'excursionista es farà fort, i l'excursionisme li ensenyarà la gran màxima de què no hi ha cap dificultat que amb constància no sigui superable.

Al costat d'aquestes virtuts individuals, l'excursionisme en colla n'engendra d'altres de socials. L'excursió durant un o diversos dies amb una colla de companys crea entre ells lligams de camaraderia i de solidaritat. Així tots s'acostumen a suportar-se mútuament els defectes, a auxiliar-se els uns als altres, a fer-se petits favors, partir-se el menjar, ajudar a portar el sac dels més fatigats, etc. És així com hom lluita contra l'egoisme, com neix un nexa entre els companys de la colla i com hom aprèn a sacrificar-se amb gust per a fer un servei a un semblant seu. D'altre circumstàncies, d'escassa importància a primera vista, vénen a enfortir aquests lligams de companyonia i a crear un esperit col·lectiu de la colla, tals com haver fruit plegats en una bella excursió, o haver passat per les mateixes penalitats, o simplement el cantar plegats a cor, que esdevé una font de camaraderia. Quan aquest esperit existeix, certs fets, com abandonar un company cansat o separar-se un de la colla per anar per les seves, són inconcebibles, no ja per ésser-li contraris, sinó àdhuc per atacar una mena d'honor excursionista.

Una circumstància que contribueix a enfortir l'esperit de cos, és la història o tradició que una colla va adquirint a còpia de fer excursions sempre plegats els mateixos companys. L'esperit de cos d'una colla es revela ja plenament quan entre en emulació o amistosa competència amb una altra, ... D'una manera natural i insensible, d'aquest sentit de solidaritat se'n forma el de disciplina, puix tots els qui formen la colla comprenen instintivament que pel bé de tots i de cadascú és necessària l'observància de cert ordre i de certes regles i l'obediència als comanaments del cap. Hem insistit sovint en els avantatges d'una bona disciplina de marxa, que permet d'executar llargues caminades amb un mínim de fatiga; així aprèn l'excursionista els avantatges que d'una perfecta disciplina pot treure en altres ocasions. És així com cadascú compleix el seu deure, sense dubtar; és així que fa estrictament la feina que té encarregada, que obeeix les ordres que rep del cap de colla, tendint a què totes les activitats de la colla, siguin acomplertes

d'una manera exacta, puntual, gairebé automàtica.

És natural que tot el bon funcionament d'una colla i la seva disciplina descansi en l'obediència a l'autoritat del cap de colla. Aquesta disciplina i aquesta obediència en les colles excursionistes tenen, però, un caràcter especial. No tenen absolutament gens el caràcter d'imposades, com en altres organismes, ni apel·len mai a cap forma de coacció per a imposar-se. L'ur fonament és, tan sols, d'una banda el convenciment de tots els companys d'excursió que per al bé de tots i el millor funcionament de la colla és necessari que solament mani un i que els altres obeeixin, i d'altra banda la confiança que tots tenen dipositada en el cap de colla, la qual ell s'ha guanyat per les seves qualitats personals i coneixements.

Si a algun company l'obeir pot semblar-li dur en certes ocasions, que tingui present que més dur encara és comanar, això és, dirigir bé la colla i passar ànsia pel benestar de tots els companys. És certament una qualitat ben difícil d'adquirir i de practicar, i que pocs posseeixen, la de saber dirigir i comanar homes, no imposant-se pel terror, sinó fent-se obeir pel respecte i l'amor. Una colla excursionista pot ésser un modest mitjà d'assajar-se per obtenir aquesta qualitat. El cap d'una colla excursionista, però, no ha d'oblidar mai que ell és un company dels seus companys, com tots els altres, i que sols per la força dels fets i pel bé de la colla, ha estat senyalat per a dirigir-la...

L'excursionisme comprès així, és un mitjà excel·lent d'educació del caràcter del jovent i un mitjà d'adquirir una sèrie de virtuts de gran vàlua no solament per a la vida individual, sinó àdhuc per al benestar i progrés de la societat.⁴⁵

⁴⁵ Josep M. Batista i Roca. *Manual d'Excursionisme*, pp. 145-151

ELS MINYONS DE MUNTANYA I PALESTRA

Si el Moviment Escolta a nivell internacional s'ha vantat sempre del seu apoliticisme, que vol dir no sotmetiment a les consignes de cap partit, com a lloc que vol ser de trobament de la joventut per damunt i més enllà de les distincions d'origen, de raça i de creences, ⁴⁶ ha predicat sempre la lleialtat envers els altres, i en primer i concret lloc, envers el propi país. ⁴⁷

En aquest sentit l'escoltisme ha estat patriòtic i a Catalunya obertament i declarada catalanista, o bé no ha estat. ⁴⁸

Josep M. Batista i Roca, el nom del qual quedarà sempre unit al de l'escoltisme català, visqué per raó dels seus estudis d'antropologia a la Gran Bretanya el final de la Gran Guerra, sense amagar les seves simpaties pels aliats i la democràcia, esperant des del seu esperit nacional català que aquests donarien als pobles d'Europa l'oportunitat d'exercir el seu dret d'autodeterminació i veié de prop com el poble d'Irlanda obtenia la seva independència i de prop també, des de Berlin aquesta vegada, com neixia lliure i federada Txecoslovàquia. Tot feia pensar que una hora o altra seria l'hora de Catalunya.

Però la història, suportada pels catalans, no anava per aquests camins. Una esperança n'era la joventut, i fou aquesta, nacionalista que trenca amb el poruguisme de la Lliga Regionalista, i el 1922 convoca la Conferència Nacional Catalana esquinçant-se el catalanisme en una doble via o opció, la d'Acció

⁴⁶ El Moviment Escolta és un moviment educatiu per als joves, basat en la voluntariatat; és un moviment de caràcter no polític, obert a tothom sense distinció d'origen, de races ni de creences... Constitució Mundial del Moviment Escolta, cap. I, art 1.1.

⁴⁷ El Moviment Escolta té per objectiu contribuir al desenvolupament dels joves... com a persones, ciutadans responsables i membres de les comunitats locals, nacionals i internacionals. El Moviment Escolta està fundat sobre els principis següents:... La lleialtat envers el seu país, dins la perspectiva de la promoció de la pau, de la comprensió i de la cooperació a nivell local, nacional i internacional. Constitució Mundial del Moviment Escolta, cap. I, art. 1.2 i 2.1.

⁴⁸ L'escoltisme deixarà d'existir el dia que deixi d'ésser català. Atribuït a Francesc Maspons i Anglèsell, per Josep M. Benet i Caparà. Publicat a L'Opinió, diari afí a ERC, de 26 de maig de 1933. A Catalunya, aquest moviment té una significació patriòtica, car es proposa, no solament fer una joventut sana i forta, sinó també una joventut conscient dels seus deures envers la Pàtria, fer-li conèixer i estimar la nostra terra i la nostra situació com a poble perquè un dia pugui eficaçment col.laborar en l'obra de millorament nacional i d'alliberament definitiu de Catalunya. Ajudeu a millorar les noies catalanes. Prospecte de propaganda de la GNG, 1934? A més cal reconèixer que tant per part de Minyons de Muntanya com de Boy Scouts de Catalunya, en dues trajectòries ben diferents, però no contradictòries, marcades per les persones que en el seu moment es posaren al davant d'aquesta empresa nacional, tant Batista i Roca, per una banda, amb la seva gent, com d'altra Alexandre Pinyol, sense el qual potser no hauria reeixit la difícil catalanització dels Boy Scouts

Catalana, ⁴⁹ partit que guarda la ideologia de la Lliga que encara és Regionalista ⁵⁰, i Estat Català, separatista.

No seria massa aventurat veure ja en aquesta doble via nacionalista la doble direcció que institucionalment prendran les dues institucions escoltes catalans. Alexandre Pinyol confessa ser un dels fundadors d'Estat Català i Batista i Roca, si bé no és a Acció Catalana, es mou bé entre la gent que milita en aquest partit, com veurem després. ⁵¹

Si l'efervescència política a Catalunya, l'any 1922, podria representar un pas endavant, l'any següent amb la connivència - contemporització en uns casos, i suport en d'altres - de la gent de la Lliga, passat l'onze de setembre, el Capità General de Catalunya dona un cop d'estat i Catalunya torna a conèixer dies dolents: es prohibirà la llengua i la senyera, desapareixerà la Mancomunitat després, els patriotes hauran de treballar des de noves arriscades situacions.

Batista i Roca, tornat al país, ric de coneixements pràctics i projectes nacionals, entra, o ha d'entrar en una **activitat nacional política d'oposició al règim** com diu ell mateix.

Amb el farmacèutic Miquel Baltà, cunyat seu, i el llibreter Miquel Ferrer, i Nicolau d'Olwer organitzarà el Servei d'Estudis Militars, la Societat secreta 1640 i sabrà quelcom del complot del Garraf i més encara de l'expedició de Prats de Motlló, com del fracàs d'un i altre i del desencís del poble i del jovent, perquè hi ha alguna cosa que falla en el **caràcter català**.

⁴⁹ Veure A. Sallès. *Quan Catalunya era d'esquerra*. Ed. 62, 1986. p.11, la particular visió feta des d'Esquerra Republicana

⁵⁰ En el nucli originari d'Acció Catalana figuren Antoni Rovira i Virgili, Lluís Nicolau d'Olwer, Carles Soldevila, Manuel Raventós, Alexandre Plana, Leandre Cervera i altres, cap dels quals no se sent còmode acceptant les grans opcions de la política catalana. El sector provinent de la Lliga no pretén trencar amb el seu partit, sinó més aviat mantenir i enfortir l'esperit catalanista ara debilitat en la postguerra, perdudes les esperances catalanes d'una via cap a l'autodeterminació (no oblidar que els "nacionalismes" havien estat a la base de la sagnant contesa). Acció serà catalana i no catalanista, i millor potser que pogués ser així. Era inimaginable encara proclamar-se republicana. Republicanisme anava encara massa unit a radicalisme lerrouxista, anticalanista i socialment laic. Els altres grups republicans de tendència federal o catalanista pesaven encara molt poc. Calia que la dictadura acabés d'erosionar el prestigi de la monarquia perquè triomfés plenament a Catalunya el republicanisme d'arrel llavors catalana, el del Pacte de Sant Sebastià (agost de 1930), per al cas, si no hagués esta després regatejat pels signants espanyols. Veure Montserrat Baras, a presentació de "Una política catalanista i altres escrits, de Jaume Bofill i Mates, Biblioteca dels Clàssics del Nacionalisme Català, n. 15. Ed. de la Magrana, Barcelona, 1986, p. XII. Acció Catalana volia constituir-se al marge dels partits, però l'actitud exclouent de la Lliga i el fet d'haver de portar una activitat política que la dictadura fa il·legal, fan que AC es comporti com un partit forçat a actuar de manera dispersa i contradictòria a vegades, i com a tal exposat a tensions i escissions. Antoni Rovira i Virgili, que en un principi n'és vice-president junt amb Lluís Nicolau d'Olwer, se n'aparta el 1927 per format Acció Republicana de Catalunya, situant-se així ideològicament a la seva esquerra i tenint per bandera: "Catalunya, liberalisme, democràcia i república". Es tornarà a reunificar prenent el nom de Partit Catalanista Republicà a març de 1931 (Entre les persones hi trobarem Lluís Nicolau d'Olwer i Manuel Carrasco i Formiguera. Difon les seves idees a través dels periòdics "La Publicitat" i "La Nau"); intel·lectual, fa de pont entre la burgesia conservadora i l'esquerra no revolucionària, i s'equivoca en limitar-se a un programa municipal en les eleccions d'abril que decideixen, es vulgui o no, el futur del règim a Espanya i les relacions entre Catalunya i la resta de l'Estat: la victòria passa a Esquerra Republicana de Catalunya

⁵¹ Batista amb els seus, en aquest cas Palestra, i Pinyol seran ambdós al Palau de la Generalitat en el moment de proclamar la República Catalana. Pinyol ho explica així: Vaig ser le primer d'apoderar-me del Palau de la Generalitat... jo vaig rebre la trucada del Gral. Ochoa comunicant la rendició del Capità general Despujol, perquè passés la notícia a l'Avi. (gravació). Batista i Roca també en gravació, no massa temps abans del seu traspàs, recorda que ell era a Palau i que els joves de Palestra es constituïren en Guàrdia Cívica del President de Catalunya

És en aquest brou, i aquest marasme, que neix l'idea de millorar el caràcter dels joves catalans, aprofitant el que Batista té entre mans, ben poc poder, ara el Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes, el periòdic Excursionisme, i la seva gent, els col.laboradors en Excursionisme i el Secretariat.

A través del Secretariat, des de 1929, Batista que n'és el secretari, confegeix un **cicle de conferències** sobre temes que poden influir en la formació moral de la joventut.⁵²

Aquests n'eren els conferenciants:

P. Arderiu, J.M. Ferran, Marià Foyé, Pere Gabarró i Garcia, Josep M. Casasses, Ferran Cuito, J. Martínez Garcia, Francesc Maspons i Anglasell, Jeroni Moragues, Lluís Nicolau d'Olwer, Carles Pi i Sunyer, Xavier Regàs, Gonçal de Reparaz, Josep M. Satorres, Josep de C. Serra Ràfols, Joan Soler i Damians, Pau Vila, J Vives Miret i Joaquim Xirau.⁵³

Els col.laboradors d'Excursionisme eren:

Francesc Maspons i Anglasell, Josep M. Batista i Roca, Leonci Soler i Marc, Baltassar Serradell, Pere Gabarró i Garcia, Jaume Marcet, Joan Carreres i Palet, Gonçal de Reparaz, Joan Montllor, Joan Coromines, Ferran Cuito, Joan Amades, Adolf Zerkowitz, Lluís Estasen, Francesc de P. Blasi, Amador Romaní, J. Navarro, Josep M. Cò de Triolà, Ramon Surinyac Senties,...

Durant el període que va del naixement dels Minyons de Muntanya a la desfeta militar de Catalunya, altres organitzacions de joventut sorgeixen a Catalunya:

- 1927 Federació Universitària Escolar
- 1930 Palestra, ben a prop de les Germanors escoltistes
- 1931 Federació de Joves Cristians de Catalunya
 - Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya
- 1932 Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya
- 1934 Joventuts Llibertàries de Catalunya
- 1935 Joventut Comunista Ibèrica del POUM
- 1936 Joventuts d'Estat català
 - Joventuts del PSUC
- 1937 Front de la Joventut Revolucionària, que aplega Joventut Comunista Ibèrica i Joventuts Llibertàries.
 - Aliança Nacional de la Dona Jove
- 1938 Aliança Juvenil Anti-feixista Catalana.

⁵² A Enc. Exc. I. 698-699 hi trobem una explicació del contingut d'aquests cicles de conferències que les entitats podien demanar i que es feien mentre hi haguessin almenys vint inscrits. Aquest n'és l'índex: Educació general. Formació del caràcter. El treball i la joventut. Vides exemplars (Sòcrates, Cèsar, Napoleó, Cook, Amundsen). Fets exemplars (Esparta o la fortalesa. Roma i Cartago o la tenacitat. Les croades i l'idealisme. Les guerres napoleòniques o l'ambició. 1848 o la llibertat. Irlanda o l'heroisme). Les etapes de la història. Viatges i exploracions. Els grans invents. Coneixements per a l'excursionisme. Arqueologia. Literatura antiga i moderna. Història de la cultura. El segle XIX. Els nostres homes ardits

⁵³ Val la pena de notar que més de la meitat d'aquests noms figuren a la Gran Enciclopèdia Catalana, i que pràcticament tots ells s'exiliaren el 1939

El nom de Batista i Roca, i la seva gent, quedarà per sempre unit a la creació de les Germanors de Guies Excursionistes, Minyons de Muntanya i Noies Guies, per una banda, i a Palestra per una altra.

Cal detenir-se en la institució de Palestra, tan semblant i propera a les Germanors de l'Escoltisme Català.

Aquestes en són les semblances. Un mateix objectiu: el redreçament moral del caràcter del jovent català per un millor servei a la Pàtria. La mateixa gent implicada, la utilització d'uns mateixos canals de propaganda - durant molt de temps la revista Excursionisme, i d'unes mateixes instal·lacions com a seu social a la Gran Via barcelonina. Palestra, però, funcionà com una organització amb les seves delegacions locals, algunes de les quals tingueren seccions de Minyons i Follets, mentre que l'escoltisme català prengué la forma original de germanor d'agrupaments autònoms i solidaris a la vegada. Els mitjans eren, però, diferents: mentre l'escoltisme es movia en el camp de l'excursionisme de colla millorat pel mètode de Baden Powell, Palestra fonamentava la seva acció en mitjans culturals i de millor coneixement del que Catalunya era i havia estat. Batista i Roca féu servir ambdues institucions per a la consecució dels seus ideals patris, per bé que ni una ni altra sota la dependència de cap partit.

Palestra neix posteriorment a Guies Excursionistes i a Minyons de Muntanya. La qual cosa fa sospitar que Batista i Roca era conscient de la limitació dels Guies Excursionistes necessàriament una elit, i dels mateixos Minyons de Muntanya, nois que havien de sentir un atractiu especial per la Muntanya. Per arribar a més joventut catalana, Batista i Roca idea Palestra.

Era la mateixa gent que havien fet colla al Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes, a la revista Excursionisme i a la creació de l'escoltisme català.

Aquests són els signants de la **Crida als joves de Catalunya** que fa néixer Palestra:

Oriol Anguera de Sojo, Pere Arderiu, Josep M. Batista i Roca, Domènec de Bellmunt, Ricard Carbonell i Flor, Miquel Cardona, Rafael Cardona, Joan Carreras i Palet, Narcís de Carreres, Ambrosi Carrion, Josep M. de Casacuberta Antoni Casajoana i Catllà, Josep M. Casasses, Joan Casas i Figueras, Leandre Cervera, Pau Cirera, Lluís Comes i Cercós, Joan Coromines i Vigneaux, Ferran Cuito, Llibert Estartús, Enric Ferran, Antoni Fises, J.V. Foix, Joaquim Fons, Rafael Font i Ferran, Pere Gabarró i Garcia, Josep M. Girona, Domènec Guansé, Tomàs Iduarte, Marian Iglésies d'Abadal, Eusebi Isern i Dalmau, L Lòpez Olivella, Ignasi Maluquer, Joan A Maragall, Manuel Masramon, Narcís Masó i Valentí, Jeroni Moragues, Àngel Morera, Armand Otero, Eduard Pérez Iborra, Sever Perramon, Isidre Puig i Boada, Joan L. Pujol i Font, Xavier Regàs, Joan B. Roca, Frederic Roda i Ventura, Joan Roig i Piera, Josep M. Rolo, Joan Sabater, Octavi Saltor, Montserrat Sastre, Enriqueta Sècull, Amadeu Serch, Ferran Soldevila, Domènec Soler, Josep Sunyol, Alfons Tries i Maxencs, Joaquim Ventalló, i Josep Vives i Giner.

A la constitució de Palestra, abril de 1930 sota la **dictablanda** de Berenguer, s'acordà el nomenament d'una presidència honorària, de caràcter consultiu, que quedà integrada per caps dels quatre partits nacionalistes del moment:

Raimon d'Abadal i Calderó, per Lliga Regionalista; Lluís Nicolau d'Olwer, per Acció Catalana; Jaume Aiguader i Miró, per Estat Català; Antoni Rovira i Virgili, per Acció Republicana de Catalunya.

Així mateix fou nomenada una Junta Directiva formada per:

Pompeu Fabra, president; Frederic Roda i Ventura, vice-president; Josep M. Batista i Roca, secretari; Josep M. Girona, tresorer, i vocals: Pere Gabarró i Garcia, Marian Iglésies d'Abadal, Antoni Fises i Planes, Josep M. Casasses i Cantó i Joaquim Masramon.

Feia de cap de la secretaria Amadeu Serch, que també era membre de la Germanor de Minyons de Muntanya.

Resumint. Signen la crida de Palestra, 6 dels 19 dels conferenciants dels curssets d'excursionistes; hi ha 4 dels noms dels col.laboradors del periòdic Excursionisme que coincideixen amb 4 dels 8 membres responsables de la Germanor de Guies Excursionistes - Josep M. Batista i Roca, Pere Gabarró i Garcia, Joan Carreres i Palet i Ferran Cuito, i el mateix nombre dels membres del Consell General de la Germanor de Minyons de Muntanya - Josep M. Batista i Roca, Pere Gabarró i Garcia, Narcís Masó i Valentí i Amadeu Serch. A la Junta Directiva de Palestra hi consta com a Secretari factòtum Josep M. Batista i Roca, com a vocal Pere Gabarró i Garcia, i com a cap de secretaria Amadeu Serch.

Es pot ben deduir per la permanència dels noms que Palestra neix dels curssets Excursionistes passant pel periòdic Excursionisme, les Germanors de Guies Excursionistes i de Minyons de Muntanya, per acabar la tasca de redreçament que no podia quedar reduïda a Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya. J M Batista i Roca, i al seu costat fidelment sense tant de protagonisme, Pere Gabarró i Garcia, en són com el fil conductor d'aquesta empresa nacional.

Ara es tracta d'abastar tota la joventut del nostre poble, tots els joves catalans, de totes les poblacions, de totes les classes socials i de totes les idees polítiques. Aquí és on rau la diferència amb els destinataris anteriors: Guies Excursionistes sempre han dit que són **una elit al servei de tota la joventut**; els Minyons de Muntanya són nois excursionistes i no tots els nois.

A través de Palestra, Batista i Roca vol arribar a tots els joves, i oferir-los la mateixa formació moral i patriòtica que ofereix ja als excursionistes esdevinguts escoltes.

Era el mateix l'anàlisi que de la situació i del caràcter, o manera de ser, dels catalans feia:

Davant de recents experiències i enyorant el perdut tremp de caràcter del nostre poble, ha estat aspiració constant de les darreres promocions d'atendre a llur formació moral. Molts de llurs sectors han arribat la convenciment que el redreçament col.lectiu sols podrà venir després del ressorgiment de les antigues virtuts morals de la nostra gent. Contribuir, doncs, a combatre la inhibició, l'escepticisme, la disgregació i la feblesa moral i a pujar una generació sana i forta de cos i d'esperit, optimista i coratjosa, disciplinada i amb capacitat de fer prevaler la pròpia voluntat, enèrgica i ferma en les seves conviccions, ha d'ésser una de les finalitats fonamentals de Palestra.

Eren els mateixos els objectius. La crida diu:

La nostra finalitat és promoure un moviment de joventut catalana, amb tota l'activitat i l'empenta de la gent jove, pel seu propi millorament en tots els aspectes, moral, intel·lectual, social i físic, i desvetllar el seu interès per a totes les causes nobles... al marge de les actuacions de caràcter polític.

Palestra no vol ser un nou clos. Estem convençuts que un dels grans defectes del nostre poble és la disgregació i per això declarem des de bon principi que està oberta als patriotes de tots els sectors i que el nostre sincer desig és coordinar i relligar cadascuna de les seves futures activitats amb les de totes les altres entitats i agrupaments que es proposin fins similars.

Diferien, però, els mitjans. Aquí quasi cap enquadrament, ni menys un mètode. És tractava més aviat d'uns serveis, i amb aquesta finalitat es muntaren els departaments:

Departament d'Obres Socials (Assegurances i Campanyes higiènic-preventives), Servei de Difusió de Cultura (Biblioteca, Cursos i Conferències, Cinema, Exposicions).

Departament d'Educació moral (Cercles d'estudi, àgora, cursets i conferències, publicacions).

Departament d'Educació patriòtica (difusió de la llengua).

Cercle d'Estudis Patriòtics.
Cercle d'Estudis Econòmics.

Departament d'Educació Física (aviació - falsiots -, gimnàstica, natació, navegació, excursions, acampades, esports de neu, minyons de muntanya, guies excursionistes).

Departament de Propaganda (actes públics, propaganda impresa, servei de premsa).

Departament de Relacions (delegació catalana d'Amèrica i estranger). ORBIS.

Nascuda l'any 1930 Palestra, s'extén ràpidament per les viles, ciutats i pobles de Catalunya, arribant a assolir una xifra d'afiliats al volt dels 5.000, cinc vegades més gran a la de Minyons de Muntanya.

La seva activitat fou densa:

1930. Campament a l'Estany de Malniu, damunt de Maranges, i un de profilàctic a Cala de Llorell, a Tossa de Mar, amb la col·laboració dels Guies Excursionistes.

1931. Intent de formació d'una guàrdia cívica del President llavors de la proclamació de la República Catalana.

1932. Campanya pro-Estatut. Relació amb organitzacions juvenils de l'Occitània, Galícia, País Basc i Txecoslovàquia.

1933. Actes commemoratius del Centenari de la Reneixença catalana, amb encesa de vuit-centes fogueres als cims més alts de Catalunya, el 8 d'abril. A la circular del 14 de març signada per Batista i Roca figuren com a organitzadors d'aquesta **Crida del foc Germanor de Minyons de Muntanya**, Germanor de Guies Excursionistes i Palestra. Per als dies 15-17 d'abril, s'hi anuncia un **campaments de Juventuts a Ripoll**, organitzat per Germanor de Guies i Minyons de Muntanya, amb participació de catalans, valencians, mallorquins i occitans.

1934. Malauradament, els membres de Palestra foren convocats a salvar l'Estat Català proclamat pel President Companys, i se'ls distribuï armes, per bé que velles. Les delegacions de Palestra foren clausurades, Batista i Roca fou empresonat al paquebot Uruguai, junt amb els altres sublevats catalans, i després s'exilià a França i Anglaterra, d'on no tornà fins la victòria del Front Popular el febrer de 1936.

El prestigi de Palestra en patí, i junt amb ell també el de les Germanors de Guies Excursionistes i de Minyons de Muntanya, de manera especial els que figuraven com a integrants de delegacions de Palestra - Pau Claris, a Barcelona; Secció Roger de Flor, de Balsareny.

Palestra continuà actuant camuflat sota el nom de Club David, al carrer Pelai, de Barcelona, i tenint al davant el Dr. Josep M. Girona, però ja no tornà a aixecar el cap. Davant de la Germanor de Minyons de Muntanya, substituï a Batista i Roca durant el Bienni Negre, el gironí Narcís Masó.

ELS AGRUPAMENTS CONFSSIONALS DE MINYONS DE MUNTANYA

El 1930 Mossèn Antoni Batlle funda la Secció confessional de Minyons de Muntanya Mare de Déu de Montserrat. La secció porta el número B-4 com a número d'ordre a ciutat de Barcelona, i és el primer a Barcelona pertanyent a una entitat reconeguda com a catòlica: la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat. Els anteriors, -Seccions de Josep de Margarit, Ramon Llull i Narcís Munturiol-neixen dins de centres excursionistes els dos primers, i a la Mútua Escolar Blanquerna l'altre. A Manresa, són catòlics els Follets i Minyons de Muntanya que mena Valentí Vallès a les comarques del Bages i el Berguedà.

Que aquestes seccions fossin les confessionals a principis de l'any 30, no vol pas dir que la Germanor naixent de Minyons de Muntanya es desentengués de l'aspecte espiritual i religiós de l'educació. Al Camp de la Salut, de juny de 1928, hi assistí el P. Antoni-Maria de Barcelona, caputxí, i des del primer moment de la constitució del Consell General de la Germanor de Minyons de Muntanya n'és membre Mossèn Antoni Batlle com a consiliari dels agrupaments confessionals.

Els agrupaments confessionals dins de la Germanor fruien d'autonomia, com tots els agrupaments agermanats, i des de 1932 feren anualment els seus campaments generals a la finca del Llorà, al Collsacabra. Fou allí i en aquesta escaiença que el Cardenal Vidal i Barraquer, i també el bisbe de Solsona, Valentí Comelles, hostes de la família Sala, propietària de la finca, feren coneixença dels Minyons de Muntanya que venien amb Mossèn Antoni Batlle, també amic de la família, a acampar. En el campament del Llorà de l'any 1933, -vint tendes, cent minyons -

es celebrà per primera vegada missa a l'aire lliure, gràcies a l'especial rescripte pontifici agenciat pel Cardenal primat.⁵⁴ És féu també el 1934, i del 6 al 14 d'agost de 1935 en forma de Setmana Escoltista.

⁵⁴ Arxiu Vidal i Barraquer en Església i Estat durant la segona república espanyola 1931-1936, III, Monestir de Montserrat, 1977, p 863, publica el rescripte de la Congregació de Sagraments:

Beatissime Pater, Ordinarius Tarraconensis, ad pedes Sanctitatis vestrae provolutus, implorat facultatem ut in sua Dioecesi et in aliis dioecesibus hujus provinciae ecclesiasticas, sacerdotes qui juvenes associationum vulgo dictarum "Scouts" et "Minyons de Muntanya" in castra comitentur, in ipsis Missam celebrare valeant." Ex audientia Sanctissimi diei 19 Junii 1933. Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa XI, audita relatione infrascripti Card. Praefecti S.C. de Sacramentis, attentis expositis, Ordinario Tarraconensi gratiam indulget juxta petita ad triennium, si tamen causa perduraverit, habito tamen consensu Ordinarii loci si extra Dioecesim celebrare contingat, et in diebus festis, si fieri possit, sine gravi incommodo, Missa celebretur in aliqua Ecclesia ad fidelium aedificationem et juvenum institutionem, servatis in reliquo de jure servandis. M. Card. Lega Episcopus Tusculanus, Praefectus. D. Jorio Secretarius.

Còpia del rescripte legalitzada pel secretari de la cúria tarraconense fou enviat a Mn. Batlle el 15 de juliol, el qual el 23 de juliol l'agraeix des de Caldes de Boí, tot proposant d'estrenar la concessió en el campament de Llorà que els agrupaments de la Lliga Espiritual fan cada any. Això permetria donar-li el màxim de relleu, puix que hi podria assistir a més del bisbe de Vic, el mateix cardenal de Tarragona que solia passar aquella època de l'any al proper Castell de Rocafort amb el bisbe de Solsona i amb el prior de Sant Jordi Mn. Berenguer; i a més, Anguera de Sojo, que també estuejava allí prop.

Hi foren presents J M Batista i Roca, Mossèn Batlle, la família Riera-Sala, el cardenal de Tarragona, els bisbes de Vic i Solsona, els canonges Llovera, de Barcelona, Vilaplana, de Girona, Mn. Lluís Carreras, Mn. Manel Trems i Mn. Jaume Berenguer, prior de Sant Jordi, Oriol Anguera de Sojo, fiscal general de la República.

A Cultura Cristiana, Acadèmia Catòlica de Sabadell, de 24 d'agost, Ernest Mateu en parla. La Veu de Catalunya, 25 d'agost, parla del P. Josep Franquesa; Diario de Barcelona, del 2 de setembre, esmenta Mn. Miquel Vilatimó, canonge de Tarragona, el Dr. Cebrià Montserrat, catedràtic del Seminari de Barcelona, i el rector del Jesús de Gràcia, ... Mossèn Antoni Torner recorda que féu d'acòlit en aquella missa, conjuntament amb Casademunt, després cartoixà.

Una reunió tan egrègia d'eclesiàstics no podia passar desapercebuda. I hi hagué qui se'n aprofità per atiar el foc contra el Doctor Lluís Carreras, i L'Opinió parlà del "concili de Collsababra" on s'havien repartit les mitres vacants llavors a Catalunya: Carreras seria bisbe de Barcelona, Cardó, d'Urgell, el P. Miquel d'Esplugues, de Lleida, i el Dr. Llovera, de Girona.

La premsa (El Matí?) del dia 19 d'agost anunciava la missa al campament. El Matí, del dia 22 d'agost, en donava una llarga relació signada per M.V. (Mossèn Vilaplana?)

En aquesta escaiença, El Matí, diari pròxim a Unió Democràtica de Catalunya i a la Federació de Joves Cristians de Catalunya, publicà una sèrie d'articles elogiosos pels Minyons de Muntanya. Signats amb les inicials A.V., són atribuïts al Dr. Lluís Carreras pel mateix Mossèn Batlle (Escrits I, p.205)

Aquest rescripte de missa al campament donat per a un trienni fou utilitzat per darrera vegada per a la missa dels minyons de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat el dia 20 de juliol de 1936 al cim de la Pica d'Estats, pràcticament complerts els tres anys per als quals fou atorgat. Després, res més no fou possible. En la represa, quin permís feia servir Mn. Batlle per dir missa al campament?

Amb data del 28 de desembre de 1951, l'Abat Aureli concedeix la facultat d'altar portàtil a Mn. Batlle i als altres sacerdots de la Lliga Espiritual que ells designi "ad pueros sic dictos "Minyons de Muntanya" comitantes, quando cum aliis Confratribus (membres de la Lliga Espiritual, s'entén) itinera per campos aut montes, locis sacris carentes, arripiunt animi relaxandi causa" (vaja definició forçada de l'escoltisme que hagué de fer!). El P. Abat dona aquest permís a l'interior de la Lliga Espiritual gràcies al poder que li ha estat concedit per Rescripte de la Sagrada Congregació dels Religiosos, i per tres anys. Per què l'hagué de demanar l'Abat, i no ho féu el bisbe ordinari seu? De totes maneres el 1953, a la fi del permís abacial, i immediatament després dels fets del Montnegre, aquest permís fou renovat per Roma via Bisbat de Barcelona. Igual al 1955 (Rescripte S.C. de Sacramentis 1081/55), 1957 (Rescripte 3106/57), 1962 (Rescripte 1322/62), aquestes vegades per petició feta a Roma pel bisbe de Barcelona.

Pel que fa al bisbat de Vic, els qui en aquell temps eren seminaristes i promotors de l'escoltisme recorden que el bisbe auxiliar, Dr. Ramon Masnou portà ell mateix un rescripte semblant l'any 1953 per a l'escoltisme vigatà ("et juvenes ad castra comitantibus"). Aquest rescripte està datat el 21 d'abril de 1953 (Rescripte 1831/53), i fou prorogat per dos anys més el 3 de juny de 1955 (Rescripte 2838/55): no extensible als consiliaris de guies, si hem de creure la clàusula expressa i sotratllada que conté ("exclusis sempre puellis"): l'agrupament guia Verge de Núria, de Vic, havia estat fundat l'any 1954

En aquest any eren seccions de la Lliga Espiritual dins de la Germanor de Minyons de Muntanya en primer lloc l'Agrupament de la Mare de Déu de Montserrat, de Barcelona, primer fundat per Mossèn Antoni Batlle, el de l'Associació Bonanova que comparteix el local a la Ronda Universitat amb la Lliga Espiritual, el de l'Acadèmia Catòlica de Manresa, el del Centre Cultural Popular de Berga, la Secció Sant Bernat de l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, la Secció Jacint Verdaguer dels Avantguardistes del Círcol Catòlic de Badalona i també la Secció Josep Fulleracs de Sant Sadurní d'Anoia, el d'Olot i el de la parròquia de Navarcles.⁵⁵

La Joventut de la Lliga Espiritual sentí com a pròpia la **impulsió i la responsabilitat pública dels elements escoltes organitzats en les entitats catòliques** i a aquest fi creà una Junta de Patronat especial, presidida per Joan Maluquer. La tasca que aquest Patronat es fixà es concreta en **adquirir i administrar el material pesat de campaments; constituir un fons social amb les cotitzacions de tots els minyons, donatius i subvencions; fundar les assegurances d'accidents; gestionar les rebaixes de trens i autos; lleguer de camps; permisos de propietaris; fer tractes amb els comerciants per les compres de material i uniformes; cercar la col.laboració de persones tècniques per la instrucció dels minyons, amb la vista posada a tenir les nostres seccions escoltes al nivell de les altres de Catalunya i al nivell dels Scouts de France, de la Saint Georges Pfadfinderschaft, dels Belgian Boy and Sea Scouts, l'esperit dels quals és el nostre exemplar, es pot llegir en el full de presentació de l'Obra Social dels Minyons de Muntanya, de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, datada en novembre de 1933. Esperit aquest que prefigura de certa manera la que molts anys després intentaran ser les DDE.**

Entre els agrupaments catòlics de la Federació de Joves Cristians de Catalunya cal esmentar el de Terrassa - l'agrupament Norbert Font i Sagué - i el Raimon de Penyafort, de Barcelona, i un dels dos agrupaments que hi hagué a Igualada.⁵⁶

Mossèn Antoni Batlle fou el primer capellà escolta català, però no l'únic. Ja hem recordat que al campament de la Salut, del Papiol, el 10 de juny de 1928, al costat de Batista i Roca, i de Francesc Maspons i Anglaseu hi era el P. Antoni M de Barcelona, caputxí prou conegut, un dels promotors del diari El Matí.⁵⁷

Per altra banda, el P. Josep Sarri, escolapi, figura retratat amb els Minyons del Font i Sagué de Terrassa a les avui velles fotografies que ens ha fet arribar Miquel Gibert, minyó de la primera generació. El Matí, del dia 9 de setembre de 1933, diu que eren al Llorà educadors de l'Escola Pia, **caputxins que menen joventut, canonges, rectors i catedràtics, no pas indiferents a l'Acció catòlica,**

⁵⁵ Serra (p 52) afirma que al 1936 el nucli d'agrupaments catòlics que es mou en l'òrbita de Mn. Batlle i la Lliga Espiritual està format pels agrupaments de Manresa, Barcelona - tres agrupaments -, Berga, Sallent, Sabadell, Terrassa, Sant Sadurní d'Anoia tots ells de nois, i per l'agrupament Congesta de noies. No fa esment del de Navarcles - fundat per Mossèn Francesc Torrentó, que morí de rector a Manlleu - i el d'Igualada, que junt amb el de Manresa, el Sant Bernat de Sabadell i el Font i Sagué de Terrassa s'estan estructurant en una incipient veueria. Veure notícia al Butlletí de Minyons de Muntanya i Follets de Bages i Berguedà

⁵⁶ Si hem de fer confiança a l'Enciclopèdia de l'Excursionisme II, p.134 abans de 1936 hi havia hagut a Igualada dos agrupaments, l'un de Palestra i l'altre de la Federació de Joves Cristians de Catalunya

⁵⁷ També el P. Basili de Rubí, caputxí, acoolia un grup d'escoltes del M.D. de Montserrat, que vivien a Sarrià i eren alumnes del Tècnic Eulàlia, atès espiritualment pels caputxins. Més concretament, el P. Basí figura a la fotografia que es va fer de les dues seccions del M.D. de Montserrat, en ocasió de l'any jubilar de 1933.

i encara clergues joves, que s'han posat de cor al moviment ardorós del Fejocisme.⁵⁸

Sí que és curiós d'esmentar que, a diferència del que passarà en l'etapa de la postguerra, cap agrupament de Minyons de Muntanya no pertingué a cap col.legi de religiosos, si exceptuem l'Agrupament Congesta de Noies Guies, i només una secció de Minyons consta que fos d'una parròquia: la Secció Germanor Ardida, de Navarcles.

L'escoltisme catòlic comptà amb un bon i influent defensor en la persona de Mossèn Lluís Carreras, com a consiliari general de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, per una banda, i més directament per la relació continuada mantinguda amb Mossèn Batlle. Fou ell qui acollí a la Lliga Espiritual Mn. Batlle quan amb els seus minyons hagué de deixar el Centre Moral i Instructiu de Gràcia. Mn. Batlle no oblidà mai el gest fundador de Mn. Carreras quan a l'aplec de Togores, el juny de 1932, admirat aquest de la tècnica - taula de trinxera - i del tremp del jovent escolta que amb Mn. Batlle participava a la festa, a l'hora del cafè, pres a la taula excavada al sol pel minyons, es tregué dos bitllets de cent pessetes i donà aquesta contribució per començar minyons a Sabadell.⁵⁹

No cal dir que quan els minyons del mossèn acampaven al Llorà, el Dr. Carreras no era pas lluny. Ell mateix els dona una conferència a la Setmana Escoltista del Llorà, el 1935, i els parlà de la Promesa dels escoltes avançant afirmacions que llavors només els més iniciats en l'espiritualitat escolta haurien gosat fer: L'acte de la promesa té el valor d'una litúrgia cristiana semblant al baptisme o als vots religiosos.⁶⁰

Més encara, el Dr. Lluís Carreras deixà albirar prou clarament quin podia ser el projecte al qual servien els Minyons, el redreçament de la pàtria que Torras i Bages havia somiat: El campament - germania de tendes en rodona - esdevé un petit vilatge de social fraternitat en plena natura, on palpiten les supremes idealitats. Al cim, la senyera de sant Jordi, solemnement i reverencialment hissada a presència de tota la minyonia, llança al grat de l'aire, que s'hi aixopluguen creients de la fe i de la pàtria. Al campament no hi entra l'ateu, l'infidel, ni l'enemic de la terra bella, que Déu ens ha dat, ni del llinatge de la sang i de la llengua, que en ella ha creat la seva història i malda ara amb patriotisme per acréixer-la en justícia, llibertat i cristiana civilització.⁶¹

I no fou sols de l'escoltisme catòlic o confessional que el Dr. Carreras en fou

⁵⁸ El P. Basili de Rubí, en lletra a Anna Oriol, 31 de juliol de 1962, recorda que havia portat escoltes des de 1927

⁵⁹ Mn. Batlle ho recordava encara més de vint anys després, en el sermó que per la mort de l'amic Dr. Carreras escríu - ja no podia parlar - el març de 1955, i que ha esdevingut un dels escrits cabdals del mossèn: "des d'aquell dia va ser el consiliari major, el protector incondicional, l'advocat defensor en totes les dificultats, el propagandista acèrrim..." (Escrits, I. pp 202 i 203)

⁶⁰ Citat per Dolores Viñas, El doctor Lluís Carreras i Mas, Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985, p. 125

⁶¹ El Matí, dia 9 de setembre de 1933

defensor, advocat i propagandista. Segons Serra,⁶² Batista i Roca intentà personalment l'adhesió de les associacions catòliques a l'obra nacional dels Minyons de Muntanya, i per això visità el Dr. Carreras.

Els bisbes dels bisbats de Catalunya foren atents a Minyons de Muntanya, de manera desigual. No ens consta cap gest del bisbe de Barcelona, Manuel Irurita, d'interès pels Minyons ni pel mossèn que s'hi identificava, i no creiem que hagués existit donada la seva manera més aviat espanyolista d'entendre la pàtria i la política, i el seu temperament pietista que no lligava amb la nova pietat catalana i la litúrgia de la tenda-capella de Mn. Batlle.⁶³

Sí que tenim notícies de gestos de simpatia fets per altres prelats de Catalunya. Així, el bisbe de Vic, Joan Perelló, el 1932 visità el campament d'Aiguafreda, en el qual, tot fent acampada, un petit grup de minyons ajudaven a la restauració de la devoció a una antiga imatge del sant Crist.⁶⁴

Ja hem recordat que aquell mateix any, al Llorà, el Cardenal Vidal i Barraquer, i el bisbe Valentí Comelles, de Solsona, s'adonaven de què i qui eren els Minyons veient-los acampats. Fou el mateix Cardenal qui els féu de protector per obtenir de Roma el rescripte que els permetria de dir missa a les acampades i ell volgué glossà l'any següent en la mateixa avinentesa els deures envers Déu i la Pàtria, síntesi de la Llei dels Minyons, l'ésser sempre a punt per fer el bé al proïsme, divisa de la caritat per a tothom, i el tremp del caràcter, que es forma en l'energia alegre davant l'adversitat... i expressà la confiança de l'Església en l'obra començada per a la reconquesta cristiana de la terra, de la qual l'estol dels Minyons, ardits i assenyats, cos sà i ànima santa, havien d'ésser heralds i la porció escollida en l'apostolat de la nostra joventut.⁶⁵

IMPLANTACIÓ DELS MINYONS DE MUNTANYA

La tasca de Batista i Roca i la seva gent per implantar l'escoltisme a casa nostra com a mitjà per salvar a la vegada l'excursionisme i el caràcter dels catalans, no fou gens fàcil, i el risc ben extremat. Els resultats, si els hem de prendre objectivament pel nombre, més aviat foren migrats. Qualsevol iniciativa col·lectiva a casa nostra topa amb resistències individualistes, espontànies, filles del nostre propi caràcter.

⁶² Serra, p. 46. El mateix Mn. Batlle ho reconeix també quan escriu en el traspàs del Dr. Carreras: Mn. Lluís va ser consultat per en Batista i Roca quan rumiava l'assumpte. Escrit de 12 de març de 1955, a Escrita, I. p 196

⁶³ Per contra, sí que acabat de nomenar bisbe de Barcelona, encarregava a Mn. Guillermo Aleu la capellania de l'associació Exploradores de España de Barcelona

⁶⁴ El Matí, 7 de setembre de 1933

⁶⁵ El Matí, 3 de setembre de 1933

Amb la distància que donen els anys, avui podem preguntar-nos quants centres excursionistes crearen seccions infantils, quantes d'aquestes es convertiren després en Estols de Follets o Seccions de Minyons de Muntanya.

Des de 1922, abans de la dictadura, alguns centres excursionistes tenien seccions infantils. El 1922 mateix, l'Agrupació Excursionista Júpiter, de la barriada obrera del Poble Nou, fa una crida als nens de les escoles, organitza per a ells excursions, i l'any següent constitueix la seva secció infantil, que l'any 1927 es convertirà en Estol de Follets i Minyons.⁶⁶

També feia excursions el 1922 el grup de Joventut de l'Agrupació Excursionista Catalunya, de l'Orfeó Català, que tenia el seu local primer a Hospital, 95, i després a Rivadeneyra, 4. Hi prenen part sobretot les noies orfeonistes. No sabem en què acabà.⁶⁷

Un any després, el Centre Excursionista Barcelonès, que té el seu estatge al carrer de la Princesa, 14, tres portes abans d'on viu Batista i Roca, crea la seva secció infantil, i fa excursions, fins el 1928, any en el qual deixa d'actuar la secció.

El 1924, el Centre Excursionista Rafel de Casanova, a Gràcia, demana als pares dels nens graciencs que els deixin anar d'excursió i funda amb ells secció d'infants, que fan sortides a la muntanya juntament amb els del Centre Excursionista Barcelonès, del carrer de la Princesa, i amb mainada de l'Orfeó Gracienc⁶⁸ i de l'Agrupació Excursionista Atlàntida, amb estatge llavors al carrer de Sant Antoni. El 1928, la secció passa a dir-se de Minyons de Muntanya, i l'any 1934 tenen Plançons - minyons - i Daines - noies.⁶⁹

El Grup Excursionista Joventut Catalana, nascut en plena dictadura, - 1925 -, per poder expressar els sentiments catalanistes, reprimits en la Secció Excursionista dels Antics Alumnes de les Escoles Salesianes, crearen en el seu estatge, carrer de Rocafort, 33, la seva secció infantil. Les primeres pràctiques, però, no les feren fins el 1927. Tingueren Follets el 1929, i Daines, el 1931. Des de novembre de 1927 figuren com a Secció de Minyons de Muntanya Ramon Llull, de llarga vida dins de l'escoltisme català.

Fora de Barcelona, pels anys 1928 i 1929 hi havia secció infantil al Centre Excursionista de Sabadell amb nens provinents dels col·legis dels escolapis i dels maristes, al Grup Excursionista Montserrat de Terrassa⁷⁰ i a l'Acadèmia Catòlica

⁶⁶ Si hem de creure Enc. Exc. I. p. 609. Podria ser que fes un ús avançat en el temps dels termes follets i minyons

⁶⁷ Enc. Exc. I. p. 595

⁶⁸ Enc. Exc. I, p. 540 i Excursionisme, n. 3, 4 de maig de 1928

⁶⁹ Seguint les orientacions del Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes, a partir de 1928, la secció passà a dir-se de Minyons de Muntanya, i inicià preferències sobre l'exercici del càmping. Consta entre els organitzadors del III i del VIII Campament de Catalunya. El 1934 els Minyons restaven dividits en dos grups: el masculí, sota la designació de Plançons i el femení, amb el de Daines. Enc. Exc. I. p. 604

⁷⁰ Enc. Exc. I. p. 468. pel que fa a Sabadell, i 475 per a Terrassa

de Manresa.⁷¹ És pot dir que les tres seccions es convertiren en seccions de Minyons de Muntanya.

Batista i Roca, al periòdic **Excursionisme**, un mes abans del Campament fundacional de la Salut de Papiol, juny de 1928, afirma que hi ha seccions infantils al Centre Excursionista Barcelonès, Centre Excursionista Rafel de Casanova, Joventut del Centre Moral i Instructiu de Gràcia, Joventut Catalana, Agrupació Excursionista Júpiter, Orfeó Gracienc, Agrupació Excursionista de Terrassa, etc.⁷²

Podríem afirmar, reunint les dades abastades, que aquests foren els centres o entitats excursionistes que tingueren seccions infantils i amb el temps Seccions de Minyons de Muntanya, i o Follets, i en el seu cas Daines:

Innegablement, a la Ciutat Vella, la Colla Isards esdevé el 1927 Secció de Minyons de Muntanya Josep de Margarit, primera secció de la Germanor.

Al mateix any 1927, al Poble Nou, l'Agrupació Excursionista Júpiter té el seu Estol de Follets i Secció de Minyons.

Joventut Catalana, al carrer Rocafort, esdevé Secció de Minyons de Muntanya Ramon Llull, i tindrà número 2 de Barcelona.

La Secció Joan Fivaller (B-6) neix a l'Agrupació Excursionista Perla, a Gràcia, impulsada per Palestra, i desapareguda el 1936⁷³.

La Secció de Minyons Rafel Casanova (B-10) ens consta allotjada per una banda en el Cercle Catòlic de Sant Gervasi, i per altra Iglésies parla d'una Secció de Plançons, després Minyons, al Centre Excursionista Rafel de Casanova, també a Gràcia.⁷⁴

Fora de Barcelona, el cas més clar és el de la Joventut Catòlica de Manresa, i també el del Centre Excursionista del Vallès, de Sabadell, a qui ja hem fet esment.

El 1930, es celebra a Santa Cecília de Montserrat el primer campament general dels Minyons de Muntanya. Segons el periòdic **Excursionisme** aquests foren els grups presents a l'aplec:

Centre Excursionista Rafel de Casanova, Centre Excursionista Josep de Margarit, Centre Excursionista Joventut Catalana, Agrupació Excursionista Júpiter, Centre

⁷¹ En la Joventut Catòlica ha estat fundada per l'excursionista En Valentí Vallès una Secció Excursionista Infantil, que ja realitza els diumenges a la tarda algunes excursions. **Excursionisme**, n.4. 18 de maig de 1928. Pel que fa a l'escoltisme a Terrassa hem escoltat el testimoni de Miquel Gibert, actiu al Grup Excursionista Montserrat i puntal de la Secció de Minyons Mn. Norbert Font i Sagué

⁷² Batista i Roca. **Excursionisme**, n. 3, 4 de maig de 1928. L'enumeració que fa Batista resta oberta. Hi podríem fer lloc per a la secció del Centre Excursionista St. Gervasi (Enc. Exc.I. p. 653) i per a la promoguda pel Grup Excursionista de Premià (Enc. Exc. I. p. 498)

⁷³ Enc. Exc. I, p. 646

⁷⁴ Enc. Exc. I, p 604

Excursionista Montseny, Acadèmia Munturiol, Escola Sant Jordi, Lliga Espiritual de la M.D. de Montserrat, amb Mossèn Batlle, Secció de Minyons de Muntanya de Bages, amb Valentí Vallès, Berga, Tarragona, amb Josep Casanovas, Sabadell, Badalona, Sallent, amb el senyor Viladot.

En el Consell General de la Germanor de Minyons de Muntanya, constituït el mateix any 1930 hi són representades les següents entitats acollidores de seccions:

Centre Moral i Instructiu de Gràcia, Centre Excursionista Júpiter, Acadèmia Munturiol, Associació Bonanova, Valentí Vallès, representant Bages i Berguedà, Grup Excursionista Joventut Catalana, Unió Excursionista de Barcelona, Lliga Espiritual de la M.D. de Montserrat. Totes barcelonines les entitats, si exceptuem l'obra personal del malaguanyat Valentí Vallès a Manresa i Berga.

La resposta del món excursionista, si és que de salvar l'excursionisme es tractava, i pel que fa a Seccions de Minyons, ha de dir que més aviat fou migrada.

I pel que fa a Guies Excursionistes?

Pel mateix fulletó de propaganda editat per la Germanor de Guies Excursionistes, sabem que hi hagué colles a:

Grup Excursionista Joventut Catalana, Floridablanca, 37; Club Esportiu Catalunya, Pi, 7; Secció Excursionista de l'Ateneu J Segura Bayarri, Amàlia, 60; Centre Excursionista Rafel Casanova, Avda. Príncep d'Astúries, 2, entres.; Centre Excursionista Rodamon, Ferlandina, 72; Agrupació Excursionista Júpiter, Pg. del Triomf, 75; Associació Excursionista Avant, Comtes de Barcelona, 6; Secció Excursionista Penya Irònics, Ausias Marc, 31, 1er.; Centre Excursionista del Vallès, de Sabadell; Centre Excursionista Sabadell; Palestra, Corts Catalanes, 592, pral.⁷⁵

També aquí, tot pràcticament barceloní, llevat de la implantació sabadellenca. I en aquest cas, netament excursionista, donat que els guies Excursionistes eren el que el seu nom significa, guies tècnics d'excursions al servei de l'excursionisme català: **Tota l'obra de les colles de G.E. és una realització de llur triple raó d'ésser: llur nou esperit - germanor, disciplina, decisió - els coneixements tècnics posats al servei de Catalunya.**⁷⁶

No podríem pas esperar que els guies fossin nombrosos: ells mateixos sabien que eren, i volien ser, **una selecció...**, **l'avantguarda de l'actual moviment de joventut**⁷⁷

La sort de la Germanor de Guies Excursionistes quedà lligada per una banda al

⁷⁵ Què són els Guies Excursionistes. Fulletó de presentació publicat el 1931, segons es dedueix de les activitats que cita, la darrera, Exposició de treballs de la primavera de 1931

⁷⁶ Id

⁷⁷ Podríem seguir transcrivint: Practiquen una modalitat de l'excursionisme segons els principis educatius de Baden-Powell, com a mitjà de millorament individual i col·lectiu. L'ur finalitat és l'educació del caràcter - lleialtat, disciplina, germanor, constància, decisió... foren creats per a contribuir, educant el nostre jovent, a millorar el nostre poble

servei a l'excursionisme en els Centres, i per altra al servei de les Seccions de Minyons de Muntanya com a instructors o caps.

Si no foren massa nombrosos els Centres Excursionistes que implantaren la nova modalitat d'un excursionisme millorat pels mètodes de Baden Powell al servei de Catalunya, hi cabria ara veure com fou la resposta dels nois, fins a quin nombre arribaren els efectius de la Germanor de Minyons de Muntanya.

Un càlcul aproximat es podria fer a partir del nombre de Seccions i Estols, si aquest ens constés. Si aquest és el cas per les Seccions, no ho és pels Estols, i menys encara per les Colles.⁷⁸

De les notícies publicades a la premsa, podem saber que al 1933 el nombre d'inscrits a Catalunya va acostant-se ràpidament cap al miler. I hi ha peticions d'organització de noves seccions a: entitats i barriades de Barcelona, Mataró, Girona, Banyoles, Puigcerdà, Torelló, Granollers, Igualada, Reus, Montblanc, Barberà, Tortosa, ...⁷⁹ Tot es juga entre les ganes i els projectes.

Més precisa és la notícia que ens arriba des del butlletí de Manresa un any després: **Avui -23 de setembre de 1934- al matí la Germanor de Minyons de Muntanya ha celebrat Junta General, i enmig d'un ambient optimista i emprenedor, hom anunciava que els nostres escoltes ja passaven del miler.**⁸⁰

Serra afirma que de 1927 al 1932, en la seva primera època foren fundats grups d'escoltes a 44 entitats, de les quals 17 fora de la capital, a Manresa, Berga, Sallent, Navarcles, Balsareny, Badalona, Igualada, Gironella, Tarragona, Sabadell, Esplugues de Llobregat, Terrassa, Premià de Mar, Sant Sadurní d'Anoia, Gelida, Ripoll, Puigcerdà, Montblanc, Piera i Vilafranca del Penedès.⁸¹

Si donem per bona aquesta enumeració, tot i que no tenim cap notícia dels sis darrers esmentats, hauriem d'arribar a la conclusió que pràcticament no hi hagué

⁷⁸ A partir del raport enviat per les Seccions de cara a l'atorgament del Premi Sant Jordi a la millor Secció, a l'abril de 1932, sabem que la Secció Josep de Margarit té 19 minyons; la Secció Narcís Munturiol té 17 minyons; la Secció M.D. de Montserrat té 39 minyons; la Secció Pau Claris té 38 minyons. Per altra banda sabem que la Secció Ramon Sala i Çassalà, de Vic, fundada al ninou de 1934, al cap de sis mesos només té 8 minyons, segons el raport presentat al Consell General de la Germanor, i la Secció Sant Bernat, de Sabadell no passà dels 12 minyons. La Secció Josep Fulleracs, de Sant Sadurní d'Anoia, el 1934, té quatre colles, una vintena llarga de minyons

⁷⁹ Batista i Roca. Catalunya Ràdio, n. 77, de 21 d'octubre de 1933

⁸⁰ Butlletí Bages i Berguedà, setembre de 1934

⁸¹ Serra, p. 29. A l'informe al P. Cheyne, de l'any 1948: En aquell moment (1936) a través de les dues institucions havia lograt un gran volum existint unitats escoltes a Barcelona, Esplugues, Sant Just Desvern, Premià, Terrassa, Sabadell, Badalona, Mataró, Girona, Olot, Tarragona, Tortosa, Valls, Sant Sadurní d'Anoia, Vic, Tona, Torelló, Ripoll, Manresa, Navarcles, Súria, Gironella, Balsareny, Berga i Igualada

A l'informe lliurat al Col. Wilson, director de l'Oficina Internacional dels Boy Scouts, en ocasió del Jamboree de Bad Ischel, el 1951: A l'any 1936 l'escoltisme català estava en el seu màxim esplendor. Hi havia agrupaments a Barcelona -12 -, Esplugues, Sant Just Desvern, Premià, Terrassa, Sabadell, Badalona, Mataró, Girona, Olot, Vic, Tona, Manresa, Navarcles, Súria, Gironella, Sallent, Berga, Igualada, Sant Sadurní d'Anoia, Tarragona, Reus i Tortosa

cap nou grup escolta entre els anys 1933 i 1936, si no són el de Girona,⁸² el de Vic⁸³ i el d'Olot que mereixen una atenció diferent per pertànyer a una altra òrbita.

Fou en el 1932 que la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona encomanà al Consell General de la Germanor de Minyons de Muntanya un curset d'educació escoltista i pràctiques de campament per als mestres de Barcelona, tant nacionals com municipals a fi que, **ben preparats per a portar a la pràctica aquesta vida total, activa i sana a ple aire, sabent gaudir de la naturalesa i sabent-se valdre dels mitjans que ella els posa a l'abast esperonant sobretot el lliure desenvolupament de la personalitat dels nois que tinguin sota el seu guiatge, puguin començar a escampar-se ja aquest estiu per les nostres muntanyes conduint nois de la ciutat que alhora vigoritzin el seu cos vagin a enfortir el seu esperit i ponderar el seu caràcter, com diu el programa anunciador.**⁸⁴

On en són els resultats? Els mestres del curset conduïren els nois de la ciutat per les muntanyes? Hi hagué escoles que s'obriren i foren atentes als mètodes de Baden Powell, millorant així la seva acció educativa? Hi hagué potser escoles, llevat de Blanquerna, i esporàdicament l'Escola Sant Jordi, que organitzessin les seves seccions? No sembla pas aquest el cas.

S'ha de citar també el recolzament aportat per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, amb Manuel Folguera al davant, present al primer campament del 9-10 de juny de 1928. Serra recorda que el president de la Protectora entusiasmada féu donació de 3.000 pessetes per a l'adquisició de material.⁸⁵

En el primer congrés nacional de l'Associació Protectora de la Llengua Catalana, celebrat el 12-14 d'abril de 1936, Narcís Masó, que acabava de deixar el càrrec de president de la Germanor de Minyons de Muntanya després de les eleccions de febrer, hi presenta la ponència **L'educació del caràcter a les escoles catalanes** que merescué que a les conclusions del congrés es presentés l'escoltisme i concretament els Minyons de Muntanya com **una de les organitzacions més a propòsit per a facilitar als infants de Catalunya l'educació del caràcter i la formació de la personalitat.**⁸⁶

Però l'acollida que trobava la Germanor no era el que haurien volgut els seus

⁸² Pel que fa a Girona capital veure: Salomó Marquès, *L'Escoltisme gironí*, Edicions del Pàl, Salt, 1984

⁸³ A Vic hi hagué una secció de Minyons de Muntanya, dins la Federació de Joves Cristians, el responsable del qual era Joaquim Llohis, el qual ens dona la notícia, i una altra Secció de Minyons, nomenada Ramon Sala i Cassala, a l'estatge del Centre Excursionista de Vic, creada el primer de gener de 1934, segons raport tramès al Consell de la Germanor de MdeM l'11 de juny del mateix any

⁸⁴ Citat per Alexandre Galí, X. p 150

⁸⁵ Serra, p. 24. Un gest semblant és atribuït a Mn. Lluís Carreres, a l'aplec de Togores, de cara a fundar Minyons de Muntanya a l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, salvades les diferències crematístiques, ja que en aquest cas Mn. Lluís només donà 200 ptes. Per fer-se càrrec del que podien representar 3.000 ptes aquells anys, pot servir el fet que aquesta suma és l'equivalent al preu total de pensió per cura a l'Escola de S'Agaró, que dirigia Narcís Masó

⁸⁶ Conclusions citades per Serra, p. 55

iniciadors, amb objectius clars i mètodes i programes concrets, queda de nou palès en el fet que cal organitzar el 1933, una nomenada Campanya nacional per engrescar els nois i els grans per l'obra nacional dels Minyons de Muntanya i això en ple any centenari de la renaixença de la Pàtria amb campament general a Ripoll, i en plena expansió de Palestra.

Val a dir que la Campanya trobava un terreny ben abonat després dels articles elogiosos que el diari catòlic El Matí li havia dedicat a rel del Campament dels agrupaments de la Lliga Espiritual al Llorà, signats per A. V.

El primer d'octubre es fan demostracions escoltes al Parc Güell, que tothom pot veure i valorar. es reparteix profusament el fulletó **Vine amb nosaltres. Fes-te Minyó de Muntanya**, amb ninots d'Evarist Mora, i que es pot dir que és el primer de tants i tants tríptics propagandístics que l'escoltisme de casa nostra ha publicat.

La revista Catalunya Ràdio del 21 d'octubre de 1933, n.77, ⁸⁷ dedica als Minyons de Muntanya nogensmenys que la portada gràfica, l'editorial brandat de simpatia per **la Germanor de Minyons de Muntanya que sabrà educar els nostres fills en el culte a la pàtria i els farà forts, espiritualment i físicament, per a esdevenir, demà, ciutadans exemplars de Catalunya**, i un extens article de cinc pàgines, il·lustrat profusament, i signat per Batista i Roca, que du per títol: **Sabeu què són els Minyons de Muntanya?** ⁸⁸

Parlen dels Minyons **La Publicitat**, **En Patufet** per engrescar la mainada, **Plançons**, publicació dirigida per Narcís Masó, **La Veu del vespre**, ⁸⁹ **Esplai**.

De poc serví per captar nous adeptes el patronatge que la Generalitat donà, primer sobre els Boy Scouts de Catalunya, i al cap d'uns dies sobre les tres Germanors mancomunades de Guies Excursionistes, Minyons de Muntanya i Noies Guies. Veient les dates - 9 d'agost per als primers, 18 de setembre de 1934 per als altres, està tot dit. El dia 6 d'octubre tot se n'anà per terra, i l'endemà tot fou diferent i estranyament difícil per a tots.

Polítiques mal calculades comprometeren ensems Palestra i Minyons de Muntanya,

⁸⁷ Amadeu Serch, membre del Consell de la Germanor de Minyons de Muntanya, era cap d'emissions de Ràdio Associació

⁸⁸ Catalunya Ràdio, n. 77, 21 d'octubre de 1933

⁸⁹ Fer catalans que portin aquelles qualitats que han estat sempre essencials de la catalanitat: espiritualitat, civisme, cultura, potència física. Modest Sabaté. Els Minyons de Muntanya. La Veu del Vespre, de 21 d'octubre de 1933.

La Veu del Vespre, edició vespertina de La Veu de Catalunya, diari de la Lliga Catalana, el mes d'octubre de 1933, dóna les següents informacions sobre els escoltes:

Germanor de Minyons de Muntanya. dia 6. Foto de l'acampada de M.M. al Parc Güell. dia 19. Campament general escoltista de tardor dia 21. Article de Modest Sabaté. Els Minyons de Muntanya. A les planes centrals.

Boy Scouts de Catalunya: dia 13. Activitats de l'agrupament de Barcelona. dia 20. Sortides agrupaments de Barcelona, Badalona, Terrassa i Tortosa. dia 27 i 28. Sortides dels agrupaments de Barcelona, Badalona, Tortosa i Terrassa

Batista i Roca en els fets del 6 d'octubre. ⁹⁰

Palestra hagué d'entrar en la il.legalitat amb el nom de Club David, Batista i Roca s'exilià a Anglaterra, i davant de la Germanor de Minyons de Muntanya hom hi hagué de posar un home que fos tingut com de dretes, Narcís Massó i Valentí, gironí, pedagog, llavors empenyat en dur endavant l'escola de S'Agaró, pròxim a Unió Democràtica de Catalunya, de la qual serà militant el 1936. ⁹¹ Durant tot el Bienni Negre no era prudent fer propaganda dels Minyons de Muntanya, malgrat ells seguien sortint al camp i fent quasi tots els campaments. ⁹²

L'escoltisme català sembla trobar serioses resistències a la normal acceptació en el país. No es pot menysprear, clar, el fet que des de 1933 existeix un nou escoltisme que també es diu, i es presenta com a català, i fins i tot com a catalanista i esquerrà, els Boy Scouts de Catalunya, i que faccions més independentistes del Partit Nacionalista Català, el partit de caràcter separatista creat el 1932 entorn d'un grup escindits d'Esquerra Republicana de Catalunya i procedents d'Estat Català, han format també els seus Escoltes de Catalunya petit nucli compost d'escoltes indirectament provinents de la Germanor, més muntanyencs que practicants de tècniques escoltes i que el 1934 ingressaran en la nova institució dels Boy Scouts de Catalunya.

Potser també s'hi hauria d'afegir que la mala impressió i la conseqüent manca de simpatia pública que els antics Exploradores s'havien guanyat amb les seves desfildades i els seus uniformes perjudicava els interessos dels nous escoltes, tant els de la Germanor, com també els qui s'escindiren dels Exploradores per esdevenir Boy Scouts de Catalunya.

Haurem de seguit qüestionant i preguntar-nos si els lligams massa estrets - els estatges al mateix replà d'escala i el paper que juga a la Germanor i a Palestra la mateixa persona, Batista i Roca- no perjudicaven la imatge de l'escoltisme que la Germanor volia donar. Això serà encara més greu quan els fets del 6 d'octubre, just quan el nombre d'escoltes de la Germanor acabaven de passar el cap del miler.

Ramon Arús dóna com a raó del petit nombre d'adherits - la Secció de Minyons del Sant Bernat, de Sabadell, a la qual ell es refereix, no passà mai el nombre de dotze minyons al fet de portar una vestimenta avui diríem de connotacions militaristes (uniforme i disciplina) i a la por que els pares, i les mares sobretot tenien de deixar anar la mainada a dormir en tenda, per allò que alguna bèstia els podia picar.

Així recorda els fets Alexandre Pinyol: Al capvespre del dia 5, la vetlla dels fets, estàvem formats sense armes, els components de l'escamot La Brancada, d'Estat Català, davant de la Universitat de Barcelona. Al cap de poca estona aparegué un automòbil descobert, marxa lenta i dempeus hi anaven encarcerats el Dr. Dencàs - President de les Joventuts d'Estat Català i conseller de Governació- els germans Radia i Batista i Roca, que varen passar-nos revista sense baixar del vehicle. No he sabut mai quin paper representava l'amic Batista ja que el grup paramilitar de Palestra se n'havia desvinculat seguit de la seva gent considerada d'acció, creant Via Fora. Memòries mecanografiades d'Alexandre Pinyol

⁹¹ Hilari Raguer afirma a la p. 176 de la seva història d'Unió democràtica: Massó parlà al miting de presentació de candidatures de la UDC el 9 de novembre de 1933, a la Sala Mozart, el penúltim, abans de Pau Romeva, l'únic diputat d'UDC al Parlament de Catalunya

⁹² No es feren els generals de la tardor de 1934 ni tampoc el de la primavera de 1935; en canvi, sí que els agrupaments de la Lliga Espiritual feren una exposició de treballs manuals als Magatzems Jorba, el març de 1935

Hi havia també, segur, l'actitud de l'Església, dels bisbes i la clerecia, i també dels col.legis catòlics que en unes circumstàncies completament diferents forniran un bon nombre d'agrupaments, en aquell moment cregueren més, molt més, en la Federació de Joves Cristians de Catalunya, i en els seus Avantguardistes, com a eina per treballar l'esperit cristià i català dels minyons. Tot i que la Federació sí que feia confiança i creia en la bondat de l'escoltisme batista i batllia sobretot.⁹³

Potser encara tampoc no havia acabat de digerir el trasbals que havia suposat uns anys enrera el fet d'haver cregut en els Pomells de Joventut.

Cap dels agrupaments dits catòlics en aquesta primera etapa, exceptuada la **Germanor ardida** de Navarces estigué a l'empara d'una parròquia. També en aquest sentit les coses seran diferents sota la segona dictadura.

Llàstima que un maldestre cop militar que res no tenia a veure amb el que Catalunya estava vivint matà com qui diu encara en el bressol les organitzacions que haurien pogut salvar Catalunya i els catalans.

Així l'escoltisme batista, perquè així s'ha de dir, quedà reduït a una infundació que no passava dels Centres Excursionistes més actius de signe més catalanista i inquietud pel jovent, un parell d'entitats escolars catalanes de socarrel - Mútua Escolar Blanquerna i Escola de S'Agaró -,⁹⁴ i la influència dins de l'Església del carisma personal d'un mossèn que des de la Lliga Espiritual de la M.D. de Montserrat rep la confiança dels sectors més progressistes d'entre els catòlics catalans.

Si era per salvar l'excursionisme i el caràcter català que naixia l'escoltisme català, no podem pas dir que una gran part del món excursionista adoptés l'escoltisme com el mètode que podia renovar i rejuvenir llur activitat, educar el jovent i fer-la vibrar amb sentit de pàtria.

No hem d'oblidar tampoc que els anys de la Generalitat republicana foren anys de forta politització del jovent. Deixant de banda l'aparició d'organitzacions al sí de la universitat des de la devallada de la dictadura - 1927, creació de la Federació Universitària Escolar, 1932, creació de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya -, cal tenir en compte que veuen la llum en aquests anys a Catalunya les Joventuts d'Esquerra Republicana (1931), Joventuts Llibertàries de Catalunya (1934), Joventut Comunista Ibèrica, del POUM (1935), Joventuts d'Estat Català i Joventuts del Partit Socialista Unificat de Catalunya el mateix any 1936.

⁹³ La comesa i finalitat del Fejociame és la formació completa i integral dels joves, fent-els-hi viure una vida exuberant i plena: professem el principi que la pràctica de la vida cristiana, lluny d'implicar la renúncia de les joies del cor, és la causa de la seva plenitud i de la seva exaltació: ens recordarem, doncs, de donar impuls a totes les seves legítimes i necessàries aspiracions d'esbargiment i honesta folgança: cultivarem l'esport, organitzarem l'escoltisme, facilitarem viatges, fomentarem en una paraula tot allò, que interessant al jove, pot esdevenir un motiu del seu perfeccionament físic i moral. Francesc Sagrera, escolapi. El Molanès, n.10, 16 de juliol de 1932

⁹⁴ Mútua Escolar Blanquerna podia presentar l'Agrupament Narcís Monturiol. L'Escola de S'Agaró, obra personalíssima de Narcís Masó, president de la Germanor llavors de la fundació de l'Escola, incorporava l'escoltisme al seu pla d'estudis i en feia una elogiosa presentació: Considerant l'organització escolta com la més adaptada a les necessitats psicològiques dels adolescents, encara que bona part de l'organització de l'Escola està inspirada en l'obra educadora de Baden Powell, els alumnes que ho desitgen i en són mereixedors poden formar part de les colles de Follets i Minyons de Muntanya, dirigides per professors de l'Escola i adherides a la Germanor de Minyons de Muntanya de Catalunya. Fulletó de presentació de l'Escola. Sense data. Noti's que només en aquest cas, hem trobat sencer el nom de la Germanor fent constar que es tracta de Minyons de Muntanya de Catalunya

L'oferta catalanista en els diferents camps era més que suficient i potser excessiva, restant així forces: FNEC per una banda, les Joventuts Catòliques que des de 1933 federaven Congregacions marianes, FJCC i Estudiants Catòlics per una altra, en els diferents ambients la puixant Federació de Joves Cristians de Catalunya, les joventuts de partit, i més enllà Palestra, les dues ofertes escoltes que es desconeixien entre sí però que rivalitzaven en radicalisme catalanista, ... no era distorsionador?

Encara ens hauríem de fer una altra pregunta o deixar exposada una sospita. Batista i Roca predicava un moviment de joventut. L'escoltisme dels anys 1927-1936 fou veritablement un moviment de joventut, entenent per jovent els xicots que sortien de l'escola primària, o de l'escola *tout court* o quedà reduït a ser un moviment d'escolars - nois d'edat escolar- que trobaven en l'escoltisme el suplement d'educació que l'escola seguia negant-los?

CRONOLOGIA I TOPOLOGIA DELS AGRUPAMENTS DE LA GERMANOR 1927 - 1936

1927

Barcelona Josep de Margarit. Colla Isards.

1928

Manresa Joventut Catòlica.
Barcelona Ramon Llull. G.E. Joventut Catalana

1929

Barcelona Narcís Munturiol. Mútua Escolar Blanquerna

1930

Barcelona M.D. de Montserrat. Lliga Espiritual
Berga Centre Cultural Popular
Tarragona Agrupació Excursionista Ginesta
Sabadell Centre Excursionista Vallès

1931

Barcelona Pau Claris. Palestra
Igualada
Barcelona Joan Fivaller. Centre Excursionista Perla

1932

Barcelona Pau Iglésies. Sant Andreu
Badalona Bac de Roda. Agrupació Excursionista

Terrassa Norbert Font i Sagué. Federació Joves Cristians
 Balsareny Secció Roger de Flor. Palestra
 Gironella
 Igualada
 Navarcles Germanor ardida. Parròquia
 Sallent
 Súria
 St. Sadurní d'Anoia Josep Fulleracs. La Cambra Agrícola

1933

Barcelona Raimon de Penyafort. Federació Joves Cristians
 Badalona Jacint Verdaguer. Federació Joves Cristians
 Mataró Agrupació Científico-Excursionista
 Esplugues Cèsar A. Torres
 Sabadell Sant Bernat. Acadèmia Catòlica

1934

Barcelona Rafel de Casanova. C.E. Rafel Casanova
 Girona Sant Narcís. GEEG + FJCC
 Vic Ramon Sala i Çassala. C.E. Vic
 Olot Lliga Espiritual M.D. de Montserrat

1935

1936

Premià
 Torelló ?⁹⁵

No eren pas tots els agrupaments que un moment o altre existiren, ni menys tampoc els qui maldaren per néixer. Fins i tot en barriades obreres, com podia ser Can Tunis. Obra, això sí, de joves d'Horta, que conduïts pel vicari de la parròquia, organitzaren sortides amb nois de la parròquia, i feren pràctiques per passar proves.⁹⁶ Malauradament no tingué èxit la generosa temptativa, i cap secció apareix lligada a aquesta experiència.

Tampoc hem pogut identificar totes les unitats escoltes de les quals hem trobat traces. Així l'estol de Follets, del Club Esplai i Muntanya, del qual parla **La Veu del Vespre**, del 7 d'octubre de 1933, p. 8, i que visitaren el Parlament de Catalunya.

⁹⁵ Sense data ni dada: Sant Just Desvern, Tona, Súria, Puig-reig, Valls i Tortosa. Enc. Exc.I cita a més a més: 1930? A.E. Sempre Avant. 1931. Centre Excursionista St. Gervasi ? A.E. L'Eco de Catalunya 1932. Sant Feliu de Guíxols C.E. Minerva. Serra parla de: Gelida, Ripollet, Puigcerdà, Montblanc, Piera, Vilafranca del Penedès i Reus. Aquesta informació podria venir de donar per fetes les sol.licituds d'organització citades per Batista i Roca, a Catalunya Ràdio n. 77, de 21 d'octubre de 1933

⁹⁶ IDEAL. Año III. Barcelona Can Tunis. 3 de desembre de 1935 n. 99

D'EXPLORADORES DE ESPAÑA A BOY SCOUTS DE CATALUNYA

...lo que impide este resurgimiento es la falta de simpatía pública... porque si el muchacho que transita con su uniforme...ve por doquier sonrisas irónicas y gestos despectivos de los que, por ocultas y misteriosas razones, hacen gala, termina por amilanarse...⁹⁷

Feia temps que els Boy Scouts havien deixat d'interessar la premsa, i més encara l'opinió pública catalana.

Ja en plena eufòria d'uns i reticència i crítica d'altres, El Poble Català, òrgan llavors de la Unió Federal Nacionalista Republicana, escrivia el 28 de gener de 1913: **El jovent cap a la muntanya, cap a les carreteres, però sense marcar el pas ni anar darrera de banderes. Ensenyeu-els-hi a estimar la terra i a créixer forts i bons durant la setmana i el diumenge a fora sense posar-se la bandera espanyola a tall de lligacama.**⁹⁸

Els Exploradores Barceloneses havien acabat convertint-se en Exploradores de España, única associació escolta autoritzada en tot el territori de l'estat per Decret del President del Consell de Ministres de 26 de febrer de 1920,⁹⁹ i reconeguda pel Buró Internacional dels Boy Scouts. Eren espanyolistes, res feien en català, segurament que en nom de la mateixa invocada fraternitat scout, i jugaven a petits soldats, de manera que més aviat es prestaven a la confusió dels escoltes amb els batallons infantils.¹⁰⁰

Una altra confusió persistia pel que feia a la religiositat dels boy scouts. El 6 de febrer de 1913, el Dr. Joan Laguarda, bisbe de Barcelona, manifestava la seva reserva sobre els grups dits Boy Scouts i recomanava als pares que en tot cas inscriviguin els seus fills a les obres esportives diocesanes, mentre la Santa Seu no s'hagués manifestat sobre la institució anglesa dels Boy Scouts. No deixava de dir el senyor bisbe que **la institución entre nosotros ha venido a la vida con un cortejo de sombras que han despertado en muchos suspicacias y recelos. Su índole ciertamente algo rara, y en oposición con nuestro rancio espíritu cristiano, debía suscitarlos... Unos ven en ella reflejos y reminiscencias masónicas, y se fundan**

⁹⁷ Carta abierta. Catalunya Escultista, n. 7 des. 1929, p. 3

⁹⁸ El Poble Català, 28 de gener de 1913. Citat per Alexandre Galí, X, p. 144

⁹⁹ Art. 1. La Asociación de los Exploradores de España se considera oficialmente como nacional debiendo estar su organización, dirección y fomento de sus filiales en todo el territorio de la Nación bajo la dependencia del Consejo de dicha asociación residente en Madrid.

Art. 2. Ningún particular ni entidad podrá organizar ni dirigir grupos de Exploradores sin la autorización escrita de dicho Consejo Nacional, el que deberá cuidar especialmente de que la instrucción y educación de los Exploradores se ajusten en todo a lo manifestado por dicha Asociación de los Exploradores de España al Ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes al solicitar el reconocimiento oficial de su personalidad jurídica.

¹⁰⁰ Juan Antonio Dimas, jefe nacional, es queixa de la persistència d'aquesta imatge en el públic i diu que son algo més que un batallón infantil y que los paseos o las colonias escolares. Catalunya Escultista, n. 3, julio 1929, p. 4

para esto, en el exacto parecido que tienen sus doctrinas o preceptos de orden moral y social, con los que prescribe la masonería de rito escocés. Otros niegan en redondo tal filiación y estiman que es obra muy excelente desde muchos puntos de vista y especialmente por la eficacia que tiene para la formación de hombres de vigoroso carácter, dueños de su voluntad, amantes del bien y de su patria.¹⁰¹

Llevat de petites excepcions, com la de mossèn Josep Pedragosa,¹⁰² que establí l'escoltisme en la seva Casa de Família, es pot dir que a Catalunya l'Església en un principi més aviat es malfià dels Boy Scouts, i així doncs, no aprofità l'escoltisme com a mitjà d'educació o d'apostolat. Fou en el 1930, que acabat de nomenar bisbe de Barcelona, el Dr. Manuel Irurita, a proposta del Consejo técnico, se ha dignado nombrar capellán de los exploradores de Barcelona al reverendo don Guillermo Aleu Díaz.¹⁰³

El mateix cap dels Exploradores de Barcelona, Carlos de Cifuentes, s'havia de defensar en front de la idea equivocada extendida de que el escultismo es de formación neutra cuando por el contrario, es un movimiento esencialmente religioso.¹⁰⁴

El mateix ha de fer el Dr. Aleu, d'una manera tallant, ja en primer número de la revista Redreçament, quan els Boy Scouts de Catalunya surten a la llum pública: **Baden Powell -diu el Dr. Aleu- no vol ateus: qui no creu en Déu no pot ésser scout.**¹⁰⁵ La qüestió, però, no quedarà pas resolta i per molt de temps cuejarà.

Els primers Exploradores foren reclutats d'entre els alumnes de col·legis particulars, i el 1914 portaven aquests noms: Trabajo, Fivaller, Peninsular, Minerva, Ibérico, Industria, Barcino, Comercio, Victoria, Siglo, Stadium, Cataluña, Aguila, Hispania, i Marco Polo, que en gran part són el nom del col·legi. A més n'hi havia a Sant Feliu de Llobregat¹⁰⁶, Badalona, Tarragona i Manresa. El nombre d'Exploradors no passaven gaire de mil, i el de socis

¹⁰¹ Veure el text sencer al Boletín Oficial del Obispado de Barcelona, febrero de 1913, pp. 59-60

¹⁰² Josep Pedragosa i Monclús (Sant Esteve de Palautordera, 1872 - Barcelona 1954), sacerdot i educador. Dedicà la seva vida a la protecció de menors i rehabilitació dels delinqüents en règim obert. El 190, fundà la Casa de Família. Que establís escoltisme a la seva Casa de Família, ho afirma Galí, X, p. 144, i ho recull de Llorens Jou, al seu Calendari Pedagògic, a 28 d'abril de 1913. Sempronio, al Diari Avui, 2 de novembre de 1992, reivindica la memòria de Mossèn Pedragosa, però no diu res d'aquest fet

¹⁰³ Cataluña Escultista, n. 11, abril de 1930, p. 77. Pel "despliegue" gràfic tant d'aquest número de la revista com dels següents, el Dr. Aleu s'escarrassà veritablement per la formació religiosa dels Exploradores a través d'una pastoral tradicional que incloïa exercicis espirituals, i també primeres comunions quan calia, i misses de la Diada de Sant Jordi, patró de l'escoltisme. Ens costa que aquesta missa seguí dient-la fins el 1953. Consta també la seva integració en la vida escultista pel fet de constar en el quadre de "mandos" de 1931 com a jefe de grupo, 1a. categoría (Cataluña Escultista, n. 23, octubre de 1931).

¹⁰⁴ Cataluña Escultista, 1 d'agost de 1929, n. 4

¹⁰⁵ Dr. Guillem (sic, ara) Aleu. Mens sana in corpore sano. Redreçament, n. 1, gener de 1934, p. 10

¹⁰⁶ A primers de l'any 1914 s'inicià a Sant Feliu de Llobregat l'escoltisme amb un grup de 22 Exploradors. El 18 de juny de 1916 es va inaugurar el local situat al carrer Laureà Miró. Abans de l'any 1920 el grup s'havia desfet, degut en part a què el tresorer va marxar amb els diners. Notícia a Alba, juny de 1957 i març de 1964, i Va i Ve, juny de 1984 i febrer de 1985

Seria molt suposar que la imatge donada per aquests boy scouts servís per retardar el naixement d'un veritable escoltisme català, i fins i tot avortà l'experiència dels Jovestels de Catalunya, escoltes nacionalistes nascuts a l'empara del CADCI per a les mateixes dates?

Malgrat la publicitat que els hagués pogut dur la celebració pública del Jamboree Nacional, al redós de l'Exposició Internacional de Barcelona, del 20 d'agost al 3 de setembre de 1929¹⁰⁷, els boy scouts seguien sense poder comptar amb la **simpatia pública**: així queda de manifest amb la rebuda dispensada als dos novells ròvers que participen, sense ser invitats en el II Campament General de Catalunya, a Can Bosquets de Premià de Dalt, del 21 al 24 de setembre, pocs dies després d'acabat el seu Jamboree Nacional¹⁰⁸. No anà millor el seu pas pel III Campament General de Catalunya, celebrat de 19 al 21 d'abril de 1930 a Sant Quirze de Galliners i que estava pràcticament copat pel Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes¹⁰⁹ i els centres que emparaven ja la naixent Germanor de Guies Excursionistes i la Germanor de Minyons de Muntanya.¹¹⁰ No hi ha constància de la seva participació en el IV i V, els dos darrers campaments celebrats durant la monarquia. Però sí que participaren en el VI Campament General i en el VII ja sota la república. Al VI foren convidats per la Federació d'Entitats Excursionistes a darrera hora, i allí foren, al Molí de l'Avencó, confraternitzant sota la pluja.¹¹¹

No es pot pas dir el mateix quant al VII Campament General. Serra i Galí es fan ressò dels incidents que hi tingueren lloc. El VII Campament General tingué lloc a can Bonamic, de Palautordera, els dies 14-16 de maig de 1932, coincidint amb l'onada anti-estatutària a les Corts republicanes que des del dia 6 de maig discutia i retallava l'Estatut de Núria plebiscitat ja per poble de Catalunya.¹¹² No deixava de ser arriscat convidar al Campament General de Catalunya una entitat **suspecta per a mantes de les nostres Associacions Excursionistes, per no creure-us amb la suficient dosi de catalanitat que exigeixen els moments contemporanis de la nostra terra.**¹¹³

¹⁰⁷ Anunciaren la seva vinguda exploradors d'Anglaterra, Dinamarca, França, Suècia, Estònia, Rússia (colònia de Nova York), Hongria, Polònia, Equador, Argentina, Xile i de totes les "regiones" de Espanya. *Cataluña Escultista*, n. 4, 1 d'agost de 1929, p. 3

¹⁰⁸ *Cataluña Escultista*, n. 8. També, Serra, p. 34

¹⁰⁹ Por qué fueron los boy scouts al III Campament de Catalunya. *Cataluña Escultista*, n. 12, maig de 1930, p. 90. Explica que la participació quedà reduïda, per mor d'altres excursions programades abans, a tres patrulles de tercera categoria i al primer clan de ròvers. Que els nois volien destroz ar la leyenda de que los exploradores son un batallón infantil i que nada aprenden en el Escultismo. Malauradament, diuen, només van poder confraternitzar amb una petita minoria dels acampats, ni van poder fer servei; es van haver d'aconcentrar en complir l'horari, i ho diuen no amb certa acritud. Malgrat tot donen les gràcies als membres del Centre Excursionista Avant, Minyons de Muntanya i G.E. Joventut Catalana, dels quals tantes atencions van rebre

¹¹⁰ Enc. Exc. I, p. 692

¹¹¹ *Cataluña Escultista*, n. 23, octubre de 1931, p. 84

¹¹² Fèlix Cucurull. *Catalunya republicana i autònoma (1931 - 1936)*, p. 72

¹¹³ Del comunicat adreçat per la Federació d'Entitats Excursionistes als Exploradores de España a rel dels fets, i transcrit en part a Galí, X. p. 159

Serra diu que els Exploradores hi entraren per la porta gran, especialment invitats per Josep M. Benet i Caparà, cap de colla de Guies Excursionistes Avant, i llavors president de la Unió Excursionista de Catalunya, i per raó del seu càrrec secretari de la Federació d'Entitats Excursionistes.¹¹⁴

Veritablement s'hi feren veure, puix que hi eren amb 26 tendes i 94 acampadors, entre un total de 135 tendes i 410 acampadors. Serra només diu que **la reacció dels altres assistents no és tan cordial com els organitzadors devien presumir**, però és Galí qui explicita i parla de **topada dels Exploradores amb els acampadors catalans i d'exhibicions al costat de la foguera (que) xocaven amb els gustos i costums dels nostres acampadors, ... bromes de mal gust o de doble intenció que van ésser mal rebudes pels acampadors.**¹¹⁵ En el comunicat de la Federació als Exploradors es fa al·lusió a antagonismes amb la gran família excursionista, i tot reconeixent l'esforç que Exploradores fa - creació de la Federació Catalano-Balear de Escultismo - per apropiarse ideològicament els demana de preparar un **programa de pura catalanitat per ésser executat durant l'esbarjo entorn de la foguera.**

D'acord amb el Reial Decret del Ministeri d'Instrucció Pública de 21 de novembre de 1916, els Exploradores tenien des de 1924 l'estatge de la tropa de Barcelona als soterranis de l'edifici de la Universitat. Havia estat el mateix general Barrera, capità general de Barcelona (1924 - 1930) qui havia recomanat al rector de la Universitat, el doctor Díaz, que deixés un **soterrani inservible**¹¹⁶ als boy scouts. Els nois, amb el seu treball el convertiren en una **magnífica, neta i ben conservada sala.**¹¹⁷

A finals d'abril de 1930 hi ha vaga d'estudiants, i el local dels Exploradores a la Universitat fou assaltat. La Publicitat parla de **masses d'estudiants excitades i sense concretar diu que feren sentir la seva animadversió als exploradors.**¹¹⁸ Des de Exploradores es diu que no fou més que una dotzena d'exaltats, potser els mateixos que uns dies abans havien xiulat i insultat tres estudiants de l'Institut de Maó que passaren per davant de la Universitat amb l'uniforme dels Exploradores.¹¹⁹

Fos com fos, en el final aigualit de la dictadura, els Exploradores ja no van tenir esma per reclamar el compliment de cap. decret reial, i cercaren tot seguit un nou

¹¹⁴ Tant Serra (p. 36) com Galí (X, p. 158) fan notar que ni Palestra ni Minyons de Muntanya prengueren part en aquest VII Campament General

¹¹⁵ Galí, X. p. 158 i 159

¹¹⁶ La Publicitat, 29 d'abril de 1929

¹¹⁷ Carlos de Cifuentes. Carta a La Publicitat. Publicada a Catalunya Escultista, n. 12, maig de 1930, p. 88-89

¹¹⁸ La Publicitat, 29 d'abril de 1929

¹¹⁹ Carlos Cifuentes. Del asalto al local de los exploradores en Barcelona. Catalunya Escultista, n. 12, maig de 1930, pp. 89-90

Fos com fos, en el final aigualit de la dictadura, els Exploradores ja no van tenir esma per reclamar el compliment de cap. decret reial, i cercaren tot seguit un nou estatge, al carrer del Carme, 56, pral.¹²⁰

No havien comprès encara els Exploradores que tocava catalanitzar-se?

Ja hem vist els intents fets de confraternització amb els excursionistes. En honor a la veritat, s'ha de reconèixer que almenys a nivell de la seva publicació oficial o no es van assabentar que a Catalunya naixia un altre escoltisme o el van menystenir.¹²¹ Tot i que sense mencions específiques sí que en l'intent de fundar la Federación Catalano-balear de Escultismo es dona per sabut que **una infinidad de asociaciones saldrán a nuestro paso pregonando a los cuatro vientos que pretenden educar a la juventud y se despiertan después de diecisiete años que los exploradores están en actividad en nuestra patria y más de veintiséis en el extranjero, pero eso no importa, el explorador es amigo de todos.**¹²²

Quant a la catalanització de les estructures, reclamant el reconeixement d'un cert caràcter regional, si no es pot dir català, i una certa autonomia de Madrid, desigs i realitats resten a nivell informatiu tant barrejats que és difícil esbrinar exactament com van anar els intents de fundar una **Federación Catalano-balear de Escultismo**.

El nom el trobem primerament en el programa de la festa de Sant Jordi de l'any 1930, en el temps que va de la caiguda de Primo a la caiguda de la monarquia i establiment de la Generalitat republicana.¹²³ S'arribà a fer una reunió, el 27 d'abril, de les representacions escoltes de Catalunya i Balears i s'esbossà com havia de ser la Federación: **Se debe huir de la formación de una Federación de opereta, ... ha de ser algo más que unas reuniones periódicas (de las tropas de Cataluña y Baleares) seguidas de un desfile donde los muchachos nada aprenden y la Institución nada gana.**¹²⁴

Decididament la finalitat de la Federación seria pedagògica - **lo más importante es que el sistema pedagógico de enseñanza sea mirado bajo el mismo prisma.**¹²⁵

Els alts patronats de cada tropa s'hauran de reunir i el primer de juny, si hem de creure el document citat, les tropes que desitgin pertànyer a la Federación

¹²⁰ Catalunya Escultista, n. 12, de maig de 1930, dóna com a seu d'Exploradores, Via Laletana, 20. L'exemplar que hem pogut consultar, però, duu sobreposat un segell de goma que posa ja Carme, 56, pral.

¹²¹ Catalunya Escultista, n. 12, maig de 1930, p. 91, parla elogiosament dels Minyons de Muntanya per la seva actitud acollidora en el III Campament de Catalunya. Tingui's en compte que això passa immediatament després de l'assalt al local de la Universitat

¹²² Los primeros trabajos pro-Federación. Cataluña Escultista, n. 12, maig de 1930, p. 88. Hi ha una al·lusió a la Crida de Palestra sortida el mateix mes d'abril?

¹²³ Contraportada de Cataluña Escultista, n. 11, abril de 1930

¹²⁴ Los primeros trabajos pro-Federación. Cataluña Escultista, n. 12, maig de 1930, p. 87

¹²⁵ Id

Sembla, però, que fins el 1932, dos anys després i ja en plena república, no vingué a la llum la Federació. Serra parla d'una **Federació de Boy Scouts de Catalunya** que funciona des del 30 de maig (?) d'acord amb l'autorització prevista pels estatuts aprovats el 2 de juliol de 1932, i a la pàgina següent parla de la **Federació catalano-balear de Boy Scouts, constituïda el 2 de juliol de 1932.**¹²⁶

Galí parla de la Federación Catalano-balear de los Exploradores de España, i la fa coincidir amb el temps en què comença a aparèixer a la Revista Catalunya Escultista algun treball en català.¹²⁷ Galí afirma també que a partir de gener de 1933 la revista surt totalment en català, però no dura més enllà de dos o tres mesos, amb anunci de la Federació de Boy Scouts de Catalunya.¹²⁸ Som a la vetlla de l'escissió dels elements catalans per formar Boy Scouts de Catalunya i buidar pràcticament l'antiga associació.

Però, eren catalans els homes que anaven al davant dels Exploradores a Barcelona? En quin moment hi hagué una infiltració de gent de casa nostra i de gent excursionista dins els Exploradores per capgirar la situació i catalanitzar l'associació?

Transcrivim els cuadros de mandos d'Exploradores de España:

1930

Carlos de Cifuentes	Jefe de Exploradores
Guillermo Aleu	Capellán de la tropa
José M. Bruse	Jefe de grupo
Antulio Miró	Jefe de grupo
Enrique Gutiérrez	Jefe de grupo
Félix Solanas	Jefe de grupo
Ramón Lizcano	Jefe de grupo
Climent	Auxiliar de grupo
Jerónimo Davalillos	Jefe de grupo
José Casasas	Auxiliar de grupo
Ignacio Solanas	Jefe de grupo
Aurelio Martí	Auxiliar de grupo
Joaquín Bonet	Auxiliar
José Doménech	Auxiliar
José Avenza	Auxiliar
José Blanch	Auxiliar
Narciso Romaguera	Jefe de grupo
Amadeo Alvarez	Auxiliar de grupo
Marcelino Bayarri	Bibliotecario
Ricardo Güell	Canciones Escultistas

¹²⁶ Serra, pp. 34 i 35

¹²⁷ Galí, X. p. 148. El primer text, no article, en català a Catalunya Escultista, és al n. 18, de gener de 1931, i no és altra cosa que la transcripció literal d'un volant tramés pel Monestir de Montserrat sobre l'Any Jubilar. En el n 26, de febrer de 1932, hi ha un conte en català premiat en un concurs de la mateixa Catalunya Escultista. En el n 36, d'octubre de 1934, el títol de la revista s'ha catalanitzat i ara és Catalunya Escultista, i la secció oficial és de contingut bilingüe. No es pot dir que sigui massa

¹²⁸ Galí, X. p.148

Jaime Roca	Gimnasia
Carratalá	Radio
Colom	Radio
José Sotos	Varios
Maximino Cadavid	Varios
Joaquín Llop	Varios.

1931

Carlos de Cifuentes	Jefe de Exploradores
José M. Bruse	Instructor honorario
Guillermo Aleu	Capellán
José M. Olivé	Secretario
Ricardo Güell	Música y fotografía
Marcelino Bayerri	Biblioteca
Jaime Roca	Gimnasia
Aurelio Martí	Instructor supernumerario
Carlos Kühn	Instructor especialista
Climent	Sub-instructor
Ignacio Solanas	Comisario Ròvers
José M. Bruse	Jefe de Lobatos
Fernández	Instructor auxiliar
Orero	Instructor auxiliar
Castells	Instructor auxiliar
Guillermo Aleu	Jefe de grupo
García A.	Instructor auxiliar
Joaquín Bonet	Jefe de grupo
Avenza	Instructor auxiliar
Jerónimo Davalillo	Jefe de grupo
Tomás	Instructor auxiliar
Reyne	Instructor auxiliar
Narciso Romaguera	Jefe de grupo
Amadeo Alvarez	Instructor efectivo
Blanc	Instructor auxiliar
Molero	Especial
Ferrer	Especial
Cadavid	Especial
Doménech	Especial
Roldán	Especial
Llop	Especial
Solanas	Especial
Lizcano	Delegado provincial
Blasco	Delegado provincial
Miró	Jefe de grupo
Capella	Instructor auxiliar
Narciso	Instructor auxiliar
Gutiérrez	Instructor auxiliar.

Veure en els capítols següents quins d'aquests noms figuren en la història de Boy Scouts de Catalunya i de la Institució unificada? Amb quines responsabilitats?

Dates i fets a tenir en compte:

Dates i fets a tenir en compte:

1933

22 de febrer. Dimiteix Carlos de Cifuentes, jefe de Exploradores de España.

10 de març. Els dissidents es constitueixen en Boy Scouts de Catalunya.

30 de maig. Exploradores de España es converteixen en Federació de Boy Scouts de Catalunya.

1934

6 de novembre. Un mes exacte més tard del 6 d'octubre una **orden** del Govern de la Generalitat signada per Francisco Jiménez Arenas **Presidente accidental designado por la autoridad gubernativa militar de la 4a. división** anul·la els acords de la Generalitat del 9 d'agost i 18 de setembre del mateix any posant sota el patronatge de la Generalitat els organismes escoltes Boy Scouts de Catalunya, Germanor de Guies Excursionistes, Germanor de Minyons de Muntanya i Germanor de Noies Guies i deixa **bien entendido que no existe otra organización de esta naturaleza que la que lleva el nombre ya reconocido de Los Exploradores de España.**¹²⁹

ELS BOY SCOUTS DE CATALUNYA

La Federació catalano-balear de Boy Scouts, metamorfosi de Exploradores de España en el moment republicà i autonòmic catalanista, no acaba de respondre als neguits de la nova gent que provenint de l'excursionisme català s'han proposat dotar Catalunya de l'escoltisme que li correspon.

Cal remarcar que fins aquest moment les Germanors de Minyons de Muntanya, de Guies Excursionistes han evitat aparèixer com a escoltes, i no han pretès ni fer servir el lèxic i els distintius propis de l'escoltisme defensats en exclusivitat pel Real Decreto de la Presidencia del Consejo de Ministros de 26 de febrer de 1920, ni menys encara han reclamat ocupar el lloc que els hauria pertingut com a institució escolta catalana.

No es podria dir el mateix de l'escoltisme femení, la Germanor de Noies Escoltistes, que sí fa servir aquest vocable en una forma catalanitzada i no immediatament relacionable amb el de l'anglès scout. D'altra banda, el pes del guiatge de les Exploradoras a Catalunya era tan petit que no hi podia haver ni confusió ni conflicte.

Els Exploradores impopulars seguien com amagats en el nou estatge del carrer del

¹²⁹ Butlletí de la Generalitat, 7 de novembre de 1934

Carme, 56, pral. on havien anat a parar després de l'assalt del seu local a la Universitat.

La seva revista **Cataluña Escultista** era al carrer i la tropa al camp. Quan havien d'imprimir un comunicat en feien fer un miler. Carlos de Cifuentes seguia al davant de l'associació barcelonina **representant a Catalunya l'escoltisme castellà, .. espanyolista, ... al servei d'una causa que no era pas la de Catalunya.**¹³⁰

És veritat, això sí, que uns i altres, Exploradores i Minyons de Muntanya havien coincidit en els Campaments de Catalunya, amb sort molt diversa. I també és veritat que els Exploradores sempre s'havien repenjat en els Minyons i Guies Excursionistes, com els únics que trencaren a favor seu l'aïllament.

Però com fer-ho perquè els Boy Scouts fossin de debò una institució catalana d'escoltisme? Com catalanitzar els Boy Scouts? Qui seria capaç de fer-ho? Es podria fer sense ruptura o caldrà fer foc nou? Com reaccionarien les Germanors de Minyons de Muntanya i de Guies Excursionistes?

Serà això l'obra de patriotes catalans que a la vegada són bons excursionistes, i fins i tot Guies Excursionistes de primera categoria.

Tres noms, tres homes. Entre d'altres. És significatiu veure els noms dels qui essent membres del govern de Exploradores els anys 1930, 1931 (veure 1932 a Catalunya Escoltista) tenen després càrrecs a Boy Scouts de Catalunya.

Hi hem trobat:

Guillem Aleu, abans Guillermo. Prevere, capellà i **jefe de grupo**, membre del Consell de Govern de BSdeC el 1934, amb el càrrec de tresorer.

Casimir Climent, auxiliar de grup el 1930, instructor especialista l'any següent. El 1937, llavors de la Unificació esdevindrà Cri. de Relacions Internacionals.

Aureli Martí, instructor supernumerari, especialitat nusos, el 1931. Llavors de la Unificació, comissari de Guies Escoltes.

Josep A. Abenza, instructor auxiliar de grup, el 1930 i 1931, esdevé Cri. vegueria Barcelona el 1937.

Narcís Romaguera, dels fundadors d'Exploradores Barceloneses, **etern president** li diu Pinyol, sots-president en el moment de néixer Boy Scouts de Catalunya el 1933.

Ricard Güell, músic i mestre de cant escolta, llavors de la Unificació serà Comissari de Propaganda.

Josep M. Oliver i Figuerola, secretari d'Exploradores el 1931, passa a ser el 1933 Secretari de Boy Scouts de Catalunya.

¹³⁰ A Pinyol i Llop. Tindrem escoltes catalans? La Publicitat, 15 de febrer de 1933

Però veritablement els qui trobem al davant de la institució catalana Boy Scouts de Catalunya són gent nova, que ve del camp del catalanisme i de l'excursionisme, i que d'una manera o altra han col.laborat amb Batista i Roca en el noble intent de millorar l'excursionisme català.

L'historiador caldria que es preguntés per què aquestes persones van intentar una nova institució catalana d'escoltisme quan havien assistit al naixement de Minyons de Muntanya, i més d'un d'ells era fins i tot Guia Excursionista? Potser per què només hi hagués una associació escolta catalana, deixant fora de joc la impopular associació dels Exploradores detentora això sí de la legalitat i única reconeguda internacionalment?

Una altra pregunta que l'historiador es fa és: com aquestes persones que no pertanyien al grup que governa Exploradores, es fan amb el poder? Hi eren el moment de l'escissió o bé els escoltes catalans en discordança dins de Exploradores els van cridar?

Joan Soler i Damians és el president de BSdeC des de la seva fundació fins al juliol de 1936. Metge. Excursionista, membre del Club Esportiu Catalunya, i tossut en la seva creença en el projecte de refermament del caràcter dels catalans. Pren part en el debat sobre intel.ligència o caràcter. Col.labora en dues de les obres de Batista i Roca: en els cursets de guies excursionistes donats pel Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes, i escriu al periòdic **Excursionisme**.

Soler i Damians fou ni més ni menys que el cap de campament del III Campament de Catalunya, celebrat els dies 19-21 d'abril de 1930, a Can Camps, Sant Quirze de Galliners, la part tècnica del qual fou confiada als Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya, feina que és aplaudida per Alexandre Pinyol a **Excursionisme**.¹³¹

Soler i Damians fou també president del Partit Nacionalista Català, organització de tipus separatista, constituïda l'any 1932 i retornada a Estat Català el juny de 1936. Hi hagué una organització d'Escoltes d'aquest partit, indirectament provinents de la Germanor de Minyons de Muntanya, de la qual s'havien separat. Més muntanyencs que practicants de tècniques escoltes, no portaven ni uniformes ni altres distintius. Sorprenentment acabaren ingressant en Boy Scouts de Catalunya, associació escolta ben primmirada en el que fa a uniformes i tècniques escoltes.

Soler i Damians era president de Boy Scouts de Catalunya llavors dels fets de juliol de 1936. Alexandre Pinyol conta que, visitat perquè es posés al front del govern de la institució, aquest els contestà: **He perdut la fe en Catalunya, apanyeu-vos com pugueu**. I que no col.laborà ja gens en la tasca d'organitzar els Boy Scouts de Catalunya durant la guerra. En canvi, el 24 d'agost del mateix 1936 accepta el càrrec de director de la Delegació d'Esports de la Generalitat¹³² i des d'aquest lloc de responsabilitat no és aliè a l'intent de creació d'un escoltisme d'Estat des de la mateixa delegació, a través de Joan Nin i Domènech,

¹³¹ Alexandre Pinyol. Els serveis tècnics del III Campament de Catalunya. Excursionisme. n. 51, 9 de maig de 1930

¹³² Serra, p. 60

anomenat membre del Comitè Executiu de la Delegació.¹³³

Al seu costat, hi figura el 1934 com a vice-president Francesc Pujol i Algueró (Móra la Nova, 1896 - Barcelona, 1975), metge, excursionista i escriptor. Havia donat conferències sobre excursionisme a un bon nombre dels centres excursionistes, on l'havia precedit o seguit el mateix Batista i Roca.¹³⁴ Figura també entre els col·laboradors del primer número del periòdic Excursionisme, obra de Batista i Roca.

Un any després que Batista i Roca hagués publicat el seu **Manual de l'Excursionisme**, Pujol i Algueró publica **Orientacions d'excursionisme** (1928), el 1930 **Excursionisme i ciutadania**, el 1933 **La nova Catalunya**, i el mateix 1936 **Teoria de l'Excursionisme**. És a dir, Francesc Pujol i Algueró és un membre més de la colla dels qui maldaven per millorar l'excursionisme català.

Per què no s'incorpora a Minyons de Muntanya? Pujol i Batista anaven d'acord? S'estaltonaven, o es feien la traveta? Per què s'engatjà en la catalanització de l'escoltisme oficial, militar i castellà? Com i quan en sortí?

Una altra persona clau en la creació dels Boy Scouts de Catalunya fou Josep M. Benet i Caparà. D'arrels fonamentalment excursionistes i fins i tot cap de colla de Guies Excursionistes (1930) i president de l'Associació Excursionista Avant, secretari de la Federació d'Entitats Excursionistes, i primer president de la Unió Excursionista de Barcelona el 1931.¹³⁵

En el moment de la creació de Boy Scouts de Catalunya, Benet forma part del Consell Nacional com a comissari de la vegueria de Barcelona, lloc que passa a ocupar poc després Alexandre Pinyol i Llop.

Com es féu aquest traspàs? Com eren les relacions Pinyol-Benet? Quin sentit té que fos Pinyol qui el 14 d'abril de 1931 s'apoderés del Palau de la Generalitat, i que Benet estigués al despatx de Macià? També hi eren els joves de Palestra.

Pinyol hi era com a membre d'Estat Català, i confessa que fou aquest el darrer servei que li prestà. Pinyol guardà bona amistat amb la gent d'Estat Català (germans Badia, Cussó, Parellada, Oller, Comte, Dr. Baltà, Herms, Villalba i altres) i acudí a la seva crida el 6 d'octubre de 1934 passant la nit concentrat amb d'altres al Teatre Novetats. Quan claudicà la Generalitat i fou detingut el President Companys i els consellers, es reintegrà a la feina, però al cap d'un mes fou cridat pel Jutjat Militar Especial per haver participat en la revolta.¹³⁶

¹³³ Serra, p. 60

¹³⁴ Fullejant l'Enciclopèdia de l'Excursionisme el trobem donant conferències a: Centre Excursionista de Catalunya (p. 300), Secció Excursionista del Centre de Lectura de Reus (p. 383), Centre Excursionista de Terrassa (p. 429), Secció d'Esports de Muntanya del Centre Excursionista de Sabadell (p. 471), Centre d'excursions i esports de Figueres (p. 479), Ateneu Igualadí de la Classe Obrera (p. 483), Centre Excursionista Pàtria (p. 564), Secció d'Excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Popular (p. 580), Centre Excursionista de Gràcia (p. 633),...

¹³⁵ Ramon Soler, l'explorador dels primers temps també figura com a co-fundador d'Avant i de l'UEC

¹³⁶ Manuscrit de Pinyol fet arribar a l'autor

Alexandre Pinyol i Llop, el Vell Llop Gris, fou qui s'hagué de posar al front dels Boy Scouts de Catalunya des de llavors de l'alçament militar de 19 de juliol de 1936. Desemparada la institució per la inhibició del seu president, com a comissari de la vegueria de Barcelona, és Pinyol qui signà amb Batista i Roca la unificació de l'Escoltisme Català el 20 d'octubre de 1936, i el 14 de febrer de 1937, en fou constituït comissari nacional de MdeM. -BSdeC, figurant com a cap escolta nacional Josep M. Batista i Roca. Com a comissari nacional exercí durant els pitjors temps de la guerra en serveis confiats per la Generalitat de Catalunya ja des d'abans de la unificació ¹³⁷, i hagué de respondre, després de la desfeta, de l'**organització masónico-separatista de los Boy Scouts** davant d'un Consell de Guerra sumaríssim, fet pel qual fou condemnat a la pena de dotze anys i un dia de reclusió temporal. Passà 49 mesos a la Presó Model de Barcelona.

Presidí després, el 7 d'octubre de 1945, la reunió de la represa de l'Escoltisme Català, com a cap en funcions, per absència de Batista i Roca exiliat a Gran Bretanya. Presidí el comissariat nacional fins el mes d'abril de 1948, en què en el Capítol celebrat a Valldoreix fou substituït per Amadeu Serch com a comissari nacional.

Alexandre Pinyol, nascut el 1908, forma part del jovent arborat i inquiet que el 1922 funda Estat Català, i que s'identifica durant la dictadura amb la lluita per redreçar la pàtria redreçant l'excursionisme.

Pinyol i Batista, salvada la distància d'edats - Batista té 13 anys més - coincideixen en les mateixes empreses, educatives i fins i tot polítiques - presa del Palau de la Generalitat el 14 d'abril de 1931, per exemple, segons confessió gravada d'un i altre -. Donen curssets i conferències sobre els mateixos temes, i als mateixos públics. ¹³⁸

Pinyol no sols era Guia Excursionista reconegut com de I categoria per la bona feina feta al Campament de Palestra, de Malniu, el 1930. Ell mateix publica a Excursionisme **Els Minyons de Muntanya i les entitats excursionistes** ¹³⁹ i **Com s'organitza i com actua una colla de Guies Excursionistes**. ¹⁴⁰

Pinyol és afí a la gent que crea la Unió Excursionista de Catalunya, nou intent d'un excursionisme més esportiu i popular que el Centre Excursionista de Catalunya no pot pas comprendre ni vol assumir. No és d'estranyar que en el món de l'excursionisme en plena ebullició hi hagi esquinsaments i enfrontaments personals.

¹³⁷ 19 de setembre de 1936. F. Martí i Ibàñez, cap del Departament de Premsa i Propaganda del Comitè Antifeixista de la Generalitat de Catalunya nomena Pinyol Cap del Servei de recepció i tramesa de llibres, revistes, etc. als Hospitals de Barcelona, comarques i del front, del Consell Sanitari de Guerra

¹³⁸ A Enciclopèdia de l'Excursionisme, hi són citades conferències de Pinyol a l'Agrupació Excursionista de Granollers (p. 500), a l'Unió Excursionista de Sants (p. 571), i Agrupació Excursionista Muntanya, de St. Andreu de Palomar (p. 658) i col.laboracions a butlletins de l'Agrupació de Granollers, i al del Grup Excursionista Joventut Catalana (p. 650)

¹³⁹ Excursionisme, n. 52, 22 setembre de 1930, p. 3

¹⁴⁰ Excursionisme, n. 58, 15 febrer de 1931, pp. 1-2

Pinyol comparteix el neguit de Narcís Romaguera i de Ramon Soler, exploradors de la primera hora, que de feia temps se sentien estafats per l'escamoteig fet a l'obra per ells iniciada. Si Batista i Roca es proposà millorar i salvar l'excursionisme convertint-lo en una obra nacional gràcies al mètode de Baden Powell, Pinyol intenta fer quelcom de semblant i potser més arriscat: recuperar per a Catalunya la mateixa associació que a Catalunya es feia dir, i era l'associació escolta única reconeguda com a tal per l'organització internacional de Moviment Escolta.

Quedaria com a pas següent com unificar ambdues obres que Pinyol mateix qualifica de paral·leles ¹⁴¹ reconegudes com a escoltes en un mateix país.

Com es va produir la crisi i esclatament de la Federació catalano-balear de Exploradores de España. Qui donà el cop de puny sobre la taula?

Sabem que el 22 de febrer de 1933 dimitia, o era destituït des de Madrid, Carlos de Cifuentes, cap dels Exploradores de Barcelona, i delegat provincial des de 1931, per desacord amb la temptativa de crear Boy Scouts de Catalunya.

Ens pot il·luminar la declaració signada per destacats membres de l'Assemblea, de 19 de febrer anterior, pràcticament tots (Barcelona, Tortosa, Terrassa i Badalona):

1. Elevar un missatge al Cap scout Lord Baden Powell, manifestant el desig de Los Exploradores de España de Catalunya, de descentralitzar-se i constituir-se autònomament a semblança de com ho són els Boy Scouts d'Escòcia.
2. Si la resposta del Buró Internacional accedeix plenament als desigs expressats en el document adreçat al Cap scout, adoptar la bandera de Sant Jordi usada internacionalment i catalanitzar el lema de la institució en Sempre a punt.
3. Treballar per la unió de tots els escoltes del món i fer un front únic contra la guerra.
4. Apartar la institució de tota tendència política i procurar atreure la simpatia del poble i, en particular, la dels minyons.
5. Declarar la institució religiosa en el sentit que determinen els Codis Internacionals, és a dir, que cadascú ha de professar una religió i complir els seus preceptes. ¹⁴²
6. Donar un vot de confiança al senyor Romaguera i al senyor Oliver, president i secretari respectivament del Consell de Barcelona per als tràmits que derivin

¹⁴¹ A. Pinyol. Tindrem Boy Scouts Catalans? La Publicitat, 15 de febrer de 1933

¹⁴² Cal aclarir que mentre l'escoltisme es declara obertament religiós, s'oposa aferrissadament a pertànyer, o reduir-se a una sola confessió excloent, i per això s'allunya de tota tendència religiosa. No és estrany, doncs, que en aquests mateixos dies, a finals d'octubre de 1933, en instància adreçada al Conseller de Cultura de la Generalitat en demanda de patronatge els Boy Scouts de Catalunya es vantin de lluitar contra l'esperit confessional i reaccionari d'altres entitats que pretenen desvirtuar la nostra tasca. (Al·lusió al pes dels agrupaments catòlics en la Germanor de Minyons de Muntanya?)

d'aquests acords.¹⁴³

Malauradament, aquest missatge només podia fer-se arribar al Buró Internacional dels Boy Scouts per medi de la instància espanyola de l'Associació. I no hi va arribar mai. Els dissidents catalans hagueren de tirar pel dret. Narcís Romaguera, president del consell local de Barcelona, fou expulsat i tot dels Exploradores.¹⁴⁴

Els Boy Scouts de Catalunya inicien amb pas ferm la seva vida pública, i no es deixen perdre ocasió per donar una imatge nova dels scouts catalans. Sense esperar cap reconeixement de Londres, són com a scouts a la festa de Sant Jordi a la Generalitat, i ofereixen al President Macià la presidència d'honor de la institució, fan el servei d'ordre al monument de Rafel Casanova l'Onze de setembre, i escorten el fèretre del president Macià camí del cementiri el dia del seu enterrament.

Els Boy Scouts de Catalunya són al carrer com a l'única institució (escolta) genuïnament catalana.¹⁴⁵

La catalanitat de la institució és reivindicada enfront dels antics motlles dels Exploradores de Espanya només, o també enfront dels Minyons de Muntanya que si bé són prou catalans, no són escoltes reconeguts oficialment pel Buró Internacional?

No paren fins a aconseguir el patronatge de la Generalitat sobre la Institució i també una subvenció. Havia estat la República qui havia suprimit la subvenció de 50.000 pessetes a l'Associació dels Exploradores de España i s'havia tret de damunt la presidència honorària que el rei Alfons XIII ostentava. Fou en aquesta avinentesa que els socis començaren a pagar una quota, de cinc pessetes. Per què ara els Boy Scouts de Catalunya refan el gest d'oferir la presidència al cap de l'estat i de pidolar a la Generalitat una subvenció?¹⁴⁶ Pel que fa a la subvenció, hom pot tenir en compte que a la sol.licitud s'al.lega per una banda l'exemple de la decidida protecció moral i econòmica per part dels governs de les nacions que capdavanteres de la civilització actual tenen entitats d'aquesta naturalesa constituïdes, per altra banda pel fet d'estar constituïda l'associació gairebé en la seva totalitat per nois i nois de famílies obreres, prou castigades econòmicament per la crisi actual.¹⁴⁷

Quan la Germanor de Minyons de Muntanya, conjuntament amb la Germanor de

¹⁴³ Serra, pp. 38-39

¹⁴⁴ L'Opinió, 26 de maig de 1933

¹⁴⁵ Full de propaganda FEU-VOS Boy Scouts de Catalunya!

¹⁴⁶ La subvenció demanada era de dotze mil pessetes quantitat que no arriba encara a la quarta part del que el règim anterior concedia a la institució espanyola Los Exploradores de España. La quantitat acordada a proposta del Conseller de Cultura fou de mil pessetes. Sembla ésser que per una sola vegada, puix que el decret específica que és amb càrrec al segon semestre de 1934

¹⁴⁷ Veure sol.licitud de 27 d'octubre de 1933, les exposicions de Joan Soler i Damians, de 30 de maig següent

Guies Excursionistes i la Germanor de Noies Guies, reclamarà per a ella el mateix patronatge, refusarà de parar la mà i renunciarà a tota subvenció.

Cal reconèixer que el llenguatge d'uns i altres i per tant l'oferiment fet als catalans i a la minyonia coincideixen.

N'hi ha prou en comparar dos textos sortits ambdós per les mateixes dates, l'any 1933:

Us plaurà l'esperit de la nostra Institució, tant per la veritable democràcia que traspua, com per la disciplina que la necessitat mateixa imposa entre els companys. Mitjançant el desenrotllament de la iniciativa, l'observació i la previsió, us preparareu per la vida, sense donar-vos-en compte, amb un ideal i forces per assolir-lo. En una paraula: US FAREU HOMES... En contacte amb la Naturalesa, aprendreu a guanyar les dificultats per vosaltres mateixos; coneixereu la grandesa del Creador; la varietat esplendent de Catalunya trescant pels seus indrets; us formareu consciència de la vàlua de la Pàtria i restareu satisfet de ser-ne fill o conviure-hi. Forjant-vos una voluntat ben dirigida amb la pràctica de l'Escoltisme, reformareu el vostre caràcter, que és molt més important per triomfar en la vida, que l'erudició: tingueu present que una nació deu els seus èxits més que a la potència de l'armament, al tremp del caràcter dels seus homes.¹⁴⁸ I el conflicte social? Si sou un home de negocis, carregat de mal-de-caps, no tindreu temps, però la vostra prestació personal, podrà sens dubte substituir-se per l'ajuda econòmica. Els Boy Scouts esborren l'odi de les classes socials, mitjançant la germanor.¹⁴⁹

Hom diria que és un text batistià. Doncs, no. És de Boy Scouts de Catalunya, ja instal·lat a Via Laietana, 61.¹⁵⁰ Comparar-lo, per exemple, amb **Sabeu què són els Minyons de Muntanya?**, de Batista i Roca, a la revista **Catalunya Ràdio**, 21 octubre de 1933. I pel que fa al Guiatge o escoltisme femení, veure el prospecte **Ajudeu a millorar les noies catalanes de la Germanor de Noies Guies**.

Els Exploradores quedaren delmats, i més, en escindir-se la majoria de la seva gent per fundar la institució catalana dels Boy Scouts de Catalunya. Els Exploradores, però, intentaren aixecar cap i bandera amb nou nom enganyador **Federació de Boy Scouts de Catalunya**, endebades.¹⁵¹

Els Boy Scouts de Catalunya interposaren recurs davant les autoritats competents

¹⁴⁸ El mateix full citat. La tesi batistiana de la supremacia del caràcter sobre l'erudició hi és compartida

¹⁴⁹ Els Boy Scouts de Catalunya declaren en la seva instància adreçada al Conseller de Cultura, del 27 d'octubre de 1933 i de manera semblant en la del 30 de maig al President de la Generalitat que la institució està constituïda gairebé en la seva totalitat per nois i noies de famílies obreres

¹⁵⁰ A la capçalera de la lletra de 31 desembre de 1934 consta com a domicili Boy Scouts de Catalunya, Via Laietana, 32. Pinyol parla del costat del Cine Clavé i després del Foment del Treball. L'estatge anterior, almenys fins a maig de 1934 era carrer del Doctor Dou, 6, pral., com consta en la instància novament adreçada al President Companys en demanda de patronatge i subvenció

¹⁵¹ Efectivament, el mateix Carlos de Cifuentes interposà recurs contra Boy Scouts de Catalunya en nom de l'Associació Nacional de Exploradores de Espanya, i aprofitant aquesta avinentesa es tragué de la mànega una imaginària Federació de Boy Scouts de Catalunya, composta de la resta barcelonina i una no existent tropa de Girona. L'Opinió, 26 de maig de 1933

i alertaren l'opinió pública perquè no es deixés enganyar: Boy i Girl i Marins Scouts de Catalunya han estat i segueixen essent els catalans nacionals de sempre, apolítics i allunyats de tota tendència religiosa i social, sense negar-se a estrènyer llaços d'amistat i col.laboració amb totes les organitzacions que sentin aquests principis i tinguin més o menys afinitat amb la nostra, però mai amb aquelles altres que representin la negació de la nostra existència, perquè a Catalunya, com ens digué l'il.lustre jurisconsult senyor Maspons i Anglasesell, l'escoltisme deixarà d'existir el dia que deixi d'ésser català.

MINYONS DE MUNTANYA BOY SCOUTS DE CATALUNYA

Característiques diferencials de les dues Institucions

ESTIL I TRADICIÓ

GMdeM. - Els Minyons de Muntanya, així com els Guies Excursionistes i les Noies Guies són catalans des del bell inici i excursionistes. Fan servir el mètode escolta per millorar l'excursionisme i afermar el tremp del caràcter dels catalans.

Bsdec. - Els Boy Scouts de Catalunya dominen bé les tècniques escoltes. Vénen d'una ja llarga tradició escolta empeltada en un esperit de joc militaroides, sense arrels catalanes. Però s'han catalanitzat profundament i se senten catalans com els qui més.

AGRUPAMENTS

GMdeM. - Agrupaments autònoms i solidaris dins d'una mateixa localitat, adscrits a una institució existent (entitat excursionista, cultural, religiosa o educativa,...) o a un propi Patronat, dependents del Consell General (o de Govern) per mitjà dels Comissaris de Vegueria.

BSdeC. - Agrupament local únic i centralitzat.

UNIFORMES

GMdeM. - Nascuts de l'excursionisme, per adopció del sistema de valors i els principis de Baden Powell, però fora de l'organització oficial escolta existent en el país, l'escoltisme batistià crea el seu propi uniforme: uns pantalons de vellut, una camisa de colors diferents per a cada Secció (teixit amb colors a quadres) i barretina. De mica en mica les camises s'unificaren d'un color verd tornassolat i les Seccions es distingien per unes espatlleres de colors diferents.¹⁵² En lloc de fulard els Minyons de Muntanya feien servir corbata. L'uniforme era vist i fou triat pel Consell General com a símbol de la unitat d'esperit que a tots agerman. Els Minyons de Muntanya estrenaren la seva camisa pròpia al I Aplec de Minyons

¹⁵² Informe sobre l'història de l'Escoltisme a Catalunya, lliurat al Col. Wilson, al Jamboree de Bad Ischel, 1951

de Muntanya a Santa Cecília de Montserrat, el primer de novembre de 1930.¹⁵³

BSdeC. - Venint d'Exploradores de España, conserven l'uniforme internacional escolta, però de color gris a diferència del dels Exploradores, que era de color kaki, inclòs el barret i el bordó, i fulard.¹⁵⁴

SISTEMA DE PROGRESSIÓ PERSONAL

GMdeM. GNG. - Follets de Muntanya. Aspirant. Minyó de muntanya. Guies excursionistes. Daines. Noies Escoltistes, posteriorment Noies Guies.

BSdeC. - Llobetons. Tercera categoria. Segona categoria. Primera categoria. Seniors. Ròvers. Fades, Girls i Guies.

UNIFICACIÓ DEL VOCABULARI

GMdeM	BSdeC	MdeM-BSdeC
Follets de Muntanya Sisenes Estol	Llobetons	Llobatons Sisenes Estol
Minyons de Muntanya Colles	Scout Patrulles per categories	Minyó Escolta Patrulles
Guies Excursionistes Esquadres	Ròvers Clans	Guies Escoltes Clans
Noies Guies	Girl Scouts	Noies Guies
Consell General	Consell de Govern	
Germanor de Minyons	Boy Scouts de Catalunya ¹⁵⁵	Minyons de Muntanya- BOY SCOUTS DE CATALUNYA
Germanor de	Girl Scouts	

¹⁵³ Excursionisme, n. 54, 26 de setembre de 1930 p. 3

¹⁵⁴ Les reticències públiques catalanes vers la disciplina i l'uniforme militars dels boy scouts continuaven, inclús després de la creació de la institució catalana dels Boy Scouts de Catalunya. No és d'estranyar, doncs, que des del del butlletí oficial dels BSdeC, ja en el seu primer número, i com aquell qui diu des de la primera pàgina, es faci una declaració de principis que atenyen a ambdues coses, que s'en defensin: La nostra disciplina no té res a veure amb la disciplina de caserna. Som homes civils i encara que anem uniformats, com un exèrcit que exhala, cultiva i conrea el seny, que vol dir que som uns militars civils - i que aquesta paradoxa ha de tenir prevalença - que estem convençuts del nostre noble ideal humà i de la nostra comesa a realitzar en les rengleres de la cultura nostrada... Recreçament, any 1, n 1 p 2, gener-febrer de 1934

I també: Molts acusen l'uniforme de caràcter militarista. i la nostra organització scout no té cap caràcter militar ni polític, ni religiós ni cap altre que no sigui el purament excursionista i cultural. L'uniforme ens serveixi purament de distintiu, de roba de càmping i sobretot d'instrument d'abolició de classes entre els nostres nois... Josep M. Benet. L'Opinió, 26 de maig de 1933

¹⁵⁵ El nom complet de BSdeC el 1936 era Boy i Girl i Marines Scouts de Catalunya

Noies Guies de Catalunya

Aplec
de Daines
Majorala
Esplet
d'Englantines
Major
Companyia
de Noies Guies
Cap de Companyia

EFECTIUS I IMPLANTACIÓ

GMdeM. - A la tardor de 1934 eren com uns mil, o acabaven de superar aquesta xifra. Per a la implantació veure taula cronològica i topològica dels agrupaments.

BSdeC. - Hi hagué agrupament de BSdeC a Barcelona (c. Doctor Dou, 6, pral. i després a Via Laietana, 61), Badalona (Raval, 88), Terrassa (Sant Josep, 42) i Tortosa, reunint en total uns 800 membres.¹⁵⁶ Sembla ser que hi hagué també en un cert moment agrupament de L'Hospitalet de Llobregat. En la sol.licitud de patronatge a la Generalitat de Catalunya, de 27 d'octubre de 1933 es parla a més de 29 comissions organitzadores locals per a l'expandiment de l'obra escoltista: en canvi només es citen 16 en l'exposició en memòria que es fa arribar a la Generalitat el 30 de maig de l'any següent.

OBJECTIUS

En aquest punt sí que les declaracions de fidelitat als objectius de l'escoltisme de Baden Powell i encara més la voluntat de contribuir al redreçament de Catalunya, són esclatants, i comparades les d'una institució i les de l'altra, fins sense voler-ho, donen la impressió d'una veritable escalada per veure qui és més fidel a l'escoltisme i a Catalunya.

D'entre les molts peces a triar -algunes citades a d'altres apartats - dues citacions programàtiques d'una i altra:

GMdeM. - Els Guies Excursionistes formen l'avantguarda de l'actual moviment de joventut. Practiquem una modalitat d'excursionisme segons els principis educatius de Baden Powell com a mitjà de millorament individual i col.lectiu. L'ur finalitat primordial és l'educació del caràcter, lleialtat, disciplina, germanor, constància, decisió.¹⁵⁷

L'organització dels nostres Minyons de Muntanya és una col.laboració a l'obra nacional d'educació de la nostra joventut. La base de l'educació consisteix en la creació d'hàbits. Per això volem acostumar els nostres minyons a la vida sanitària, a l'aire lliure, a una vida disciplinada, però també llampeguejada, per l'atracció

¹⁵⁶ El nombre de 800 és donat per Serra, secretari d'Escoltisme, en fer l'esbós d'història de l'escoltisme encarregat als membres del Consell després de la represa a la postguerra. Les adreces segons La Veu del Vespre, 20 d'octubre de 1933

¹⁵⁷ Què són els Guies Excursionistes. (1931?)

de l'aventura. Volem que, contra el materialisme i l'egoisme regnant, s'acostumin a sentir els grans ideals de Déu, la Pàtria i els nostres semblants. I volem sobretot que des de jovenets s'avesin al compliment del deure per l'ideal en totes les ocasions i malgrat les dificultats.¹⁵⁸

Val la pena contrastar-la o comparar-la aquesta voluntat amb l'expressada per l'obra germana de Palestra: **Contribuir a combatre la inhibició, l'escepticisme, la desgregació i la feblesa moral i pujar una generació sana i forta de cos i d'esperit optimista i coratjosa, disciplinada i amb capacitat per fer prevaler la pròpia voluntat enèrgica i ferma en les seves conviccions, ha de ser una de les finalitats fonamentals de Palestra.**

BSdeC. - Nosaltres, els BSdeC, venim a treballar per a l'enfortiment del cos i de l'esperit de l'individu i de la col·lectivitat, que vol dir, que venim a incorporar-nos socialment per a cooperar a l'ennobliment de la nostra raça; en fi, volem fer present que treballarem per a enaltir dignament tot el nostre patrimoni espiritual declara davant de l'opinió pública el Consell de Govern, de la primera plana del primer número de **Redreçament**.

Seguint en el mateix to i signat aquesta vegada pel Dr. Soler i Damians, president del mateix Consell, aquesta és l'explicitació que fa del dogma escoltista:

Fer possible la convivència fraternal en el seu si d'homes que professen confessions distintes i provenen d'estaments socials diversos dins la comunitat de drets i deures simbolitzats per la uniformitat del vestir, per la disciplina voluntària recolzada en la raó... i per la finalitat concreta del redreçament moral, físic de l'individu en bé i profit de la col·lectivitat.¹⁵⁹ El Ròver vol ser un home sà; un bon professional, un cavaller, un bon ciutadà; un home conscient dels seus deures...¹⁶⁰

Amor i servei a Catalunya. Entesa fraternal entre els pobles. Respecte a l'ordre. Acceptament d'una lleial disciplina. Obediència als Caps i Autoritats. Compliment dels deures socials. Col·laboració elements pròpia professió. Noblesa en el treball. Concepte religiós del món.¹⁶¹

PROMESA

GMdeM

Per la meva honor - i amb la gràcia de Déu - jo prometo fet tot el que pugui per complir els meus deures envers Déu i la Pàtria. per ajudar tothora a l'altra gent. per obeir la Llei dels Minyons de Muntanya.

GNG

¹⁵⁸ Excursionisme. n. 55, 10 d'octubre de 1930, p. 3

¹⁵⁹ J. Soler i Damians. Redreçament. Redreçament, n. 1, gener-febrer de 1934, p. 3

¹⁶⁰ Reglament Ròvers BSdeC, 1935

¹⁶¹ Id

Per la meua honor jo prometo fer tot el que pugui per complir tots els meus deures envers Déu i la Pàtria. Ajudar tothora l'altra gent, i Complir la Llei de les Noies Guies.

BSdeC

Pel meu honor, prometo fer allò que calgui: per a complir amb Déu i la Pàtria. Per ajudar tothom sempre que pugui. Per obeir la Llei del Scout.

LLEI

Germanor de Guies Excursionistes

Deures dels Guies Excursionistes:

1. Hom ha de poder confiar sempre en la teua honor.
2. Estimaràs la terra que trepitges i t'interessaràs per tot allò que l'afecta sota els aspectes, Història, Geografia, Arqueologia, etc.
3. Seràs lleial a les teves conviccions i respectuós envers les dels teus companys.
4. Seràs fidel a la paraula donada i compliràs el teu deure per damunt de totes les dificultats.
5. Seràs sempre germà dels altres excursionistes, tant a la muntanya com a la ciutat.
6. Et sacrificaràs, si cal, per a salvar el teu company.
7. Mantindràs sempre la disciplina, tant guiant com obeint.
8. Seràs decidit i ferm en les teves resolucions i t'enginyiràs per deseixir-te de les dificultats amb les teves pròpies forces i recursos.
9. Per les teves qualitats et faràs digne de la confiança dels teus companys i sabràs menar-los prestament.
10. Conrearàs el teu esperit i enfortiràs el teu cos, allunyant-te de tot allò que representi embrutiment o feblesa.

GMdeM

La Llei dels Minyons de Muntanya és:

1. Podeu confiar sempre en l'honor del MdeM.
2. El MdeM és lleial envers Déu i la Pàtria, els seus pares i caps, superiors i inferiors.
3. El MdeM és útil i servicial i cada dia ha de fer una bona obra.
4. El MdeM és amic de tothom i germà dels altres minyons.
5. El MdeM és ben educat i cavallerós.
6. El MdeM estima les bestioles.
7. El MdeM és disciplinat i obeeix les ordres dels seus superiors promptament i sense replicar.
8. El MdeM està sempre de bon humor, i somriu i xiula quan es troba en alguna dificultat.
9. El MdeM és estalviador i previsor per a evitar les dificultats i també treballador constant i decidit per a vèncer-les.
10. El MdeM és pur de pensament, paraula i obra.

GNG

La Llei de les Noies Guies és idèntica a la dels Minyons de Muntanya, llevat de:

5. La Noia Guia és educada i generosa (en lloc de cavallerós).
8. La Noia Guia somriu i canta (en lloc de xiula) quan es troba en alguna dificultat.
9. La Noia Guia és estalviadora (falta previsor) per evitar les dificultats...

BSdeC

La Llei del Boy Scout de Catalunya és:

1. Cal confiar sempre amb l'honor del BSdeC.
2. El BSdeC és lleial i té consciència dels seus actes.
3. El BSdeC ajudarà a tot altri sense témer el ridícul.
4. El BSdeC és amic de tothom i germà de tots els scouts, sense distinció de classes socials.¹⁶²
5. El BSdeC és tolerant, cortès i servicial.
6. El BSdeC vol i respecta els animals i les plantes.
7. El BSdeC manté la disciplina i és obediènt a l'autoritat dels seus pares i dels seus Caps.
8. El BSdeC emprèn les dificultats amb optimisme.
9. El BSdeC treballa, estalvia i fa, almenys, una bona obra diàriament.
10. El BSdeC és net de pensament, paraula i obra.¹⁶³

La Llei Escolta. Novembre de 1936.

1. Cal confiar sempre en l'honor de l'Escolta.
2. L'Escolta és lleial a la Pàtria, pares, caps, superiors i inferiors.
3. L'Escolta és útil i servicial i cada dia fa una bona obra.
4. L'Escolta és amic de tothom i germà dels altres escoltes.
5. L'Escolta és ben educat i cavallerós.
6. L'Escolta estima les bestioles i les plantes.
7. L'Escolta és disciplinat i obeeix els seus superiors sense replicar.
8. L'Escolta està sempre de bon humor i somriu i xiula davant les dificultats.
9. L'Escolta és treballador i estalviador.
10. L'Escolta és net de pensament, paraula i obra.

HIMNES

HIMNE DELS MINYONS DE MUNTANYA

Música del mestre Lluís Millet

Volem que siguin catalans
de soca-arrel, el pla i la serra;

volem tenir en nostres mans
avant minyons,
l'esdevenir de nostra terra,

¹⁶² Aquesta referència a la no distinció de classes socials ve de B.P. Però no consta en el text que la Constitució Mundial de l'Escoltisme dona com a text d'acord amb l'esperit del Fundador

¹⁶³ Aquest article és afegit a la llei original de B.P. que constava només de nou articles. Informació presa de Vivra, Association des Scouts du Canada, vol.5, n. 3. desembre de 1982. B.P. parla de "clean" primer de tot en el sentit de net en el port, en el llenguatge i també en moral, de la manera que els anglesos "juguen net", sense trampes. L'Escoltisme catòlic interpretà aquesta netedat com pureza en el sentit físic, castedat, i moral. L'actual text de ME/GSJdeC. recupera el sentit original quan parla en aquest article de "jugar net".

avant minyons, avant.

De l'esperit que ens fa germans
la voluntat volem que es faça
i que ens governin, sobirans,
avant minyons,
el seny i el dret de nostra raça
avant minyons, avant.

Ferventa viu la nostra fe:
ardida i franca és nostra parla;
el braç és fort i no tem rè
avant minyons.

HIMNE DELS BOY SCOUTS DE CATALUNYA

Per l'ideal que ens agermana
volem aconseguir
que l'esdevindre de la Pàtria
s'afermi en l'avenir.

Trescant per les valls i les serres
gaudim i ens fem ben forts,
sadolls d'eflumis de les terres
que enlairen nostres cors.

Salut, Scout, el demà és teu
forjat al tremp de sol i neu.
La germanor és la nostra guia,
l'honor és nostre clam,
l'afany que ens mena cada dia
és aprendre del camp.

HIMNE DE L'AGRUPAMENT M. D. DE MONTSERRAT

L'Agrupament Mare de Déu de Montserrat tenia com a himne El cant dels joves, de Joan Maragall, amb música de Beethoven aplicada per Mn. Batlle.¹

HIMNE DE L'AGRUPAMENT CONGESTA, de GNG

L'esperit ben abrandat,
el cor pur com la congesta,
som, Sant Jordi cavaller,
vostre exèrcit de conquesta.

Sempre a punt és nostre crit,
nostre esguard a l'infinit.

Com el nostre brau cabdill
el servir ens és bandera,

La Pàtria ens crida a defensar-la
avant minyons, avant.

El nostre dret que ens ve de Déu
cap força el trenca ni l'aplana,
som i serem com ell ens feu,
avant minyons,
Servem la Pàtria Catalana,
avant minyons, avant.

Som Boy Scouts de Catalunya
que sempre a punt
i avant nostre braç
la Bandera empunya
de Sant Jordi triomfant.

Som la complanta en nostres rengles
de l'alba que vindrà.
Amunt els cors, la fe en les cendres
que el foc reeixirà.

Som fermes de cos
i de principis constants
i amb voluntat als llocs
d'honor i sacrifici
no volem mai mancar.

servir a Déu fins a la mort
amb la cara riolera.
Cridarem el pobre errant
que son cor del Crist allunya,
guiarem pels bells camins
els germans de Catalunya.

Amb l'esperit ben abrandat,
el cor pur com la congesta,
el cor pur i noble el cant
pels camins plens de ginesta.

HIMNE DE LA SECCIÓ JOSEP FULLERACHS
de Sant Sadurní d'Anoia

Lletra: Lluís Forns
Música: Francesc Peracaula
Maig 1935

La corda al cinturó
i al llavi una cançó,
seguim amunt, amunt,
que l'alta serra ens crida.

Voltats de soledat
ressona més de grat
la veu que ens fa germans
i enjoia nostra vida.

Bandera alcem de lleialtat,
per pedestal tenim el Montserrat.

La boira es va fonent,
la llum de sol ixent
infiltra als cors novells
albors de nova vida.

La llei del talió
jaurà dins l'abandó
vençuda per l'embat
de la nostra embranzida.

Bandera alcem de lleialtat,
per pedestal tenim el Montserrat.

Del camp rebem l'abraç.
S'anima el nostre pas
veient a l'horitzó
la noble roca blava.

Al cim del Monestir
la Pàtria hi veu lluir
l'estrella de la fe,
l'amor que mai s'acaba.

Caràcter, fortitud,
dels avis hem rebut,
llurs gestes exemplars
servem en la memòria.

Al sí del seny pairal
s'engendra l'ideal
que arbora el nostre pit
i augura jorns de glòria.

La vetlla s'ha desclos
i al bosc trobem repòs,
perfums de romani,
ginesta i farigola.
El foc de campament
encén de roig ardent
els plecs de l'estandart
que dalt del pal tremola.

Enllà dels cims nevats
sentim agermanats
milers d'altres minyons
pels camps lluint banderes,

Sant Jordi ens ha llegat
l'esperit de germandat
i ens fa donar les mans
damunt de les fronteres.

Bandera alcem de lleialtat,
per pedestal tenim el Montserrat.

L'ESCOLTISME CATALÀ UNIFICAT

1936 - 1959

Entre l'ahir i el demà, fora de la legalitat

1.- L'escoltisme català en el trasbals de la guerra. 2.- La desfeta de l'escoltisme català. 3.- Represa de l'escoltisme català. 4.- L'escoltisme català entre l'ahir i el demà. 5.- El Capítol de 1948. 6.- Governar l'escoltisme català fora de la legalitat. 7.- Batista i Roca, cap escolta nacional. 8.- L'escoltisme confessional a la Institució catalana d'escoltisme. 9.- Efectius de la Institució catalana d'escoltisme. 10.- L'Escoltisme català i escoltisme a Espanya. 11.- Escoltisme català i joventuts del règim. 12.- La crisi de 1958.

L'ESCOLTISME CATALÀ EN EL TRASBALS DE LA GUERRA

Els caps de setmana, i els mesos d'estiu, són de bon tros els temps preferits dels escoltes: dóna bo de trobar-los fent ruta, acampant, explorant i fent país. El cap de setmana de 18 i de 19 de juliol de 1936, però, fou un xic tràgicament diferent.

Les notícies que aquells dies es difonien eren alarmants i inquietants, però els escoltes, segur que no hi donaren més importància, pel propi tarannà de **somriure i xiular davant de les dificultats**, i perquè la política no era pas el seu fort. Gran part dels escoltes, Minyons de Muntanya i Boy Scouts, doncs, eren acampats, i els qui no, de camí de l'estació per fer-ho, com qui diu.

Els Minyons de la Lliga Espiritual, amb Mossèn Batlle, i el Llorenç Satorrrras al davant, eren a la Vall Ferrera, perquè aquell estiu havien de pujar a la Pica d'Estats, com dos anys abans havien pujat a l'Aneto, i hi havien de dir missa i plantar una creu. Els Minyons de Terrassa eren a l'Aplec dels Fejocistes, just a Can Carbonell, a Matadepera.

Pel que fa als Boy Scouts, un grup de Ròvers de l'agrupament de Barcelona es trobaven ja a la Plaça de Catalunya, a punt d'agafar el tren per anar a Granollers, on havien d'acampar aprofitant les mateixes tendes que havien fet servir els Scouts.

Tots els plans quedaren capgirats: els de la Pica d'Estats, haurien d'esperar a Llavorsí que un autocar enviat pel mateix Ventura Gasol, amb passis del Comitè de Milícies Antifeixistes, anés a rescabalar-los. No tots, perquè els més grans s'havien ja fet escàpols cap a Andorra i França: els germans Josep M. i Xavier Cirera, junt amb Francesc Alberni, que passaren la guerra a França i pogueren descobrir l'escoltisme dels Scouts de France. Els Minyons de la Secció Font i Sagué pogueren tornar a casa, però dos dels visitants al campament, el P.

Salvador Leal i el clergue Josep Padrós, escolapis ambdós, foren detinguts en el lloc, i després de salvar per uns dies la vida, i ser empresonats a la Model de Barcelona, el 12 d'octubre en foren trets i executats a l'Arrabassada.

Els Boy Scouts de Catalunya no agafaren el tren, sinó que donaren els primers auxilis als ferits a la mateixa Plaça de Catalunya.

Aquest pot ésser el resum dels serveis sanitaris prestats pels scouts durant els tres primers dies de la revolta, per iniciativa pròpia sense cap protecció armada:

Presten serveis sanitaris, de dia i nit, pels carrers del cas antic de Barcelona. Auxilien ferits i en fan el trasllat als dispensaris o llocs d'assistència oficial. Recullen els cables dels tramvies i els subjecten a alçàries convenients per evitar perills i facilitar el tràfec. Arrangen l'empedrat de petites zones perquè puguin passar vehicles. Per telèfon comuniquen als hospitals la localització de cadàvers i als bombers, la localització de cavalls morts. Acompanyen a tothora persones temoroses que han de desplaçar-se i es senten protegides al costat d'un scout uniformat. Presten servei a l'Hospital Clínic (dipòsit de cadàvers i fotografies d'identificació). Vigilen algunes fonts públiques i determinen en alguns carrers els llocs on han de llençar-se les escombraries. Vigilància en alguns establiments que foren assaltats en els primers moments. S'esmenta el cas que en el moment de lliurar aquest servei a la força pública, les caixes registradores i les de cabals estaven intactes.¹

Els locals d'uns i altres corren ben diverses dissorts. Uns són assaltats, i tot el que hi ha a dins cremat en ritus purificador. D'altres són escorcollats, desallotjats; el material és requisat. Els de signe confessional, i més encara si són dels fejocistes, incautats i clausurats. Ni els mateixos Boy Scouts de Catalunya s'escapen d'aquesta dissort: el seu local al Foment del Treball Nacional, a la Via Laietana, els és requisat per la CNT-FAI, i s'han de refugiar al carrer Lledó, 11, estatge que era col·legi de les Germanes Carmelites de la Caritat.

Això passava a Barcelona, però també a comarques. A Sant Sadurní d'Anoia els era reclamada la clau del cau, tot era tret al carrer i cremat.² A Sabadell, la nit de 19 al 20 de juliol, l'Acadèmia Catòlica fou saquejada i cremada: les tendes dels Minyons es salvaren de la crema degut a que un cap de colla, junt amb el seu pare, se les endugué abans a casa seva.³

I els responsables, què? Mossèn Batlle, es fa passar com a professor de la Generalitat per poder tornar els Minyons a Barcelona, però al cap d'uns dies és detingut, i aconseguit el seu alliberament, es veu forçat a fer-se escàpol i exiliar-se a Suïssa, on entrarà en contacte amb l'escoltisme suís, i a través dels germans Cirera, amb l'escoltisme catòlic francès.

Segons testimoni d'Alexandre Pinyol, el Dr. Joan Soler i Damians, visitat el mateix dia 19 de juliol per Pinyol, es troba enfonsat i diu haver perdut la fe en

¹ Informe fet pel J.A. Abença, instructor ròver, i després Comissari de la Vegueria de Barcelona llavors de la Unificació, en el moment de la represa

² Recorda el seu cap Lluís Forns

³ Memòria de Ramon Arús

Catalunya. Pinyol, comissari llavors de Barcelona, càrrec en el qual havia succeït Benet, s'investí a la pràctica de comissari nacional, i com a tal actuà i representà la Institució. Un més més tard, Soler i Damians acceptarà el càrrec de director de la Delegació d'Esports de la Generalitat, i junt amb Josep M. Benet, i Joan Nin i Domènech, procedent aquest d'Escoltes de Catalunya, els escoltes que militaven en el Partit Nacionalista Català, deixarà fer un joc que hauria pogut ser funest per a llibertat de l'escoltisme català.⁴

Tres dies només després de l'esclat de la revolta, el 22 de juliol, Lluís Companys, president d'honor dels Boy Scouts de Catalunya, declara els Boy Scouts institució d'utilitat pública sota la seva tutela personal: els scouts prestaran servei a través de la Conselleria de Sanitat, esdevinguda després Consell de Sanitat de Guerra, on s'integra Alexandre Pinyol i un bon nombre de boy scouts. El Conseller de Sanitat, Jaume Aiguader, mobilitza Boy Scouts de Catalunya per a serveis de reraguarda.

Els Minyons de Muntanya passaren per un mal moment. El pes del confessionalisme catòlic en les seves files féu que fossin víctimes des dels primers moments de la revolta de la incomprensió i la persecució indiscriminada que colpí tot el que podia ser titllat de religiós, i conseqüentment i simplista, de feixista i de dretes.

Els Boy Scouts de Catalunya no tenien aquesta hipoteca, i es pogueren moure bé a plena llum i fer servei: ells, doncs, oferiren la mà als Minyons de Muntanya i es desvisqueren per salvar els germans escoltes, per damunt de personalismes, que en aquell moment no haurien tingut cap sentit.

Els Minyons de Muntanya quedaren institucionalment, fora de joc, malgrat que també improvisaren un hospital de sang al carrer de Consell de Cent-Bailèn, i que Josep M. Batista i Roca aconseguí actuar a través de la Delegació de Propaganda de la Generalitat, presidida per Jaume Miravittles.⁵

No se sap per què, però els màxims representants de l'Escoltisme Català trobaren tots feina a les ordres de la Generalitat, i a l'abric dels diferents Departaments: Batista i Roca és al departament del Comissariat de Propaganda: junt amb Miquel Coll i Alentorn, té cura de les relacions exteriors. Joan Soler i Damians és a Educació Física i Esports. Alexandre Pinyol, i Pere Gabarró i Garcia (en

⁴ Sobre Joan Nin i Domènech, trobem a l'arxiu de l'Escoltisme aquest fragment del raport de la Secció Pau Claris, de Palestra, de l'any 1932-1933: "Quinze minyons d'aquesta secció, junt amb l'ajudant Joan Nin i Domènech, demanaren en reunió de Caps, el dia 14 de març del corrent any, la dimissió del Cap de Secció per creure que aquest no complia degudament amb son deure com a tal. Com sia que no tots els Minyons de la Secció ni tots els Caps de Colla eren de la mateixa opinió, el que suscriu, Cap de Secció, posà en coneixement de l'Hon. President de la Germanor el fet. La Germanor, en vist del fet i de la gravetat, suspengué l'actuació de la Secció i al cap d'un temps, donà el seu fall previ informe. El fall del Consell no ha plagut als insubordinats pel sol fet d'haver-hi càstig per a ells, i aquesta Secció ha rebut lletra signada pels subsdits Minyons donant-se de baixa de la mateixa i a l'ensens de la Germanor. ... Aquests Minyons han entrat, en massa, a formar part de l'entitat "Via fora" que compta amb una Secció de Guies de Catalunya i que ha donat com a nom de la nova Secció que va a engrossir-la el de Minyons de Catalunya. Tenen per caps, l'ex-ajudant de Secció en Joan Nin i Domènech i al que també fou ajudant d'aquesta Secció en Francesc Vaqués Furadada, expulsat en Tribunal d'Honor, pels seus mals tractes a insults als Minyons." Secció Pau Claris

⁵ Hom hauria de continuar la recerca sobre els serveis dels Minyons de Muntanya durant la guerra, i en especial sobre les Milícies de Seguretat Interior i les Patrulles de Muntanya, així com l'ocupació d'un estatge a Santa Perpètua de Mogoda

representació d'Acció Catalana Republicana)⁶ al Consell de Sanitat de Guerra, presidit per Jaume Aiguader, i Enric Llopis és nomenat secretari-adjunt al Departament del Dr. Pere Gabarró.⁷

Sort n'hi hagué en aquells moments de sotsobre que una trista casualitat ajudà a establir relacions entre els Minyons de Muntanya i els Boy Scouts de Catalunya, al més alt nivell.

Una tropa de Exploradores de Espanya, de Saragossa, acampada els primers dies de la guerra a la Vall d'Ordesa, quedà desconnectada del seu lloc d'origen en trobar-se de ple en la zona republicana. Malalts, sense roba, famolencs i esgotats arribaren a Barcelona en pla d'observació policial. El comissari general de la Policia cridà Alexandre Pinyol, el qual aconseguí que li fossin lliurats sota la seva responsabilitat, i pogueren ser hostatjats al local del carrer Lledó.

Per altra banda la Germanor de Minyons de Muntanya, i concretament el seu secretari, Joan Munné, un dels primers minyons que havien fet la Promesa llavors feia ja vuit anys, rebé instruccions dels Scouts de Suïssa a través de la Creu Roja Internacional. Fou així com Munné i Pinyol es veieren involucrats en un mateix afer de servei escolta, i que, dissipades les malfiances i sospesades les circumstàncies i les amenaces, avançaren projectes d'unificació de la Germanor de Minyons de Muntanya, Germanor de Guies Excursionistes i els Boy Scouts de Catalunya.

L'exili forçat dels saragossans fou llarg. Finalment, ja entrat l'any 1937, el 20 d'abril - noti's que un dia abans Franco havia donat un pas polític inequívoc signant el decret d'Unificació dels partits polítics, pogueren retornar a casa seva els qui no eren en edat militar via França, essent objecte de "canje" al pont internacional d'Irun amb una companyia d'opereta.⁸

⁶ Ordre de 28 d'octubre de 1936

⁷ Diari de la Generalitat, 27 de novembre i 15 de desembre de 1936, respectivament

⁸ Amb el títol "L'Odysée d'un camp d'Éclaireurs en Espagne" Jamboree, el butlletí informatiu del Buró Internacional dels Boy Scouts, en la seva edició de juliol de 1937, p. 720 en dona els detalls:

"En juillet 1936, 66 éclaireurs de Saragosse campaient dans la vallée d'Ordesa, à dix kilomètres de la frontière française, au sud du Cirque de Gavarnie. Coupés de leurs familles par les événements, ils se seraient réfugiés en France, mais les Pyrénées trop escarpées en cet endroit ne leur offraient aucun praticable. En automne, ils redescendirent à Barcelone et les négociations commencèrent en vue de leur rapatriement. À la suite de démarches concertées du délégué du Comité international de la Croix-Rouge et du consul général de France à Barcelone, 45 d'entre eux furent autorisés à quitter Barcelone et le 23 octobre 1936 gagnèrent la France où ils trouvèrent asile à Lourdes, à l'hôpital Notre-Dame-des-Sept-Douleurs. Monseigneur Gerlier, évêque de Lourdes et de Tarbes a veillé sur eux avec sollicitude. Le délégué du Comité international de la Croix-Rouge à Saragosse vint les voir et rapporta de leurs nouvelles à leurs familles. La France continuait cependant à négocier avec le gouvernement de la République espagnole en vue de leur rapatriement définitif et le 20 avril les 45 éclaireurs autorisés à quitter le territoire français et regagnaient Saragosse après dix mois de vacances forcées. On a vu que 21 Éclaireurs étaient restés à Barcelone. C'étaient les plus âgés que l'on jugeait aptes à porter les armes. Logés dans un ancien asile, ils prenaient leurs repas dans le centre des Scouts de Catalogne qui, bien que dissidents (es tracta, clar, dels Boy Scouts de Catalunya, a ulls del Buró Internacional dissidents de Exploradores de España des de 1933) se montraient très fraternels. Parfaitement disciplinés et entraînés, animés d'un excellent esprit, ils trouvèrent à s'employer auprès de l'Union internationale de secours aux enfants pour ses cantines populaires. Le Comité international de la Croix-Rouge cependant continuait à s'efforcer d'obtenir leur libération. Il proposa au gouvernement catalan de les échanger contre une troupe d'opérette d'une certaine notoriété en Espagne, "Naranjas de la China", les "Oranges de la Chine" qu'elle-même était retenue à Saragosse. Les négociations durèrent des mois. Elles viennent enfin d'aboutir. Les 21 Boy Scouts se sont embarqués le 3 juin à Barcelone sur le vapeur français Emérithie et ont

Des de tres organismes de la Generalitat - Sanitat de Guerra (Alexandre Pinyol), Propaganda - (Batista i Roca) i Educació Física i Esports (Soler i Damians), es maniobra per apoderar-se de l'Escoltisme.

Pinyol posa Escaso, conseller de Defensa, al corrent del que passa, i aquest telefona a Companys, el qual respongué enèrgicament amb aquesta frase: **Que nadie me toque estos muchachos.**⁹ Soler, Pinyol i Batista foren cridats a presidència, i rebuts per Josep Irla, el qual en nom del President prohibí a Soler i Damians que es posés amb els Minyons i amb els Boys.¹⁰

Soler i Damians des de la delegació d'Educació Física i Esports havia intentat debades la destitució de Pinyol, comissari de Barcelona, i la incautació alhora dels locals de Minyons de Muntanya i dels Boy Scouts de Catalunya. Posada en evidència la tretxa, els responsables d'una i altra associació decidiren d'avançar-se als esdeveniments. El dia 20 d'octubre de 1936 Josep M. Batista i Roca, en nom de les Germanors, i Alexandre Pinyol, en representació de Boy Scouts de Catalunya, signaven sense cap publicitat l'acord d'Unificació de l'Escoltisme Català, al local del carrer de Lledó.

Els Boy Scouts de Catalunya quedaven magnificats pel seu gest. De pas, i per l'altra banda, Minyons de Muntanya trobaven refugi legal, i a més, a través dels Boy Scouts de Catalunya, que eren reconeguts internacionalment com a formant part d'Exploradores de España, d'una certa manera entraven a formar part de la Germanor Escolta Internacional.

També aquest gest, entès quasi com una B.O., en el sentit escolta, era vista pels seus protagonistes com una aportació al **caràcter dels catalans**. Pinyol escriu el 1939:

La Unificació Escolta no és un pacte ni un acomodament circumstancial... Representa la maduresa a Catalunya de la pròpia obra escolta, els principis de la qual practicaven dues Institucions que, en fer-ho independentment i en competència, posava en dubte la bondat i l'eficiència de la pròpia obra, en detriment de l'alta missió formativa de la joventut que, en allò que de nosaltres depengui, volem mantenir-la unida sota un ideal, serena i responsable: no pas disgregada, desfermada i intolerant, xacres aquestes que han estat la causa principal de la decadència del nostre poble. Els catalans som una gran família desavinguda llastimosament. Dos segles de forçada inoperància ens han fet perdre l'hàbit de comandar i l'hàbit de governar-nos. En més d'una ocasió hem convingut tots que calia lluitar contra els nostres defectes més acusats com són l'absència de disciplina col·lectiva i l'esperit de mesquinesa... El pas que ara hem donat constitueix un pas endavant per superar els nostres defectes nacionals.

L'Acta d'Unificació sí serví per frenar i retardar els intents que feia Soler i

été accueillis à Marseille le vendredi 4 juin par un représentant du Comité international de la Croix-Rouge. La nouvelle, téléphonée immédiatement à Genève, a été transmise par le Comité international de la Croix-Rouge à sa délégation de Saint-Jean de Luz et les acteurs et actrices qui attendaient de l'autre côté de la frontière, à Irun, se sont croisés avec les Eclaireurs sur le pont international d'Irun le lundi 7 juin

⁹ No sabem per què aquestes paraules anassataosteitatnastellà, eruèasualmentónanemblantsesronunciadeselr.regorio Modrego quan aquest anà a visitar Mossèn Batlle ja tan malalt

¹⁰ Ho recorda així encara Alexandre Pinyol en el mecanoscrit "Presons del meu paísatge", Barcelona, 1989

Damians des del Comissariat d'Educació Física i Esport.

La Comissió Unificadora publicà, d'octubre de 1936 a febrer de 1937, dotze circulars unificant el text de la Promesa i la Llei (circular n. 2), els uniformes (circulars, nn. 3 i 4), les proves (circulars nn. 5, 6 i 7), i organitzant la nova associació a nivell general (circulars nn. 8 i 9) així com de vegueries (circular n. 10), i d'agrupaments (circular n. 12), i la vida econòmica de la Institució (circular n. 11).

El 14 de febrer de 1937 es reunia l'Assemblea General i aprovava els Estatuts de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA, **única organització catalana escolta** (art.2) de caràcter patriòtic i educatiu, però no política ni confessional, derogava els anteriors estatuts de la Germanor de Minyons de Muntanya, la Germanor de Guies Excursionistes i els Boy Scouts de Catalunya (art.22). **Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA subsistiran mentre una unitat vulgui continuar-los** (art.19)¹¹

Tant Josep M. Batista i Roca com Alexandre Pinyol i Llop declinaren recíprocament l'un a favor de l'altre el càrrec de cap escolta nacional: fou designat finalment Batista i Roca, per raó d'edat. Tot seguit, i en compensació, Alexandre Pinyol fou designat comissari nacional.

Els òrgans de govern de la Institució unificada conservaren per pacte tàcit un equilibri de membres de les Germanors i de Boy Scouts de Catalunya: a la llarga, font continua de malentesos i malestar.¹²

Així quedà constituït el Consell General de MdeM-BSdeC:

Cap Escolta Nacional	Josep M. Batista i Roca	(MdeM)
Comissari Nacional	Alexandre Pinyol i Llop	(BSdeC)
Comissari Llobatons	Llorenç Vila i Mercadé	(MdeM)
Comissari Minyons Escoltes	Juan Munné i Camps	(MdeM)
Comissari Guies Escoltes	Aureli Martí i Martin	(BSdeC)
Comissari Escoltes Marins	Antoni Torres	(Bsdec)
Comissari Formació Caps	Raimon Galí i Herrera ¹³	(MdeM)
Relacions Internacionals	Casimir Climent	(BSdeC)
Secretari d'Escoltisme	Antoni Serra i Garcia	(MdeM)
Secretari General	Aliè	(BSdeC)
Estadística	Pere M. Comes	(MdeM)
Intendència General	Antoni Pujol i Charles	(MdeM)
Propaganda	Ricard Güell	(BSdeC)
Antics Escoltes	Narcís Romaguera	(BSdeC)
Amics dels Escoltes	Joan Carreres i Palet	(MdeM)

¹¹ Aquest darrer article serà utilitzat com a taula de salvació en el moment del naufragi de la Institució, i com a legitimació per als que constituïran el Nucli A de l'Escoltisme Català, hereus i marmessors de la Unificació

¹² Aquest pretès dret a igualtat de nombre de membres se seguí invocant a la postguerra quan els antics Boy Scouts es trobaren en inferioritat de condicions, i el seu no respecte considerat com una traïdoria de part de Minyons de Muntanya llavors menys mal situats

¹³ Ingressat a l'escola d'oficials de la Generalitat, i convertit en capità d'artilleria al front d'Aragó, fou substituït en el càrrec de comissari de formació de caps per Jaume Font

Vegueria Barcelona	Josep A. Abenza	(BSdeC)
Vegueria fora Barcelona	Julià Capella	(BSdeC)
Vegueria Manresa	Valentí Vallès	(MdeM)

El President Lluís Companys, ostentant el càrrec de President d'honor de l'Escoltisme Català, rebé la delegació del Consell General de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA al pati dels tarongers del Palau de la Generalitat.¹⁴

Pel que fa al Guiatge, a proposta de Batista i Roca, i presidit per ell mateix es constituí el primer Consell de la Germanor de Noies Guies, compost per membres dels tres Agrupaments existents Joan Maragall, Canigó i Congesta. Com activitat poca cosa pogueren fer, en temps de guerra, i menys l'Agrupament Congesta, reconegut com a catòlic. De totes maneres feren diversos serveis socials com: ajuda a les residències d'infants refugiats (entre elles, una al carrer Ganduxer, i una altra al convent de l'Oratori de Sant Felip Neri), repàs de roba per enviar al front, i també un Campament profilàctic a La Molina per a l'Ajut Infantil de Reraguarda, amb la col.laboració dels Boy Scouts Belgues.¹⁵

El mateix mes de febrer de 1937 es constituïa el Front de la Joventut Revolucionària, inspirat per Joventuts Llibertàries de Catalunya, i integrat per Joventuts Llibertàries de Catalunya, Joventut Comunista Ibèrica, Agrupació d'Estudiants Comunistes, Federació d'Estudiants de Consciències Lliures, Estudiants de CNT, Joventuts Sindicalistes de Catalunya, Joventuts Cooperatistes, Secció Juvenil de Dones Lliures i Joventut del Partit Federal Ibèric Després de la desfeta pumista, el maig de 1937 i l'augment de força i poder del Partit Socialista Unificat de Catalunya, a l'abril de 1938 constitueixen l'Aliança Juvenil Anti-feixista Catalana, formada per: Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya, Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, Joventuts d'Acció Catalana Republicana, Joventuts d'Esquerra Republicana-Estat Català, Joventuts d'Estat Català, Palestra, La Falç, Bloc Escolar Nacionalista, Joventuts Sindicalistes, Joventuts d'Esquerra Republicana i Federació Ibèrica de Estudiantes Revolucionarios. Mentre hi figura Palestra, la Institució Catalana d'Escoltisme resta fora del joc dels partits.

Desgraciadament, des de la Delegació d'Esports de la Generalitat es tenien uns altres projectes sobre l'escoltisme català i estaven decidits a tirar-los endavant. El 25 d'octubre de 1937 era creat el Comissariat d'Educació Física i Esports com a instrument tècnic de la Delegació d'Educació Física i Esports de la Generalitat. En ell Joan Nin i Domènech, procedent d'Escoltes de Catalunya, assumeix la responsabilitat de l'escoltisme a Catalunya. Les atribucions són: dirigir, unificar i controlar l'escoltisme a Catalunya, així com tot altre moviment col·lectiu relacionat amb l'educació física.

La seva visió de l'escoltisme català era, almenys, ben curiosa, sinó partidista. Rera el tòtem de "Ploma d'Àliga" escriu Joan Nin a guisa d'editorial al primer número de la revista *Pàtria*, el gener de 1938, quan pràcticament cap secció podia funcionar per manca de caps:

¹⁴ El seu discurs fou impressionat en disc per Ràdio Associació, gràcies a Amadeu Serch

¹⁵ Memòria mecanografiada de l'Agrupament Congesta

L'Escoltisme, que fins ara l'hem tingut de veure a casa nostra ple d'estrangerismes que hom no li ha sabut llevar, o que s'ha convertit en una institució confessional, té ara davant seu un ample horitzó, ple de clares perspectives que permetran que a Catalunya se'l copsi tal com és.

La nostra Pàtria, que sempre s'ha expressar com un poble liberal i antimilitarista, ha esguardat amb recel l'escoltisme, doncs sempre l'hi ha estat presentat, amb les característiques militars, i no amb demostracions pràctiques del que és una Escola de civisme.

Nosaltres, que creiem que l'escoltisme serà el braç principal del futur moviment de tota la infantesa i joventut de Catalunya, estem segurs de l'èxit, si se'l forja apartat de les velles tares que porta de militarista, anticatalà, confessional, i últimament arribista.

I en el segon, i darrer número de la revista, de data febrer de 1938, en un article titulat L'Escoltisme a Catalunya insisteix en la mateixa anàlisi:

Els que fa anys que practiquem l'escoltisme hem pogut constatar el resultat d'aquest, encara que sempre en quantitats mínimes. És per a nosaltres un dolor el veure que a Catalunya no ha trobat mai ressò. A Catalunya no hi ha hagut mai cap institució que aplegués tota la infantesa i joventut amb el fi de donar-les-hi una ensenyança que completés llur formació pedagògica, que els convertís en homes aptes i conscients, que fes ciutadans, o en conjunt, patriotes. Això ha estat degut, unes vegades, a què s'han mistificat el sentit de l'escoltisme, altres perquè els seus dirigents sols han cercat satisfer la pròpia egolatria, i mai ha trobat un ajut oficial prou ferm per a poder portar a terme una obra com aquesta. Creiem que és arribada l'hora que es metoditzi l'escoltisme a Catalunya.

Metodització que s'havia de fer des del Comissariat d'Educació Física i Esports. El Conseller de Cultura en tindria la paraula. Tot això es deia un any ja després que Minyons de Muntanya i Boy Scouts de Catalunya s'haguessin unificat. Quan les progressives lleves de joves soldats deixaven sense caps l'escoltisme, i quan els dos màxims responsables de la Institució unificada prestaven serveis ben a prop del front estabilitzat de Madrid.

Hi hagué nerviosismes, anades i vingudes, fins i tot intervencions des de més amunt per deixar en pau els escoltes que no necessitaven cap cop de mà des d'organismes estatals per trobar el seu camí de moviment voluntari de nois i joves. Que no s'havia de somiar per res en **tota la infantesa i joventut**: prou que hi pensaven des de l'altre bàndol, inspirant-se en les joventuts nazis i feixistes. El Clan Escolta Monitor no anà gaire més enllà, quan Joan Nin hagué d'anar al front a complir amb els deures que la Pàtria li exigia.

Serveis escoltes de pau en temps de guerra.

Des del primer moment de l'esclat de la guerra, els escoltes demostraren estar **sempre a punt**, malgrat que la guerra trunqués tota llur esperança de vida i contradís descaradament els seus ideals de pau.

Mobilitzada la institució Boy Scouts de Catalunya per la Conselleria de Sanitat, els scouts organitzaren eficientment tres seccions de serveis, el més propis de

reraguarda:

La Secció scout ciclista que cuidà dels enllaços amb els hospitals i altres centres d'atencions clíniques, per a la localització de persones i distribució de correspondència.

La Secció de "camillers" de les ambulàncies automòbils i control de ferits i malalts evacuats.

El Servei de comandes de medicaments i material sanitari destinat a hospitals.

De cara als fronts de combat, els scouts es responsabilitzaren de: Servei de Missatgeries al Front i del Servei d'Evacuats.

Servei de recepció i tramesa de llibres, revistes, etc. als Hospitals de Barcelona, comarques i del front sota el control del Consell. Amb data de 19 de setembre de 1936 el Cap del Departament de Premsa i Propaganda del Comitè Sanitari de Guerra, dels Serveis del Comitè Antifeixista, de la Generalitat de Catalunya (després dels fets de maig aquest servei passà a dependre del Servei de Biblioteques de la Generalitat, al Palau Robert) atorgava facultats al **company Alexandre Pinyol**, en la seva qualitat de Comissari dels Boy Scouts de Catalunya, per a organitzar dit servei.¹⁶

Pinyol i Llop, en la seva qualitat de Comissari Nacional Scout i Delegat del Consell de Sanitat de Guerra, després de la signatura de la Unificació de l'Escoltisme, des de la seu dels Boy Scouts de Catalunya, al carrer Lledó, 11, i amb quatre tendes de campanya, plantades a la Plaça de Catalunya, de Tetuan, de Palau i a la cruïlla Balmes-Bergara) organitza la recollida i tramesa de Llibres i Revistes per als Hospitals del Front, Paquets i Encàrrecs per als Milicians, que pren noves envergadures,¹⁷ puix que inclou també l'assistència als refugiats de guerra, i fins el pas de persones en perill a l'estranger, a través de les Milícies Pirinenques,¹⁸ fet pel que fou objecte de sospites de part de la CNT.

A la tardor de 1936, Batista i Roca, junt al dirigent d'Unió Democràtica, Lluís Vila d'Abadal, organitzaren amb gent de Palestra i d'UDC una milícia de seguretat interior, coneguda amb el nom de columna Pau Claris, que s'instal·là a la propietat

¹⁶ El document que havia de servir de passí a Alexandre Pinyol, cap d'aquest servei, presenta no gensmenys que 35 estampillats de tota mena de comitès i controls

¹⁷ La Vanguardia, de l'11 de maig de 1937, tot just després dels fets que marcaren la desfeta del POUM, deia en una nota titulada *Actividades de los Minyons de Muntanya-Boy Scouts de Catalunya*: "Sin desatender los servicios oficiales que venía prestando esta laboriosa Institución desde los primeros días de los sucesos de julio, estos últimos días se han dedicado a recoger ropa destinada a los hospitales de nuestra capital. Los "Escoltas" de las otras poblacones de Cataluña secundan la labor de sus hermanos de Barcelona, y todo el material recogido es puesto a disposición del "Consell de Sanitat". Las "Noies Guies" trabajan también en todas las actividades de sus hermanos "escoltas", especialmente en la clasificación de ropa destinada a los hospitales. p. 3

¹⁸ Segons Balcells, al principi de la guerra, quan cada organització creava les seves pròpies milícies Benet Caparà, que era oficial de complement, i els del Club Català aconseguiren que el Comitè Central de Milícies Antifeixistes aprovés el 28 d'agost de 1936 la creació d'una unitat de muntanya per a actuar en el desguarnit Alt Aragó, comptant amb un sector marítim a Figueres i un centre d'instrucció a La Molina: foren les Milícies Pirinenques. Integrades a l'exèrcit de la República, protagonitzaren la resistència de la borsa de Bielsa, durant la retirada

de Manuel Valls, nomenada **El Castell**, a Santa Perpètua de Mogoda. Però els anarquistes el detingueren a Caldes Montbui i, davant la inhibició del conseller de Governació, l'únic que s'aconseguí fou que la policia anés a detenir-los per salvar-los. A Barcelona foren posats en llibertat, però la columna Pau Claris hagué de ser dissolta. Malauradament no es pogué impedir l'assassinat del policia de la Generalitat que feia d'instructor dels reclutes.¹⁹

L'agrupament Rafel de Casanova, que ocupava llavors el local antic de la Germanor de Minyons de Muntanya, al carrer Diputació, 266, de Barcelona, participà en la persona del seu cap, Alfons González, als cursets de defensa anti-gas, i passiva, segons testimonia Eladi Homs.

La llar del combatent català a Madrid.

28 de maig de 1937.- Les emissores catalanes de ràdio difonen la notícia que aviat el Departament de Propaganda de la Generalitat inaugurarà a Madrid la Llar del Combatent Català, com ja la tenen els valencians. La tasca ja ha estat començada pels escoltes.²⁰

El President Companys, en la visita feta als fronts, visità el Casal de Madrid, i de retorn disposà la creació de la Delegació de la Generalitat a Madrid. Jaume Miravittles, com a comissari de Propaganda de la Generalitat nomenà Josep M. Batista i Roca, ja cap escolta nacional, director de la Delegació de Madrid.

El viatge a Madrid el féu Batista i Roca en cotxe oficial i acompanyat de Pinyol. Aquest càrrec fou veritablement efímer, puix que per conveniències polítiques l'hagué de cedir al Dr. Lluís Civil, un català federalista resident a Madrid i regidor d'aquell municipi, amic de Companys.

Batista i Roca retornà a Barcelona, i s'integrà al Departament de Relacions Exteriors. Titllat d'home de dretes i feixistoide, havent vist escorcollat el seu pis del carrer Princesa, acceptà de Miravittles una representació a l'exterior, com havia estat el cas també de Manuel Carrasco i Formiguera.

Batista i Roca marxà a Londres el març de 1938 per ocupar-se de la Delegació catalana, i el 23 de juny del mateix any catalans i bascos presentaven als Ministeris d'Afers Exteriors de Londres i París un memoràndum proposant les mesures que podien portar a un final negociat i honrós la guerra entre espanyols i contra Catalunya. La claudicació de les democràcies liberals davant de Hitler a Munich, el setembre del mateix any, no feia pas possible que es pogués dubtar de

¹⁹ Notícia recollida per Albert Balcells

²⁰ L'anada al Front de Madrid com a voluntaris, d'alguns rovers (Abença, Capella, Peralta, Crespo,...) féu que aquests organitzessin per als soldats catalans el servei de llibres i paquets com ja ho feien al Front d'Aragó, i que s'ocupessin del servei d'informació dels evacuats civils, en connexió amb el Comissariat d'Ajut als Refugiats de Guerra, de la Generalitat de Catalunya. Miravittles aprovà la iniciativa i els encoratjà a crear la Delegació de la Generalitat a Madrid, per a la qual cosa trobaren el recolzament del General Miaja, membre del Consell de Exploradores de España, primera autoritat de la plaça, que els facilità local i un automòbil

quin seria el final forçat de la Guerra d'Espanya, i de les llibertats al nostre país.²¹

Pinyol fou administrador de la Delegació de Generalitat a Madrid, animant-hi el servei dels escoltes.

Delegat: Dr. Lluís Civil
 Adjunt: Pañella (MdeM)
 Secretari: Crespo
 Administrador: Alexandre Pinyol
 Biblioteques al front: Camprubí
 Adjunt: Arnedo (MdeM)
 Informació d'evacuats: (MdeM)
 Adjunt: Llop (MdeM)
 Parc mòbil: Antoni Mestres (BSdeC)

El local de la Delegació es convertí en el centre on es trobaven els combatents amb permís i disposava de sales adequades per a converses i lectures.

El mateix Jaume Miravittles, com a Comissari de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, el 7 de gener de 1939, menys de vint dies abans de la caiguda de Barcelona en mans de les forces del general Franco, nomenava Pinyol Inspector i Administrador General de les Delegacions de la Generalitat a Madrid i a València, és a dir de la Zona que restava lleial a la República, ara tallada de Catalunya per via terrestre.

En qualitat de tal, hagué de lliurar les claus de l'estatge de la Delegació de Madrid al seu propietari, el Marquès de las Torres, el dia 28 de març de 1939 poc després del migdia, després de col·locar els escoltes de servei en domicilis de persones estrangeres, i d'haver de cremar la senyera perquè no caigués en mans dels catalanòfobs.

LA DESFETA DE L'ESCOLTISME CATALÀ

Situació de les persones amb comanament a Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA, en perdre Catalunya drets i llibertats.

Josep M. Batista i Roca, Cap Escolta Nacional.

Des de març de 1938 Batista i Roca residia a la Gran Bretanya com a delegat del govern de la Generalitat de Catalunya davant del govern anglès. El 23 de juny de 1938 havia reeixit a presentar conjuntament amb els representats bascos un

²¹ Pinyol es dol que des de llavors Batista, tendenciosament informat, hagués respost amb el silenci i s'hagués prestat a les intrigues dels covals freds que portaren necessàriament a una recuperació de poder de part de Minyons de Muntanya a la Institució unificada, en detriment de Boy Scouts de Catalunya, i especialment del mateix Comissari Nacional, que es trobà en minoria en el Capítol de 1948. Una vegada més, foren víctimes, persones i institucions, del caràcter dels catalans que l'escoltisme s'havia proposat de millorar

memoràndum als Ministeris d'Afers Exteriors de Londres i de París amb unes propostes concretes per a la pacificació d'Espanya que comprenien la congelació dels fronts, la llibertat dels presoners de guerra, suspensió de campanyes d'odi, el nomenament d'una comissió internacional supervisora, i més tard un plebiscit sobre la forma de règim - república o Franco -, respecte de les autonomies de Catalunya i Euskadi.

Finida la contesa civil i desfeta Catalunya, Batista ja no torna a Catalunya. Refà la seva vida fent de professor al Trinity College de Cambridge, i emprèn iniciatives a favor de Catalunya de caire polític, encara que no partidista. És l'ànima del Consell Nacional de Catalunya, que segons ell afirmava hauria estat reconegut pels aliats de la Segona Guerra Mundial com a Govern de Catalunya a l'exili en el cas que Franco s'hagués posat de part de Hitler.

De 1939 a 1945 no tingué cap notícia de l'Escoltisme Català, del qual ell n'era el cap Nacional.²²

A partir de la represa -1945-, i dins de les minses possibilitats de comunicació d'una part i altra, estigué al corrent del desenvolupament de l'escoltisme sota la nova situació, i exercí els seus drets estatutaris, aprovant els canvis de càrrecs del Capítol de 1948, per exemple, i complint les responsabilitats que li donava el reglament d'Organització de 1951, fins l'any 1953, llavors que amb motiu de l'acorralament de què era objecte després del Camp del Montnegre, el Consell de la Institució, decidí a la reunió del 22 de setembre de 1953 de silenciar l'existència d'un Cap Escolta Nacional de Catalunya.

A Anglaterra, prop de l'Oficina Internacional dels Boy Scouts, Batista i Roca féu encara un doble servei a l'Escoltisme Català. A més d'acollir els escoltes catalans de pas a Londres, mantingué contactes oficials amb el Coronel Wilson, secretari internacional del Moviment Escolta, tenint-lo al dia de la situació de l'escoltisme a Catalunya i defensant l'especificitat d'un escoltisme per Catalunya, que no tenia res a veure amb l'escoltisme espanyol.

Batista i Roca no tornà a Catalunya, fins després de la mort del dictador Franco, i no pogué gaudir de l'estada en un país que no era el que ell des de l'exili havia idealitzat ni el que havia viscut en l'eufòria dels anys que seguiren la primera dictadura. Morí a Barcelona, l'agost de 1978, cinquanta anys després que plantessin al Papiol el seu primer campament els Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya junts.

Alexandre Pinyol i Llop, Comissari Nacional.

Les tropes de Franco sorprengueren Pinyol a Madrid en l'exercici del seu càrrec d'Inspector i Administrador General de les Delegacions de la Generalitat de Madrid i València, càrrec en el qual havia estat confirmat per ordre del Comissari de Propaganda de la Generalitat, Jaume Miravittles, el 7 de gener de 1939.

Després de posar fora de perill els escoltes catalans que amb ell feien el servei escolta a Madrid, ell mateix lliurà les claus de l'estatge madrileny al seu propietari el Marquès de Torres, el qual li confià la custòdia de l'edifici. Mentrestant el seu

²² Jaume Font, manuscrit memòria, parla d'un missatge adreçat per Batista i Roca, per Sant Jordi de l'any 1940 als escoltes exiliats a França i Anglaterra

domicili barceloní era escorcollat, i la seva muller fou presa en ostatge, puix que el Comissari Nacional de la Institució Catalana d'Escoltisme no hi fou trobat. Aquesta situació durà fins que al cap de quasi tres mesos es pogué confirmar la seva detenció a Madrid. Traslladat a Barcelona per conducció ordinària, llegeixi's a peu i lligat, almenys fins a Guadalajara, seguí detingut en el Palau de Missions, de Montjuïc, reclamat pel jutge especial que havia d'entendre sobre els delictes comesos pels funcionaris de la Generalitat. Fou sotmès a Barcelona, el 3 de desembre de 1940, al consell de guerra sumaríssim, número 26.639, pel suposat delicte de rebelió militar. En ell consta que **el processat és persona d'ideologia esquerrana abans d'iniciar-se el GMN (Glorioso Movimiento Nacional) trobant-se afiliat a Estat Català; iniciat el GMN abandonà la seva feina del Banc Marsans i entrà a prestar serveis a la Generalitat havent pertingut al Comissariat de Propaganda i tramesa de paquets al front, fou nomenat Delegat de la Generalitat a Madrid, girant a nom seu les quantitats que s'enviaven per al pagament del personal. Que alguna vegada estigué a França tornant sempre a la Zona Marxista i que amb ocasió del lloc que ocupava a Madrid donà ajuda a alguna persona d'ordre. El fiscal el presentava com a típico fruto de las ideas toleradas por la República. Educado severamente a lo catalano-marxista es un peligroso elemento organizador, con estudios superiores comerciales, de cuyos títulos queda inhabilitado totalmente. L'acusa d'haver anat a l'estranger en missió oficial de la Generalitat per a la compra d'armament. I sense més ni més el cataloga com a marxista. Com a descàrrec, reconeix el fiscal que figuren declaracions favorables de persones d'ordre, i que no se sap que hagi comès cap acte de violència, detencions, denúncies ni delictes de sang. Sí, però, que havia desenvolupat càrrecs directius en entitats de jovent, destacant-se en una de caràcter internacional, que era el Càmping Club de Catalunya, de la qual n'havia estat president i que havia estat - així en temps passat - **comissari i cap visible de l'organització masònico-separatista Boy Scouts i que anava vestit amb uniforme estrany**. El fiscal qualifica la causa com a de Rebelió Militar i demana trenta anys de reclusió major i sotmetiment posterior al Tribunal de Responsabilitats polítiques i al Tribunal de Repressió de la Masoneria i Comunisme.**

En aquell temps de por, tothom tenia prou feina per salvar la seva pell i no és estrany que el Comissari Nacional es trobés sol, només avalat pel Dr. Francesc Camprubí (els quatre germans Camprubí havien estat escoltes) i referendat pel bisbat de Barcelona²³, i també pel sènior scout Nadal, de la Plaça Reial, el qual per salvar Pinyol declarà que li havia salvat la vida, estirant-lo d'un camió de la FAI, cosa que no era certa, però que produí a mitges el seu efecte, puix el fiscal en deduí que quedava evident la influència que tenia el processat **amb aquella gent**.

El Tribunal el condemnà a la pena de dotze anys i un dia de reclusió temporal pel delicte d'auxili a la Rebelió Militar, sense possibilitat de commutació. Pena que fou aprovada pel Capità General, Orgaz, amb data de 23 de gener de 1941.

Després hagué de ser sotmès al Tribunal de Responsabilitats Polítiques, que l'absolgué de responsabilitat. I davant el Jutge Especial de Repressió de la Masoneria i Comunisme, que també l'hagué d'absoldre.

De totes maneres la suposició de pertinença a la Masoneria era en aquells temps

²³ Veure "El seminarió màrtir": 14 seminaristes trobaren aixopluc durant la revolta a la Institució

difícil de blanquejar, i Pinyol reconeix que aquesta falsa acusació jugà en contra seu en el Capítol de l'abril de 1948 quan no fou reeligit Comissari Nacional, i que anys després els tristament famosos germans Creix que estaven al davant de la Comissaria de Policia de Barcelona encara li preguntaren quin grau tenia en la Masoneria.

No foren dotze anys i un dia, però sí quatre llargs anys, els que estigué detingut Alexandre Pinyol, el Comissari Nacional de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA. Els tres darrers anys, en llibertat condicional a capitania general de Barcelona. Fou amnistià el 1947.

Els altres membres del Consell General.

Llorenç Vila i Mercadé, comissari de Llobatons. Al Capítol de 1948 és representat per Jordi Galí. El 1951 consta com a difunt.

Joan Munné i Camps, comissari de Minyons Escoltes. Al Capítol de 1948 és representat per Joaquim Vidal i Guitart. Després de la guerra, i retornat del front s'integrà a la vida civil, però no es veié en cor de prendre noves responsabilitats a l'escoltisme.

Aureli Martí i Martín, comissari de Guies Escoltes. Durant la guerra, responsable de l'estatge del c. Lledó. Auxili ferits de guerra. Anava a veure Pinyol a la presó i li portava ració de tabac seva. Tingué problemes amb els guies confessionals. Al Capítol de 1948, fou substituït per Eladi Homs.

Antoni Torres, comissari Escoltes Marins.

Raimon Galí, comissari formació de caps. Exiliat a Mèxic, d'on torna l'any 1948, just abans del Capítol, que l'elegeix Secretari General²⁴.

Casimir Climent, comissari de Relacions Internacionals. Servei de missatges del Servei de Sanitat de Guerra. Lluità en el maquis, i fou deportat a un camp nazi. Després fou membre de la Junta del Casal Català de París. El 1946 fou substituït com a comissari de Relacions per Joan Peralta, que havia estat un dels fundadors de la Llar dels Catalans a Madrid.

Antoni Serra i Garcia, secretari d'Escoltisme. Fou nomenat comissari polític al front de la zona centre d'Espanya. Exiliat a França, i després deportat a treballar a Friedrichshafen (land de Baden-Württemberg) en règim dit de Servei de Treball Obligatori, a les ordres dels nazis. Retorna a Barcelona, l'octubre de 1943²⁵. Serra serà un dels protagonistes de la represa. Al Capítol de 1948 hi és en qualitat de Secretari general i de l'Escoltisme i hi és elegit Comissari de Minyons Escoltes.

Aliè, Secretari general. Jaume Font, a l'informe sobre el període 1939-1946, el cita com a difunt en parlar de la primera reunió del Consell General que tingué lloc

²⁴ Veure memòries del seu retorn, a Recalada (1948-1962) Col·lecció Documents. Estudis Nacionalistes, Barcelona, 1984

²⁵ Sobre el S.T.O., veure Ph. Laneyrie, Les Scouts de France, pp 162-164

després de la guerra, el 4 d'abril de 1945. Quan i com morí? Durant la guerra?

Joaquim Alfons, tresorer general. En el recompte de 1951, hi figura com a baixa.

Pere M. Comes, Estadística. Sense notícia.

Antoni Pujol, Intendència general. Sense notícia.

Ricard Güell, Propaganda. Durant la contesa, fotògraf de l'Hospital Clínic. Assisteix al Capítol de 1948. Al recompte de 1951, hi figura com a dimitit.

Narcís Romaguera, Antics Escoltes. Assisteix al Capítol de 1948.

Joan Carreres i Palet, Amics dels Escoltes. Militant del PSU, fou director general de Comerç exterior de la Generalitat de 1936 a 1939. Exiliat, morí a Mèxic, l'any 1970. Substituït per Joaquim Bagunyà.

Josep A. Abenza, Comissari de la Vegueria de Barcelona. Voluntari al front de Madrid, fou un dels creadors de la Llar dels Catalans de Madrid. Llavors de la Delegació de la Generalitat a Madrid, responsable de l'evacuació de Madrid a Catalunya. Abenza figura com a baixa, el 1951: vivia a Veneçuela. Al Capítol de 1948 la vegueria passa a ser dirigida per Jaume Font.

Julià Capella, comissari vegueria Barcelona, fora ciutat. Servei de paquets al front. Voluntari al front de Madrid, junt amb Abenza i Peralta, funda la Llar dels Catalans. Sense senyes. Ja no hi és al Capítol de 1948. La vegueria passa a mans d'Antoni Farré.

Valentí Vallès, comissari de la vegueria Bages-Berguedà. Graduat a l'Escola de Guerra de la Generalitat, fou executat en un acte de represàlia a la Batalla de l'Ebre.

Pere Gabarró i Garcia. Metge. Durant la guerra, director de l'Hospital de Pina, al front d'Aragó. Exiliat a Anglaterra, de 1939 a 1947. El 1959 presidirà en gest de bona voluntat l'Associació Catalana d'Escoltisme.

Entre les Noies Guies, anaren a l'exili Montserrat i Concepció Jaques, així com les germanes Miró. També, Carme Pastor de Esquiroz, la comissària de Girl Scouts de Catalunya, durant la guerra Secretària del Socors Roig Internacional i Defensa passiva.

SITUACIÓ LEGAL DE L'ESCOLTISME CATALÀ ACABADA LA GUERRA

Els historiadors de l'Escoltisme Català reconeixen **dificultats d'ordre legal** per al funcionament de l'Escoltisme, dificultats que donen per conegudes i suposades. Quines eren aquestes dificultats d'ordre legal? En primer lloc el fet del no reconeixement de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA de part de les noves autoritats, pel fet que la llei del govern de Burgos de 5 d'abril de

1938, signada per Francisco Franco donava per suposat que el Estatuto de Catalunya, en mala hora concedido por la República, dejó de tener validez, en el orden jurídico español, desde el día diecisiete de julio de mil novecientos treinta y seis... i considerava revertidos al Estado la competencia de legislación y ejecución que le corresponde en los territorios de derecho común y los servicios que fueron cedidos a la región catalana en virtud de la ley de quince de septiembre de mil novecientos treinta y dos.

Així, doncs, la Institució Catalana d'Escoltisme Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA, reconeguda per la Generalitat de Catalunya deixava de tenir personalitat legal, en quedar invalidats tots els actes posats pel Govern català després de 17 de juliol de 1936, pel fet de l'ocupació del territori per les tropes revoltades contra la República i contra Catalunya.

No es pot igualar aquesta nova situació a la situació patida per l'Associación de Exploradores de España, creada en temps de la monarquia i reconeguda després per la república.

En 1937, i en la zona nacional Exploradores creà una Comisaria General Provisional que cessà en les seves funcions el 6 d'abril de 1939, una vegada finida la guerra, en un intent de normalitzar la vida associativa, i féu arribar al Cap de l'Estat un després de l'altre, tres documents datats el 12 de maig, 28 de juliol i 16 d'agost, signats per La Cierva, Dimas i Medina.

La Asociación se honra en ofrecer al Caudillo adhesión ferviente, el homenaje de nuestros sentimientos de admiración entusiasta y deseo vivísimo de cooperar al engrandecimiento de España. Reitera la gratitud que S. E. merece de la Asociación por las atenciones y apoyo que le concedió, hace años, en Galicia, Baleares, Canarias y Marruecos.²⁶

Les relacions i simpatia entre l'element militar espanyol i Exploradors era tradicional i ben conegut: Principio esencial de nuestra Asociación es cumplir los deberes hacia Dios, sin intromisión de laicismo ni sectas, ni de doctrinas opuestas a las ideas básicas de disciplina, orden, familia y propiedad. Desde la fundación, su característica acentuada ha sido un intenso patriotismo, sentido, practicado e inculcado en los jóvenes, merced al cual fue posible que fuesen Exploradores de España los dos más gloriosos mártires de la Patria: José Antonio Primo de Rivera y Matias Montero. Quedan totalmente reservadas al Estado la orientación política y la instrucción premilitar. Nuestra educación ciudadana establece los deberes de lealtad y obediencia al Jefe del Estado, cumplimiento de las leyes, trabajo y servicio en beneficio de la Patria. Nuestra Asociación no depende de ningún poder extranjero, ni recibe ni admite órdenes que puedan rozar el sentimiento ni los deberes patrióticos. Se relaciona con exploradores de todo el mundo, por la prensa a asistencia a congresos de carácter exclusivamente escultista, con beneplácito de las autoridades españolas, sin que estas relaciones internacionales lleguen ni alcancen nunca a las que mantienen las federaciones deportivas españolas. No realizamos exotismo alguno. Aplicamos un sistema educador útil a la juventud y adoptado por todos los países, como España también adopta instituciones nacidas en el extranjero porque son buenas. La Asociación posee una tradición honrosa con páginas admirables de servicio y sacrificio. Hoy tiene

²⁶ Franco havia estat governador militar de Galícia i després de Balears, en el primer temps de la República (1931-1933), així com de Canàries el 1936

también sus mártires y caídos por España, en proporción considerable, y ha sufrido persecución y pérdida de todos sus medios de vida... Una Asociación de tal índole, con tal historia y tan entusiásticamente acogida en el mundo, puede ser útil a España, puede colaborar activamente a los fines del Estado, y no quiere ni puede morir estérilmente. Todo ello puede hacerlo sin perturbar ninguna actuación ni pedir al Estado nada que no sea un apoyo moral y legal. Puede también alcanzar la honra de ser admitida en la gran organización juvenil, cooperando a sus fines, con nuestros procedimientos peculiares y atrayendo de este modo a nuevas masas de juventud. Bastará para todo ello, que sean acogidos estos deseos y que, aunque sólo sea a título de prueba o ensayo, se autorice a la Asociación para reorganizarse y actuar bajo la inspección del Estado y de acuerdo con las demás organizaciones, dentro de sus peculiares características. Los Comisarios Generales que subscriben este documento no desean cargo alguno ni dirección, y sólo permanecerán en sus puestos hasta que se les indique a quién han de entregarla. Signat: Los Comisarios Generales Señores La Cierva y Dimas.

Cap resposta hi hagué a aquest document en els mesos següents. En canvi sí que existí una campanya de desprestigi duta a terme, segons denuncia el document del 28 de juliol, per elements expulsats de l'Associació i infiltrats en altres (pel mètode del canvi de camisa), els quals a més intentaven informar el Govern contra ella. D'aquí que a mig agost, un tercer document vingués a afegir-se a l'expedient i que s'hi exposessin com qui diu unes condicions, humiliants, per a la rendició al sistema totalitari que imposava el règim: proposava que se'ls permetés reorganitzar-se i engegar activitats durant un període de prova no inferior a un any, a base de no mermar cap element a organitzacions juvenils de l'estat; invitar-les als nostres actes i servir-les i auxiliar-les fraternalment sempre que calgui. Passat aquest temps, i si el resultat n'era satisfactori, que la Asociación Nacional de Exploradores de España fos declarada digna de ingressar en la gran organización juvenil, constituyendo una rama de ella, que desenvolverá su actuación: 1. Sin exigir ningún auxilio económico al Estado ni a dichas organizaciones. 2. Con arreglo a los Estatutos revisados y reformados. 3. Con el deber de acudir a los actos que las jerarquías de aquellas señalen de acuerdo con los jefes de la Asociación en cada pueblo. 4. Con el grato deber de invitar a las organizaciones locales a las prácticas y enseñanzas escultistas para que puedan beneficiarse de ellas y fraternizar cada día más, bajo el supremo fin del amor y servicio a España y la segura guía del Jefe del Estado, en unidad de aspiraciones patrióticas.

Es feien il·lusions els Exploradores, i millor que no se les haguessin fet. En realitat les Organizaciones Juveniles de la Falange Española Tradicionalista y de las JONS es creien les úniques encarregades de l'educació integral de la joventut, de manera que la resta quedava integrada en elles, i es podien donar de fet com a liquidades i dissoltes. Perquè quedés més clar, una ordre-circular expressa del Ministeri de la Governació als Governadors Civils, de 22 d'abril, disposava la suspensión de actividades de la Asociación Nacional de los Exploradores de España i la deixava sense personalitat reconeguda. Aquest és el text de la Circular n. 9 adreçada pel Subsecretari de la Governació al Delegat Nacional de les Organitzacions Juvenils, amb data del mateix dia 22 d'abril de 1940, i que no deixa cap dubte sobre quina era la intenció del règim totalitari sobre tota activitat educativa i organització juvenil que no fossin les pròpies: **Teniendo en cuenta que la Asociación denominada de los Exploradores de España tenía como finalidad propia la práctica de distintos deportes, habría de entenderse sometida por entero en su organización y funcionamiento, al Comité Olímpico Español, con arreglo al Decreto de 27 de agosto de 1938, que confiere a este Organismo Nacional, bajo las**

directrices del Estado, la representación exclusiva del deporte hispano en todos sus aspectos y modalidades; pero como los fines que asigna a los Exploradores de España el artículo 1. de sus Estatutos se hallan embebidos, aunque con desviaciones en su orientación, en las Organizaciones Juveniles de FET y de las JONS que dedican sus actividades a la formación y exaltación de la unidad del espíritu nacional, mediante la educación moral, física, patriótica y premilitar, basada en los principios nacionalsindicalistas; surge la conclusión lógica de que, en los actuales momentos, no sólo carecen de razón de ser, sino que es incompatible con estos postulados, una Asociación que, como los Exploradores de España, aplica al cumplimiento de sus fines los principios, métodos y procedimientos del escoltismo universal, en relación y bajo la dependencia de organismos de carácter internacional. En su consecuencia, los Exploradores de España carecen actualmente de personalidad.

No hi hagué res a fer. Amb l'agreujant que a qualsevol queixa presentada als organismes de l'Estat, encara podien donar gràcies que l'Associació, integrada, liquidada, suspesa d'activitats, i sense personalitat, resultava que no havia estat dissolta, i doncs li quedava un marge que en un futur potser serviria per tornar a ésser.

A Catalunya el règim havia estat més expeditiu i escapçà de cop tot brot d'esperança. En canvi, a l'hora de la represa, malgrat que en la clandestinitat, els catalans es sentirien més lliures d'actuar que no l'Associació dels Exploradores de España posada en evidència per mor de les gestions fetes aquell any 1940, que els deixava fora de la legalitat.

A finals de 1940 la llei instituint el Frente de Juventudes afegia una nova i insuperable dificultat legal al funcionament no sols de tota associació sinó també de tots els grups escoltes, tant de nois com de noies. En aquests termes, els guanyadors de la guerra pretenien organitzar el país, i la joventut, com si en fossin els amos.

Ley instituyendo el Frente de Juventudes para la formación y encuadramiento de las fuerzas juveniles de España, de 6 de diciembre de 1940.

Art. 1. En cumplimiento de los estatutos de Falange Española Tradicionalista y de las JONS, se instituye el Frente de Juventudes para la formación y encuadramiento de las fuerzas juveniles de España. El Frente de Juventudes se organiza como una Sección de Falange Española Tradicionalista y de las JONS.

Art. 3. La Organización masculina estará dividida en grados correspondientes a los periodos de siete o once años, de once a quince, de quince a dieciocho y de dieciocho hasta la edad de ingreso en las filas del Ejército.

Art. 4. Las Juventudes femeninas constituyen la Sección Femenina del Frente de Juventudes. La formación de sus afiliadas corresponde en plenitud a la Sección Femenina del Partido, sin perjuicio de las atribuciones del Frente en lo que se refiere al encuadramiento y servicios comunes.

Art. 5. En la Sección Femenina del Frente de Juventudes se permanecerá desde los siete hasta los diecisiete años.

Art. 6 Los miembros del Frente de Juventudes que ingresen en una Universidad o Centro de Enseñanza Superior asimilable quedarán encuadrados en el Sindicato Español Universitario.

Art. 7. Serán funciones del Frente de Juventudes para sus afiliados: a) La educación política en el espíritu y doctrina de Falange Española Tradicionalista y de las JONS. b) La educación física y deportiva. c) La educación premilitar para la organización masculina. d) La iniciación a la del hogar para la femenina. e) Colaborar en la formación cultural, moral y social con las instituciones a las que corresponde prestarlas y secundar la educación religiosa propia de la Iglesia. d) Organizar y dirigir campamentos, colonias, albergues, cursos, academias y cualquier otra obra de este género enderezada al cumplimiento de sus funciones. g) Complementar, respecto a sus afiliados, la labor del Estado, principalmente en materia de sanidad, enseñanza y trabajo.

Art. 8. Serán funciones del Frente de Juventudes respecto de toda la Juventud no afiliada y que se encuentre en Centros de enseñanza o trabajo: a) La iniciación política. b) La educación física. c) La organización de cuantas colonias de verano o instituciones afines sean subvencionadas por las corporaciones públicas y la inspección de las que organicen las entidades privadas.

Art. 10. Todos los alumnos de los Centros de primera y segunda enseñanza, oficial y privada, forman parte del Frente de Juventudes.²⁷

No hi quedava cap esclatxa per a un projecte nacional jove al servei de Catalunya: el Frente de Juventudes tenia tot el poder per organitzar, enquadrar, iniciar el jovent des dels set anys fins a l'ingrés en les files de l'exèrcit, i per ficar el nas en totes les activitats que l'escola, fos quina fos, i les entitats públiques i privades (quines?) poguessin intentar. Caldria encara afegir-hi les restriccions absolutes imposades per la prohibició de totes les reunions públiques i de les privades que passessin de sis persones.

Per acabar, qui estava per tornar a engegar un joc com l'escolta en un país destrossat, mort de gana i de por, quan amb prou feines sortits d'una guerra, les conseqüències de la qual no s'esborraven amb la victòria del bàndol sublevat, se n'encetava una altra a escala europea, esgarrifosa, al vent del nazisme i el feixisme, totalitaris i imperialistes. L'any 1939 haurà estat un dels anys més tristos i desesperats de la història de Catalunya.

Què féu l'Escoltisme internacional en aquell moment per l'escoltisme català? Res.

I amb raó potser, pel que fa a les Germanors no reconegudes pel fet que per a ells només existia Espanya, i a Espanya una sola associació membre de la Conferència Internacional Escolta, Exploradores de España. Les Germanors ho sabien i no havien mai pretès cap reconeixement de part del Moviment Escolta Internacional. Les Germanors eren abans de tot joventuts de Catalunya i per Catalunya empraven el mètode escolta en vistes a l'assoliment del seu objectiu, l'enfortiment del caràcter dels catalans.

²⁷ Boletín Oficial del Estado, n 109

Molt diferent era la situació dels Boy Scouts de Catalunya, nascuts d'una pretensió d'identitat catalana vista com a dissidència tant de part dels antics Exploradores de España com de la mateixa organització del Moviment Escolta. La revista Jamboree, butlletí general del Buró Internacional dels Boy Scouts, de juliol de 1937, p. 720, dóna aquest qualificatiu als Boy Scouts de Catalunya, en informar sobre l'odissea de la tropa d'Exploradors saragossans retinguts a Barcelona: **...les Scouts de Catalogne, bien que dissidents, se montraient très fraternels.**

Cal reconèixer que és ben escadussera la informació que aquest butlletí dóna sobre la situació de l'escoltisme a Espanya durant els tres anys de la guerra civil. Exactament, en juliol de 1937, p. 720, publica el sentiment dels Exploradores per no poder participar en el Jamboree de Vogelenzang (Holanda) i de relacionar-se amb les altres associacions; en abril de 1938, p. 820, insereix una nota de sentiment dels Exploradores de España (Boy Scouts Españoles) en el mateix sentit que l'anterior; en gener de 1939, dóna notícia de petits fets heroics protagonitzats per escoltes, i del 22è Camp escolta a la Sierra de Espuña, a la regió murciana, a la cada vegada més reduïda zona republicana, fet amb llobatons i tot. De manera més extensa (una columna), en abril de 1940 el butlletí a partir d'informe oficial rebut de Los Exploradores sobre la posició de l'escoltisme a Espanya després de la guerra. Diu que Los Exploradores ha donat proporcionalment més víctimes que cap altra associació espanyola, i afirma que **l'escoltisme espanyol ha donat al país innumbrables màrtirs herois**. A més, declara que l'escoltisme espanyol és protegit per la Llei espanyola (?), i que per encarar millor el futur, el Cap escolta nacional, Juan Antonio Dimas, Lobo Gris, que ho era des de 1931, ha dimitit i que també ho faran els altres comissaris: el nou comissari, Francisco Medina Ample encapçala un **gran moviment escolta** en un intent d'organitzar l'escoltisme espanyol **sous la même forme et avec les mêmes buts que les Scouts de France (???)**. Després, durant quasi trenta anys es fa silenci sobre l'escoltisme a Espanya en aquest òrgan d'informació escolta, que des de 1953 la revista Jamboree porta el nou nom de World Scouting, només trencat el maig de 1946, p. 31, per donar la notícia de la defunció del Lobo Gris. El 1978, és Bulletin Scout Newsletter qui en el seu número d'abril a primera plana trenca el silenci de tants anys per anunciar que **l'escoltisme espanyol entra a formar part de la Conferència Mundial d'Escoltisme** i amb una dotzena de ratlles resumeix trenta anys d'història.

De la correspondència creuada entre Exploradores de España i el Buró Internacional dels Boy Scouts, de Londres, única del primer període franquista, figurant als arxius de l'Escoltisme Mundial a Ginebra, en podem deduir quines eren la **vanes esperances** que conservava l'escoltisme espanyol de cara al seu futur en el règim de la Nova Espanya, després que la guerra hagués deixat palesa **la eficacia de la educación scout y el inmenso valor que ofrece con sus prácticas y enseñanzas a la formación cívica, moral y física de las nuevas generaciones.**²⁸

Al juny de l'Año de la Victoria, Dimas informa Londres de l'informe presentat per la Comissaria General a **nuestro invicto Caudillo, el glorioso Generalísimo Franco, Jefe del Estado** de cara a aclarir la situació en què es troba l'associació dins el nou ordenament de l'estat totalitari. Pel moment, diu Dimas, **nuestra asociación española no ha sido objeto de ninguna medida de disolución legal... por el**

²⁸ Lletre de J.A. Dimas, cap escolta nacional, a J. Wilson, director del Buró Internacional dels Boy Scouts, de 10 de juny de 1939

contrario, se encuentra constituida con arreglo a las leyes españolas y también inscrita en la Oficina Central y Registro de Asociaciones... La suspensión de actividades a que necesariamente se han visto obligadas la mayoría de nuestras agrupaciones locales, ha sido y es consecuencia natural de la tremenda guerra sostenida para defensa de España y de la civilización,... pero tenemos la esperanza de que podremos colaborar a los fines del Estado para contribuir en cuanto podamos a la grandeza de nuestra Patria.

Als arxius de Ginebra no es conserva cap resposta directa a la lletra de Dimas, però sí tot un intercanvi de correspondència amb Fernando Molina Niñirola, comissari local de Murcia, a través de la qual es pot endevinar quina era la postura **chamberlainiana** del Buró Internacional respecte a l'escoltisme a Espanya: **si arriba el cas que l'escoltisme sigui absorbit en el Moviment (únic) nacional de Joventut, estem convençuts que tots els escoltes espanyols acceptaran la decisió i faran tot el que puguin per complir amb lleialtat els seus deures segons la Promesa que com escoltes han fet.**²⁹

El de Múrcia ha de confessar, en 12 d'agost de 1939, que la gestió feta pel Cap Escolta, Dimas, no ha obtingut cap resposta dissolent o ratificant l'Associació, però s'avança ja a dir que cap **tropa scout** fa vida com a tal, perquè **de fet, pràcticament tots els nois i caps -scouts and scouters-** estan incorporats en el **Moviment Nacional de Joventut**. Dóna la impressió que els vells marcats per la història i per tant fora de joc, mentre que el jovent endoctrinat, i fascinat per les noves doctrines, es passà voluntàriament, o inconscient, al bàndol de l'organització estatal de la joventut més fàcilment de com havia succeït en els dos estats totalitaris modèlics, l'Alemanya de Hitler i l'Itàlia de Mussolini que també havien suprimit, o absorbit, en el matisat llenguatge dels anglesos, l'escoltisme.

La resposta del director del Buró Internacional és de 22 d'agost mateix i accepta com un fet la pràctica desaparició dels Exploradores de España. En anglès i desesperadament anglès: **Naturally I am very sorry indeed that the Scouts and Scouters of Spain have lost their identity as such, but hope that the time may come when it may be possible for them to revive Scouting as an integral part of the National Youth Movement... I know that all of you will continue to be loyal to your Country and the Scout Law and Promise, whatever you are called, and in whatever uniform you are dressed.**

Si els qui forçaven el país per viaranyes estatíficants haguessin conegut el text d'aquesta lletra potser n'haurien estat més agraïts que no pas els qui un dia havien fet la Promesa escolta i entrat dins d'una Fraternitat Internacional que abandonava la joventut de tot un país en mans d'un nou dictador, i exhortava a la fidelitat heroica els qui havien cregut en els germans escoltes. Què va fer l'organització mundial escolta durant tants anys de franquisme per l'escoltisme a Espanya?

Les coses han anat a pitjor a la primavera de 1940. Un orde ministerial del ministeri de Governació tramesa a tot el país, citem la lletra de Fernando Molina-Niñirola, de 15 de maig de 1940 declarant que **com que ja tenim una organització juvenil patriòtica si fa no fa amb mateixos objectius, l'Associació Exploradores de España resta sense capacitat legal, i les seves activitats fora de**

²⁹ Lletre de Wilson a Molina-Niñirola, 14 de juny de 1939

la llei.

El desconcert, i desengany foren tals que Molina-Niñirola creu que fins i tot es podria tractar d'un error burocràtic, tot acceptant de morir amb honor i dignitat ben hispana: **Si l'escoltisme espanyol oficial ha de desaparèixer, nosaltres serem sempre reverents envers el nostre Caudillo i les autoritats nacionals, seguint els principis patriòtics que no podem deixar de banda mai.**³⁰

La resposta de Londres repeteix els mateixos tòpics de la ja citada lletra de l'agost de 1939. Ara contestant la missiva de Molina-Niñirola -4 de juny de 1940- diu textualment: **If for good and sufficient reasons, your Government has decided to suppress Scouting in Spain, then it is your duty, as good Scouts, to accept their decision and to and to support them loyally, as you have always done in the past.**

Fins i tot afegeix que guardaran un bon record de les bones relacions tingudes durant tants anys. Cosa que no podien dir als catalans que per a Londres havien nascut com a dissidents dels espanyols, i que no havien estat reconeguts mai com a membres de la fraternitat mundial: fort handicap per a les gestions que des de ben a prop de Londres intentarà fer qui es deia, i era, Cap Nacional Escolta de Catalunya, l'exiliat Josep M. Batista i Roca. De debò que aquest els parlava des d'una òptica ben diferent de l'adoptada pels espanyols.

REPRESA DE L'ESCOLTISME CATALÀ

L'ESCOLTISME EN EL CONTEXT EUROPEU DE GUERRA I ESTATISME

Els moviments de joventut, fornint una pedagogia de la participació i una voluntat d'innovació, responen, i corresponen a la situació europea derivada de la Primera Guerra Europea, i són resultat d'una conjunció de fenòmens:³¹ -polítics (democratització de la vida política), - socials, - ideològics (canvi, revolució,

³⁰ Val la pena remarcar que aquesta actitud davant unes lleis injustes no fou mai compartida per l'escoltisme català, el qual, malgrat interdiccions i suspensions, maldiria per existir i fer-se reconèixer, mentre que els detentors de l'històric reconeixement escolta internacional no feien res fora de la legalitat franquista

³¹ Tenter de construire le type idéal du mouvement de jeunesse, c'est faire appel à plusieurs critères dont chacun pris isolément ne suffit pas à l'identifier. Il est la résultante de la combinaison et de l'accentuation des ces facteurs. - Le mouvement de jeunesse fait référence à une finalité humaine ou religieuse, souvent les deux à la fois. - Il fait appel au militantisme et repose en tout ou en partie sur les jeunes pour les prises de responsabilité et l'animation du groupe. - Il est un lieu de rencontre communautaire et de prise en charge de la totalité des aspirations et des problèmes des jeunes. - Il met au service de ses fins une pédagogie spécifique qui met l'accent sur le savoir-faire, les deux termes étant indissociables, et sur l'action. - Enfin, il se caractérise par la non-spécialisation de ses activités. Celles-ci sont polyvalentes et couvrent un champ très vaste. A nos yeux, l'autonomie et le 'self government' du mouvement de jeunesse ne sont nullement compromis par le rôle éminent qu'ont joué les aumôniers, les pasteurs ou des laïcs comme les 'commissaires' dans le scoutisme." Aline Coutrot, Le mouvement de jeunesse, un phénomène au singulier?, a Gérard Cholvy, Mouvements de jeunesse, Cerf 1985, pp 109-123

construcció d'un món nou), - religiosos (laïcat, col.laboració amb la jerarquia, valor propi), - pedagogia (emancipació de la joventut, comprensió d'activitats extra-familiars; retorn a la natura: camps i rutes; expressions simbòliques de pertinença i exhibició esclatant de símbols), - uniformes (igualació de diferències socials, sentiment de pertinença), - estàndards, desfilades, divises, himnes.³²

L'Escoltisme alemany sota el règim nazi

L'escoltisme alemany, país vençut i humiliat a la Primera Guerra, nasqué tardanament i no apareix entre els membres fundadors del Moviment escolta Mundial. Militarista, nacionalista i expansionista fou refusat del Buró Internacional ja en 1924. Amb la pujada al poder de Hitler i la creació de les Joventuts Hitlerianes, el juny de 1933, fins i tot aquest escoltisme hagué de desaparèixer i rendir-se al moviment de joventut oficial i únic, com a tots els països totalitaris de dreta o d'esquerra.

L'Escoltisme italià sota el règim feixista

En 1926, la creació de l'obra nacional dels Balillas inicià una etapa de dificultats noves entre el feixisme i l'Església conduïda pel Papa Pius XI. Tractant de salvar tot el que podia ésser salvat, el Papa acceptà primer, molt a desgrat seu, la dissolució de les Seccions Escoltes en les poblacions menors de vint mil habitants, i després la dissolució total dels Escoltes Catòlics Italians, duta a terme per decisió ministerial el dia 9 d'abril de 1928, dates precisament en què estava naixent l'escoltisme català.

El 2 de març de 1929, Pius XI rebia al Vaticà Baden Powell i la seva muller, els caps del moviment mundial escolta i guia, davant els quals el Papa deixava palesa la confiança que feia a l'Escoltisme. A continuació Baden Powell s'entrevistà amb Mussolini. Aquest intentà explicar les raons per les quals havia creat els Balillas, i dissolt l'escoltisme a Itàlia, a la qual cosa Baden Powell li féu veure quines eren les diferències entre ambdós moviments, puix mentre els Balillas eren un moviment obligatori que fomentava un nacionalisme estret, consistent en un entrenament físic que fomentava l'esperit de massa en lloc de formar el caràcter individual,³³ l'escoltisme podia presentar-se com un moviment voluntari que s'esforçava en crear un esperit de comprensió internacional, atent a desenvolupar la dimensió espiritual i formar el caràcter de cada noi.³⁴

L'escoltisme no pogué existir a Itàlia fins després de la desfeta del feixisme. Efectivament, el 25 de juny de 1945 una carta de Secretaria d'Estat, signada per Giovanni Batista Montini, aprovava la restauració dels escoltes catòlics italians i expressava l'esperança que l'escoltisme, que té per fi la formació de caràcters

³² Id pp. 114-118

³³ Veure la crítica coincident que Batista i Roca fa als Balillas en la seva conferència "Les organitzacions de joves a l'estranger" de 8 de juliol de 1927, publicada a Revista de Catalunya, març-juny de 1928

³⁴ Veure Laszlo Nagy. 250 milions de scouts. Favre. Lausanne, 1984, p. 108. Miquel Estradé en el seu article Alguns problemes de l'escoltisme, aparegut a Germinàbit, n. 55, data aquesta visita a 2 de març de 1933, i no 1929

forts i cristians a imitació dels cavallers de l'Edat mitjana, educarà en la fidelitat a Déu els joves, pel contacte amb la naturalesa, acostumant-los a tenir responsabilitat directa dels seus actes i acabava dient que l'escoltisme es presenta com un mitjà particularment apte per a formar veritables consciències cristianes, que surtin de la mediocritat.³⁵

L'Escoltisme als països de dominació soviètica

Seria injust que carreguéssim els neulers als règims dictatorials de l'Europa occidental i deixéssim de constatar la supressió del moviment escolta en els països que des dels anys quaranta havien vist disminuïda la seva sobirania en nom de l'ideologia marxista al servei de l'imperialisme soviètic.

L'escoltisme és suprimit en 1940 a les tres repúbliques bàltiques annexionades per la URSS. I al final de la Guerra, per quedar bé amb els vencedors soviètics és suprimida també l'Associació Escolta de Rússia a l'exili.

La victòria del comunisme als països orientals europeus comporta progressivament la desaparició de la llibertat d'associació i expressament de les associacions escoltes: 1946, Polònia; 1948, Txecoslovàquia; 1948, Hongria; 1950, Iugoslàvia.³⁶

En la condemna, de 3 a 15 anys de presó, executada contra els membres del Consell Nacional dels Escoltes de Txecoslovàquia es declara que el moviment escolta fundat pel Gral. Baden Powell és un dels mètodes de la burgesia per distreure l'atenció de la joventut en la justa lluita de les classes proletàries contra els seus explotadors; servint-se de falsos eslògans, parlant de patriotisme i de fraternitat universal, l'escoltisme arriba a deformar el pensament dels joves.³⁷

Malgrat que no pertanyin a aquesta geografia no es pot deixar de recordar que tant a Cuba (1959), com a Vietnam (1975), l'escoltisme desaparegué tot just imposades les ideologies que segresten tots els drets en benefici de l'estat.

Un cop caigut el mur de Berlin, el 1989, l'escoltisme ha tornat a renéixer esponent a tots els països de l'Europa de l'Est, i la Conferència Mundial del Moviment Escolta, reunida a París en juliol de 1990, tornà a acceptar com a membres de ple dret els escoltismes d'Hongria i Txecoslovàquia, esperant poder fer el mateix aviat amb l'escoltisme polonès, romanès i iugoslau.

L'ESCOLTISME A CATALUNYA

L'escoltisme dels germans Cirera

Els primers en intentar relançar, o reemprendre el joc escolta, foren dos germans tornats al país després de la maltempada, Josep M. i Xavier Cirera Servole,

³⁵ Notícia a Germinàbit, circular de la Unió d'Escolans de Montserrat, n. 55, maig-juliol de 1958

³⁶ D'Albània i Romania ha havia estat suprimit el 1937

³⁷ Nota recollida per GS en una publicació latinoamericana (?)

peripècies a Tours (França), des d'on continuaren el contacte amb Mossèn Batlle, llavors vivint a casa d'uns cosins a Zurich (Suïssa) i participaren en el joc dels Scouts de France. Ambdós germans assistiren als cursos del Camp-Ecole de l'Île de Charlemagne, a Orleans. Josep M. féu el curs de Chamarande, de la Branca Minyons Escoltes, i Xavier assistí a un camp-escola de la Ruta, a Breuil.

Els germans Cirera s'identificaren amb l'escoltisme catòlic francès, el que ells creien que feia falta a casa nostra: un escoltisme per a joves que anava més lluny que **La Ruta per a l'èxit**, de B.P., fortament marcat per l'espiritualitat del P. Doncoeur, els Companys de sant Francesc, de Joseph Folliet,³⁸ les rutes de Chartres, i el moviment litúrgic, conciliar **avant la lettre**.

Quan arribaren a Catalunya, a primers de setembre de 1939, estaven disposats a jugar fort per una **Ruta que entra pels peus**.³⁹ En la mateixa lletra, Cirera reconeix les limitacions del mètode escolta: perill de desembocar en fortes personalitats, autosuficients, forjades per a l'austeritat i la resistència, però que no necessiten dels altres, tots ells inferiors en la cursa. Aquesta mancança social sentida com a tal per Josep M. Cirera pesà en la seva decisió de donar per superat l'escoltisme i orientar-se vers mètodes educatius més igualitaris.⁴⁰

Així fou com referen des de 1940 la colla Rens amb uns nois que ara ja tenien l'edat dels guies, i que la guerra entre germans havia fet madurar, a casa seva, al carrer de Septimània, 29, tocant la Plaça de Lesseps, sense cap pretensió de ressuscitar la Institució Catalana d'Escoltisme; desconeixent, i no tenint en compte el fet de la unificació de l'Escoltisme Català.

Les primeres promeses escoltes fetes després de la desfeta ho foren gràcies als germans Cirera, al pati del Convent de les Mínimes, al Camí fondo de Sant Genís a Horta, el dia de la Mercè de 1940.⁴¹ És un escoltisme més per a joves que per a nois, exigent fins al darrer detall en la vida personal diària. Aquests joves,

³⁸ Les Compagnons de Saint-François fondés par Joseph Folliet rejoignent le Sillon par le biais de la spiritualité franciscaine... J. Folliet, qui avait fréquenté Bierville, avait été frappé par une certaine pente au naturisme chez les jeunes allemandes. Il pensa qu'il y avait là une tendance à christianiser, sous le patronage de saint François... Les Scouts sont des 'chevaliers', disait-il, nous sommes des 'pèlerins'. Jean Caron. *Le Sillon et sa postérité*, a Mouvements de Jeunesse. Cerf. Paris, 1985, p. 72

³⁹ L'escoltisme dels germans Cirera queda ben definit, per exemple, en la lletra de Josep M. Cirera a Eladi Boms, de 12 d'agost de 1946: L'acceptació alegre de les dificultats, el propi domini, l'esperit de servei, per només citar uns exemples, han estat portats a la pràctica amb una continuïtat creixent i han fet néixer en nosaltres un hàbit, uns reflexos d'home rude i ple de bona voluntat

⁴⁰ Així en la lletra citada anuncia l'organització d'un primer curs de relacions humanes segons el mètode de l'Institut Tecnològic Dale Carnegie

⁴¹ Testimoni de Josep Tous, fill de la família Tous-Andinach que acabada la guerra cuidà de la vigilància de la finca, abans del retorn de les monges, que no es féu fins 1942: Els Pares Escolapis i les Mínimes arribarien a un acord per cedir-los la finca, per un temps. La qüestió és que el P. Rector, oncle meu, els diria als meus pares si volien cuidar-se de la vigilància de la finca i com els temps eren prou difícils, cap allí marxàrem, estant al cuidado de les obres de neteja, de paleta i conreu de l'horta. Érem el pare i la mare, el meu germà i una senyora gran que estava am nosaltres. A l'estiu venien del Col·legi de Sant Anton una colla d'alumnes entre 6 i 12 anys, amb dos o tres professors, que hi passaven el dia. Els pares es cuidaven de fer-los el dinar; al capvespre marxaven i tornaven al matí. A la tardor, aparegueren per allí Mossèn batlle i uns quants minyons. És de suposar que seria per medicació dels Escolapis. Varen muntar una tenda de campanya i vingueren una quants dies per deixar presentable una part de l'església i un dels altars laterals. Arribada la diada (la Mercè), varen celebrar una missa i altres actes, als que el nostre pare no va deixar-nos ficar el nas. Si recordo, en canvi, un foc de campament, vist a una certa distància. Lletre del Sr. Josep Tous a Manel Subirà, 14 de desembre de 1990

minyons grans, són a la vegada convidats per Mossèn Batlle a portar la seva secció, caient en un **endo-servei** perillós, i no sempre del grat, ni a l'abast dels joves. En realitat, aquests joves de la colla Rens toparen de bona hora amb les pretensions que el Mossèn -l'Oncle que tant ha fet per ells, reconeixen (veure dossier Colla Rens)-una i altra vegada els exposa, projecte que en un primer temps ve fortament condicionat per activitats de cant i de servei litúrgic (**anar a cantar misses pels pobles**) i es decanten cap a un escoltisme més excursionista per a ells, i no tant en funció dels nois més petits.

Noti's que aquests dos paranyes seran constants en l'evolució posterior de l'escoltisme, el qual d'una banda més d'un cop es reduirà a **portar nanos**, frenant la proposta seriosa d'una branca de joves, i presentant un confessionalisme massa identificat amb la pràctica religiosa, encara que aquesta fos d'immillorable qualitat.⁴²

Quan més tard, la Institució i els seus homes tornin a aixecar el cap, més aviat els Cirera i els seus tindran la sensació que els surten de trasantó, i que reclamen un status que no els ve avalat des de cap fet, perquè d'escoltisme no en fan.

Tants miraments no els serví de res, i el seu domicili fou assaltat el 27 d'abril de 1941 per elements de Falange, veritables inquisidors de la Nova Espanya: en la ràtzia no sols se'ls emportaren les tendes de campanya, sinó fins i tot documents personals i familiars.⁴³

Cronologia de les primeres activitats escoltes després de la desfeta.

Entre els papers de la Colla Rens hi trobem una interessant cronologia de les activitats i sortides que va des de la primera sortida per a cantar missa amb Mossèn Batlle fins a la constitució del Clan autònom que era la il·lusió d'aquells minyons que la guerra féu créixer.

Data	Lloc	Activitat
1939		

⁴² Les relacions de Mn. Batlle amb els seus minyons que s'havien fet grans no sempre resultaven planeres. Ell els reclamava que tornessin una part del que havien rebut en l'educació que els havia donat, i li semblava a ell natural, encara que no als joves. Exemple n'és l'entrevista borrascosa entre un d'ells (Eladi Homs i el Mossèn, 6 d'octubre de 1942, quan el Mossèn es veu plantat per al campament de Clarà (11-12 octubre de 1942) i li és negada l'ajuda dels joves de la Colla Rens que estan cansats de tants intents d'organitzar la Secció i prefereixen altres "activitats de caràcter més fàcil" (una sortida al Pirineu)

⁴³ Xavier Cirera afirma que s'ha deformat la veritat quan Serra diu en la seva Història de l'Escoltisme Català, p. 74, els Cirera manifestaren no estar ben decidits a treballar amb el que ells en diuen "escoltisme roig". Aquesta expressió es troba reproduïda recentment en l'article "Escoltisme: escuela de dirigentes" que dins la sèrie documental "La sociedad civil catalana", sense nom d'autor, publicà el suplement de La Vanguardia, el dia 3 de maig de 1987. A les actes del Comissariat Escolta, de 9 de setembre de 1945, en resposta a l'oferiment fet a Josep M. Cirera d'ajudant de la Secció Sant Jordi, es diu: "adduint causes d'economia familiar ha refusat". Que l'expressió "escoltisme roig" no sortí dels seus llavis, i que les seves reticències eren les mateixes que podia tenir Mossèn Batlle. Ells volien un escoltisme segons el model viscut a Scouts de France, fortament marcat per l'espiritualitat de la Ruta i dels Compagnons de Saint François, de Joseph Folliet. Aquest somni no el veien factible en una institució marcada pel laïcisme, que deixava, al seu entendre, poc marge a la vida confessional. Cal remarcar que aquest és un conflicte latent en tot l'escoltisme dels països europeus de tradició majoritària catòlica, i que els Scouts de France van arriscar-se a resoldre, amb el vist-i-plau del mateix Baden Powell, sense trencar la unitat i la germanor del moviment escolta, però reclamant una autonomia associativa plena dins de l'Escoltisme francès

30 de setembre.	Sant Antoni de Vilamajor	Cantar missa (Mn. B)
1 d'octubre.	St. Jordi (Penitents)	
22 d'octubre.	Can Samsó	Missa aniv. (Mn. B)
1 de novembre.	Pla Cigró	Castanyada. (Mn. B)
10 de desembre.	Les Planes, Valldoreix	(Mn. B)
1940		
4 de febrer	Pla Cigró (de Secció) 1a. sort.	Instrucció. (Mn. B)
3 de març	id. 3a. sortida.	Instrucció. (Mn. B)
28 d'abril	Torre Llebra. Rubió. 4a. sort.	Instrucció. (Mn. B)
11 d'abril	St. Llorenç Savall	Cantar missa (Mn. B)
13 d'abril		
25 de maig	Pont Vilomara.	Cantar missa (Mn. B)
27 de maig		
29 de juny	Can Torrents Viladecans.	Grans Jocs (Mn. B)
14 de juliol	Pla Cigró.	Joc Natura. Org. Colla Rens
18 de juliol	Pla Cigró. Sort.Tècnica	1a. sort. Colla Rens
20 de juliol	Can Brustenga	
21 de juliol	Sta. Eulàlia	1er. camp Colla Rens
28 de juliol	Palma Cervelló	Cantar Ofici (Mn. B)
27 d'agost	Sitges	Cant auto sacramental (Mn. B)
28 d'agost		Bany (Mn. B)
7 de setembre	Can Massana. Gavà	
8 de setembre		
22 de setembre	Mínimes Horta	Secció
24 de setembre	Mínimes Horta	Promesa
28 de setembre	St. Julià Palou	Cantar missa
29 de setembre		1er. camp amb ensenya
9 de setembre	Vic-Palamós-Barna	bicicleta
13 de setembre		
6 d'octubre	Valldoreix Pla Cigró	Colla Rens
12 d'octubre	Montserrat	
13 d'octubre		
20 d'octubre	Valldoreix. Escletxes Papiol	
2 de novembre	Can Fatjó St. Cugat	Secció (Mn. B)
3 de novembre	Promesa	
10 de novembre	Papiol. Escletxes	Sortida Colla Rens
17 de novembre	Puigmadrona, Papiol	Prep. jocs (Mn. B)
1941		
2 de febrer	St. Quirze, Terrassa	Missa, proc. concert jocs
22 de febrer	La Rodonella 1a. esq.	Mn. B i colla
2 de març	Can Fatjó. 1a. sort. clan	Recés Mn. B
8 de març	Can Brustenga	Secció
9 de març		
19 de març	Parroq.	Animes Missa
	Tarda, Can Fargas	vetllada escolta
	Can Brustenga	camp general guies
13 d'abril		
14 d'abril		
20 d'abril	Pla Cigró	Curset pionerisme Clan París
26 d'abril	Montserrat, camí Noguera	Bona rebuda
27 d'abril		
25 de maig	Argentona Burriac Vilassar	Mixt
7 de juny	Balenyà...St. Sadurní	
8 de juny	d'Ossomort...Vic	Colla Rens
26 de juliol	Sot del Bac	Départ Josep M. 44
27 de juliol		
13 de setembre	Pantà Xuriguera	Jocs Colla Rens
14 de setembre		
11 d'octubre	Sitges. Cau Ferrat, Maricel	Mn. B
12 d'octubre		
19 d'octubre	Sot del Bac	
12 de novembre	Olèrdola. Visita runes	Mn. B
15 de novembre	Balenyà Arbúcies	bicicleta Colla Rens
16 de novembre		

44 Départ és el nom francès de l'acte d'Investiment Guia. Josep M. és Cirera Cervole.

1942

12 d'abril	Matadepera. Castellsapera	
16 de maig	Zon. int. camí Noguera	
5 de juliol	Gegant Fogaroses	Colla
8 de novembre	Rubió, Molins, Turó Sòria.	Joc Colla (Mn. B)
6 de desembre	Mollet, Mas Palaudàries	Guies. Jocs (Mn. B)
24 de desembre	St. Marçal. Ira. missa del Gall	Colla

1943

7 de febrer	Valldoreix, Papiol, Molins Topo.	Pista Gran Joc (Mn. B)
28 de febrer	La Molina	Colla
6 de febrer	Can Brustenga	Colla
21 de març	Vista alegre, Pla Cigró	
	Horta, Penitents	1a. sort. caps colla.

L'escoltisme de Mossèn Batlle

També havia tornat Mossèn Batlle, de Suïssa a Euskadi primer, on visqué a Deva. Seguit de prop per la Jefatura del Servicio Nacional de Seguridad.⁴⁵ Mossèn Batlle arribà a Barcelona, malalt, pràcticament paralitzat, i s'instal·là al pis del seu germà, al carrer de Lúria, tocant la Gran Via de les Corts Catalanes, que ara es feia dir Avenida de José Antonio Primo de Rivera. Mossèn Batlle torna a ésser a Barcelona, armat d'un esperit nou, madur i capaç d'enfrontar-se amb el medi religiós i polític que li és hostil, amb una eina quasi insignificant si no hagués estat amarada de petita esperança: **portar els nois al camp**. L'escoltisme que farà Mossèn Batlle tenia un projecte molt definit de cara a Catalunya i per a ell, de cara a l'arrel viva de Catalunya, que és l'Església. **Els defectes més greus del país només poden ésser corregits actuant damunt les capes juvenils del conjunt dels seus ciutadans, donant-los: una formació personal, mitjançant les etapes clares en les quals hom visqui la responsabilitat de si mateix i del grup, el sentit de la feina ben feta i ben acabada; esperit cooperatiu i sentit crític, i un mínim de comprensió de l'esperit escolta - estil obert i noble, bon humor i generositat. Tot plegat, amb l'acompanyament, en profunditat, de la disciplina necessària per a la vida del grup.**⁴⁶

Amb els germans Cirera primer, i després sense ells, Mossèn Batlle aprofita les més petites escletxes de llibertat per educar els nois, i si no pot ser altrament, el seu agrupament es farà dir **schola cantòrum**, Acadèmia de cant gregorià, o **Catecisme de Sant Magí** al Col·legi de Santa Florentina, al carrer de Calaf, cantonada Muntaner, a l'antiga torre dels Muntada. Així salvarà la legalitat i quan no es pot sortir a acampar, ell dirà que surt amb els seus minyons a cantar misses

⁴⁵ Aquest és el retrat del sacerdot Antoni Batlle, en informe confidencial del citat organisme, de data novembre de 1938, i citat per Hilari Raguer en "El temps de Mossèn Batlle: la generació a cavall de la guerra", conferència pronunciada a l'acte d'homenatge a Mossèn Batlle al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, el 15 de maig de 1981: "Para asistir al acto recientemente celebrado en Urbasa han venido de Francia, donde residen, dos principales sacerdotes separatistas catalanes, Antonio Batlle, republicano y fundador de los "Minyons de Muntanya", unos Boy Scouts catalanistas, e Higinio Anglès, profesor de Armonia en el Conservatorio del Liceo, cargo concedido por Ventura Gassol, ambos amigos y colaboradores de Alberto Bonet y muy peligrosos, que sirven de enlace a los curas separatistas Luis Carreras y Manuel Trens"

⁴⁶ Ricard Pedrals. Record i enyorança de Mossèn Antoni Batlle. Serra d'Or, Montserrat, n. 264, setembre de 1981, p 39

a les parròquies dels pobles, cosa que veritablement fa.⁴⁷

Primera reunió del Consell general

Per una banda alguns agrupaments es revifaven, la Guerra a Europa, i la desfeta del totalitarisme nazi, són imminents. Mentre, Batista i Roca segueix a Gran Bretanya, d'altres membres del Consell General de la Institució al país creuen que ja és hora de reunir-se i estudiar si es pot reprendre la vida de la institució, nascuda el 1936. Si hem de fer cas a Serra els iniciadors de la represa de la institució com a tal foren, des de 1943: Antoni Farré, procedent de l'agrupament Ramon de Penyafort, Jaume Font, de l'agrupament Narcís Munturiol, Montserrat Jaques, de l'agrupament Joan Maragall (de la Germanor de Noies Guies), Antoni Serra, de l'agrupament Ramon Lull, tots ells de la Germanor de Minyons de Muntanya, Secretari d'Escoltisme, i com a tal membre del Consell General de 1937, i Joan Peralta, dels Boy Scouts de Catalunya. S'ha d'entendre que aquests foren els qui es proposaren reprendre la Institució, no exactament la vida escolta, que en aquell moment era viva realitat en l'agrupament M.D. de Montserrat que no havia tingut art ni part en el fet unificador.

No és de menystenir el fet que la persona que en aquest moment podia fer més escoltisme, i l'està fent, Mossèn Batlle, ni prengué part en el procés d'unificació ni tenia cap càrrec en el Consell. Res no s'hauria pogut fer sense ell. És per això que els iniciadors de la represa institucional s'entrevistaren amb Mossèn Batlle, li oferiren la incorporació dels agrupaments federats a la Lliga Espiritual de la M.D. de Montserrat, i també un lloc a ell com a membre del nou possible organisme animador, així com el reconeixement com a consiliari dels futurs agrupaments confessionals que pugui integrar o bé crear de nou. Mossèn Batlle demanà i obtingué una garantia: ell tenia plena consciència que els nois els hi havien estat confiats pels seus pares, i era als pares que ell es devia. Ell demanava que l'adhesió a la Institució, seva, i la dels seus agrupaments no entelés per res aquesta formació concertada, segur que ben tàcitament, entre els pares i ell. Això havia de quedar per damunt de tota discussió.⁴⁸

Sense fer política, el país necessitava una integració nacional, i l'escoltisme, a la mida de les seves possibilitats, havia de possibilitar aquest somni després de la contesa fratricida.

La primera reunió del Consell general de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE

⁴⁷ Segons document escrit per Sofia Forns, fou Josep M. Cirera qui, després de l'assalt del seu domicili pels falangistes, parlà a les germanes Pepita i Sofia Forns, propietàries del Col·legi, de Mossèn Batlle com a capellà de l'escola, i dels seus minyons. Durant deu anys els minyons ocuparen una caseta de dues plantes, el garatge, la antiga quadra i el jardí de la casa senyorial dels Muntada, que durant la guerra civil havia estat Conselleria de Justícia, com cau del Catecisme Sant Magí. Segons el document, hi estigueren deu anys, fins que l'Agrupament M.D. de Montserrat es traslladà al carrer dels Arcs a la casa que era del monestir de Montserrat

⁴⁸ Algú ha dit que Mossèn Batlle s'aprofità de l'escoltisme, que el féu servir per als seus fins apostòlics o pastorals. Quina altra cosa hauria pogut fer o se li hauria pogut demanar! Aquí rau un dels equívocs que inclou la proposta escolta: hom no és escolta per damunt de tot. Ser escolta està en funció d'un projecte d'home, de ciutadà i de creient. En canvi, fa bé l'escoltisme en proposar una germanor que respecti aquestes pertinències profundes que arrelen cada persona al seu món, i al món dels seus. Mossèn Batlle, fidel als seus, jugarà el joc de la institució unificada d'escoltisme, amb tota sinceritat, quedant-se si cal més ençà dels qui haurien volgut un escoltisme més confessional, com el que havien viscut a França

CATALUNYA, després de la desfeta de 1939, tingué lloc el 29 d'abril de 1945. Si la notícia hagués pogut sortir als diaris, o senzillament si haguessin estat enxampats en reunió il.legal, haurien aparegut en la mateixa edició que parlava de la mort del dictador alemany i la caiguda de Berlin en mans de les tropes soviètiques. Malgrat això, res del que passava en l'exterior fa moure un pèl el redactat lacònic de l'acta del primer Consell General, centrat en la resposta a les dues qüestions sotmeses a consideració: oportunitat de comunicació amb el Cap Escolta Nacional, i possibilitats d'actuació actual.

Presideix el Comissari Nacional, Alexandre Pinyol, i assisteixen els membres Narcís Romaguera (Antics Escoltes), Josep A. Abenza (Cri. V. Barcelona), Jaume Font (en substitució de Raimon Galí, Cri. f.c., absent), Antoni Pujol (Intendència), Joaquim Alfons Esteban (Tresoreria), Julià Capella (Cri. V. Ba), Aureli Martí (Cri. G.E.), Antoni Serra (Secretari d'Escoltisme). Hi és Mossèn Batlle tal com s'havia acordat, com membre dirigent i consiliari dels agrupaments catòlics. S'excusaren Joan Munné (Cri. M.E.) i Llorenç Vila, (Cri. Ll.).

Es conclou comunicar-se amb el CEN i oferir-li les activitats i esperar ordres; no sortir a la llum pública fins que la situació política no canviï radicalment. Entre tant que tothom actuï com fins ara i si no fa res prendre alguna activitat realitzable.⁴⁹

A Jaume Font, substitut de Raimon Galí, Cri. f.c. es deu la represa de la Secció Sant Jordi de formació de caps, que agrupa Caps de Secció i Caps de patrulla dels agrupaments de Barcelona. S'hi inscriuen en aquest primer curs després de la desfeta deu patrulles, pertanyents a tres seccions de minyons escoltes.⁵⁰

Pel que es desprèn d'un esborrany d'informe de Jaume Font, **els problemes de l'Escoltisme Català a l'acabar-se l'any 1946 són els següents: 1. Obtenir locals per a reunions sense caure en el perill de cridar l'atenció de la policia. 2. Enquadrar de nou molts antics escoltes, preparant-los per a caps o bé posant en funcionament els clans de guies. 3. Activar la preparació de materials tècnics, sobretot llibres escrits en el nostre idioma.**

La Institució Catalana d'Escoltisme

Batista i Roca és a Anglaterra on no rep en tot aquest temps cap notícia del país ni de l'escoltisme, el Comissari Nacional, Alexandre Pinyol estant a la presó. Mossèn Batlle pensa amb els nois que havien estat Follets abans la guerra, i que ara són a l'edat de ser Minyons, i Guies fins i tot. No deixa de banda els qui havien estat Minyons abans de 36, però aquests ara viuen una difícil joventut amb un retard i reducció sobre els projectes de llur vida, complint interminables i inaguantables serveis d'armes d'altres.

⁴⁹ Acta del C.G. del 29 d'abril de 1945. Caldria comprovar si veritablement aquesta fou la primera reunió. Serra (p. 73) parla al 6 de maig d'una reunió en un establiment del carrer Major de Gràcia, el contingut de la qual concordaria amb la del 29 d'abril. Jaume Font, en l'informe preparat de cara al Buró de Londres, a finals de 1946, suposa que la reunió que tingué el contingut que hem ressenyat és la primera del Consell General, en la represa

⁵⁰ Acta Criat. de 13 d'agost de 1945

Com a seccions, o agrupaments, engeguen activitats progressivament des de 1940:

Agrupament M. D. de Montserrat, primer amb els germans Cirera, i tot seguit amb Mossèn Batlle al davant.

Agrupament Ignasi Iglésias, a la parròquia de Sant Pacià, a la barriada de Sant Andreu de Palomar, en forma de Secció d'Excursionisme i Escoltisme, portat per Joaquim Bagunyà, antic guia escolta. Fins i tot els nois porten uniforme, encara que no el de la Institució.

Agrupament Pau Claris, a l'empara del Centre Excursionista de Gràcia.

Més endavant, l'agrupament Narcís Munturiol, de Blanquerna, sense local.

Agrupament Raimon de Penyafort, afirma amb orgull que **no s'han trencat mai les activitats**.⁵¹

El 1946 s'ajunta a la revifalla l'agrupament Rafel de Casanova, com a Secció d'Excursionisme i Escoltisme de l'Ateneu Catòlic de Sant Gervasi (carrer Atenes, 127).

Cap dels agrupaments històrics, de fora de Barcelona, no aixeca el cap en aquest període. En canvi, Josep Rovira i Tenas, un jove capellà **havent vist a l'estranger el magnífic resultat de l'escoltisme aplicat als xicots**, com diu a l'informe adreçat al Consell Nacional per al reconeixement de la Secció,⁵² agrupa els nois de la Colònia de La Farga de Bebié en patrulles, i subvencionat per l'Empresa Bebié arriba a fer un campament de vuit dies a Siuret, sobre Vidrà. Dos anys després, el 20 de juliol de 1945, amb l'ajuda de Miquel Arnau, antic escolta de Barcelona, com a Cap de Secció, es funda oficialment la Secció Escolta Castell de Milany que el 1947 es convertirà en Agrupament Ntra. Sra. de Rocaprevera, amb Secció a la Farga, patrulles a Torelló i Ripoll, i cap d'agrupament a Barcelona. Donen suport a aquesta iniciativa els joves del Clan Joan París, de l'A. E. M. D. de Montserrat, i amb ells Mossèn Batlle.

Al 31 d'octubre de 1948, segons consta en l'informe enviat al P. Cheyne, els escoltes a Catalunya eren uns quatre-cents, i el nombre d'agrupaments era de 21, tretze a Barcelona i vuit fora de Barcelona. Més exactament: a Barcelona hi havia 7 estols amb 72 llobatons, 12 seccions amb 20 minyons escoltes, 10 clans amb 147 guies escoltes. Fora de Barcelona, hi ha vuit unitats, no agrupaments, en marxa: un estol a La Farga de Bebié, amb 6 llobatons; 4 seccions, a Badalona (12 minyons), Terrassa (12 minyons), La Farga (4 minyons), Torelló (6 minyons); i tres clans, a Badalona (10 guies escoltes), La Farga (4 guies escoltes; i Torelló (7 guies escoltes).

Mossèn Batlle i la Institució unificada

⁵¹ Full cens 1948

⁵² En realitat fou a la ciutat d'Albi, Occitània, on Rovira conegué i aprecià l'escoltisme, dels Scouts de França, mentre, refugiat durant la guerra civil, hi seguia els seus estudis eclesiàstics. Veure el record d'aquest fet a Tardor, converses amb un capellà retirat. Claret, Barcelona, 1986, pp. 26-27

Mossèn Batlle fou fidel als acords d'unificació, en la qual no tingué part, i a la gent escolta, tot essent crític sobre diferents aspectes que ell creia fonamentals.

En un esborrany de la reunió de l'agrupament Raimon de Penyafort, octubre de 1945, de puny i lletra de Jaume Font podem llegir-hi: **Mossèn Batlle recomana molta prudència en els contactes amb el Consell general i el Comissariat; a la Secció Sant Jordi, sols una mínima representació... És queixa de l'organització actual de la Institució: comissaris fantasmes (de Scouts Marins, sobretot). Tothom té càrrecs sense fer escoltisme i ells (Lliga Espiritual) no tenen cap comanament. El text de la Llei és laic. No accepta Cat(alunya) en lloc de Pàtria; els pares es queixaran. Política, no. Tampoc admet l'escut: estel?**

A la reunió del Comissariat Escolta, de 29 de setembre de 1945, Pinyol exposa que **caldria estudiar la manera de que totes les activitats que fan referència amb Mossèn Batlle fossin orientades pel Comissariat gral., ja que totes les seves activitats actuals són fora del control de les nostres normes... i no vol que pogués arribar al cas de que l'escoltisme portat per ell es fes banda a part. El Comissariat acorda que Mossèn Batlle pugui assistir-hi i que se'l convoqui a tots els Consells generals i a les reunions de Comissariat. La intenció queda manifesta: Cal fer-lo entrar dintre la nostra òrbita perquè tingui ell impressió de que actua d'acord amb nosaltres.**

Mossèn Batlle assisteix a la reunió del Consell general de 7 d'octubre de 1945, on defensa que la solució a la presència de l'escoltisme catòlic dins de la Institució no ha de diferir de la donada a Bèlgica, França, Itàlia, .. i informa sobre l'interès de les joventuts d'Acció Catòlica, i dels seus dirigents, en especial del Dr. Pere Tarrés per l'Escoltisme a fi de no reduir l'Acció Catòlica a un espiritualisme buit, sinó d'inserir-la en la vida. A la reunió seguint del Consell General, quan Antoni Serra proposa que Mossèn Batlle sigui nomenat Consiliari General dels Agrupaments Catòlics, Mossèn Batlle, segons consta en l'acta de la reunió, condiona la seva resposta: **se l'autoritzi a prendre'n posició definitiva un cop parlat amb les autoritats eclesiàstiques a fi de saber quina autoritat real tindrà ell dintre del moviment escolta propugnat per l'Acció Catòlica.**

El Comissariat Escolta del 2 de desembre del mateix any pren l'acord per unanimitat de nomenar Mossèn Batlle Consiliari general dels agrupaments escoltes catòlics. Ningú no discutí els mèrits del Mossèn, ni des del punt de vista escolta, ni des de l'humà i eclesiàstic. És féu a **major glòria de l'Escoltisme (veure l'acta), però amb un rerafons polític: Pinyol diu que cal sempre trepitjar terra sòlida i en aquesta ocasió ens trobem en que l'Acció Catòlica veu amb simpatia i tenen activitats de tipus escoltista. Nosaltres no tenim por de cap nucli mentre actuï lleialment. Actualment la Institució en sí no actua, pel que tots ja sabem, però A.C. té plena llibertat de fer-ho i precisament vol aprofitar per fer escoltisme. Podríem arribar a controlar aquest escoltisme i trobem amb Mossèn Batlle un representant a propòsit. Sense immiscuir-nos en les qüestions internes d'aquesta A.C., qüestions merament confessionals, crec que seria una harmònica solució nomenar Mn. Batlle Consiliari General dels Agrupaments Escoltes Catòlics.**

A la primera reunió del Comissariat, 14 de gener de 1946, a la qual assisteix Mossèn Batlle, surt a l'encontre de la proposta d'aixoplugar l'escoltisme sota la capa de l'A.C. dient que és més factible i elegant la fórmula que de sempre ell ha usat: l'escoltisme és una activitat del Catecisme de Sant Magí. Aquesta resulta ésser la consigna acordada i així es fa saber a la Secció Sant Jordi i a tots els

agrupaments.

L'ESCOLTISME CATALÀ ENTRE L'AHIR I EL DEMÀ

Els homes de la represa

Antoni Farré, Jaume Font, Joan Peralta, Montserrat Jaques i Antoni Serra, els qui el maig de 1945 es proposaren de reprendre la vida de la Institució Catalana d'Escoltisme, necessària més que mai per a la reconciliació nacional dels catalans, i així ho entenien, foren escrupolosos complidors dels acords d'Unificació, i en aquest sentit no feren més que reprendre, en el que era possible, la vida del Consell General, demanant, (se n'encarregà Peralta) a Alexandre Pinyol, acabat de sortir de presó, que prengué les regnes de la Institució com a Comissari Nacional que era, i substituïnt, en el possible, el Cap Nacional que seguia a Gran Bretanya. Tot i sabent que no es passava per la presó perquè si, Pinyol digué que es podia comptar amb ell.

No es podia fer escoltisme en aquest moment sense comptar amb Mossèn Batlle, com qui diu l'únic que ja n'estava fent, i que no era ningú dins de la Institució puix que la Unificació de 1936 es féu en absència obligada de qui era dins de la Germanor de Minyons de Muntanya el Consiliari General dels Agrupaments Catòlics.

No era el moment, per respecte als morts i als qui havien hagut d'exiliar-se, de substituir-los en el si del Consell General, ni menys de començar de zero. Potser que era aquesta la solució més neta, i escolta. Però també compromesa de cara al futur: a més de les absències, i llunyanies, la perpetuació en el càrrec de persones que no feien escoltisme, donava davant de les generacions joves la impressió que existia un òrgan més aviat controlador i primmirat, guardador d'un foc sagrat i definidor d'ortodòxies, fantasma fins i tot, que podia arribar a servir més per frenar que per impulsar l'escoltisme que el país i el jovent necessitaven.

Mirant-ho des de fora, la Institució apareixia lligada a una gent que podia ser fins i tot titllada de esquerrana, i com a blasma, de **roja i separatista**.

Amb la distància que dóna el temps, avui podem valorar el gest com a digne d'uns escoltes que es negaren a rendir-se als imperatius d'una situació assetjant que representava la negació del que l'escoltisme català havia defensat en el seu projecte de **fer uns catalans bons i braus com els d'abans**.⁵³ Aquest gest podria bé comparar-se com el que a les acaballes de la dictadura franquista reivindicaren els polítics, i el poble de Catalunya, que ens fossin retornades les institucions que ens havíem donat en el curt temps que ens poguérem autogovernar: ens tornessin la Generalitat i l'Estatut de Núria.

⁵³ Batista i Roca, Catalunya Ràdio, 1934

El 29 d'abril de 1945 es reunia per primera vegada després de la desfeta el Consell General de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA. Hi eren presents per raó del càrrec: Alexandre Pinyol, Comissari Nacional; Antoni Serra, Secretari d'Escoltisme; Josep A. Abenza, Comissari Vegueria Barcelona; Narcís Romaguera, Secretari d'Antics Escoltes; Antoni Pujol, Intendent; Aureli Martí, Comissari de Guies Escoltes; Julià Capella, Comissari Vegueria fora Barcelona; a més hi ha Mossèn Antoni Batlle, a qui se li ha demanat de ser-hi; Jaume Font, que substitueix Raimon Galí, Comissari de la formació de caps, exiliat; Joan Peralta, que substitueix Casimir Climent, Comissari de Relacions Internacionals, exiliat.

Hi manquen els difunts: el Secretari General, Alié,⁵⁴ traspasat durant la guerra, i Valentí Vallès, Comissari Vegueria Bages, assassinat a la batalla de l'Ebre.

Tampoc hi són els exiliats: Josep M. Batista i Roca, cap escolta, a Gran Bretanya; Casimir Climent, Comissari de Relacions Internacionals, a França; Raimon Galí i Herrera, Comissari de la formació de caps, a Mèxic; Joan Carreras i Palet, Amics del Escoltes, a Mèxic. D'aquests, només Galí es reintegrarà al Consell, però no durant el comissariat Pinyol. En aquesta reunió no hi són: Llorenç Vila, Comissari branca Llobatons; Joan Munné, que acabarà essent substituït per Joaquim Vidal i Guitart (29 de setembre de 1945); Antoni Torres, substituït per Josep Simó del Rio; Pere Comes, estadística.

Pel que fa a la direcció de les branques i la formació de caps, responsabilitats bàsiques en la represa del projecte escolta al servei de Catalunya, per a un nombre volgudament migrat de llobatons es conserva durant el comissariat Pinyol el mateix comissari nomenat el 1937. Per a la branca Minyons Escoltes, Joan Munné demana ser substituït, i ho és per Joaquim Vidal i Guitart que fa d'ajudant de Jaume Font a la Secció Sant Jordi, de formació de caps.

Els problemes seran més greus a la branca de Guies Escoltes, el comissari de la qual és Aureli Martí, provinent de Exploradores de España i de Boy Scouts de Catalunya. El conflicte és permanent. En realitat no era fàcil acoblar les activitats que venien portant a terme els Guies Excursionistes i els Ròvers Scouts, com reconeix obertament el Comissari de branca en lletra als caps d'agrupament, de 18 de maig de 1946, tot convocant els caps de clan. I encara ho era menys, acomodar-se a les legítimes exigències dels sols guies en actiu, els guies escoltes de l'agrupament de la M.D. de Montserrat, força influïts per l'espiritualitat de la Ruta dels Scouts de França i identificats amb la trajectòria feta per Mossèn Batlle.

Al Comissariat de 5 de juny de 1946, és nomenat un ajudant al comissari, Antoni Nicolau, també provinent de Boy Scouts de Catalunya, en un intent d'alleujar el conflicte tot respectant la presència paritària de les institucions unificades, mentre es seguia esperant el retorn a la normalitat de l'any 1936, sentiment compartit amb tots els altres moviments catalans al moment de la desfeta del nazisme a Europa.

El Cap Escolta Nacional

⁵⁴ Ningú no m'ha sapigut completar el nom

Des del primer moment, el Consell (reunió de 29 d'abril de 1945) decideix que cal tenir informat el cap Batista i Roca. Aquest es planyia de sis anys de total silenci passats. Se l'informarà llargament a través d'un document. En data de 21 de setembre de l'any següent, aquest document encara no ha estat tramès: el Comissari Pinyol dubta encara si val la pena de prendre aquest risc, i si els guanys compensen.

Del projecte de missatge al CEN preparat per Jaume Font, a l'acabament del curs 1945-46 es dedueix que en data 19 de juliol de 1945 ja el Consell havia adreçat un missatge a Batista i Roca. També es deixa entendre que Batista i Roca els féu arribar notícies a través de l'amic que us escrigué des de París (Casimir Climent?), per les cartes al nostre Comissari Peralta i ara fa poc per la lletra que ha rebut el Secretari Serra. Peralta, Comissari de Relacions Internacionals en funcions, visità Batista i Roca a Anglaterra, aprofitant un viatge seu professional.⁵⁵

Mentre Pinyol fou Comissari Nacional, Batista i Roca adreçà als escoltes de Catalunya, a tots els escoltes, almenys dos missatges. És curiós a primera vista que triés aquest gènere literari solemniat, però potser era el més adequat per conservar el seu paper per damunt d'uns i altres, i per poder recordar veritats **transcendents** que els escoltes de Catalunya no podien oblidar, fent-los coincidir si més no amb dates que ressonen fort en la memòria col·lectiva catalana, com és ja l'11 de setembre: així succeí l'any 1946 i 1947.

En el missatge de 1946, diu: **No en trauríem res de plorar pel passat. Cal treballar pel futur. En el nostre cas la missió de tots nosaltres és clara: persistir, estendre, intensificar l'organització i l'educació escoltista. En el moment actual, fer tot el que puguem i estar a punt per fer més tan prompte sigui possible... Més enllà dels rengles escoltes tenim l'enorme empresa, no sols d'alliberar, sinó de refer Catalunya. Sols ho assoliren cercant uns ideals superiors a les divisions i enfortint l'esperit de solidaritat nacional entre les classes i tots els homes del nostre poble... Ha d'ésser la tasca i la glòria de la nostra generació impulsar la Segona Renaixença Nacional.**

Un any després torna sobre les mateixes idees, amb un cert deix, però, de realisme desenganyat: **És debades planye'ns del passat. Cal treballar pel futur... La situació actual pot perllongar-se, deixant conseqüències greus. Perniciosos influències persistiran damunt dels nostres joves... La fallida de les valors morals, la insensatesa dels grups governants, el materialisme desenfrenat dels uns, i la ceguera, la misèria i el sofriment dels altres corquen a la quieta la nostra societat, sota l'ordre aparent mantingut per la força. Guiem el nostre poble amb seny, unim-lo i donem-li un ideal per evitar la seva desintegració.**

⁵⁵ La correspondència amb Batista i Roca en aquest període era arriscada, i per això es feia servir alguna clau, encara que senzilla i ingènua. Aquesta és la lletra de J. Font a J. Bateman, de 15 de novembre de 1946: Por mediación del Sr. Peralta hemos recibido la información sobre las posibilidades madereras inglesas; le agradecemos su interés y los saludos de que ha sido portador dicho señor. Huelga decir que sus indicaciones serán tenidas en cuenta; por nuestra parte, nosotros le iremos informando de todos los aspectos interesantes del mercado español. Además nos hemos tomado la libertad de dar su dirección a nuestro agente en América Central Sr. Ramon Galí (Lerma, 20540, D.F. México) a fin de que conozca Vd. directamente cómo van las cosas por allí.... Aquesta lletra, que devia ser tramesa amb encapçalament empresarial, és curiosament una de les poquíssimes peces documentals redactades en castellà. Una lletra comercial en català hauria estat encara més sospitosa

En poques paraules, Batista i Roca ha fixat dret i segur quin és el paper de l'Escoltisme per Catalunya.

Quan a l'abril de 1948 es reuneix el Capítol, que senyala la fi del comissariat Pinyol, tant el principi com al final, tota l'assemblea dempeus escoltà el missatge gravat en disc, i la veu, doncs, del Cap Nacional.⁵⁶

Pinyol, però, evità en certa manera que arribés massa informació a Batista i Roca, considerant-la un risc: així es retardà l'informe que cadascun dels consellers havien de fer de les activitats portades a terme.⁵⁷ Limità també la circulació del missatge de l'11 de setembre de 1946. I sobretot, no esperà la decisió que el Cap Escolta havia de prendre sobre el resultat de les eleccions a Comissari Nacional, llavors del Capítol de 1948, lliurant sobtadament el càrrec a Amadeu Serch, sense esperar resposta que tot seguit després del Capítol, de reglament fou tramesa a Londres.

Recompte de forces

Com després de cada desfeta, calgué fer el recompte de forces que restaven per seguir jugant el joc escolta, i per refer el país, que altre no era l'objectiu que s'havien els fundadors, i els qui en aquest any 1945 desafiaven el règim intentant l'impossible.

Fora de Barcelona, cap agrupament, ni secció de Minyons havia pogut reprendre activitats abans de 1945. Cal tenir present que els nuclis menors de població resultaven ser més controlats que la gran urbs, i que qualsevol moviment, per petit que fos, resultava sospitós, i doncs perillós. En canvi, a Barcelona, on la gent reeixia a moure's millor, hi havia escoltes, clans i seccions, a la Ciutat Vella, a Gràcia, i a Sant Andreu, però el nombre d'unitats és obligadament molt reduït.

Els agrupaments que havien guardat el llegat de la unificació i que en 1945 prengueren la iniciativa de la represa institucional foren el Ramon Llull, el Narcís Munturiol, el Ramon de Penyafort, el Roland Philipps, i de part de les Noies Guies el Joan Maragall, de manera i en grau molt desigual. El seu costat hi ha el que queda dels agrupaments confessionals de la Lliga Espiritual, tot l'escoltisme que porta Mossèn Batlle, i l'agrupament Ignasi Iglésias, a la parròquia de Sant Pacià. Conca industrial del Ter amunt, apareix un escoltisme nou que amb el temps i a través de Mn. Batlle raurà a la Institució. La primera estadística, diguem-ne oficial, data del 30 de març de 1947, és inclosa en la informació feta a mans al P. A. Cheyne, observador del Buró Internacional Scout, i cita com a agrupaments actius:

⁵⁶ No creiem que fos enviat cap disc fonogràfic expressament per a la reunió del Capítol de 1948. Suposem que aquest disc era el de l'acte de presentació de Minyons de Muntanya-Boy Scouts de Catalunya al President Companys, al febrer de 1937. Amadeu Serch, que treballava a Ràdio Associació, en devia saber quelcom

⁵⁷ Veure reunió del Consell de 21 de setembre de 1946

Barcelona	Josep de Margarit	GE. ⁵⁸
	Ramon Llull	Ll. ME. GE.
	Narcís Munturiol	GE.
	Joan Fivaller	Ll. ME. GE.
	Rafel Casanova	Ll. ME.
	M.D. de Montserrat	Ll. ME. GE.
	Pau Claris	GE.
	Ramon de Penyafort	GE.
	Ignasi Iglésias	Ll. ME. GE.
	Roland Philipps	GE.

Badalona	Bac de Roda	ME. GE.
Tortosa	Aldana	GE.

L'informe Cheyne inclou dues categories més d'agrupaments: aquells que hom dóna per desapareguts, i aquells que tenen només Antics Escoltes. Els desapareguts, dels quals no es té notícia són l'agrupament de Sant 2Just Desvern, el del C.E. del Vallès, de Sabadell, Valls, Tona. Consten com agrupaments, en els quals només hi ha Antics Escoltes: Esplugues, Font i Sagué, de Terrassa, Sant Bernat, de Sabadell, el de l'Agrupació Científico-Excursionista de Mataró, Girona, Olot, Tarragona, Sant Sadurní d'Anoia, Manresa, Navarcles, Súria, Gironella, Balsareny, Sallent, Puig.reig, Berga. En reorganització, curiosament, l'agrupament fantasma Ramon Sala, de Vic, i Torelló.

Al 31 d'octubre de 1948, segons consta en l'informe enviat al P.Cheyne, els escoltes a Catalunya eren uns quatre-cents, i el nombre d'agrupaments era de 21, tretze a Barcelona i vuit fora de Barcelona. Més exactament: a Barcelona hi havia 7 estols amb 72 llobatons, 12 seccions amb 200 minyons escoltes, 10 clans amb 147 guies escoltes. Fora de Barcelona, hi ha vuit unitats, no agrupaments, en marxa: un estol a La Farga de Bebié, amb 6 llobatons; 4 seccions, a Badalona (12 minyons), Terrassa (12 minyons), La Farga (4 minyons), Torelló (6 minyons); i tres clans, a Badalona (10 guies escoltes), La Farga (4 guies escoltes) i Torelló (7 guies escoltes).

Durant el Comissariat d'Alexandre Pinyol, a Barcelona es revifà en 1946 l'agrupament Rafel de Casanova, com a Secció d'Excursionisme i Escoltisme de l'Ateneu Catòlic de Sant Gervasi, i nasqueren el 1947 tres nous agrupaments, l'Apel.les Mestres, el Doctor Robert i el M.D. del Roser.

L'Apel.les Mestres, de meteòrica trajectòria: creat després del març de 1947 per Jordi Sunyer i estatjat a l'Agrupació Excursionista de Catalunya, a la Pl. del Pi, 5, durà fins el gener de 1949, en no acceptar la situació fora de la legalitat de la Institució. Els supervivents fundaren després l'agrupament Roger de Flor, i dos anys més tard s'integraren en el Doctor Robert.

El Doctor Robert, a la UEC de Gràcia, i el M.D. del Roser, de forta confessionalitat, a la parròquia de la Gran Via. Potser no podia ésser d'altra manera i seria ingenu pensar que en aquella difícil etapa es pogués somiar en crear seccions de Minyons i exposar-se a represàlies de part de la imposada i

⁵⁸ És just reconèixer que l'existència d'agrupaments que només tenen GE no va més enllà del fet de seguir tenint Guies Escoltes que s'en sentien, i que prou haurien volgut que la Secció de Minyons pogués existir

estranya legalitat.

Un nou recompte és fàcil de fer a partir dels agrupaments representats al Capítol de l'abril de 1948, malgrat que alguns d'ells només detentaven drets històrics o invocaven només la presència d'Antics Escoltes: Josep de Margarit, Ramon Llull, Narcís Munturiol, M.D. de Montserrat, Pau Claris, Roland Philipps, Ramon de Penyafort, Rafel de Casanova, Apel.les Mestres, Doctor Robert, M.D. del Roser, tots aquests de Barcelona. Bac de Roda i Jacint Verdaguer, de Badalona; Josep Moragas, de Terrassa; Castell de Milany i Verge de Rocaprevera, de la Farga i Torelló.

No tenim més dades per establir cap cens del que fou l'escoltisme en aquell trienni, en el qual les tensions entre el passat i el futur, el pes de la confessionalitat en un escoltisme unificat, la historicitat, la representativitat, l'equilibri de forces, la mateixa pruija interna per la legalitat escolta institucional, el buit no omplert a temps per la manca de reglamentacions, i també els tarannàs personals i els protagonismes i personalismes feren que es reduís a ser un trienni de pas.

L'estadística pot tenir quelcom també a dir respecte a aquest trienni. Per al curs 1946-1947, el nombre d'afiliats en el quatre agrupaments barcelonins, dels quals tenim notícia (Ramon Llull, M.D. de Montserrat, Roland Philipps i Ramon de Penyafort) pugen a 208 nois, distribuïts per branques en 19 llobatons, 107 minyons escoltes i 81 guies escoltes.

Els dos agrupaments més nombrosos són el M.D. de Montserrat (67 afiliats) i el Roland Philipps (72 afiliats). Al cap d'un any han nascut a Barcelona tres nous agrupaments (Apel.les Mestres, Doctor Robert i M.D. del Roser) que aporten 112 nous afiliats, s'arriba a 42 llobatons en 5 estols, 172 minyons escoltes en 8 seccions i 164 guies escoltes en 9 clans. La qual cosa dona la imatge d'un escoltisme barceloní arrelat en joves tant com en nois: un escoltisme que seguien fent els Minyons, i els Follets de l'etapa anterior al 36, polaritzat, això sí, en les tres tendències que maldaran durant temps per afermar-se i conviure juntes més bé o no tant.

Relació amb València i aguait a escoltisme a Espanya

Els catalans sabien sobradament que calia una entesa amb la resta dels escoltes dels països hispànics de cara al reconeixement de part de l'Escoltisme Internacional. I encara més sabien que calia passar als fets i afaiçonar l'escoltisme d'aquests diferents països de manera que reflectís una manera d'entendre Espanya que no s'oposés al projecte nacional català i respectés els drets de Catalunya. Per això calia trobar aliats i federar-se primer amb els qui són com nosaltres, i que no es poden posar contra nosaltres, els valencians, tenint en compte que el País Valencià ha estat sempre una terra on tota mena d'escoltismes hi han trobat bona terra on arrelà, fins i tot prefigurant la persistent fesomia confusa d'aquest país germà.

Els catalans hi tenien un amic, Emili Beüt (València, 1902), abans dels fets de 1936 comissari regional dels Exploradores de España, però en 1937 Cap dels Boy Scouts del País Valencià. Amb Alexandre Pinyol, Comissari nacional de MdeM-BSdeC, per raó del seu càrrec de guerra, havia tingut contactes i tractat

de crear una Federació Escolta d'Occitània.⁵⁹

El 1945, per acord del Comissariat de MdeM-Bsdec, Pinyol ha escrit dues lletres a Beüt, de les quals no ha rebut resposta. De sorpresa, el diumenge 10 de febrer de 1947, Emili Beüt, acompanyat de dos ròvers valencians, es presentaren a Barcelona per exposar a Pinyol un ampli pla d'acció en pro de l'escoltisme peninsular. A més de trobar-se amb Pinyol, a instigació del mateix Pinyol, Beüt visità també Joan Munné, Mossèn Batlle, per fer callar les veus que parlaven de desavinences en la Institució unificada, i també a Exploradores de España en la persona de Ignasi Solanas, que llavors promovia a Barcelona la reinstauració dels Exploradores. Emili Beüt es feia passar com a Cap Escolta dels Boy Scouts del País Valencià, continuador dels Exploradors de España, i com a tal representant directe amb l'Oficina Internacional Escolta de Londres. Beüt mantenia ja correspondència amb aquesta Oficina, i contactes amb escoltes de Madrid (Exploradores Castellanos?) i de Bilbao (Baden Powell Euzkadi Scouts) i es proposava impulsar la creació d'una Federació Espanyola d'Escoltisme, o si més no una Oficina d'Escoltisme Espanyol, de la qual ja en portava redactat un esborrany d'estatut, que lligava amb els projectes federals defensats per Catalunya durant la contesa, quan la Federació de Boy Scouts del País Valencià i MdeM-Bsdec acordaren la constitució d'una Oficina Escolta d'Ibèria.

El projecte interessà el Comissariat, puix que reflectia prou fidelment la realitat catalana dins del variat conjunt peninsular i respectava així l'escoltisme català dins una federació peninsular d'escoltismes, en un moment històric en el qual s'estava atent a la solució política que es donaria a països com Iugoslàvia o Txecoslovàquia després de la victòria de les democràcies occidentals.⁶⁰

Els altres dos exemples federatius d'escoltisme invocats per justificar la legitimitat d'una federació peninsular a Espanya eren el casos belga i francès, el primer sobre les bases nacionals -walona i flamenca- i confessionals a la vegada; el segon només sobre bases confessionals, puix que la sagrada unitat de la república no permetria pas cap reconeixement de bretons, bascos o catalans. L'escoltisme a Espanya acabarà estructurant-se en el futur sobre el principi d'una associació per a cada regió històrico-geogràfica o sigui pel que fa a Catalunya sobre bases nacionals, gràcies al pes indefugible dels catalans, i confessionals a la vegada, reproduint, però no imitant, la solució belga.

D'aquest projecte el Comissariat de la Institució acorda, en data de 15 de febrer de 1946 d'informar-ne el Cap Escolta Nacional, de mantenir els contactes amb Beüt, i de no fer res que pogués perjudicar les negociacions que ell porta endavant.

Pinyol en formula a l'efecte la regla d'or: No cal fer actualment res que no hauríem fet quan es van entaular les relacions durant la guerra, ni tampoc menys del que estàvem disposats a fer en aquell temps.

⁵⁹ Aquest mot d'Occitània, que apareix en la referència als fets de l'acta del Comissariat de 15 de febrer de 1946, resta per a nosaltres completament hermètic

⁶⁰ Malauradament si bé la fórmula federal fou adaptada per aquests països, el seu règim polític, des de 1948, no consentí pas l'existència de l'escoltisme. A Iugoslàvia l'escoltisme substatistí fins el 1950, mentre que a Txecoslovàquia hi fou suprimit el mateix 1948

Catalans i valencians feren propostes i defensaren cadascú els seus punts de vista. Per als catalans, -projecte Serra- n'hi havia prou amb una Oficina Escolta d'Ibèria, els valencians, -projecte Beüt-, defensaven una Federació Ibèrica d'Escoltisme. Finalment el mateix Beüt redactà un projecte de Federació Ibèrica d'Escoltisme que recollia si més no les esmenes catalans, i assegurava el respecte als territoris, i la solidaritat d'ambdues associacions, de manera que l'una tindria l'altra informada de qualsevol moviment que es fes pel reconeixement de l'escoltisme a Espanya, tot constituint-se en el nucli de fet de l'escoltisme que el país necessitava de cara a la seva normalitat.

Fou en presència del P. Alban G. Cheyne, observador del Buró Internacional, i a Barcelona, el dia 30 de març de 1947, que els representants de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA i dels Boy Scouts del País Valencià signaren els pactes pels quals es constituïa la Federació Ibèrica d'Escoltisme (FIDE). El P. Alban en el mateix acte donà seguretats que Londres no prendria cap determini sobre l'escoltisme a Espanya sense consultar, i tenir compte, de tots els qui a Espanya estaven fent escoltisme.

Però, durant el comissariat Pinyol, no s'anà gaire més enllà de la signatura dels pactes, de les esmenes proposades pel comissariat i el consell a finals de juny i del nomenament de Peralta i Vidal per a la comissió que havia de redactar-ne el reglament intern. Un llarg silenci seguí de part dels catalans, malgrat que la participació en el Jamboree de Moisson (França), aquell mateix any, es feia en nom de la FIDE, valencians i catalans units. Aquest perllongat silenci inquietà el mateix P. Alban⁶¹ i més encara a Emili Beüt que sospitava que els catalans no en volien saber res, com deixa clar en la seva lletra de 30 d'abril de 1948. Però la resposta hauria de donar-la ja un nou comissari nacional català, Amadeu Serch.

Presència internacional: el Jamboree de la Pau

Tot començà amb la invitació tramesa per Henri van Effenterre, a títol de Comissari del Jamboree, al Comissari Internacional de l'Escoltisme espanyol, el 7 de gener de 1946, a través del Consolat Britànic de València. **C'est une grande joie pour nous de venir aujourd'hui convier nos frères scouts d'Espagne à être présents parmi les quelques quarante nations que nous espérons voir représentées à ce camp mondial, en nous envoyant une délégation pour y participer.**

Tot tindrà, però, les seves limitacions: queda clar, en lletra de 16 de juny del mateix any que la Conferència Internacional Escolta **no pot reconèixer oficialment una Associació d'un país en el qual una prohibició oficial és mantinguda sobre les associacions escoltes.**

El remei serà o bé de ser-hi com a visitants, o bé formant part de la delegació d'un altre país. En aquest cas, tot anà de camuflatge en camuflatge, com un gran joc a través de França. Cal no oblidar, però, començar, que la frontera franco-espanyola restà tancada des de 1 de març de 1946 fins el 10 de febrer de 1948, com a resposta del règim al bloqueig internacional decretat contra ell per les Nacions Unides: el pas, doncs, d'aquesta es féu clandestinament per la muntanya lluny de tot pas fronterer, amb la complicitat, això sí, de les autoritats consolars

⁶¹ Lletra de 12 de desembre de 1947

franceses.

En lletra d'Alexandre Pinyol a Henri van Effenterre, de 22 de juliol de 1947, donant les darreres precisions sobre el contingent català, extremadament prudents, evitant tota publicitat que pogués repercutir sobre l'existència i el futur del moviment escolta a Catalunya, Pinyol demana de **vouloir nous concéder le bénéfice de ne pas hisser des drapeaux dans le camp réservé à l'Espagne**, i dóna com a raó que en aquest moment totes les banderes **représentent tendances politiques, et l'usage de l'un peut nous indisposer avec les représentants de l'autre**.⁶² El conflicte en aquells anys es plantejava a tres bandes: bandera catalana, bandera espanyola vigent o bandera espanyola republicana. Ni entre els components de la delegació catalana hi havia consens en aquest sentit. Malauradament, però, no calgué hisar cap bandera, puix que els catalans no figuraren en el Jamboree ni com a delegació catalana, ni espanyola, sinó que formaren part d'un contingent més aviat fantasma, o almenys extraterritorial, l'armeni.⁶³

Els catalans, sense massa entesa entre ells, trepitjant-se els talons i deixant gent en terra, en nombre d'una quinzena,⁶⁴ tots ells, llevat d'un, amb més edat del que hauria estat normal per participar en un camp de minyons, reeixiren a treure el cap fora, i participar en el Jamboree mundial de la pau.

L'escoltisme català existia i maldava per prendre part en la vida de la germanor mundial escolta. De tornada, Mn. Rovira Tenas hagué d'amagar-se i esquivar una denúncia.⁶⁵

De Pinyol a Serch: mar de fons

L'Antoni (Serra) analitza la situació actual de l'escoltisme a casa nostra posant en evidència la incapacitat del Cri. N., persona poc formada escoltament per a assumir la magistratura suprema i menys ésser fidel continuador de la vostra obra, que per altra part desconeix. Això fa que en lloc de progressar en el camí de la Unitat, enrotllant les petites posicions partidistes d'alguns agrupaments o d'alguna persona, per absència de direcció i de moviment, les posicions es consoliden i s'inicien moviments parcials... En una entrevista que celebrarem uns quants membres del Consell, jo era del parer de demanar-vos, simplement, la designació d'un nou Cri. Nacional... Fa un parell de dies vingué a veure'm l'Alexandre... No ens posàrem d'acord i se n'anà violentment dient que ja resoldria ell el que calia fer i que l'escoltisme és una jerarquia.... Jo li feia veure

⁶² El problema de les banderes fou constant durant molt de temps, a totes les participacions catalanes a la vida internacional escolta. Encara en el Jamboree de Sutton Park, el 1957, els catalans refusaren saludar la bandera espanyola. I en el Lillehammer, el 1975, els Scouts de Espanya denunciaren els catalans perquè durant el viatge havien mostrat una senyera per una finestra de l'autocar

⁶³ L'associació escolta armènia és constituïda per armenis refugiats a França, i fou reconeguda en el seu estatut tan especial pel mateix Baden Powell. La delegació barcelonina, doncs, representant l'escoltisme català, i la Federació Ibèrica d'Escoltisme, trobà aixopluc legal dins la delegació d'un poble que tampoc tenia estat

⁶⁴ Veure els noms al capítol de Presència internacional de l'Escoltisme Català

⁶⁵ Lletra de Jaume Font a Batista i Roca, de 14 setembre de 1947. També fa al·lusió a aquest incident, el mateix Rovira Tenas, a Tardor, Converses amb un capellà retirat, Claret, 1987, p. 29

la conveniència que parlés amb la gent, visités els agrupaments, s'informés de les coses i comprovés el malestar. No hi hagué manera.⁶⁶

Per lletra de Jaume Font a Batista i Roca, de 5 de març de 1948, hom sap que: 1. En Peralta és beneït o el fa: no informa sobre Batista i Roca. 2. Pinyol ha promès que el 23 d'abril es retiraria. 3. S'ha acordat celebrar Assemblea de Caps el 1er. d'abril, per a l'elecció de nous consellers. 4. Preferències de Font: **Quina persona creieu més capacitada per representar-vos? La meua opinió és que, descartat en M. (Munné) que no sembla disposat a una col.laboració efectiva, la persona més indicada seria l'Amadeu. Munné no volgué que es presentés la seva candidatura: molta feina professional i familiar i està completament desinflat: no disfruta de gaire bona salut.**

Per una altra lletra de Font a Batista i Roca, de 5 d'abril de 1948, hom sap que: 1. **No us traslladaré el que va fer i va dir l'Alexandre, puix la cara us cauria de vergonya com ens va caure a tots nosaltres... Joan Peralta, que encara no ha arribat del seu viatge, tindrà una forta enrabiada, però evitarem així la seva actuació personal que no deixava fiscalitzar i que comprometia, en molts casos, a la Institució.**

Batista i Roca, invocant l'esperit anglès de pacte entre minories i majories hauria estat partidari d'una fórmula que permetés la unitat escolta harmonitzant els sectors Boy Scouts de Catalunya i Minyons de Muntanya. Pinyol es precipità el dia 25 d'abril en lliurar el càrrec a Amadeu Serch, quan aquest, no havia estat encara designat pel Cap Nacional, i imposant així la seva voluntat ja expressada de deixar el càrrec per la Diada de Sant Jordi, però creant una situació compromesa tant per a Amadeu com pel mateix Batista i Roca que no pogué exercir les atribucions que com a Cap Escolta Nacional li pertocaven.

En lletra de 23 d'agost de 1948 Batista escriu a Serch i li diu quin hauria estat el seu gest: nomenar Serch ple representant del Cap Escolta, mentre Pinyol hauria continuat de Comissari Nacional. A més no hi renuncia, deixant a la mà de Serch, de fer-ho si un dia aquest fos el mitjà per afermar la unitat i la germanor escoltes.

Reflexió sobre aquest temps

No cal negar-ho. La victòria aliada a Europa el 1945 feia somiar a alguns que aviat el país retornaria a la normalitat i que el malson del general que s'havia revoltat contra la legalitat republicana hauria passat. Els anys 45-48 foren decisius en aquest sentit: el passat es resistia a morir i volia imposar-se. Així serà fins ben entrat el 51, quan la vaga de tramvies obrirà els ulls als lluitadors de la llibertat, i a les generacions noves que somien un futur que ben poc té a veure amb com havien estat les coses abans de la revolta.

No faltava qui volia continuar l'obra de la unificació de l'escoltisme català, com si la trencadissa del 39 no hagués existit. La guerra havia desmuntat els quadres escoltes, mobilitzant-ne molts, enfrontant-ne d'altres. El mateix Cap nacional era absent de Catalunya des de 1938, i el Comissari nacional, ben engatjat en accions humanitàries a favor dels soldats catalans als fronts, no s'havia escapat d'una

⁶⁶ Lletra de Jaume Font a Batista i Roca, 25 d'octubre de 1947

condemna militar per la seva pertinença al bàndol republicà.

La unificació havia representat una victòria de l'escoltisme més escarrà i laic sobre un escoltisme més centrat, i fins i tot marcat pel confessionalisme, de Minyons de Muntanya. Creure que aviat vindria la normalitat i que aquesta seria republicana; somiar que s'imposaria al país un federalisme, ... era ben bé somiar truites o no tocar de peus a terra. La guerra per als catalans estava ben perduda, almenys per a molts anys: mentre hi hagués Franco, i n'hi havia per temps. Per bé que la desfeta del nazisme i del feixisme representà per al règim una desfeta seva, i que es donà pressa a blanquejar la façana ideològica i a esborrar símbols que el podien delatar més, per bé que en 1946 l'acabada de néixer Organització de Nacions Unides negués l'entrada a Espanya al si de l'organització, proscrivís el règim franquista com amenaça a la pau mundial i mig any després recomanés la retirada d'ambaixadors de Madrid, el règim proscrit es preparava per un llarg hivernatge que faria desesperar i fins i tot desistir els qui lluitaven per la llibertat. El 1947 Franco es feia reconèixer per referèndum cap d'estat vitalici, mentre s'extingeixen, mancats de suport, l'un després l'altre el maquis, l'anarquisme urbà i tota resistència política lligada a sigles del passat.⁶⁷

La temptació podia ser de fer un escoltisme per als grans -nois que ja havien pertingut a l'escoltisme als anys anteriors al 39 - que cada vegada serien més grans i només acceptar minyons per poder mantenir al dia els caps. Altra cosa hauria estat, fer de l'escoltisme un moviment de jovent més que minyons adolescents i de mainada: empresa que pel que sembla supera la capacitat i el geni del moviment ideat per Baden Powell. Si altra cosa no es podia fer, l'Escoltisme aniria extingint-se nostàlgicament junt amb tantes coses **d'abans de la guerra**. No es podia fer la llista d'agrupaments **històrics** i reclamar veu i vot en nom del que hom havia estat deu anys enrera. No era just mantenir-se en uns càrrecs que ja no tenien cap incidència en el joc escolta, només pel fet que no es podia en les noves circumstàncies **convocar l'assemblea**, ni perquè la unificació consagrava un equilibri de forces i tendències, que no responia potser ja al que el país real estava vivint, o al que en el país estava brotant.

Els confessionals es sentien encotillats per unificacions en les quals ells no havien pogut prendre part; els laics es sentien senyalats sempre amb el dit i interpretaven sota el prisma de la marginació volguda pels altres tot gest, per democràtic que pogués ser; els oberts es movien inútilment entre uns i altres sospesant raons i ganes de respectar la legalitat tot just nascuda d'uns reglaments que els avatars de deu anys enrera no havien deixat pas néixer.

Enmig d'aquesta dialèctica, i guerra de trinxeres, cal reconèixer que Mossèn Batlle, tot i respectant la Institució, era un líder carismàtic, tot un franc-tirador, que s'endua rera seu la mainada, i de l'escoltisme en feia un instrument viu i eficaç per donar un xic d'esperança i d'il·lusió a uns nois crescuts, o nascuts a l'esclat dels odís i les bombes d'una guerra sense sentit, i que vivien ara en prou feines en un país escamotejat i en un món baix de sostre i mancat d'esperances.

Tampoc no es podia tirar pel dret, i retornar al punt zero, temptació en la qual manta vegada ha caigut el país poc atent al que d'altres han fet, o massa apressat

⁶⁷ En 1948 PSUC abandonava la lluita armada

diferents, de credos polítics i religiosos no coincidents, per reconciliar en la persona dels fills els pares i la pàtria que havien protagonitzat la guerra fratricida, l'escoltisme català posava al davant un home bo que no tenia, clar, la talla ni de Batista i Roca que havia de seguir en exili, ni de Mn. Batlle que corria el perill de convertir-se en tot l'escoltisme, ni potser d'Alexandre Pinyol, massa marcat pel passat.

Calia posar-se a fer feina, i fer feina volia dir en aquell moment definir els camps, jerarquitzar els escoltes, en detriment potser fins i tot de l'educació, i certament de la pedagogia. La pedagogia escolta era concebuda com un conjunt de pràctiques fetes de **proves a passar**, a través de les quals cada noi trobava el seu estatus en relació amb un tot estructurat i jerarquitzat. Quedava lluny el temps, que el **Manual d'Excursionisme** de Batista i Roca servia de programa i inspirava les sortides dels minyons a la muntanya. I també el control incipient i formal que representà l'edició de **Prova d'Aspirant** de part de l'agrupament Josep de Margarit (1931), i la difusió del **Carnet del Cap de Patrulla** preparat per Joan Munné el 1934, vàlid fins i tot en plena guerra.

Tant l'escoltisme com el guiatge seguien defensant-se que **no es presenta al noi i a la noia com una compilació d'exàmens i de proves que es succeeixen en un ordre definit i per les quals cal passar pacientment**, que **no és un sistema de classes que s'han de seguir, sinó una manera de viure que suposa l'adhesió perfecta de l'individu.**⁶⁸ Però la veritat és que l'escoltisme produí només una literatura pedagògica reduïda a **passar les proves** establertes en els reglaments, i que la vida escolta es presentava com un **progrés** en l'adquisició d'aptituds, capacitats, especialitats, meticulosament ritualitzat i massa fàcilment avaluable.

En defensa dels qui feren, o hagueren de fer aquest escoltisme, potser caldria dir que difícilment haurien pogut fer-ne un altre de més volada: convivia dins de l'escoltisme català dues tendències diferents que s'espiaven continuament, a punt per cridar a traïció de l'ortodòxia escolta si l'escoltisme no seguia fent el que en altre temps havia fet.

EL CAPÍTOL DE 1948

La desitjada normalitat no arribava, ni tampoc s'obria cap escletxa per on entrés legalitat. No n'hi havia prou amb preparar caps i seguir oferint un xic d'activitats als qui des de feia temps eren els escoltes: calia trencar el setge i sortir a camp obert, puix l'escoltisme en aquelles circumstàncies havia de complir més que mai la missió per a la qual havia estat creat a Catalunya. El Consell General en la seva composició de llavors, a deu anys de la seva instal·lació a corre-cuita sota les pressions revolucionàries, no responia a les expectatives del moment. Exiliat el cap i fundador de la Germanor de Minyons de Muntanya, el poder màxim requeria sobre Alexandre Pinyol, el qual per la seva significació com a comissari de Boy

⁶⁸ *Sarvir*, curs per a caps guies, publicat per la Germanor de Noies Guies a Barcelona, amb data falsa de 1936 (?), p. 15

Scouts de Catalunya, lligava excessivament l'escoltisme a un passat radical que en aquells moments no era pas la millor garantia de cara a la reconstrucció del país, per més crides que es fessin a la tolerància, a la germanor entre escoltes i a la grandesa que representava el gest de la unificació.

Pràcticament, cap comissari de branca actuava com a tal. Quan el 1948 es reunirà el Capítol, Jordi Galí hi serà com a delegat de Llorenç Vila, Comissari de Llobatons; Joaquim Vidal, de Joan Munné, Comissari de Minyons Escoltes; Narcís Romaguera, d'Aureli Martí, Comissari de Guies Escoltes, i de Josep Simó, Comissari d'Escoltes Marins.

El funcionament i la l'eficàcia dels òrgans de govern de la Institució eren discutibles i discutits. El malestar era palès des de feia temps. La incidència dels detentors legals dels càrrecs sobre l'escoltisme real possible en aquelles circumstàncies era si més no aleatòria. El comissari de relacions internacionals tirava pel seu costat, comproment greument la precària existència de l'escoltisme davant d'organismes sempre a punt per col.laborar amb la política del règim. El consell comprenia més càrrecs dels que en aquells moment es necessitaven.

Però, com es podia regularitzar la situació legal interna de la Institució? Era impossible reunir l'Assemblea general, formada pels membres del Consell general, pels caps d'Agrupament i pels caps d'Unitat.⁶⁹ Després de molts mesos de dubitació, a proposta del Secretari Antoni Serra, el Consell general acordà per unanimitat convocar una reunió extraordinària de Caps, anomenada Capítol, i proposar-los que es designés per elecció, un nou Consell reduït als càrrecs efectius més imprescindibles. Les atribucions del Consell general quedarien delegades en aquest nou Consell, que portaria el nom de Consell delegat. Trimestralment aquest Consell delegat donaria compte de l'acció realitzada al Consell general. Aquest, en canvi, es reuniria només una vegada a l'any, el mes de setembre, per comprovar si es donaven les circumstàncies propícies per a convocar ja l'Assemblea general; en cas contrari, es convocaria un altre Capítol, o reunió del Consell delegat amb els caps d'Agrupament i d'Unitat.

El primer Capítol, doncs, es celebrà el diumenge, dia 4 d'abril de 1948 a Can Maragall, a la Floresta Pearson (Vallès Oc.). L'arxiu guarda les credencials dels membres d'aquest històric Capítol, així com les delegacions de vot: 66 vots representen 21 Agrupaments, amb un conjunt de 6 Estols, 13 Seccions i 7 Clans.

Alexandre Pinyol	Comissari nacional
Jordi Galí	delegat Comissari Ll.
Joaquim Vidal	delegat Comissari ME.
Raimon Galí	Comissari f.c.
Lluís Bertran	Comissari Relacions
Antoni Serra	Secretari gral. i d'Escoltisme ⁷⁰
Ricard Güell	Secretari de Propaganda
Joaquim Vidal	del. Joaquim Bagunyà

⁶⁹ Art 16 Estatut MdeM-BSdeC. A més de les traves legals que existien tant per a la convocatòria de l'Assemblea com pel funcionament del Consell general o del Comissariat, quines altres hi havia?

⁷⁰ Representant Estadística i Intendància

Ricard Güell	Secretari de Propaganda
Joaquim Vidal	del. Joaquim Bagunyà
Narcís Romaguera	Comissari Antics Escoltes ⁷¹
Amadeu Serch	Consell gral. MdeM.
Joaquim Vidal	C.A. Josep de Margarit
Antoni Serra	C.C. i C.A. Ramon Llull
"Tramuntana"	C.E. Ramon Llull
Josep Capera	C.S. Ramon Llull
Jaume Font	Aj. C.A. Narcís Munturiol
Jordi Bonet	C.S. M.D. de Montserrat
Jordi Galí	C.E. M.D. de Montserrat
Joan Rodríguez	C.C. M.D. de Montserrat
Llorenç Satorras	C.A. M.D. de Montserrat
Jordi Ros	Aj. C.A. M.D. de Montserrat
"Àguila Constant"	repr. Pau Claris
Rafel Vidal	C.A. Roland Philipps
"Llop Solitari"	C.C. Roland Philipps
Joan Domènech	C.S. Roland Philipps
E. Garcia "Garbí"	C.S. Marins Roland Philipps
Agustí Rabascall	C.E. Roland Philipps
"Avet"	repr. C.S. Raimon de Penyaafort
"Guineu"	repr. C.S. Raimon de Penyaafort
"Sanjust petit i gran"	repr. C.C. Raimon de Penyaafort
"Sageta lleugera"	repr. C.A. Raimon de Penyaafort
Alfons González	C.S. Rafel de Casanova
"Akela"	C.E. Rafel de Casanova
Lluc González	C.A. Rafel de Casanova
Jordi Sunyer	C.A. C.E. C.C. Apel.les Mestres
Albert Agustí	C.S. Apel.les Mestres
Albert Batlle	C.S. Dr. Robert
"Avi Izart"	C.C. Dr. Robert
Pere Àngel	C.A. Dr. Robert
Joan Tort	C.E. Dr. Robert
"Mofeta irònic"	C.A. M.D. del Roser
"Llop blau"	delegat Bac de Roda, Badalona
"Isart vell"	C.S. Jacint Verdaguer, Badalona
Jaume Pons	C.A. Jacint Verdaguer
R. Fernández	C.E. Jacint Verdaguer
"Àliga blanca"	C.A. Josep Moragas, Terrassa
Ramon Soler	delegat Manresa i Berguedà
Pere Rosa	C.S. Castell de Milany, La Farga
Miquel Arnau	C.A. Castell de Milany
Miquel Aguadé	C.A. M.D. de Rocaprevera, Torelló

La proposta del Consell general sotmesa al Capítol era de crear un Consell delegat, restringit, més operatiu que l'històric Consell general, compost de membres que no tenien cap funció per complir en part, i d'altres que com que no es podia reunir l'Assemblea pública no podien ser renovats. En el nou Consell es concentrarien les tasques de secretariat en el Secretari general i d'Escoltisme: aquest es faria càrrec del Secretariat d'Amics dels Escoltes, les dels Antics

⁷¹ Representant J. Capella, Comissari V.Ba, Aureli Martí, Comissari GE, i Josep Simó, Comissari EM

Escoltes, Estadística, Tresoreria, Intendència, Propaganda.; més, a proposta de l'agrupament Narcís Munturiol, es suprimiria també la Comissaria de Relacions internacionals que seria assumida directament pel mateix Comissari nacional. També desapareixien els Escoltes Marins.

El Consell general proposà una regla per al nomenament dels càrrecs que havien de formar part del nou Consell delegat. Aquesta és en part democratitzada pel Capítol, que demana que els comissaris de vegueria siguin nomenats pel Consell Delegat a proposta de l'assemblea de caps de la vegueria corresponent, en lloc de ser nomenats pel Consell delegat a proposta del Comissari nacional. I mentre el Consell general proposava que el Comissari Nacional fos designat pel Cap Escolta d'entre tres candidats proposats pel Consell delegat, el Capítol preferí que aquest fos designat pel Cap Escolta d'entre els tres candidats que tinguessin més vots en l'elecció que faria el Capítol.

Així, doncs, el Capítol donà 47 vots a Amadeu Serch, 20 a Alexandre Pinyol i 1 a Antoni Serra. Aquesta fou la terna sotmesa a Batista i Roca, Cap Escolta Nacional, per a la designació de Comissari nacional, malgrat que de ben poc serví el gest puix que els esdeveniments es van precipitar.

Qui era Amadeu Serch? Qui volgué impugnar la seva elecció s'escandalitzà que s'hagués elegit Comissari Nacional de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA qui no era Guia investit; d'altres es queixaren que no actués en cap agrupament. Tot menys, faltar a les regles del joc: la proposta presentada al Consell posava com a única condició per ésser elegit Comissari nacional haver estat **membre efectiu del Consell general de la Institució Unificada o de qualsevol dels Consells de les antigues Institucions unificades, Germanor de Minyons de Muntanya, Germanor de Guies Excursionistes, o Boy Scouts de Catalunya.**⁷²

Amadeu Serch era home de la confiança de Mossèn Batlle des dels temps en els quals el Mossèn es movia al Centre Moral i Instructiu de Gràcia, i fou en representació del Centre que entrà a formar part del Consell general dels Minyons de Muntanya. Era home de la confiança de Batista i Roca, **amb qui compartia feia anys els mateixos ideals patriòtics i l'organització de mitjans adequats a realitzar-los;**⁷³ com a cap de secretaria de Palestra, Amadeu Serch formà part de la delegació catalana de Palestra que anà a Praga el juny de 1932 per assistir a la IX Festa Federal dels Sòkols, i establí un contacte directe amb l'organització sokolista, que Batista i Roca admirava. Amadeu Serch, d'altra part, era un bon acampador, i havia quedat palès en el seu opuscle de la Col·lecció Popular Barcino **El Càmping.**

Per si cal especificar-ho, enfront dels qui van repetint que l'escoltisme ha estat **petit burgès**, tampoc Amadeu era un petit burgès. Fou cap d'emissions de Ràdio Associació de Catalunya, de 1934 a 1938, i col·laborà en la revista Catalunya Ràdio.⁷⁴ Esperit forjat a partir del propi esforç, com tants de la seva generació,

⁷² Proposta del Consell General, de febrer de 1948

⁷³ Batista i Roca, al pròleg a "L'exemple de Txecoslovàquia", d'Amadeu Serch, Col·lecció Popular Barcino, núm. 84, 1932

⁷⁴ No es estrany que en la campanya de propaganda que la Germanor féu l'any 1933, aquesta revista donés cabuda en les seves planes a un conegut article sobre els Minyons de Muntanya

Amadeu Serch conservà sempre despert el sentit de descoberta, tan propi dels escoltes, i l'interès per les coses noves fins ben gran: estudià marketing i prospectiva, i fou fins al seu traspàs soci ben actiu del Club d'Amics de la Futurologia.

És veritat que no havia pres part en les tractacions per a la unificació de les institucions escoltes el 1936, ni s'incardinà en cap agrupament llavors de la represa. Simplement, l'anaren a buscar i li explicaren que ell podia ser la persona que podia salvar la institució escolta unificada: així ho creien membres actius de la Germanor de Minyons de Muntanya, disposats a votar a favor seu. I és així com qui no era membre del Consell general de la Institució unificada, ni cap actiu en cap agrupament, sinó membre, això, si de l'inexistent Consell general de la Germanor de Minyons de Muntanya, assistí al Capítol de 1948 i en sortí el candidat més votat. Votat, està clar, per la gent provinent de Minyons de Muntanya, en front del candidat de Boy Scouts. Només cal donar una ullada a la composició del Capítol per deduir que els Minyons de Muntanya tenien més vots que els Boy Scouts, i que en conseqüència, podien desequilibrar a favor seu el Consell, que els Boy Scouts, amb raó o sense raó, reclamaven que fos paritari. Era normal que votessin a favor propi els Minyons de Muntanya, i els seus vots estaven representats per Jordi Galí, 2 vots: delegat Comissari Ll. i C.E. M.D. de Montserrat; Joaquim Vidal, 3 vots: delegat Comissari ME., C.A. Josep de Margarit, repres. Amics dels Escoltes); Raimon Galí, 1 vot: Comissari f.c.; Antoni Serra, 5 vots: Secretari Gral. i d'Escoltisme, repres. Estadística, Intendència, C.C. i C.A. Ramon Llull; Amadeu Serch, Consell general GMdeM.; Tramuntana, C.E. Ramon Llull; Joan Capera, C.S. Ramon Llull; Jaume Font, Aj. C.A. Narcís Munturiol; Jordi Bonet, C.S. M.D. de Montserrat; Joan Rodríguez, del. C.C. M.D. de Montserrat; Llorenç Satorras, C.A. M.D. de Montserrat; "Àguila Constant", repres. Pau Claris; "Avet", repres. C.S. Raimon de Penyafort; "Guineu", repres. C.S. Raimon de Penyafort; Sanjust, repres. C.A. Raimon de Penyafort; "Sageta lleugera", repres. C.A. Raimon de Penyafort; Alfons Gonzàlez, C.S. Rafel de Casanova; Akela, C.E. C.A. Rafel de Casanova; Albert Batlle, C.S. Dr. Robert; Avi Izard, C.C. Dr. Robert; Pere Àngel, C.A. Dr. Robert; "Mofeta Irònic", C.A. M.D. del Roser; "Llop Blau", delegat Bac de Roda, Badalona; "Isard Vell", C.S. Jacint Verdaguer, Badalona; Jaume Pous, C.A. Jacint Verdaguer, Badalona; R. Fernández, C.E. Jacint Verdaguer, Badalona; "Àliga Blanca", C.A. Josep Moragues, Terrassa; Ramon Soler, 2 vots: agrupament Manresa, repres. Andreu, aj. C.S.; Miquel Arnau, 2 vots: C.A. Castell de Milany, repres. Clri. id (Rovira Tenas); Miquel Aguadé, 3 vots: C.A. Verge de Rocaprevera, repres. C.S. id. (Ramon Faja) i Clri. id (Rovira Tenas).

Els addictes a Boy Scouts de Catalunya eren Alexandre Pinyol, 2 vots: comissari nacional i repres. tresorer gral.; Lluís Bertran, Adj. Comissari Relacions; Ricard Güell, Secretari de Propaganda; Narcís Romaguera, 4 vots: Comissari Antics Escoltes, repres. Comissari V. Ba., repres. Comissari G.E., repres. Comissari E.M.; Rafel Vidal i Folch C.A. Roland Philipps; "Llop Solitari", C.C. Roland Philipps; Joan Domènech, C.S. Roland Philipps; E. Garcia "Garbí", C.S. Marins Roland Philipps; Agustí Rabascall, C.E. Roland Philipps, i potser Albert Agustí, C.S. Apel. les Mestres; Jordi Sunyer, 3 vots: C.A. C.E. C.C. Apel. les Mestres.

És just reconèixer que els candidats de Boy Scouts de Catalunya tingueren més vots que els provinents dels antics membres de la seva associació, ara agrupats en l'agrupament Roland Philipps. Això desautoritza la imatge d'una conxorxa de part dels membres i els agrupaments de la Germanor de Minyons de Muntanya

contra els Boy Scouts. En canvi sí que es dibuixa l'empenta ascendent dels agrupaments catòlics que trenca l'esquema de la Institució unificada, i que actuarà de falca entre les dues associacions històriques, separant-les d'una banda, i relegant-les a un segon pla d'actualitat.

Els càrrecs detentats per membres provinents de Boy Scouts, amb la nova organització del Consell, quedaren desmantelats. Els responsables de l'agrupament Roland Philipps, i amb ells Alexandre Pinyol Comissari nacional, hi veieren una maniobra feta pels antics Minyons de Muntanya per desfer-se dels Boy Scouts de Catalunya i enterrar d'aquesta manera la unificació que tant havia costat d'aconseguir. No es podia pas negar que amb aquesta reestructuració es quedaven sense cap càrrec en el Consell Delegat que era el que havia de fer la feina, importants membres dels Boy Scouts de Catalunya, pel simple fet d'ésser suprimit els càrrecs. Així passava amb Joan Peralta que feia de Comissari de relacions internacionals, Narcís Romaguera secretari d'Antics Escoltes, i Ricard Güell secretari de Propaganda.

Els nous membres que entren a formar part del Consell Delegat són Amadeu Serch, com a comissari nacional, Miquel Arnau, (7 clans li donen 6 vots), com a Comissari de Guies Escoltes, Antoni Nicolau, (6 estols li donen 4 vots), Comissari de Llobatons, Antoni Farré, Comissari vegueria Barcelona, i Josep Palou, Comissari vegueria Vic. D'entre aquests, només Nicolau és de Boy Scouts de Catalunya. A més, tres membres supervivents del Consell general resten actius, i en llocs clau, en el nou Consell: Raimon Galí (36 vots, contra 22 a Peralta i 1 a Beltran) passa de Comissari f. c. a Secretari general i d'Escoltisme, Antoni Serra (13 seccions li donen 10 vots) passa a ser Comissari de Minyons Escoltes, i l'eficient Jaume Font que ha reeixit davant de la Secció Sant Jordi esdevé Comissari vegueria Barcelona-ciutat, per 24 vots contra 5 donats a Abenza.

No cal ser cap linx, ni mal intencionat per constatar l'arraconament real dels Boy Scouts de Catalunya en el Consell, i fins i tot l'intent de part dels antics Minyons de Muntanya de fer-se amb les regnes de la Institució perquè no quedés desbordada ni pels Boys a l'esquerra, ni pels ascendents agrupaments confessionals per la dreta.

Els Boy Scouts, però, no se n'anaren pas de puntetes. L'enfrontament fou directe: Alexandre Pinyol, en un cop de caràcter, no esperà pas la designació de comissari que Batista i Roca havia de fer. El diumenge, dia 25 d'abril, en plena Diada de Sant Jordi, lliurà els poders de Comissari nacional a l'electe Amadeu Serch, i es refugià entre els seus de l'agrupament Roland Philipps. El nou Comissari de Guies Escoltes, Miquel Arnau, dimití al·legant problemes professionals, perquè havia estat elegit Serch sense ésser guia investit: el substituï Eladi Homs. Antoni Nicolau, nou comissari de Llobatons, i únic representant dels Boys dins del Consell, dimití i deixà pas lliure a Alfons González. Així, doncs, quedà constituït finalment el Consell Delegat de 1948:

Comissari nacional	Amadeu Serch i Gelambí
Clri. AA. catòlics	Antoni Batlle i Mestre
Comissari Ll.	Alfons González i Vizcaino
Comissari ME.	Antoni Serra i Garcia
Comissari GE.	Eladi Homs i Zimmer
Secretari general	Raimon Galí i Herrera
Comissari V. B.	Jaume Font

Comissari V. Ba.
Comissari V. Vic

Antoni Farré
Josep Palou

Molts anys després, Pinyol encara veu així aquells llunyans fets: **a partir de llavors, ens sentírem orfes d'amics, i molt incòmodes de conviure amb gent que no ens volia. Però per fidelitat a la unificació els Boy Scouts de Catalunya encaixàrem el cop, replegàrem rengles i esperàrem que poc a poc evolucionés l'escoltisme cap a una Federació, cosa que es veia venir perquè l'element confessional havia adquirit preponderància i desitjava organitzar-se en escoltisme catòlic.**⁷⁵

Avui hom ha de reconèixer que el Capítol de 1948 posà l'escoltisme català sobre un nou camí. Passant els poders efectius del Consell general al Consell delegat dotà la Institució d'un òrgan, reduït, però més eficaç, de decisió i de gestió. Nomenant Amadeu Serch com a Comissari nacional, donava una imatge nova de cara a la societat guanyant en credibilitat. Finalment també caldria reconèixer, que unes primeres, encara que tímides mesures acceptant la participació dels interessats en l'elecció, i no només en la proposició, dels qui els havien de comanar, feren que l'escoltisme català avancés per camins democratitzadors que entrenaran els joves a un exercici polític que llavors era negat al país.

GOVERNAR L'ESCOLTISME CATALÀ FORA DE LA LEGALITAT

Amb l'ocupació de Catalunya per les forces de Franco, l'escoltisme català quedava sense cobertura legal exterior, donat que l'Estatut de MdeM-Bsdec estava segellat per la Generalitat de Catalunya Seguretat Interior Associacions, amb data de 14 de febrer de 1937.

Efectivament, el decret de 5 d'abril de 1938, del Govern de Burgos, recordava que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya havia deixat de tenir validesa el dia 17 de juliol de 1936. Per tant, davant del nou règim, els actes de la Generalitat posteriors a aquesta data no eren vàlids.

Com tantes altres coses, la Institució Unificada d'Escoltisme Català deixava legalment d'existir.

El decret de 6 de desembre de 1940 instituïa el Frente de Juventudes **para la formación y encuadramiento de las fuerzas juveniles de España**, com a secció de Falange Española Tradicionalista y de las JONS, i la corresponent Sección Femenina, en mans de les quals queda plenament i exclusiva l'educació política, física, esportiva, premilitar, en el cas dels nois, i per a la llar en cas de les noies.

⁷⁵ Memòria d'Alexandre Pinyol, gravada, al qual ha tingut accés l'historiador, per gentileza del seu autor

Per la seva part, el Buró Internacional Scout de Londres, esquivant el problema, supedita el reconeixement de tota associació escolta nacional al **retorn de la normalitat pública al país i a què l'escoltisme pugui ésser fet a llum del dia i amb l'acquiescència de les autoritats.**

Dos obstacles, doncs, barraven el pas a l'escoltisme català amb la complicitat del mateix Moviment Escolta: que el règim franquista dimitís de la seva pretensió totalitària d'educació de la joventut, i que reconegués que Catalunya podia tenir la seva pròpia associació nacional escolta. **El Buró Internacional no reconeixerà cap organització estatal mentre persisteixi el règim actual i encara que aquest canviés. Han promès no solucionar el problema sense escoltar les minories... El reconeixement està supeditat a que retorni la normalitat política a casa nostra i l'Escoltisme pugui ésser fet a llum del dia i amb l'acquiescència de les autoritats.**⁷⁶

Actualment (1946) a Espanya no hi ha ningú reconegut oficialment, però si algú es presenta com a continuador de l'antiga representació ostentada per Exploradores l'hauran d'acollir amb drets adquirits preferentment.⁷⁷

Fins l'any 1945, que les forces aliades anorreamen el nazisme i el feixisme en el vell continent, el règim franquista tenia el vent a favor, i mantingué durament les seves lleis totalitàries, sense discussió. Els homes que a casa nostra gosaren reviuire la institució unificada d'escoltisme forçaren la legalitat, o la desafiaren, en l'esperança que aviat tornaria la normalitat al país. Cal reconèixer que no ho esperaren amb els braços creuats, sinó que s'exposaren, complint escrupolosament la legalitat interna de l'associació i completant la reglamentació prevista en l'estatut inicial i en les circulars de la Comissió unificadora, des que pogueren. Calia, per a la consolidació de l'obra d'unificació, continuar la tasca començada, i escapçada, de la Comissió unificadora i fer front a les tensions internes que periòdicament sorgirien degut a un procés d'unificació fet sota pressió, i desenvolupat després en circumstàncies radicalment oposades a aquelles que el veieren néixer.

Estructuració interna de l'Escoltisme Català

No cal dir que els Guies Escoltes eren especialment sensibles a la reglamentació de la Institució, i en especial la seva branca, puix que segons s'inclinés per un costat o un altre el reglament condicionava les estructures i més que res **l'espiritualitat de la ruta** tan estimada dels guies catòlics.

Els Boy Scouts de Catalunya, ara aplegats en l'agrupament Roland Philipps, erigits en guardians zelosos de la unificació, reclamaven un Reglament d'Organització que respectés escrupolosament els pactes de 1936. No és d'estranyar, doncs, que des del primer moment de la represa institucional es parlés, i s'intentés crear una **comissió de treball pels reglaments interns de la Institució.**⁷⁸

⁷⁶ Llettra al Fh. Alban Cheyne

⁷⁷ Informe de Peralta al Consell general, 10 de novembre de 1946

⁷⁸ Comissariat Escolta, de 2 de desembre de 1945

Aquesta comissió havia d'ésser composta pels Comissaris de cada branca i pel Secretari de l'Escoltisme, com a persones **informades i documentades**.⁷⁹ Però les coses no anaren massa lluny durant el comissariat d'Alexandre Pinyol, puix que a l'ordre del dia del Comissariat Escolta de 13 de desembre de 1946, un any després, es parla de la **creació de la Comissió de Reglaments**, acordada aquesta vegada pel Consell General de 2 de desembre del mateix any.

A l'inici del comissariat d'Amadeu Serch, es torna a insistir sobre la redacció dels reglaments: el 19 de maig de 1948, a la reunió del Consell delegat es diu que **cada conseller prepararà projecte Reglament**.

Paulatinament els Reglaments programats - I-Organització, II-Llobatons, III-Minyons Escoltes, IV-Guies Escoltes, V-Costums Escoltes, cants, crits i bans - havien de ser posats a punt, aprovats pel Consell General, i editats.

L'edició respongué a les més estrictes normes de la clandestinitat: cap peu d'impremta permet de demanar responsabilitat a qui sigui; cap data de publicació no hi consta: I, II i IV inclouen una capçalera que fa referència al Capítol del 4 d'abril (no diu que sigui de 1948) i a un anomenat Consell Delegat (que suposa prou conegut). El III, de Minyons Escoltes, publicat l'any 1950, permet de descobrir-ne un xic més els autors: hi ha una dedicatòria **A tu, minyó** signada per Falcó Certer (tòtem d'Amadeu Serch), i a la quasi darrera pàgina es parla dels agrupaments Ramon Llull, Narcís Munturiol, Mare de Déu de Montserrat i Mare de Déu del Roser, així com Joan Maragall (de Noies Guies). Els exemplars dels reglaments foren numerats, i la seva distribució fou personal, guardant-se a l'Arxiu de la Institució la llista dels sortosos destinataris de cada exemplar dels reglaments.⁸⁰

El primer reglament en ésser publicat fou el I-Organització, i com es pogué -enganxant una tira de paper al damunt-, s'hagué de subsanar que en la presentació gràfica no es complís a gust de tots el que havia estat practicat ja per la Comissió unificadora d'escriure **BOY SCOUTS DE CATALUNYA** amb lletres majúscules de la mateixa grandària que els caràcters inicials de Minyons de Muntanya.

També la sèrie dels reglaments publicats fan constar que es tracta del **núm. 1**, la qual cosa deixa entreveure la seva provisionalitat. En realitat del I-Organització, s'en féu una profunda revisió i en 1951 s'edità **I-Organització Reglament núm. 2**. No tots tingueren aquesta sort. El programat, i anunciat com a V no ha vist mai la llum. Un altre d'anunciat, VI-Religió, tampoc.

A les reunions del Consell Delegat del 7 d'octubre i 19 de novembre de 1950 es demana a Mossèn Batlle que faci la reglamentació religiosa. Davant d'aquestes insistències, el Mossèn a la reunió de 23 de març de 1951 promet de fer-la durant les vacances d'estiu; però no es feren mai.

Pel que fa al reglament de Llobatons, el 3 de juliol de 1948, Antoni Nicolau en presentar la seva dimissió com a Comissari Llobatons, per **haver-se de fer la feina**

⁷⁹ Id

⁸⁰ Jaume Font en lletra a Batista i Roca de 19 de setembre de 1950 adjunta exemplar del Reglament de Minyons Escoltes acabat de sortir

tot sol i no disposar de temps, diu que pel que respecta a la reglamentació la té ja feta en esborrany i sols li manca passar-la en net. Quan apareix, pot fer constar a la darrera pàgina que el fascicle I-Organització ja és publicat i que els altres reglaments programats no ho són pas.

El Reglament III-Minyons Escoltes fou el darrer reglament de branques a sortir. No estigué al carrer fins a la tardor de 1950. No cal dir que hi treballà activament Antoni Serra, comissari de la branca. Jordi Aguadé féu els precisos dibuixos dels badges.

Una altra, llarga i alligadora, és la història del Reglament dels Guies Escoltes. És partia de la pràctica dels Guies Excursionistes, mínimament escoltes, i dels Ròvers dels Boy Scouts de Catalunya, minyons grans. El sol text reglamentari del qual hom disposava era la Circular n. 4 de la Comissió unificadora pel que fa a l'uniforme i ensenyes, i la n 12 sobre estructura i organització dels clans que inclou una referència global a **Rovering to succes**, el manual de Baden Powell. Calia un camí fet junts, els Guies i els Ròvers, perquè la guerra i la dictadura no ho havien permès.

Els caps de clan dels agrupaments fan capítol el 26 de maig de 1946. Aquest capítol de caps de clan es convertirà en Clan de Preparació, també dit de Perfeccionament, en la pràctica comissariat constituent de la branca i serà ell qui redactarà el reglament dels Guies Escoltes: reglament i veritable manifest. Hi són des del primer moment: Joaquim Vidal, (per A.E. Josep de Margarit), Alfred Lledó (per A.E. Ramon Llull), Joan Ainaud (per A.E. Narcís Munturiol) Giner-Jaume Martorell (per A.E. Pau Claris), Pere Àngel (per A.E. Joan Fivaller), Alfons Gonzàlez (per A.E. Rafel Casanova) Quera (per A.E. Raimon de Penyafort), Pere Font (per A.E. Bac de Roda, de Badalona), Antoni Altet (per A.E. Roland Philipps), Antoni Farré, ajudant Vegueria branca GE, Jaume Font, com a comissari f.c., Aureli Martí, comissari GE, Antoni Serra, secretari d'Escoltisme. S'hi afegirà fins i tot després durant un temps Fuentes, dels Escoltes del Comissariat d'Esports.

És plantegen els problemes que mai no solucionarà la branca: roverisme per a ròvers, per a caps, o per a minyons que s'han fet grans. I s'esgrimeixen els diferents models, reflectits en la informació que cercaran els membres del nou **Clan de preparació** per a abans del mes d'octubre: Giner-Martorell exploren la via Guies Excursionistes; Joaquim Vidal aporta còpies dels capítols de **Rovering to succes** powellià; Antoni Altet duu el cerimonial dels Eclaireurs de France; Alfons Gonzàlez, normes de la Institució, i Scouts de France.⁸¹

Les tensions comencen quan antics guies escoltes, o ròvers, per no pertànyer ara a cap clan no són convocats, i es convoca en canvi qui no es pot dir que sigui, o hagi estat, guia escolta. Qui pot pertànyer al **clan model**?

Pinyol exigeix que la reglamentació sigui quant més pròxima a la internacional, millor, adduint que a Catalunya només hi ha d'haver la nostra institució.

Aquest fou l'esquema de treball acordat: 1. Etapes de la formació del Guia Escolta: Noviciat, aprenentatge, investiment, vida escolta. Perfeccionament,

⁸¹ Capítol Caps de Clan de 14 de juny de 1946

especialització. 2. Organització de les unitats. La Colla. El Clan. El Consell de Clan. 3. Els Caps. Reclutament. Formació. Perfeccionament. 4. Declaració de principis. 5. Cerimonial i equip.

I aquestes en foren les fonts, segons es comunica a Batista i Roca un any després, el 15 de maig de 1947: 1. Normes vigents dels MdeM-Bsdec. Normes vigents dels Scouts de France. 2. Cerimonial de l'Escoltisme Francès unificat 3. Capítol ròvers, del llibre de B.P. **Rovering to success**. 4. Reglament dels antics Ròvers de Catalunya. 5. Normes de la Germanor de Guies Excursionistes. 6. Estatuts de la Germanor de Guies Excursionistes. 7. Fascicle de propaganda dels Guies Excursionistes. 8. Últimes normes de la Germanor de Guies Excursionistes. 9. Missatge del 5 de desembre de 1938 del Cap Escolta dels Scouts de France. 10. Article de P. Jacques Sevin publicat el 1922. 11. Idea del nostre Cap Escolta Batista i Roca⁸² 12. Normes dels Routiers suïssos. 13. Estatuts dels Exploradores de España (Ròvers). 14. Discurs de M.P.B. Neville sobre els ròvers. 15. Reglament actual dels Ròvers anglesos. 16. Ampliació del reglament anglès.

Les reunions foren dues - maig i juny 1946: intent de creació del Clan model (de Perfeccionament) que pretendrà dir quin és el roverisme que Catalunya necessita. La manca d'entesa paralitza d'entrada el treball durant nou mesos. Hi hagué després set reunions en només cinc mesos - activitat màxima al juny - en 1947, es tornà a interrompre per malestar amb el Consell General durant 15 mesos, durant els quals hi ha relleu de Comissari Nacional i de Comissari General GE. A l'octubre de 1948 el Clan de Perfeccionament acorda reprendre el treball de dotar de reglament la branca, tot qüestionant el nomenament del nou comissari GE.

Onze mesos després, Eladi Homs, ajudant del comissari GE, accepta la feina feta, prometent d'editar-la, i dóna per finida l'experiència del Clan de Perfeccionament. Aquesta continuarà més tard en el Clan Ramon Muntaner, de formació de caps, dependent del Comissariat de la branca GE.

El 12 d'abril de 1952 entra en vigor el Reglament-2 d'Organització. Donant-hi ràpidament una ullada hom s'adona que a diferència del número u, expressament anul·lat per aquest nou reglament, queda afirmada explícitament l'autoritat i atribucions del Cap Escolta, puix mentre que el Reglament núm. 1 es limitava a deixar constància que **no es troba entre nosaltres**, en el nou reglament el Cap Escolta dirigeix la Institució i exerceix personalment els funcions de representació i relacions exteriors, sanciona els acords del Consell sobre assumptes no previstos en els reglaments, i nomena els Comissaris i Caps.⁸³

En canvi, el nou reglament abandona el llenguatge **nacionalista** que havia estat el normal en la Germanor de Minyons de Muntanya, i de la Comissió unificadora: la Institució no tindrà més ni Conselleria Nacional, ni Comissari Nacional, ni

⁸² En realitat, és el missatge de Batista i Roca als escoltes de Catalunya l'exili, de l'any 1940

⁸³ Es tenia per imminent la normalització democràtica del país, i, doncs, el retorn de Batista i Roca? O bé es pensava en un nou Cap escolta, per a un llarg temps de resistència?

Comissariat Escolta Nacional, sinó simplement Consell i Comissari General.⁸⁴

Una altra impressió que hom treu de la lectura comparada dels dos reglaments és el fet que mentre en el n.1 hom parla de l'agrupament escolta com a **unitat en l'organització... i cal posar tot l'interès a fer que l'agrupament sigui complet a base de reunir les tres branques** (p. 14), en el n. 2 es dóna tota la importància a les Unitats - hi tenen apartat propi, per davant dels agrupaments, es suprimeix l'afirmació citada del n. 1; i s'obre l'apartat final dels agrupaments dient: **Quan en una mateixa Entitat hi hagi reconegudes dues Unitats, com a mínim, es constituirà amb autorització del Consell un Agrupament Escolta**. És només una nova visió realista de les possibilitats de reclutament? És torna a una visió d'escoltisme per a nois, de 12-17 anys, sobretot? És reconeix la dificultat, o impossibilitat, de fer un mateix escoltisme coordinat o progressiu per a tres edats diferents?

Els reglaments no foren suficients per resoldre les tensions entre concepcions diferents del que era o havia d'ésser l'escoltisme a Catalunya.

Encara no feia un any que havia entrat en vigor el nou reglament d'Organització, que l'agrupament Roland Philipps, que jugava a l'"enfant terrible" i actuava en minoria dins del Consell, en el qual s'hi trobava incòmode, demanava que es creés una comissió de revisió dels reglaments: era el mes de març de 1953.

El 9 de maig de 1953, el comissari adjunt de Guies Escoltes, Salvador Soler, invita totes les unitats a fer modificacions als articles del reglament de branca que hagin quedat desfasats. No es rep cap resposta a la crida, i el comissariat emprèn la redacció d'una segona edició del reglament. Però, som en un tombant de la història de l'escoltisme català, i les previsions serviran per a ben poc... Al juliol s'havia acabat el termini fixat per presentar esmenes. En l'informe sobre activitats tramès al Cap Escolta, de data 6 de juliol, es pot llegir: (Els del Roland Philipps) **han deixat passar el plaç fixat per presentar esmenes al reglament de Guies, sense dir res, i després es queixaran que el Reglament n. 2 no estigui d'acord amb els seus punts de vista**.

Enmig d'una profunda crisi institucional, el 16 d'octubre de 1958, encara s'acorda activar la modificació del reglament d'organització, que hauria portat el número 3. Però era massa tard.

Les tensions internes a la Institució

Internament la Institució Catalana d'Escoltisme, en el seu període de 1945 al 1959, estava minada en profunditat, i condemnada a no reeixir.

⁸⁴ La Germanor de Noies Guies que segueix de prop i sense trasbalsos els passos fets per la Institució pel que fa a dotar-se de reglaments i d'un lèxic institucional, en la reunió del Consell de 13 de gener de 1952, s'assabenta del canvi de nom de Comissari Nacional pel de Comissari General fet per la Institució, i aprova de tenir-ho present en confeccionar el seu Reglament d'organització. "Com sigui que ens hem basat en el Reglament dels Minyons per tal de confeccionar el nostre i n'hem copiat íntegrament alguns paràgrafs", reconeixen elles mateixes en el Consell del 4 de febrer de 1952. Pocs dies després suspensen la feina de confeccionar el seu reglament d'organització davant la imminent aparició del nou reglament de Minyons "tota vegada que ells estaran alligats per l'experiència i la pràctica del primer reglament". (Consell GNC, 18 de febrer de 1952)

Hi contribuïa en primer lloc, l'absència forçada del Cap Escolta Nacional, i amb ell de poder mediador a punt per actuar. L'autoritat comissarial només podia ésser fluïxa, i el comissari havia d'anar sempre amb peus de plom per no ferir, o afavorir, aquest o aquell bàndol.

Agreujava la sensació de conflicte permanent, la impossible paritat de representació de les institucions unificades, amb la contradicció flagrant que podia representar el mateix fet d'estar reclamant continuament aquesta paritat, i jugant al victimisme: quedava palès d'aquesta manera que hom era molt lluny d'una unificació. Per fer servir un símil escolta: com a màxim eren dos sota la mateixa tenda, condemnats a no sortir-ne perquè a fora anaven a maldades.

Contribuí també a la crisi que esclatarà a plena llum el 1958 l'expansió i generalització de l'escoltisme confessional, en principi aliè a la baralla, però portador de nous motius de discòrdia perquè jugava amb avantatge, acabava de crispar els ànims i exagerar els problemes. La institució no acabà mai d'integrar l'empresa que Mossèn Batlle, el qual se serví de l'escoltisme, sense fer trampes, com un mitjà educatiu i pastoral al servei d'un projecte d'home, de ciutadà i de cristià, que sense l'escoltisme no hauria estat viable ni possible.

Els joves capellans dels anys 50, sortits sobretot del Seminari de Barcelona⁸⁵, i també del de Vic i Girona, que popularitzaren l'escoltisme a les parròquies a què foren destinats, portats d'un nou zel anaven a la seva, feien un molt bon escoltisme, sense preocupar-se massa que existís una Institució catalana sense la qual l'escoltisme no hauria existit, ni uns reglaments.⁸⁶

Els tensions de Boy Scouts de Catalunya i la Institució

Mereix atenció especial l'evolució dels malentesos i tensions creades al si de la Institució per Boy Scouts de Catalunya, sotmesos a una forta prova i situats en posició gens envejable d'inferioritat, sobretot del Capítol de 1948, que comportà el traspàs de poders comissarials a Amadeu Serch i la gent de Minyons de Muntanya. Malauradament, ressentit l'antic comissari serví de bandera reivindicativa al clan d'antics Guies Investits i ajudà a crear tibantors insuportables per a la Institució prou afeblida.

Els Boy Scouts, de l'antic agrupament de Barcelona, aplegats ara en agrupament Roland Pilipps, havien de fer front a un suplement de dificultats, entre les quals

⁸⁵ Ricard Pedrals, Joan E. Jarque i Francesc Malgosa ferer, solemnement la seva promesa escolta a Sant Pere de Clarà, santuari de la minyonia de Mossèn Batlle, el dia de Sant Pere, 29 de juny, de 1950. Escrit pel Dr. Lluís Carreras i signat pels citats i Mossèn Batlle així quedava consignat en el llibre de la família Figueras: "Els minyons començaren la festa llur amb la Promesa de nous Minyons. Fou la més impressionant de les Promeses que s'han fet, totes elles emocionants sempre, perquè en aquest dia i a Clarà es celebrà la primera Promesa de Seminaristes, ja honorats amb els Ordes Sagrats. A tot arreu del món, seguint el voler de Roma, l'educació del jovent és principalment educació escolta, i sota la protecció i la presència de les més altres jerarquies, es dóna valor excepcional a la incorporació dels seminaristes i sacerdots en els Scouts catòlics. Fins ara aquest fet no s'era realitzat en la nostra terra. A Clarà, en mig la llum daurada d'aquesta vall dolça, sota l'esguard de Sant Pere, Cap de la dinastia pontifical, s'ha acomplert per primera vegada la Promesa dels nostres primers seminaristes, tornats models de scouts i elegits per a ésser ben aviat dirigents d'aquesta gran obra volguda pel Papa".

⁸⁶ Veure el capítol L'escoltisme confessional a la Institució Catalana d'Escoltisme

no eren les més petites: figuraven com a més perdedors que els seus germans de Minyons de Muntanya com a més escarrans i separatistes; estrenaven estructura d'agrupament no local; la seva gent era de més en més gran,⁸⁷ amb menys audiència entre la minyonia, i pràcticament a la intempèrie institucional.

No és estrany, doncs, que ja en el comissariat Pinyol, no puguin complir la paraula de participació en la Secció Sant Jordi,⁸⁸ i que mirin amb lupa la lletra dels nous reglaments per descobrir-hi la mala voluntat de part dels altres i poc respecte a l'esperit de la Unificació.

Els problemes creats pel Clan B-7, amb Pinyol i Peralta al davant, produïren una situació més i més tibant quan Raimon Galí exercí de Comissari de Guies Escoltes, i el Consell arribà a amenaçar de donar-lo de baixa, i fins de demanar a Batista i Roca la destitució de Pinyol.⁸⁹ Era en defensa, i recerca d'un arbitratge favorable i més poder, després que el 1951 s'hagués donat per mort (jurídicament) el Consell General⁹⁰, Roland Philipps reclamava la constitució d'un Consell Consultiu, veritable senat d'antics escoltes, on podrien tenir més nombre de veus.

A partir de l'acta de la reunió del Consell, de 25 d'octubre de 1953, i amb paraules del Comissari General, els Bsdec no volen **continuar dins de la Institució i formar-**

⁸⁷ No era alié a això el fet de provenir històricament d'una associació més antiga

⁸⁸ Demanen dos llocs a la Secció Sant Jordi, i no hi envien ningú

⁸⁹ A les actes de les reunions del Consell, entre els anys 1950 i 1953 són continuades les referències a aquest estat de conflicte. Com a mostra i confirmació:

23 de desembre de 1950. Greu problema actitud presa pels dirigents de B-7 no conformes amb els reglaments publicats, sobretot amb el de Minyons Escoltes, que veuen contrari a l'esperit de la Unificació. Solució: Es parlarà amb els Guies investits de B-7.

14 de maig de 1951. Carta de Raimon Galí a Pinyol. Com que el Clan B-7 no ha respost, s'el dóna de baixa. Es parla del cas Pinyol, i s'acorda demanar la seva destitució al Cap Escolta.

12 de novembre de 1951. Eladi Homs explica les seves converses amb el Clan B-7 que encara no ha regularitzat la situació d'aquesta unitat i que segueixen creant problemes.

17 de març de 1952. B-7 molestos perquè se'ls exigeix tenir entitat aïllada.

26 d'octubre de 1952. Raimon Galí, Cri. GE informa Consell que clan B-7 no s'ha integrat a la feina del curs, esperant ordres dels seus caps (Peralta).

23 de novembre de 1952. Canvi d'impressions sobre l'escrit del B-7. Que s'en faci informe al Cap Escolta, i s'activi la constitució del Consell Consultiu. Que Serch parli amb Pinyol.

12 de gener de 1953. Serch ha tingut una segona entrevista amb Pinyol.

22 de febrer de 1953. Serch dóna compte de les gestions fetes amb Pinyol, i diu que B-7 ha entrat en bon camí.

23 de març de 1953. Serch s'ha reunit amb Alexandre Pinyol, Rafel Vidal, Antoni Altet i Ricard Andreu, del B-7: disposats a crear un clima de col.laboració, i que Serch i Pinyol signin un document recomanant l'adopció de certs punts. Donaran només els noms dels caps, no els dels nois. Dos elements a càrrecs directius. Comissió de revisió de Reglaments.

26 d'abril de 1953. Serch informa que ha rebut lletra de Pinyol, demanant entrevista dels caps de l'agrupament amb el Consell per precisar significat exacte de la comunicació enviada. El Consell creu que la comunicació donava resposta a les qüestions plantejades, i no creu convenient cap reunió conjunta.

10 d'octubre de 1953. Es tracta de les peticions que té presentades B-7. S'acorda mantenir la nostra posició inicial i posar en pràctica l'enquadrament dels elements que proposen d'acord amb la seva situació tècnica.

25 d'octubre de 1953. Serch dóna compte de l'entrevista tinguda amb elements del Clan B-7 i els demanà que preparassin un document explicant clarament els motius que els priven de continuar dins la Institució i formar-ne una altra, amb l'esperança d'establir una federació, a elevar al Cap Escolta

⁹⁰ El Consell General es queixava que el Consell Delegat no el tingués en compte, ni l'informés. Solució: donar per mort el Consell general constituït el 1937, (de 18 membres, només 6 hi són presents)

ne una altra, amb l'esperança d'establir una federació. Si aquesta afirmació és certa, la solució que es prendrà en 1959 no hauria estat imposada pel fet de l'aparició de les DDE confessionals, sinó pels BSdeC desitjosos de recobrar l'autonomia perduda amb la Unificació.

Quan a finals de 1953, les pressions exteriors del règim i les interiors, desmoralitzaren el Consell i aconsellaren suspendre les activitats generals i el funcionament del mateix Consell, foren antics membres de BSdeC els qui amb més força exigiren el seu funcionament, i es negaren a signar el document d'autosuspensió.⁹¹

L'autosuspensió d'activitats del Consell

El 1953 fou un any ple d'ensurts i crescudes dificultats per a l'Escoltisme Català. Internament es veia desbordat per la crisi arrossegada de fusió entre les antigues associacions ara unificades, i la puja de l'escoltisme confessional. A nivell polític general, el règim franquista es **legalitzava** davant el món i rebia el suport de la Santa Seu i dels Estats Units.

Pels carrers i les muntanyes de Catalunya els escoltes desafiaven la legalitat amb els seus uniformes i ensenyes: l'escoltisme era descaradament visible, malgrat totes les mesures de prudència i les prohibicions d'anar d'uniforme pel carrer. Els fets de Torreblanca, el 1952, i després, i sobretot, el ressò dels fets del Montnegre, i les denúncies i amenaces contra els responsables, aconsellaren de desar-ho tot i donar l'ordre als agrupaments d'entrar als pocs refugis legals (centres excursionistes, col.legis, parròquies, ...).

La institució entrà immersa en les conseqüències d'una sèrie de decisions que sobre la marxa hagué d'anar prenent, i que inevitablement havien de desembocar en un afebliment de l'autoritat, i es vulgui o no, en una mena d'autodestrucció institucional, que s'agreuja amb la desaparició de Mossèn Batlle i la creació de les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme que la feien innecessària.

La primera reacció del Consell, reunit de forma extraordinària el 31 de maig per estudiar la situació creada **per l'incident ocorregut en el Campament General de la Branca Minyons Escoltes** fou que prosseguissin les activitats, evitant només els Campaments Generals. El parer, acceptat, de Mossèn Batlle fou **fer el contrari podria fer suposar que tenim el convenciment que delinquim, cosa que no és certa**. Com a mesura de precaució, el Consell acorda autoritzar només campaments d'Unitats soles, i recordar el compliment de les normes vigents sobre ús d'uniformes. A nivell de Consell, ja no es parla en cap més reunió dels fets del Montnegre, ni de més conseqüències.

No sembla que formés part d'una estratègia prefixada, el fet de silenciar a partir

⁹¹ El missatge dels BSdeC al Consell (1958) recorda que "els consellers dels antics BSdeC ja feren palesa la seva disconformitat quan es negaren a signar el document de suspensió d'activitats del Consell Delegat". Els consellers que no volgueren signar el document de suspensió d'activitats foren: Pinyol, Vidal Folch, Nicolau, J. Simó i Capella, segons consta en l'acta de la reunió del Consell Consultiu, de 3 de gener de 1954. El mateix Pinyol fa notar que "el fet de no signar el document no s'havia d'interpretar com a desig d'anar pel seu compte a organitzar una nova Institució, sinó, al contrari, ja que ell creu fermament que tot el que es faci en el futur ha de ser continuació de la Institució actual". (Nota adjunta a l'acta)

d'aquest moment el fet de l'existència del càrrec de Cap Escolta Nacional. Però el fet que l'acord es prengué en aquesta tardor, ajudaria a accelerar el procés, començat per silenciar l'existència d'un últim responsable nacional a l'exili, donada la seva absència prolongada, es diu en l'acord, però en el fons a fi de no poder ésser titllats de fer part de l'etern complot internacional que atemptava contra la pàtria.⁹² Així es creia, potser, eliminar un obstacle, o llast. Però, si la causa era la seva absència prolongada, per què no suggerir-li un relleu? I per què es pren unilateralment l'acord de silenciar el lligam, sense consulta prèvia i tot just després d'una etapa de relativa activitat, a través dels missatges del jubileu?

No s'ha d'oblidar que al mes d'agost s'havia signat el Concordat entre Espanya i la Santa Seu, a resultes del qual els agrupaments catòlics, en plena expansió, trobarien fàcilment una aparent legalitat. Era ara el moment d'**estudiar la situació actual del moviment escolta i l'organització que requereix d'acord amb les circumstàncies**. Serà possible fer-se amb una organització legalitzable? Sense cap dubte que en aquells moments, aquesta no era el Consell de la Institució? Calia que els components del Consell ho estudiessin. Això és l'acordat en la reunió de 2 de novembre. S'obre pas en el cansament una actitud més conciliadora, feta palesa a l'hora d'acordar la publicació del calendari de 1954: **Si no pot sortir legalment, que no es publiqui**. És el final de la resistència.

A la reunió del 22 de novembre, davant la complexitat de la qüestió, s'acorda només de suprimir immediatament l'ús del nom (de la Institució) i de les targes d'identitat, així com dels nomenaments. En la reunió del 7 de desembre es dona un pas més en desmantellament de la Institució: traspasar els serveis d'intendència a Llibreria Quera i Esport KIM, i encarregar a OAR la distribució del calendari 1954; la Institució no cobrarà més quotes. Queden plantejats els possibles camins finals: la dissolució, o la suspensió d'activitats, real o figurada; tot d'acord amb un document acuradament aprovat pel Consell.

El 22 de desembre de 1953 es pren l'acord d'autosuspensió d'activitats de conjunt i pràcticament del mateix Consell, el qual en endavant només es reuniria un cop a l'any per comprovar si seguia sent impossible o no el seu funcionament: així fou fins al seu esclat definitiu en 1959, contra els acords mateixos d'autosuspensió de 1953.

Val la pena transcriure el document, del qual a l'Arxiu se'n guarda text manuscrit, suposadament sencer:

Acords de suspensió d'activitats:

El Consell ha resolt, per unanimitat, de suspendre la seva actuació interior fins i tant que una Llei d'Associacions, o d'altres garanties legals, no assegurin o permetin el normal funcionament o l'existència d'un a Associació Escolta com arreu del món civilitzat.

No obstant, quan tres o més membres en actiu del Consell ho sol·licitin, aquest es reunirà de nou per a examinar la situació. De totes maneres els integrants del Consell es reuniran dins el mes de juny de 1954, i els dels anys successius, si

⁹² Acord del Consell en la reunió del 22 de setembre de 1953

s'escau, per veure de prendre, tan aviat com sigui possible, els acords pertinents per a normalitzar la seva vida (si les circumstàncies no haguessin permès de fer-ho abans). En tal cas informarien degudament i immediata tots els sota-signants.

El fet que el Consell de la Institució hagi decidit de suspendre temporalment la seva actuació com a tal, és precisament per permetre una major garantia en l'actuació pròpia de les diferents Unitats i Agrupaments, els caps de les quals hauran d'esforçar-se majorment en que la vida de la seva Unitat o Agrupament sigui tot el robusta i plena que pugui ser suplint així en el possible, la tutela i el mestratge del Consell, i alhora hauran de vetllar perquè la seva actuació sigui en tot moment adequada i responsable.

També convé fer constar, perquè no hi hagi cap malentès, que no sofriran merma, ans bé seran sempre conservades i reconegudes les categories i dignitats escoltes de tots aquells que les tinguin o les ostentin actualment.

Compromís. Tots els qui sota-signen, integrants del Consell de la Institució, del seu Consell Consultiu i els Caps d'Unitats i d'Agrupaments Escoltes, els quals constitueixen tots els elements d'autoritat i jerarquia de la nostra Institució, conscients de la importància i la gravetat de les circumstàncies actuals, tal com ja es deixa consignat, aproven la dita resolució com necessària i es comprometen formalment, sota Promesa Escolta, a complir i fer complir les següents decisions:

a) a no agrupar-se ni crear cap organisme, junta, comitè, consell, etc.,... per a dirigir, orientar o controlar les activitats escoltes de les diferents Unitats o Agrupaments, ni a adherir-se ni sotmetre's a cap altre que volgués o pretengués sol·licitar o exigir la seva adhesió, obediència, etc, fins a tant que el Consell com s'ha dit, pugui funcionar amb la normalitat necessària.

b) a actuar en tot moment procurant no sortir-se de la legalitat tant en el referent a tenir les Unitats o Agrupaments dins una entitat o organisme legalment constituït, com a no usar públicament (o fora dels actes més íntims de les dites Unitats) ni les insígnies ni l'uniforme escolta.

c) a conservar-se íntegrament dins la pura ortodòxia escolta d'acord amb l'esperit i els mètodes de l'Escoltisme arreu del món... en els Reglaments i els manuals oficials de B.P."

Es redacten dos documents oficials, un destinats als membres del Consell, un altre a circular entre els rengles. DEC Document Escolta Consell: Cap membre del Consell prendrà iniciatives pel seu costat; el Consell no actuarà fins que legalment ho pugui fer, quan una llei d'associacions permeti la seva existència legal. DEU Document Escolta Unitats: Els caps d'unitat es comprometen a refugiar-se en la legalitat d'entitats parroquials, excursionistes,..reconegudes, i a no reagrupar-se de manera que afecti la Unificació. És recorda que la Institució unificada existirà mentre una unitat ho vulgui així.⁹³

Les còpies úniques d'aquests dos documents foren lliurades a l'arquitecte Oriol

⁹³ "Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA subsistirán mentre una Unitat vulgui continuar-los". Art. 19 de l'Estatut d'Unificació

Folch i dipositats a una caixa forta a Suïssa.⁹⁴

La unanimitat invocada en el document no fou fàcil d'aconseguir, si és que en realitat fou tal. A la reunió del Consell Consultiu que seguí a la presa d'aquesta decisió, Pinyol no acceptà l'acord, ... criticà la gestió del Consell durant els darrers temps i advocà per una reforma del mateix i també per establir una federació en lloc de la Institució única.

Deu ésser difícil esbrinar las darreres i veritables raons per a una decisió de tanta transcendència, i no necessàriament serien les que avui, amb tants anys entremig, al·legarien els supervivents del Consell. Deixant clar que hom no discuteix ni la legitimitat ni l'oportunitat de la mesura presa tan important, en informes i per explicacions donades sobre aquest fet, podem enfocar millor el nus de la qüestió. Així és millor acudir en aquest cas a aquesta mena de documents.

Hem trobat dues referències al fet de l'autosuspensió, datats el 1955, i coincidents en la justificació que en fan:

La impossibilitat continuada de poder registrar oficialment una associació ens va aconsellar a suspendre tota activitat de conjunt; els uniformes continuaven prohibits, i els permisos d'acampar costen d'obtenir...⁹⁵

La inutilidad de los esfuerzos para obtener un reconocimiento civil, dificultad que se iba agravando al compás del rápido crecimiento del escultismo en torno a parroquias y entidades religiosas, principalmente, aconsejó la suspensión de dicho Consejo. Con ello, al desaparecer la figura de Asociación, no se perturbaba la situación legal de los diversos grupos en el seno de entidades legalmente constituidas.⁹⁶

De cara al gran públic, Mossèn Batlle fou l'encarregat d'explicar l'actitud del Consell en una lletra a totes les Unitats o Agrupaments Escoltes. datada el 3 de gener de 1954.⁹⁷

En aquesta lletra, el Mossèn escriu de manera que no quedés ningú compromès una innocent història de l'Escoltisme i la Institució, nascuda del fet de trobar-se en el camp els diferents grups de joves aficionats a les pràctiques esportives i de vida a l'aire lliure... i els companys que coordinaven activitats i jocs s'han vist

⁹⁴ Aquesta dada ha estat facilitada per Jaume Font. Traspasat Oriol Folch, resten introbables la clau, i els documents. Casualment, constato que en Raimon Galí, Recalada, p. 16 es fa també referència a una caixa forta de Suïssa, on s'anaven dipositant les carpetes amb la redacció de l'obra magna d'Alexandre Galí sobre Història de les Institucions i moviment cultural a Catalunya 1900-1936

⁹⁵ Lletra de Jaume Font a Lluís Bertran, 7 de juny de 1955. En canvi, en informe escrit el 1982, i presentat per Amadeu Serch i Joan Munné al P. Abat de Montserrat, es diu: "El creixement constant de l'escoltisme (eren ja 2.000); els incidents relatats (Montnegre) i possiblement discrepàncies internes entre les diverses maneres d'entendre el mètode escolta, aconsellaren la suspensió d'activitats del Consell, el qual acordà que els agrupaments seguissin les seves activitats amb la protecció de l'entitat que els acollia. Es va acordar també que només hi hauria reunió anual del Consell per a comprovar si seguia sent impossible o no el funcionament d'una institució coordinada"

⁹⁶ Informe d'un grup d'escoltes al Nunci Hildebrando Antoniuti, 22 de març de 1955

⁹⁷ Noti's que és precisament des de gener de 1954 que s'inicia la devallada en la salut de Mn. Batlle: perd la parla i ha de deixar de fer classe.

obeïts per centenars de nois i joves, cridats a arbitrar per la seva experiència en aquests jocs de camp i de muntanya, i han hagut de donar-los conferències, han hagut de contestar moltes cartes, i s'han vist a causa d'això distingits amb apel·latius, que no per expeditius i molt falaguers, deixaven de significar alguna mena d'autoritat o jerarquia... que no deixa de cridar l'atenció per la seva similitud gràfica amb les jerarquies establertes de caràcter polític o social, ... coincidència que arriba a produir un cert confusionisme i que en determinades esferes s'arriba a creure que en el fons d'aquesta nomenclatura hi ha una veritable jerarquia i organització clandestina de càrrecs i societats. Si aquest fos el cas, doncs, demanen aquests als seus amics que els han distingit amb tan immerescut prestigi, que procurin en endavant abstenir-se d'atribuir-los apel·latius que puguin significar càrrec, autoritat o superioritat de qualsevol mena... vistes les sospites que tals atribucions poden engendrar. Pel seu bé, doncs, el Mossèn demana que no els escriguin més i no els cridin perquè no volen incórrer en la responsabilitat de semblar dirigents de cap organització... que no sigui inclosa entre les permeses per les lleis vigents d'Espanya.

Enginyosa manera de salvar l'honor i d'anunciar que el Consell no podia seguir com a tal en la noves circumstàncies: calia intentar una nova legalitat.

Mentrestant es crea una situació nova fluctuant, perillosa en un altre sentit. Dóna la impressió d'una dimissió de responsabilitats de part dels membres del Consell (els ho retreuen en el missatge al Consell delegat de gener de 1958, els antics BSdeC), tothom campa com pot (no cal dir que els més forts en surten guanyant: com a reagrupament d'agrupaments DDE tindrà un reconeixement a partir del Concordat des de 1956).

Evidentment que eren injustos els BSdeC en afirmar de manera simplista que el Consell abandonava a les unitats la responsabilitat del Moviment i que tornaria a prendre les regnes quan ho considerés oportú. Era dur desafiar per més temps la legalitat del règim, reconegut plenament a partir de 1953 per la Santa Seu que en 27 d'agost signava un concordat amb Espanya de Franco, i pels Estats Units que en 26 de setembre hi establien un acord d'ajuda militar i econòmica. El futur de l'escoltisme passava ara només pel reconeixement jurídic, de prima legalitat, donat a unitats i agrupaments per entitats legals acollidores: parròquies, centres excursionistes, esportius, i altres associacions culturals.

Però cap legalitat era possible per al Consell ni altre òrgan rector de la Institució. El Consell creia que d'aquesta manera salvaguardava la continuïtat i la unitat de l'acció escolta, responent a la exigència i a les dificultats del moment.

Ho diu explícitament en la resposta donada al Missatge dels Bsdec en març de 1958, quan esclata la crisi de l'escoltisme català unificat: **Aquesta és la manera com creiem servir millor els alts interessos del nostre poble i els de la seva joventut, això quietament i tenaçment, però sense impaciències i sense paraulades.**

El preu per a la Institució era elevat, puix que quedava a la mercè d'una força centrífuga, i com a tal afeblidora de l'autoritat, i font de malentesos. És en aquest

cultiu que equips d'elit, com el Clan Màrius Torres, o el Clan Sant Francesc⁹⁸ poden exercir la seva influència, per exemple en la formació dels nous caps, en substitució de les instàncies controlades pel Capítol. O que els confessionals fan una sortida en avant fins a constituir-se finalment en associació plena dins de l'Escoltisme Català.

A partir de 1954, s'obre un temps nou per a la vida de la Institució, i també per a la tasca que els escoltes han de portar a terme en el seu objectiu inicial d'enfortir el caràcter dels catalans. Potser ara, com se'ls demana en l'investiment guia, a partir de la presa de responsabilitats en la societat, sabent-se espavilar sol, lluny de l'empara i la parafernàlia del joc escolta. En aquest sentit seria interessar d'investigar quin sentit tenia el programa d'acció de l'escoltisme en les escoles, que podem datar de 1956, i que havia de portar a la creació d'una xarxa d'escoles catalanes, actives i personalitzants, i també a la integració de gent escolta, i guia, en el complex món escolar.⁹⁹

El 1956, un cop aprovada la DDE de Barcelona, el Consell estudia si es donen les condicions necessàries per restablir almenys les vegueries, com a òrgan de coordinació de les unitats i agrupaments, i després d'escoltar el Consell Consultiu, executa l'acord pres pel Consell a la reunió de 4 i 6 de novembre: Jordi Bonet esdevé veguer de Barcelona, i Raimon Galí, de Vic.

La continuació, i supervivència de l'Escoltisme Català està ara en mans dels confessionals per una banda, i de la superació pactada dels malentesos entre les associacions històriques mal soldades, o unificades. Les tensions arribaran al seu punt més alt l'any 1958, fins a posar en perill el projecte nacional del qual eren dipositàries. La manera de fer de la DDE de Barcelona potser en serà el detonador, però el problema de fons seguia essent la incomoditat que Boy Scouts de Catalunya, amb raó o sense, sentien dins d'una organització que no donava satisfacció a les seves aspiracions, i que periòdiques s'expressava per una crisi institucional que desembocava en enfrontaments necessàriament personals o personalitzats.

BATISTA I ROCA, CAP ESCOLTA NACIONAL

1937

Des de l'assemblea constituent de 14 de febrer de 1937 Josep M. Batista i Roca era

⁹⁸ Inicialment la formació de caps havia estat confiada a una unitat per branca, i aquestes eren: Estol MdeD de Montserrat, per a Llobatons; Secció Ramon Llull, per a Minyons Escoltes; Clan Màrius Torres, del Dr. Robert, per a Guies Escoltes. Al cap d'un any és la Secció B del M.D. de Montserrat que s'encarrega de branca Minyons Escoltes

⁹⁹ Veure en aquest sentit l'article testimonial de Marta Mata Els escoltes per una escola diferent, especialment redactat per a la Miscel·lània Mossèn Batlle

Cap Escolta Nacional, d'acord amb el art. 6 de l'Estatut de Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA, el Cap Escolta és el Cap de la Institució, President del Consell General.

1938

Pel març de 1938, Josep M. Batista i Roca surt de Catalunya vers la Gran Bretanya, on porta a terme una missió semblant a la frustrada de Manuel Carrasco i Formiguera a Euskadi un any abans.¹⁰⁰

El 23 de juny de 1938 bascos i catalans presentaren als governs anglès i francès un memoràndum, o pla de pau, que incloïa: armistici, llibertat dels presos, suspensió de les campanyes d'odi i ideologia, comissió internacional supervisora, plebiscit **República o Franco**, respecte a les autonomies de Catalunya i Euskadi, desmilitarització de les Illes i de la costa catalana.

Mussolini, però en aquells moments, s'oposa a Chamberlain, i exigia la victòria completa de Franco.¹⁰¹

1940

Per la Diada de Sant Jordi, des d'Anglaterra, Batista i Roca fa arribar un missatge a tots els escoltes catalans residents a l'estranger. Aquest missatge és llegit per Antoni Serra a la primera reunió del Comissariat escolta del 30 d'abril de 1945. (És el mateix dia que cau Berlin!) Cal recordar que el 1940 Antoni Serra era un d'aquests escoltes **residents a l'estranger**, és a dir exiliat, i com a tal destinatari agraït del mateix.

1945

La primera reunió del Consell General, del 29 d'abril, pren l'acord de posar-se en comunicació amb Batista i Roca¹⁰², i al dia següent el Comissariat Escolta aprova

¹⁰⁰ Hilari Ragner, Divendres de Passió, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1984

¹⁰¹ Veure notícia sobre aquesta gestió a: Josep Manyé. Batista i Roca, ambaixador extraordinari. Crònica de Londres. AVUI, 2 de setembre de 1978

¹⁰² L'historiador agraeix a Jaume Font la còpia de la lletra d'adhesió al Cap Nacional signada pels membres del Consell general, i tot lamentant que l'històric document sigui incomplet es complau en transcriure'l en la part existent (hi manca menys d'una pàgina de text, aproximadament de la mateixa llargada que la que ha estat recuperada): "Animat pel millor esperit escolta, el Consell General que a través de les vicissituds d'aquests darrers anys ha mantingut íntegres els principis que simbolitza la Institució i es veu encoratjat pels rengles que amb l'exemple de la seva conducta han fet honor a la Llei i Prometença Escolta, ha reprès les seves activitats en aquests moments plens encara d'incertituds i fa arribar al Cap Nacional Escolta el testimoni de la seva adhesió incondicional i el desig ferm de continuar units i treballar sota l'ombra de la Senyera de Sant Jordi. === I fent honor a la memòria dels germans escoltes que no veurem mai més; als sentiments dels que sofriren i sofreixen indegudament l'exili; als que han resistit dignament la prova del captiveri i els que han practicat i conserven viva la flama de l'ideal escoltista, voldríem que el Cap Nacional Escolta, com a exponent de la nostra Institució, fes arribar al Buró Internacional de l'Associació de Boy-Scouts l'expressió del nostre condol per la mort del Cap Mundial, Lord Robert Baden Powell, i a les associacions germanes dels altres països fes arribar el nostre homenatge als escoltes que, a semblança de nosaltres, han practicat l'ajut i la germanor per damunt de les diferències de religió, raça i de llengua. === El Comissariat Nacional Escolta que recull i aglutina les inquietuds i l'entusiasme dels rengles es preocupa de la capacitat dels seus membres futurs Instructors del nucli inicial que actuarà quan les circumstàncies permetin el retorn a la normalitat democràtica. === Aquesta labor però, que avui per avui no pot ésser altra, hauria de completar-se fora d'acció amb la represa de relacions amb el Buró Internacional, relacions que molt

una pauta de la comunicació presentada per Alexandre Pinyol, que comprèn **adhesió, homenatge, Buró Internacional, activitat del Cap Escolta**. Jaume Font hi fa afegir **oferiment nostre d'actuació i espera d'ordes**.

Sembla ser que aquest document quedà enllestit a finals d'any, i que es féu arribar a Batista i Roca per camins que havien d'ésser segurs. Pel gener de 1946 un enviat a França li fa arribar **l'esperit del document que per a ell de tan temps tenim en preparació**. Pel maig encara Aureli Martí ofereix un enllaç segur.

1946

Finalment, Joan Peralta, comissari de Relacions en funcions, visita Batista i Roca a Anglaterra¹⁰³. Batista i Roca es plany de la manca de noves, del silenci de més de sis anys: aquesta és la causa per la qual, diu ell, no ha pogut fer res fins llavors davant del Buró Internacional Scout de Londres.

A través del Consolat Britànic, arriben noves de Batista i Roca. i un missatge als escoltes, datat el 18 de setembre de 1946: **refer Catalunya, cercant uns ideals superiors a les divisions i enfortint l'esperit de solidaritat nacional entre les classes i tots els homes del nostre poble**.

Lletres i missatges sovintejaran, i també les visites al CEN fora del país. A voltes s'espaiaran, i donaran peu a malentesos. De vegades, els enllaços funcionaren malament o no funcionaren **du tout**.

1953

En ocasió del 25è. aniversari de l'Escoltisme Català, Batista i Roca s'acosta a terra catalana i des de la talaia del Pirineu adreça un solemne missatge als Escoltes de Catalunya.

Desgraciadament, la situació creada pels fets del Montnegre, les tensions internes a la Institució i la impressió de què hi ha Franco, i règim, per anys, aconsellen silenciar a l'interior de Catalunya l'existència del Cap Escolta.¹⁰⁴

En efecte, a la reunió de 22 de setembre de 1953, després que el Comissari general es referís a la situació anòmala creada per l'absència prolongada del Cap Escolta, el Consell acorda **silenciar d'ara endavant l'existència del Cap Escolta**.

Contrasta aquest acord, potser precipitat pels fets del Montnegre, amb l'exposició feta del **pensament escrit de Batista i Roca en la fundació i transcurs dels primers 25 anys d'Escoltisme Català** a l'acte de germanor de la Diada del Pensament del

possiblement llimarien dificultats per al nostre reconeixement, cosa tan desitjada per tots nosaltres i que fa merèixe'l el fet de l'oficialitat i patrocini de que gaudíem per part del nostre Govern, l'acte de la Unificació i la labor desenrotllada durant la guerra (Servei de Paquets al Front -esdevingut després Servei Oficial de Missatgeries als Fronts-; el d'Informació a la Població Evacuada -esdevingut després Servei Oficial de Comissariat d'Ajut als Refugiats-; el de Re- I aquí queda tallat el preciós document, sense cap dubte redactat per Alexandre Pinyol mateix

¹⁰³ Peralta n'informa el Consell General en la seva reunió de 10 d'octubre

¹⁰⁴ Es demanà el parer i l'acord de Batista i Roca? Sembla ser que no. Encara el 1954 intenta fer arribar a tots un missatge

mateix any 1953. Després de reconèixer la tasca de Batista i Roca i la validesa del seu pensament i anàlisi, per què silenciar el seu nom?

No es deixa pas de reconèixer-lo com a tal: el Consell de 25 d'octubre següent acorda elevar a ell la picabaralla que mantenen Clan Roland Philipps i Consell. Però sí que es crea un element més de confusió, es desbarata la comunicació institucional, i fins i tot es creen malentesos.

1956

A la reunió del Consell de 4 de novembre de 1956, Antoni Farré surt en defensa de Batista, a la qual respon Serch dient que fa temps que **no es reben noves d'ell i que segons sembla no vol sentir a parlar de nosaltres**. És pren l'acord de posar-lo al corrent dels nomenaments de nous consellers, cosa que es fa segons es dedueix de la comunicació feta a la reunió del Consell, de 24 de març de 1957, pel mateix Amadeu Serch.

1964

Uns mots d'encoratjament, foren encara adreçats per Batista i Roca als escoltes catalans perquè li eren demanats, i lliurats a Enric Sabadell, comissari de Minyons (nucli A), a Perpinyà el 21 de setembre de 1964, en el 250è. aniversari de la pèrdua de la independència de Catalunya i dels Països Catalans. Un vell de quasi setanta anys recorda les raons per les quals fou fundat el nostre Escoltisme: **perquè els catalans som febles de caràcter i ens deixem dominar... la finalitat fonamental de l'escoltisme català és la formació i l'enfortiment de la consciència d'ésser catalans i de la dignitat i de l'orgull d'ésser-ho, en contra del complex d'inferioritat que ofega a quasi tots els catalans. L'escoltisme català té aquesta finalitat o no ho és.**¹⁰⁵

Correspondència Consell general - Batista i Roca

Particular estudi es mereixen les relacions entre els dirigents de la Institució, per entendre'ns en diem el Consell, i el Cap Escolta.

Sembla que podríem afirmar que primer hi hagué, malgrat el missatge de 1940 adreçat als escoltes catalans obligats a residir a l'exterior, un llarg silenci per ambdues parts, que dura fins l'any 1945, o sigui fins a la victòria dels aliats i desfeta del totalitarisme nazi. Batista i Roca en sofreix d'aquest silenci.

Des de la seva primera reunió - 29 d'abril de 1945 - el Consell General acorda comunicar-se amb el Cap Escolta, oferir les seves activitats i esperar ordres. Com es concretà?

No oblidar que en aquest temps, el nom de Batista i Roca estigué unit al del Consell Nacional de Catalunya, constituït per Companys a Londres el setembre de 1940, i presidit en un primer moment per Carles Pi i Sunyer, que hi seguirà unit encara més quan Pi i Sunyer el doni per dissolt, puix que llavors, esdevingut

¹⁰⁵ Dotze anys després, aquest missatge podia aparèixer en les planes d'un diari català. AVUI el publicà en la seva edició de 26 de novembre de 1978, dedicada al cinquantè aniversari de l'Escoltisme català. BIR havia mort el 27 d'agost abans

Consell Nacional Català, tindrà com a secretari general i cap visible Batista i Roca.

Jaume Font en el projecte, no pres en consideració, de missatge anual al CEN a l'acabament del curs 1945-46, fa referència a un informe corresponent al curs anterior, del qual no hi ha còpia en l'arxiu:

- . Represa vida unitats
- . Secció Sant Jordi
- . Dia de Sant Jordi
- . Llibres i reglaments actuals Scouts de France i Eclaireurs de France, rebuts.
- . Posició del Buró Internacional respecte a escoltisme a Espanya.
- . Notícies sobre unificació escoltisme espanyol (Exploradores i Scouts Hispanos).
- . Relació amb Beüt, València.
- . Informació sobre Jamboree de la Pau.

Estranyament el Comissari nacional Alexandre Pinyol, que havia demanat a cada membre del Consell General de fer arribar un informe de les seves activitats i dels projectes per a l'avenir, per fer-ne sabedor el CEN, respon a la proposta d'enviar aquest resum informatiu a Batista i Roca **que no queda compensat el guany a obtenir pels inconvenients que podrien sorgir.**¹⁰⁶

Un mes després, mentre Joan Peralta, que fa de Comissari de relacions internacionals ha anat, i encara no ha tornat, de Londres, el Consell general pren coneixement de dos documents rebuts de Batista i Roca a través del Consolat Britànic. Un d'ells és el missatge de 18 de setembre de 1946; l'altre, per l'acta del Consell, de 20 d'octubre de 1946, es dedueix que és un document orientatiu sobre la Institució (no apareix en l'arxiu). Pinyol expressa la seva satisfacció per haver rebut al fi notícies **encara que no siguin en contestació de les que ell havia enviat.** S'acorda fer arribar el text del missatge de Batista als membres pertanyents a la Institució des d'abans de la guerra per mitjà dels Caps d'agrupament, i també als majors ingressats després a juí del mateix cap.

Al retorn del seu viatge a París, on s'ha entrevistat amb Casimir Climent que és el Comissari de relacions des de 1937, i Londres, Joan Peralta informa de la seva entrevista amb Batista i Roca, i de les gestions fetes: Entrevista Wilson-Champion-Batista i Roca:¹⁰⁷ ningú no és reconegut actualment com a representant Espanya; res no es farà en el futur sense escoltar les minories, però si algú es presenta com a continuador de l'antiga representació ostentada pels Exploradores de España l'hauran d'acollir amb drets adquirits preferentment. El BI reconeix Batista i Roca com a representant de l'escoltisme català, però cal tenir al corrent els observadors de Madrid (Fh. Alban Cheyne).

Això era al Comissariat de 10 de novembre. Cinc dies després Jaume Font escriu en castellà i en clau **industrias madereras** una carta a J. Bateman, en la qual s'expressa així: **Por mediación del Sr. Peralta hemos recibido la información sobre las posibilidades madereras inglesas; le agradecemos su interés y los saludos de**

¹⁰⁶ Reunió del Consell General, de 21 de setembre de 1946

¹⁰⁷ Per mitjà de Mr. Champion s'escriguè a Lady B.P., la qual estengué una recomanació per a Mr. Wilson

que ha sido portador el citado señor. Huelga decir que sus indicaciones serán tenidas en cuenta: por nuestra parte nosotros le iremos informando de todos los aspectos interesantes del mercado español.

A continuació li dóna l'adreça d'exili de Raimon Galí, comissari de formació de caps, **nuestro agente en América Central.**

Per Nadal, Jaume Font enviava a Londres felicitacions i torrons, que es van perdre.

1947

Batista li escriu directament, per primera vegada, el 18 d'abril de 1947, i també en clau donar el consell que mantinguin **una fe i una tenacitat i una paciència inexhauribles. Tal com veig les coses - diu - la malaltia pot ésser molt llarga encara, potser dos o tres anys. Guanyarà el que mantingui la tenacitat i els nervis en calma fins al final. El darrers moments, com en una cursa, seran els decisius.**

La malaltia fou més llarga, i de tant d'esperar els joves es feren vells: Batista i Roca tornà al país després del traspàs de Franco, vell i malalt, i quan les noves generacions escoltes en prou feines el coneixien, i gens el reconeixien, fora d'una quants fidels.

Durant l'any 1947, no sovintegen pas les missives: la frontera amb França està tancada - els enllaços es fan amb amics d'Andorra (Cairat, Reig, ..), també per mitjà del Consolat Britànic de València, gràcies a Beüt, fins al 1950, o pel P. Alban, o la Sra. Cabral, muller del Cònsol de Brasil, o d'amics que viatgen fora (Triadú, Ainaud, ..), o d'escoltes estrangers de confiança que passen per Barcelona.

Al juny de 1947 s'havia votat el referèndum sobre la Successió a la Jefatura de l'Estat (hi havia Franco per estona. .). Una sola lletra de Batista i Roca, a l'arxiu, per a 1947; quatre, a Batista, de Jaume Font i Amadeu Serch en el darrer any del comissariat de Pinyol. Serch en confirma més en la seva a Batista i Roca de 19 de març de 1948 (29 i 31 de març, 9 de setembre i 24 d'octubre de 1947).

Malgrat tot, dos dels participants al Jamboree de Moisson, Jaume Font i Joaquim Vidal, fan una escapada a Anglaterra per entrevistar-se amb Batista i Roca abans de retornar a casa.

1948

Amb el canvi de comissari, es restableix, o normalitza la comunicació entre la Institució i el Cap Escolta absent.

Lletres escrites a Batista i Roca: 1948, 2 lletres; 1949, 2 lletres; 1950, 3 lletres; 1951, 6 lletres; 1952, 8 lletres; 1953, 3 lletres;¹⁰⁸ 1954, 1 lletra.¹⁰⁹

¹⁰⁸ La darrera del juliol. Citada una d'Amadeu Serch, de setembre-octubre de 1953, desconeguda

¹⁰⁹ Des de 1950, totes les lletres arxivades són de Jaume Font

Lletres rebudes de Batista i Roca: 1948, 2 lletres; 1949, ?; 1950, 3 lletres; 1951, 2 lletres; 1952, 5 lletres; 1953, 2 lletres; 1954, 3 lletres; 1954, 3 lletres.¹¹⁰

De les actes del Consell delegat, es dedueix que hi ha silenci de Batista i Roca (23 gener de 1950: la darrera lletra rebuda era d'agost de 1948 i s'està sense notícies d'ell (11 novembre de 1950). En canvi, sembla que hi hagi un desglaç en la comunicació del Cap Escolta des de meitats de 1951 fins a darreries de l'any següent: més d'una dotzena de lletres i documents de Batista i Roca són llegits i estudiats en el Consell.

Informació enviada a Batista i Roca durant el comissariat Serch

1948

En constituir-se el Consell delegat, l'any 1948, es restableix la comunicació oficial (institucional) amb el Cap escolta i se'l posa al corrent de les darreres noves: - Capítol del 4 d'abril. - Formació del nou Consell delegat.

12 de desembre. Contestació al Buró Internacional. - Traducció llibres escoltes. - Reaccions Boys al Capítol del 4 d'abril. - Relacions amb València, i altres llocs. - Organització de la vida econòmica de la Institució. - P. Escarré, **pare dels escoltes**. - Pla anual 1948-49.

1949

5 d'octubre. Composició del Consell delegat. - Pla anual 1949-50.

1950

19 de setembre. Composició del Consell delegat.

1951

24 de maig. Diada del Pensament - II Campament Federal i V Consell Federal - Activitats de la Policia espanyola. - Relacions amb el Bisbat de Barcelona. - Propaganda del nostre escoltisme a l'estranger. - Relacions amb els Exploradores. - Jamboree d'Àustria. - Reglaments dels Centres d'Esquí i d'Escalada, dels Guies. - Primera missa de Mn. Pedrals.

2 de setembre. Informació sobre el Jamboree d'Àustria. - Història de l'escoltisme català distribuïda. - Situació legal escoltisme català. - Dissolució del Consell General.

2 d'octubre. Composició del Consell. - Dissolució del Consell General. - Restabliment del sistema de nomenaments Reglament de 1937. - Crida als antics escoltes. - Creació del Consell Consultiu. - Adhesió al Cap Escolta. - Salutació al Buró Internacional.

¹¹⁰ Dues d'elles sobre el diagnòstic donat pel Dr. Trueta a la malaltia de Mn. Batlle

9 d'octubre. Grup Sant Sebastià. - Entrevista amb Wilson, al Jamboree.

1952

21 de juny. J. P. (Joan Peralta?) - Buró Internacional. - Extensió de la FIDE. - Governador. Bisbe. - Congrés Eucarístic i presència escoltes. - Relació amb Boy Scouts of Belgica. - Comisión Nacional. - Jamborette d'Escòcia.

23 de juliol. Informe de l'estada de Albert Melot, Comissari internacional belga.

10 d'agost. Visita del Clan de l'Escola d'Alts Estudis de Comerç de París. - Entrevista amb Molins, de la Comisión Nacional. - Assistència al Camp Escola dels Scouts de France.

2 de setembre. Actitud del Buró Internacional - Missatge dels 25 anys de l'escoltisme català. - Conferència de Comissaris internacionals.

13 de setembre. Relacions amb el Bisbat.

31 d'octubre. Missatge dels catalans als ròvers espanyols. - Capítol de 1952.

19 de desembre. Informe del cas Roland Philipps.

1953

10 d'abril. Cas Roland Philipps. - Missatge dels 25 anys de l'escoltisme català. - Contactes amb Estats Units. - III Campament Federal FIDE. - Missatge salutació Conferència Interamericana La Havana. - Programa Dia de Sant Jordi.

17 de maig. Proposta a la Conferència Internacional. - III Campament Federal a Poblet.

6 de juliol. Missatge dels 25 anys de l'escoltisme català. - Contactes amb Madrid. - Contactes amb Acció Catòlica. - Relacions amb Estats Units.¹¹¹ - Campament del Montnegre. - Cens 1952-1953 - Cas Roland Philipps. - Actitud Coronel Wilson. - Proposta a la Conferència Internacional. - Consell federal FIDE. - Comitè Nacional de Càmping. - Camps Escola 1952-1953. - Rover Moot Kandersteg.

Gestions fetes per Batista i Roca al Buró Internacional

Batista i Roca no era pas a Anglaterra per gust, ni tampoc per fer d'ambaixador de l'escoltisme català. Era un nacionalista radical exiliat, prou conegut per la seva trajectòria durant la Primera Dictadura i la República, no només com a fundador dels Guies Excursionistes, dels Minyons de Muntanya, i de les mateixes Noies Guies, sinó encara més per Palestra, i per les peripècies del Sis d'Octubre, i des de l'exili estant per la seva participació - n'era secretari - en el Consell Nacional de Catalunya. Professionalment era professor a Oxford. Els mitjans econòmics amb els quals comptava eren reduïts, i per tant no disposava ni de massa temps ni de

¹¹¹ En vista de la creixent influència dels Estats Units a Espanya seria convenient començar a establir contacte amb els escoltes nord-americans. Podria ésser útil com a para-cops. Batista i Roca, 11 de setembre de 1951

grans possibilitats.

Estant tan a prop del Buró Internacional dels Boy Scouts, radicat a Londres, era normal que des de Catalunya, i en la seva categoria de Cap Escolta, se li confiés la relació amb les autoritats internacionals escoltes.

Hom no pot deixar de plantejar-se algunes qüestions al respecte: Féu veritablement les gestions que se li demanaren? En féu suficientment? A gust de tots? Ajudà la seva gestió la causa escolta catalana? Esgarrià projectes personalistes dels qui eren titulars de responsabilitats internacionals o en feien les funcions?

Alguna cosa en podem saber pel contingut de les seves lletres. **He continuat les relacions amb el BI... Estudiàrem les conveniència d'un reconeixement oficial de l'escoltisme català pel BI, però coincidirem en creure que donades les circumstàncies que perduren a l'estat espanyol, no ha arribat encara el moment oportú... Si bé, doncs, no és encara l'hora del reconeixement, accediren amb molt de gust, a petició meva, a adreçar-vos una lletra d'encoratjament que adjunto.**¹¹²

Així, doncs, Batista i Roca a l'agost de 1948 tenia relacions amb el BI, i sembla ser, pel context de la lletra, que sovintejades.¹¹³

En la mateixa lletra anuncia la visita d'un escolta francès en viatge d'informació a Espanya per tal de presentar un report al BI i encara més, demana que els catalans preparin ells mateixos un report per al BI amb fets concrets, dades i estadístiques. Aquest report es convertirà en l'informe al Coronel Wilson, i li serà lliurat tres anys després al Jamboree de Bad Ischl.

1951

En aquest mateix any del Jamboree, 1951, Batista i Roca, vist que el Coronel Wilson viatja contínuament i no troba el moment de poder-lo veure, li fa un llarg memoràndum, còpia del qual fa arribar a Amadeu Serch. Aquest memoràndum aconsegueix del BI que tinguin en compte la realitat escolta catalana i que no segueixin afavorint parcialment i exclusiva Exploradores de España, i el seu Clan Lobo Gris de Madrid.

Batista i Roca demana al BI que es faci una enquesta sobre l'escoltisme a l'estat espanyol, de manera que aparegui **la vitalitat i activitat de l'escoltisme català i l'artificialitat o inexistència del castellà**. En el mateix sentit demana als catalans que pressionin les associacions escoltes europees, sobretot França, Itàlia i Portugal.

De les sovintejades anades i tornades, i de les relacions no sempre fàcils, i més d'una vegada tormentoses amb el BI i en especial amb el seu secretari Dick Lund i el director Coronel Wilson, en tenim una mostra en l'entrevista celebrada el juliol de 1951, uns dies abans, doncs, del Jamboree de Bad Ischl, en el qual el Coronel rebrà oficialment la Secció Barcelona.

¹¹² Lletra de Batista i Roca a Serch, de 23 d'agost de 1948

¹¹³ Jaume Font em fa saber que al juliol de 1949 ell mateix acompanyà Batista i Roca a veure Dick Lund.

Wilson havia convidat Batista i Roca a dinar. Hi assistí també Lund.

Primer round. Wilson pren posició amb un to veherent, que desdiu dels costums britànics admirats per Batista i Roca: **Si les autoritats espanyoles havien prohibit l'escoltisme, els catalans havien d'haver acatat la prohibició. El BI no reconeixerà mai una organització no reconeguda oficialment, clandestina i en oposició al govern del seu país.** Sense saber-ho Wilson definia exactament l'escoltisme català del moment.

Contraatac de Batista i Roca: **Si haguéssim fet cas de la prohibició, centenars de nois s'haurien quedat sense l'educació que creiem que és la bona per al futur del nostre poble.** Quedava clar que Batista i Roca, i amb ell l'escoltisme català, no acceptaria el punt de vist del BI: es volgués o no, l'escoltisme català era una realitat no negociable.

Segon round. Wilson es llença contra els bisbes perquè en lloc de gestionar que s'alcés la prohibició, protegeixen una associació prohibida. Com a bon anglès això no li cap al cap.

Batista i Roca el fa adonar que tenint la influència que té l'església de Toledo sobre el govern de Madrid, si no ha fet aquest pas és perquè no veia que les gestions poguessin tenir cap resultat. És per això que s'havia acontentat en parar cops i anar tirant refiats en una certa tolerància pràctica.

Tercer round. Wilson ha de reconèixer que el BI no tindrà preferències per cap de les dues organitzacions escoltes que actuen a Espanya, ni per la FIDE. ni per Exploradores; però que no faria res, ni enviar un observador, mentre no hi hagués un sol moviment escolta implantat en tot el país i reconegut oficialment.

Batista i Roca contraataca demanant amb força un observador, i més si és veritat el munt de lletres i informes contradictoris, i alguns calumniosos, que arriben al BI.

Wilson esquiva donant raons de tipus econòmic: El BI no té diners per fer-ho. Batista i Roca proposa de posar-se d'acord sobre un observador imparcial que no fos del BI: un escandinau (en qui pensava?); un llatinoamericà, contraproposa Wilson. Però, continua: sigui qui sigui, tindrà les seves preferències, per raó de política o de religió... i ho deixa córrer.

Batista i Roca obre un nou front: Si més no, per què no es pot oferir una ajuda tècnica a tots els escoltes espanyols que ho demanessin. Wilson s'hi avé.

Amb més serenor, finalment Wilson reconeix la validesa del principi universal del Moviment escolta, de la validesa del principi d'una federació escolta entre les associacions d'un mateix país.

I així acabà el matx, que Batista i Roca no podia perdre, i que amb valentia afrontà sense amagar les cartes. Pocs dies després, Wilson rep al Jamboree de Bad Ischl la Secció Barcelona i els diu: **Estic molt content de poder saludar-vos. Segueixo amb molt d'interès els vostres problemes com els dels altres grups d'Espanya. Prepareu-vos, llegiu llibres. Lamento que les autoritats no permetin**

l'escoltisme.¹¹⁴ Molt anglès.

1957

Encara caldria afegir que el 1957, amb motiu del trasllat del Buró Internacional dels Boy Scouts de Londres a Ottawa, Mr. Lund, Deputy Director, es proposà de visitar tots els quaters generals de les associacions dels països europeus. Aprofitant la nova situació interna de Catalunya, més respirable, gràcies al reconeixement de les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme, fou convidat a visitar el **nostre escoltisme.**¹¹⁵

Malauradament, la invitació fou agraïda, però la visita per raons de diferent mena hagué d'ésser retardada, si no abandonada: el suport de l'Escoltisme mundial era una vegada més escatimat als catalans, i en aquest cas també a tots els qui eren sota el règim polític espanyol.

POLÍTICA BATISTIANA PER A L'ESCOLTISME I CATALUNYA

Extensió, reclutament i preparació de caps

Aquests són els càlculs que fa Batista i Roca en començar el comissariat de Serch: **Hi ha a Catalunya aproximadament uns 300.000 nois de 10 a 20 anys... És una modesta ambició poder tenir el 1% o sigui un centenar de seccions. Aquest hauria d'ésser el limitat objectiu a assolir en un termini relativament curt si volem que el nostre moviment... tingui una certa influència sobre la societat catalana. El primer pas seria que dintre d'un any la Secció Sant Jordi pogués produir com a mínim 50 caps de secció. I abans d'acabar, torna a insistir: Considero que la formació de caps de secció i per conseqüent la Secció Sant Jordi ha de ser el centre del nostre moviment i l'activitat a la qual cal concedir prioritat per damunt de moltes altres.**¹¹⁶

Anar establint relacions amb centres excursionistes, escoles, orfeons, etc, per anar reclutant i formant seccions.

Adreçar-se als vells escoltes i guies per obtenir la seva col.laboració activa o almenys el pagament d'alguna quota de protectors.¹¹⁷

Relació amb els altres escoltes a Catalunya

Entre escoltes, primer, els qui vénen de les Germanors de Minyons de Muntanya en aquest moment prepotents en el Consell Delegat, i els provinents de Boy Scouts de Catalunya, aplegats al voltant de la figura d'Alexandre Pinyol i l'agrupament

¹¹⁴ Lletre de J.Font, present a Bad Ischel, a Batista i Roca, de 9 d'octubre de 1951

¹¹⁵ Lletre d'Amadeu Serch, Comissari federal de FIDE, a Dick Lund, de 27 de desembre de 1957

¹¹⁶ Precisament en l'estructuració del Consell acaba de suprimir-se el càrrec de comissari de formació de caps. Segons ens explica Jaume Font això es degué a què els veiguers es farien càrrec dels CEI; els comissaris de Branca, dels CEP, i que la capacitat darrera, de l'ensenyament de fusta, es faria a l'estranger (França, Bèlgica,...) sota el control directe del mateix Consell de la Institució

¹¹⁷ Lletre 23 d'agost de 1948

Roland Philipps. En llarga lletra de l'11 de setembre de 1951 Batista i Roca exposa el seu pensament com a Cap Escolta: **Cal un esforç d'uns i d'altres per superar i oblidar discrepàncies i mantenir-nos tots dins l'organització. Baixes, escissions, expulsions... , serien fatals.**

La imatge que fa servir Batista i Roca per caracteritzar el model d'unitat que el moment històric reclama, és el de **guerrilles unides, o almenys coordinades i d'acció coincident.**

Entre tots els escoltes residents a Catalunya, tot seguit. A la mateixa lletra citada: **No seria possible atreure (els Exploradores residents a Catalunya) més vers nosaltres? Creuria possible unir-los a la nostra organització, encara que fos amb una certa autonomia, de manera que s'assolís una unió de tot l'escoltisme a Catalunya, més que no pas que formessin amb uns Exploradores dirigits des de Madrid, i que aquests podrien sempre presentar com una prova en contra del nostre argument que l'educació escolta ha d'adaptar-se a l'ambient.**

Digué quelcom Batista i Roca sobre un possible escoltisme diocesà? No he trobat cap document seu sobre el fet consumat de les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme, potser perquè la correspondència de Batista i Roca amb l'Escoltisme Català s'interromp pràcticament després que el Consell acordés silenciar la seva presència, i això fou a finals de 1953. Però sí una presa de posició seva, de 1951, referent a l'escoltisme diocesà que algú (Molins) estava fent a València: **També aquí és preferible una entesa que mantingui la unitat escolta que el BI demana que la creació d'un nou grup.** Potser correspon a la mateixa actitud la frase atribuïda a Mn. Batlle quan de reconèixer l'escoltisme català de part de la jerarquia eclesiàstica es tractava: **Els vull tots dins.** I fins i tot la reacció desconcertant davant de les DDE. de persones que més aviat haurien hagut de defensar-les.

La unitat de l'escoltisme va més enllà, potser, de les exigències organitzatives, i prefigura, o reflecteix, un ideal unitari de país també. Però aquest és un altre capítol.

Relacions amb València

Cal fer quelcom pràctic amb la FIDE, per ex. contactes i converses entre els caps d'interès comú, difusió entre els escoltes valencians de les publicacions tècniques nostres, procurar una preparació semblant entre els caps de secció d'aquí i d'allà... Com més s'intensifiquin les relacions d'avui amb València, més ben situats estarem per resoldre el problema de les relacions amb els altres escoltes dels pobles hispànics el dia de demà.¹¹⁸

Al 1951, a part de créixer a la ciutat de València, caldria estendre's a Castelló, Alacant i Alcoi, almenys. Potser seria possible establir contacte amb els antics escoltes de les ciutats valencianes i evitar que sumant-se als Exploradores no fessin divisions en contra dins de la FIDE dins del País Valencià.

Batista i Roca demana que s'insisteixi prop de Beüt perquè s'estenguin a València: **un dia o altra s'hauran de medir les forces amb Exploradores, i cal**

¹¹⁸ Lletre 23 d'agost de 1948

guanyar ja des d'ara la batalla pel nombre, és a dir, existint.¹¹⁹

Relacions amb l'"escoltisme en pobles hispànics" (sic)

Davant el fet que a Portugal, al costat de Mocidade Portuguesa, organització estatal de la joventut, s'hagi reconegut l'escoltisme, i subvencionat, posa a l'aguait Batista i Roca no fos cas que un dia succeís el mateix en l'estat espanyol, i l'escoltisme català es trobés embolicat per haver anat en el mateix paquet que la resta de l'escoltisme als pobles hispànics.

Per l'agost de 1948, Batista i Roca és del parer d'estendre i intensificar la nostra organització a Catalunya, però no d'entrar en cap acord amb els espanyols. **Ja hi haurà temps, i llavors caldrà forçar una solució federal.**

Pel 1951, afirma que cal estendre la FIDE i prendre posició dintre d'Espanya: muntar agrupaments escoltes actius en algunes regions, per neutralitzar al nacionalisme castellà. Cal augmentar el nombre de membres i ésser a més pobles hispànics.

Especial atenció fa Batista i Roca a València pel fet d'ésser membre de la FIDE i perquè des del principi han estat els valencians qui han tingut relació amb el BI Però després cal estendre's pel litoral mediterrani: Balears, Múrcia, Màlaga. Per Aragó, camí del Nord. Batista i Roca veu que el País Basc és un lloc clau pel descrèdit que hi deixaren els Exploradores. Galícia: el galleguisme s'ha enfortit molt aquests anys. Espanya castellana. Canàries: el moviment autonomista hi és molt fort.

Allò que ens dóna força són els centenars de nois als nostres rengles. En repassar aquests camins, del litoral mediterrani i el nord, ens adonem que són els que configuren l'Espanya perifèrica, a la qual Batista i Roca dóna un important protagonisme.¹²⁰

A la llarga, una entesa amb Exploradores s'imposarà o ens vindrà imposada des de fora: llavors, caldrà proposar un Comitè Federal de coordinació amb representació igual destinat exclusivament a representar la unitat de l'escoltisme a Espanya i a mantenir les relacions amb el BI i el Comitè Mundial.

Relacions amb les associacions escoltes i el Buró Internacional

Pel 1951, recomana enviar a les organitzacions escoltes europees un memoràndum sobre la FIDE i l'escoltisme català. Les referències als Exploradores, haurien d'ésser reduïdes al mínim i desprovistes de to crític o polèmic. FIDE hauria d'ésser presentada com un moviment hispànic general, obert a totes les organitzacions de l'estat espanyol que hi vulguin ingressar, i tot afirmant el caràcter nacional del nostre escoltisme, presentar-lo més aviat com una defensa contra el nacionalisme castellà expansiu i assimilador.

¹¹⁹ Lletre d'11 de setembre de 1951

¹²⁰ Batista i Roca, *La desintegració d'Espanya i les idees de Toynbee*, 1968

Aquest memoràndum hauria de fer-se arribar principalment França, Itàlia i Portugal. **Que acceptessin la vostra invitació a enviar un observador a visitar els escoltes hispànics és a dir els de Catalunya, València i Madrid... que vegin la diferència entre els nostres i els de Madrid.**

Contingut dels missatges de Batista i Roca als escoltes des del seu exili

Deixant de banda les lletres adreçades més aviat a persones concretes o al conjunt del Consell de la Institució Catalana d'Escoltisme, Josep M. Batista i Roca, com a cap escolta nacional, donà a conèixer el seu pensament als escoltes de Catalunya mitjançant un seguit de missatges fets a arribar des de l'exili.

Hem pogut tenir a les mans dos missatges del Comissariat d'Alexandre Pinyol - anys 1946 i 1947 -, dos més del Comissariat d'Amadeu Serch - any 1949 i 1953 (XXV aniversari de l'Escoltisme Català) - dipositats a l'Arxiu, i dos més, l'un inicial, de 1940, guardat per Antoni Serra, i un darrer fet arribar per mitjà d'Enric Sabadell, el 1964.¹²¹ En total són sis els missatges, objecte d'aquest estudi, que hem reagrupat entorn de quatre idees insistents del Cap Nacional.

1. QUÈ ÉS L'ESCOLTISME.

40.¹²² Escoltisme i totalitarisme s'oposen mútuament.

40. És aquesta Llei la que, per damunt de les violències que els homes han creat, ens manté units a tots els escoltes catalans.

40. En l'esperit escolta han trobat tots les millors energies per suportar les penalitats i fer front a un futur tan ple de negrors... és en aquest esperit que avui podem cercar una major confiança per al futur de cadascun de nosaltres i del nostre poble...

46. Si una gran proporció de la joventut catalana hagués estat educada en l'escoltisme en 1936, moltes de les malventures sofertes no haurien esdevingut.

¹²¹ Quant a missatges, l'Arxiu conté els següents:

Missatge "als germans escoltes (residents a l'estranger) en el Dia de Sant Jordi", de 1940. La còpia és d'Antoni Serra, i fou ell qui el llegí a l'interior el 30 d'abril de 1945, i qui l'incloqué en el plec "La idea del nostre Cap escolta Nacional" compilat per al Clan de perfeccionament.

Missatge del Cap Escolta, del 18 de setembre de 1946. Es multicopià: senyal que fou preparat per ésser distribuït.

Missatge, d'11 de setembre de 1947, adreçat més aviat als grans, o escoltes vells. La còpia és en paper carbó: sembla que la difusió prevista era reduïda.

Missatge als Escoltes, Diada de St. Jordi 1949 (s'en guarda el text original), acompanyat d'uns mots de com vol que d'una manera activa s'estimuli la discussió i els comentaris al missatge. Es va distribuir?

Després no n'hi ha cap més, fins el "Missatge als Escoltes" escrit des dels Pirineus, "terra catalana" a l'agost de 1953, any en que es compleixen els vint-i-cinc anys de l'escoltisme català.

Una lletra de Batista i Roca, de data 30 de juliol de 1954, fa saber que fa arribar un "missatge als escoltes", que per la "certa solemnitat" que demana no sembla diferent del conegut de l'any anterior.

¹²² Ens referim a cada missatge mitjançant els decimals de l'any al qual correspon

46. El primer pas cal que sigui refer, sobretot en el seu esperit, la germanor nostra.

46. Qualsevolles que siguin les idees de cadascú no hi ha d'haver diferències entre nosaltres: tots hem promès la mateixa Llei. Ella ens ha de mantenir agermanats i a ella hem d'ésser tots fidels.

47. . . anàvem per bon camí. . . qui sap si d'haver tingut més temps per estendre'ns hauríem estalviat dolors i vergonyes a Catalunya.

47. L'escoltisme és encara font de noves energies per a un demà millor.

49. L'escoltisme no és un sistema de passar innocentment l'estona, ni de que una colla de nois s'entretinguin sense fer mal ni fer-se mal, ni tan sols una manera d'anar a passeig per les muntanyes. es molt més que tot això. . . És cert que aprenem a fer senyals i a marcar camins, a coure i rentar atuells, a anar carregats amb motxilles que pesen molt (i a vegades massa) i a cantar sense fer masses galls i a no ensopegar amb els vents de les tendes. Però tot això per què serveix?

53. Vaig fundar l'escoltisme català per contribuir a la gran obra nacional de l'educació del caràcter, és a dir, de l'enfortiment del caràcter, de les joves promocions catalanes. . . L'escoltisme català té per missió essencial enfortir l'esperit dels catalans, retornar a la ferma heretada del Pirineu, i apartar-los del llefiscós anguleig entre aigües tèrboles de tanta gent.

53. Dintre de la gran germanor escolta hi caben catalans de totes les classes socials, de totes les idees, confessionals o no, mentre estiguin d'acord amb la Llei i la Promesa que tots hem fet.

64. L'escoltisme va néixer durant la Dictadura del General Primo de Rivera, . . . i en resposta a la qüestió de saber per quina raó els catalans hem estat més de dues centúries dominats com a poble. . . La raó és perquè els catalans. . . som febles de caràcter i ens deixem dominar. La finalitat fonamental de l'escoltisme català és la formació i l'enfortiment de la consciència d'ésser catalans i de la dignitat i de l'orgull d'ésser-ho, en contra del complex d'inferioritat que ofega a quasi tots els catalans. L'escoltisme català té aquesta finalitat o no ho és.

2. QUÈ ÉS CATALUNYA.

Projecte escolta per Catalunya

46. Més enllà dels rengles escoltes tenim tots l'enorme empresa, no sols d'alliberar, sinó de REFER Catalunya. . . enfortint l'esperit de solidaritat nacional entre les classes i tots els homes del nostre poble.

46. Ha d'ésser la tasca i la glòria de la nostra generació impulsar la Segona Renaixença Nacional.

46. En mig de la negra nit units al voltant d'uns principis i d'uns ideals, preparant-nos per a reprendre les tasques del demà.

47. Fixem-nos ara un objectiu: estendre l'escoltisme entre els nois catalans: quan de cada cent nois n'hi hagi cinquanta un d'escoltes podrem començar a alegrar-nos.

47. Així podrem fer que els pobles catalans siguin exemplars pel seu progrés i civilització.

47. Quines qualitats negatives i defectes cal combatre en el caràcter català? I quines bones qualitats ens cal encoratjar i enfortir?

47. Cadascú cal que sigui allò que realment és... vosaltres sou uns nois escoltes catalans... procureu sempre i ben honradament ésser uns bons i veritables nois, uns veritables escoltes segons la nostra llei, i uns bons i veritables catalans.

53. El poble català ha estat tallat de les roques del Pirineu. Les valls pirinenques són el bressol de la nació catalana... En aquestes muntanyes es forjà l'esperit de Catalunya ferm i indestructible com elles mateixes.

53. Escoltes catalans, doneu exemple de la fermesa d'aquests cims pirinencs. de la majestat de les bosquíries que aguanten vents, llamps i temporals, de l'aire pur que hom hi respira.

64. L'escoltisme és una missió, una empresa nacional per fer una Catalunya millor.

3. QUÈ HA REPRESENTAT LA IV GUERRA CIVIL ESPANYOLA.¹²³ Situació actual de Catalunya

40. Els dies tràgics de l'enfonsada de Catalunya, dels camps de concentració, de l'exili.

40. Els nostres germans escoltes que han restat a dintre Catalunya ja no poden actuar públicament com a tals.

46. Tan bon punt puguem tornar a actuar lliurement.

47. Dura etapa... Les perspectives són fosques. La situació actual pot perllongar-se, deixant conseqüències greus. Pernicioses influències persistiran damunt els nostres joves... La fallida dels valors morals, la insensatesa dels grups governants, el materialisme desenfrenat dels uns, i la ceguera, la misèria i el sofriment dels altres corquen a la quieta la nostra societat, sota l'ordre aparent mantingut per la força.

47. L'escoltisme català en l'adversitat esdevé un arbre rar. Creix més sota terra que a la llum. Rels que furguen i s'estenen endins del nostre esperit i del nostre jovent, més que branques alçant-se en l'aire. Soca ferma com el roure, però flexible com la canya per a deixar passar la ponentada. La saba que el vivifica no fa avui fulles ni flors, però fructificarà en tornar a sortir el sol.

53. Després de quinze anys d'exili enguany he tornat als Pirineus. He tornat a petjar terra catalana, a sentir la nostra llengua com a llengua normal d'un poble, i àdhuc en alguns llocs he pogut veure onejar la nostra senyera que vosaltres no podeu arborar.

¹²³ Aquest és el nom que Batista i Roca dóna a la Guerra Civil de 1936 - 1939

53. A part d'aquesta obra nacional de reconstruir un poble, els escoltes..tenen una obra social a complir: la classe mitjana, columna vertebral de la societat catalana, està greument afeblida... Jo voldria cridar l'atenció de tots... perquè amb esperit escolta i cristià es preocupessin seriosament dels problemes socials, posant-se en contacte amb la realitat per crua que sigui, i contribuint a estudiar i preparar solucions que veritable justícia social.

53. La vostra tasca avui és més difícil que mai.

64. Hem d'atendre en primer terme les finalitats que es troben avui més febles i amenaçades: els conceptes de Pàtria i de la formació humana i cívica,...

4. CAL QUE... Consignes del Cap

40. Cal que tots els catalans ens mantinguem units i tinguem fe en Catalunya i en els nostres ideals de sempre.

40. Cal que els escoltes procurem difondre les nostres principis entre els nostres companys. Cal treballar per una Catalunya futura inspirada en les nostres doctrines.

46. Cal treballar pel futur... fer tot el que puguem i estar a punt per fer més tan prompte sigui possible.

46. El primer pas cal que sigui refer, sobretot en el seu esperit, la germanor nostra.

46. Cadascú de vosaltres deu començar des d'avui a preparar-se per a ésser un cap de secció tan bon punt puguem tornar a actuar lliurement.

47. Cal treballar pel futur.

47. Guiem el nostre poble amb seny, unim-lo i donem-li un ideal per evitar la seva desintegració.

47. Com un exèrcit en marxa, cal avançar, però, en seguretat, per evitar el parany i la desfeta.

47. Perseverança. Tenacitat. Decisió, però ensems cautela. Treball intern de cada dia. Estudi i preparació fonda i constant. Sempre a punt. Ambició de perfeccionament. Que cadascú pensí que tot depèn del seu esforç i treball i per ser el primer en el seu ram, dins i fora de l'escoltisme.

53. Escoltes catalans, preneu exemple del Pirineu!

53. Cal que dintre l'escoltisme català convisquin joves de procedències i d'idees diverses per tal que sigui l'escola on aprenguem a conèixer-nos, a respectar mútuament les nostres idees i col.laborar plegats, lluny d'odis que precedeixen i segueixen les lluites fraticides que desfan i enfonsen els pobles.

53. Cal persistir en ella (l'obra de l'escoltisme català), i cal mantenir l'orientació dels fundadors puix que el problema que fa vint-i-cinc anys volíem resoldre segueix encara sense solució.

64. Els escoltes han d'ésser els qui obrin el camí. Ells han de menar a la Pàtria nova que ara comencem a bastir...

L'ESCOLTISME CONFENSIONAL A LA INSTITUCIÓ CATALANA D'ESCOLTISME

Mossèn Batlle i la Institució

1945

Mossèn Batlle és a la Lliga Espiritual i hi fa escoltisme, a l'Escola de Santa Florentina, sota el nom de Catecisme de Sant Magí, depenent de la parròquia de la Bonanova, des d'abans que ningú intentés fer reviure després de la desfeta la Institució Unificada de l'Escoltisme Català.

29 de setembre. A la reunió del Consell General Pinyol **exposa que caldria estudiar la manera de que totes les activitats que fan referència amb Mossèn Batlle fossin orientades pel Consell General, ja que totes les seves activitats actuals són fora del control de les nostres normes...**, i que no vol que es pogués arribar al cas de que l'escoltisme portat per ell es fes 'banda a part'.

Respon Jaume Font dient que el fet de prendre part en la Secció Sant Jordi ja és un acatament de la **nostra Institució**. A la mateixa reunió Antoni Serra, davant la notícia que l'Acció Catòlica vol activar l'escoltisme en el seu si, i que per això han parlat amb Mossèn Batlle, reacciona també dient que **caldria cercar el mitjà de fer entrar més dins de l'àmbit del Consell general i del Comissariat les activitats escoltes que porta a cap Mossèn Batlle a fi de donar-li una coordinació amb les tasques de la Institució**. La discussió es fa en el sentit que **cal fer-lo entrar dintre la nostra òrbita perquè tingui ell impressió de que actua d'acord amb nosaltres**.

S'acorda convocar-lo a tots els Consells generals i reunions del Comissariat.

2 de desembre. Serra llegeix la proposició següent: **Tots hem sentit el desig de que Mossèn Batlle comparteixi amb nosaltres tasques del Consell General. Personalment considero que degut a la nostra neutralitat confessional no hem de nomenar consiliaris religiosos per a la Institució en general, però sí tenim el deure de nomenar-ne per als Agrupaments exclusivament confessionals. Un d'aquests llocs, no serà mai més adient, pel Doctor Antoni Batlle el qual reuneix en la seva persona a més de la categoria eclesiàstica, la seva gran experiència escolta i l'autoritat dintre dels medis catòlics. Per tant crec que no hi haurà ocasió més adient per a una decisió unànime del Comissariat nomenant membre del Consell general, prèvia opinió de l'interessat, al Doctor Antoni Batlle, com a Consiliari General dels Agrupaments Escoltes Catòlics...**

Al seu costat, Pinyol, que en la reunió anterior ja havia manifestat els seus reticències a una Acció Catòlica absorbent i partidista, gens propensa a entendre el problema català, destapa les cartes i diu clarament: **A l'A.C. veuen amb**

simpatia i tenen activitats de tipus escoltista. Nosaltres no tenim por de cap nucli mentre actuï lleialment. Mentre la Institució no actua pel que tots ja sabem, A.C. té plena llibertat d'actuar i la vol aprofitar per fer escoltisme. Nosaltres podríem arribar a controlar aquest escoltisme i trobem en Mossèn Batlle un representant a propòsit, o sigui algú de la Institució que vetlli pels interessos de l'escoltisme català en l'escoltisme que l'A.C. pugui fer. El Comissariat aprovà per unanimitat el nomenament del Dr. Antoni Batlle com a consiliari general dels agrupaments escoltes catòlics, i a la mateixa reunió s'avancen propòsits de com aixoplugar la il.legalitat de la Institució sota la legalitat de l'A.C.

Mossèn Batlle rebé **amb agradosa deferència** aquesta proposició, però no volgué donar un sí definitiu fins haver-ne parlat amb les autoritats eclesiàstiques i conèixer quina autoritat real tindrà ell dintre del moviment escolta propugnat per A.C.

Amb motiu d'aquest nomenament, tant al Comissariat com al Consell general s'explicita quina és, i ha d'ésser l'actitud de l'escoltisme català envers les creences religioses i les pertinences confessionals. A la proposta d'un consiliari dels agrupaments escoltes catòlics, hi ha qui objecta amb raó que el qualificatiu catòlic podria ser discriminatori per a persones i agrupaments que sí són catòlics, però no volen ser confessionals. Per altra banda, el Comissariat estaria d'acord amb nomenar consiliaris també per a d'altres agrupaments que pertanguessin a d'altres confessionals, i refusa de tenir un consiliari general de tota l'associació, puix entén que l'escoltisme ha de donar entrada a nois de qualsevol confessió religiosa i situar-se per damunt de les pretensions de qualsevol confessió.

Quan Mossèn Batlle, en la reunió del Consell General de 2 de desembre de 1945, respon a la proposta d'ésser nomenat consiliari dels agrupaments catòlics com ja ho havia estat abans de la guerra, dins de la Germanor de Minyons de Muntanya, Pinyol s'avança a dissipar els dubtes sobre l'actitud religiosa de l'escoltisme unificat defensant que **durant la guerra es feia difícil esmentar la paraula Déu sense que s'haguessin ocasionat dificultats a la Institució i els seus components**¹²⁴, com ara, afegeix, **fóra ben difícil concretar públicament quin sentit donem a la paraula Pàtria**. Batlle està d'acord amb el Consell que **l'escoltisme catòlic no vagi a altres mans que no siguin les nostres**. I això requereix un ple reconeixement de la confessionalitat de part de la Institució.

1946

14 de gener. A la primera reunió del Comissariat, a la qual assisteix Mossèn Batlle, s'avança a oferir una fórmula d'aixopluc **més factible i elegant**, que consisteix en dir que els agrupaments són dins del Catecisme de Sant Magí. Així ho accepta el Comissariat i passa la consigna tant a la Secció Sant Jordi com a tots els agrupaments.

Pel que fa a l'escoltisme d'A.C., Mn. Batlle entén que ha rebut encàrrec oficial de les autoritats eclesiàstiques (Dr. Tarrés, Dr. Conill) per ensenyar l'escoltisme a altres grups d'Acció Catòlica. En realitat Mn. Batlle, sense distanciar-se mai de la Institució, essent fidel a l'escoltisme i a la seva gent, obrint casa seva per a

¹²⁴ Pinyol al.ludia en aquest cas clarament a la desaparició del nom de Déu a la Llei i a la Promesa en un ambient hostil. Per altra part, però, la Institució no féu res per reintroduir-lo

tota mena de reunions quan cal,¹²⁵ segueix essent sobretot el consiliari, i el factòtum, de l'agrupament M.D. de Montserrat, de la Lliga Espiritual. No falten crítiques a la seva poca presència en la vida dels altres agrupaments,¹²⁶ o al fet de no acabar de presentar un pla anual com a consiliari,¹²⁷ o a redactar una programació religiosa que va retardant,¹²⁸ i que no hem vist editada enlloc.

Escoltisme i Acció Catòlica

1945

El Dr. Evarist Feliu, consiliari general de las Joventuts Catòliques d'Espanya, antic capellà feiocista del bisbat de Girona, admirador de l'escoltisme, i ell mateix consiliari de l'agrupament Sant Narcís, de Girona, abans del 36 i en l'intent de resurrecció tot seguit acabada la guerra, en conversa amb Mn. Batlle, reconeix que **només l'escoltisme pot salvar les activitats d'A.C.** i que estan disposats a fer escoltisme des de l'A.C. per evitar que, perdut l'entusiasme i eufòria dels primers anys, la majoria no es dediqui perquè sí a l'excursionisme i a l'esport.

Per la seva banda, mossèn Pere Tarrés, creient pròxima la **desintegració del Frente de Juventudes**, preveu que molts joves de bona fe rauran a les Joventuts Catòliques i voldran continuar fent aproximadament el mateix que allà hi feien, fora de l'endoctrinament polític intoxicador propi de l'organització juvenil d'un règim totalitari. Cal estar preparats.

Mossèn Batlle, i amb ell el Consell, veuen clar que és bo que l'A.C. reconegui la vàlua de l'escoltisme, i fins i tot que en faci. Mossèn Batlle s'encarrega d'amansir els esperits, per si de cas, recordant que **abans de la guerra** a la Germanor hi havia agrupaments que eren de la Federació de Joves Cristians, com hi havia els de la Lliga Espiritual, i que això no portava cap conflicte a la Germanor. Per què no n'hi ha pot haver ara que pertanyin a l'organització de l'A.C.? I invocava la solució donada als països més semblants, com podien ser França, Bèlgica o Itàlia. S'hauria de fer mans i mànegues perquè no hi hagués escoltisme fora de la Institució, o que no tingués en compte que a Catalunya, malgrat que de moment interdita, existia ja una Institució nacional d'Escoltisme.

El Consell, per unanimitat, donà un vot de confiança i adhesió a la tasca que Mossèn Batlle fa per l'expandiment de l'escoltisme en els rengles de l'A.C., convençut de la sinceritat dels seus propòsits: **No ha d'existir de part de les autoritats eclesiàstiques cap inconvenient que els agrupaments escoltes d'A.C. formin part d'una Institució ja existent. Si s'arribés al cas de la no consecució del permís per part del senyor bisbe, -diu textualment Mossèn Batlle- llavors haurem d'actuar com hem vingut fent des de sempre, en l'antiga Germanor de Minyons de Muntanya i ara després de la guerra.**

¹²⁵ A casa seva es feien ordinàriament les reunions del Comissariat

¹²⁶ Reunió del Consell delegat d'11 de novembre de 1950

¹²⁷ Reunió del Consell delegat de 7 d'octubre de 1950

¹²⁸ Reunions del Consell delegat de 7 d'octubre de 1950 i 23 de març de 1953

1947

Al Congrés de l'A.C. de Barcelona és presentat per Jordi Sicart un apologètic informe sobre l'escoltisme en l'Acció Catòlica, dins la ponència de Jovent i Esport,¹²⁹ que fou aprovat: **Essent l'escoltisme un mitjà d'educació reconegut per tothom i adaptat per l'Església, l'Acció Catòlica no pot deixar de reconèixer-lo i adoptar-lo en la intensitat i forma que les circumstàncies del país aconsellin.**

1949

A la reunió del Consell delegat de 18 d'octubre es comenta que al Consell diocesà d'A.C. de Barcelona es parla de fer una escola de pre-escoltisme, i de fer entrar en el Consell un vocal d'escoltisme. Al cap d'una setmana es concreta en una obra dita marginal, auxiliar, amb cabuda per a l'escoltisme.¹³⁰

Gens d'estrany, doncs, que d'acord amb les intencions del Consell, aquest acordi col.laborar amicalment amb A.C.

1950

6 de març. Mn. Batlle comunica al Consell delegat que els escoltes catòlics de Barcelona han estat convidats a l'Assemblea d'A.C. que s'ha de fer a Mataró, el 23 d'abril.

3 d'abril. La Institució anul.la el seu campament Sant Jordi perquè els agrupaments catòlics puguin ésser a Mataró el 23 d'abril.

23 d'abril. Campament al Col.legi Valldemia de Mataró, a l'assemblea de l'A.C. Incident.¹³¹

12 de juny. El Consell pren nota que els escoltes del Seminari de Barcelona demanen formar part de l'Agrupament M.D. de Montserrat.

Abans d'anar a Roma (quan?) Dr. Modrego demana a Mn. Batlle una altra còpia del **projecte de reglament de l'escoltisme diocesà.**

28 de novembre. Mn. Batlle ha entregat al bisbat nova còpia de reglament dels agrupaments catòlics, sembla ser que obra del Dr. Lluís Carreras, segons testimoni de Jaume Font.

1951

8 d'abril. Del bisbat han avisat a Mn. Batlle per arreglar definitivament la qüestió de l'escoltisme d'Acció Catòlica: Mn. Batlle en serà el consiliari. Han fet esmenes

¹²⁹ L'autor d'aquest informe era Josep M. Sunyer, de l'Agrupament M.D. de Montserrat, i posteriorment responsable de relacions interdiocesanes de la DDE

¹³⁰ Es tracta de l'Obra Atlètico-Recreativa d'A.C. coneguda després per OAR

¹³¹ Veure capítol sobre Escoltisme Català i Joventuts del règim

al projecte.

16 d'abril. L'expedient ja està informat. Abans d'un mes se sabrà quelcom.

11 de juny. El Secretari del Governador dona un ultimàtum a Mn. Batlle per a aprovació de part del bisbat.

18 de juny. Mn. Batlle ha vist el bisbe: ja està, però no sap qui ho té. El Bisbe promet parlar amb el Governador.

Per què no foren aprovats pel bisbat?

La solució que s'estudiava sobre el reconeixement per part del bisbe del nostre moviment en general, no serà possible, ja que s'hi oposa bastant el Cardenal de Tarragona, que segons sembla, influeix al nostre bisbat.¹³²

10 de juliol. El Secretari del Governador Civil de Barcelona invita els escoltes de l'agrupament M.D. de Montserrat als actes commemoratius del 18 de juliol.

A la mateixa data, el Dr. Modrego, **vista la instància presentada pel Consiliari dels Joves d'Acció Catòlica sol.licitant la nostra autorització per organitzar la Secció d'Escoltisme a la delegació d'Esports del Consell Diocesà dels Joves d'Acció Catòlica...autoritzem perquè a la Delegació d'Esports es pugui organitzar una Secció d'Escoltisme, que es registrarà per les bases aprovades per Nos en aquesta mateixa data.**¹³³

16 de juliol. És anul.lada la invitació: no havia agradat a Frente de Juventudes.

1952

21 d'abril. El Consell autoritza presència uniformada al Pontifical del Dr. Modrego al Poble Espanyol, 4 de maig, uns dies abans de la celebració del Congrés Eucarístic Internacional de Barcelona. Hi assisteixen 130 escoltes.

1953

9 de febrer. A Girona es publica el **Reglamento de la Sección Excursionista del Aspirantado de A.C. San Narciso de la ciudad de Gerona, que se servirá del método escultista, el cual por sus fines educativos en sus aspectos moral, religioso, deportivo y recreativo, ha sido aprobado y bendecido por los Sumos Pontífices y, especialmente, por S.S. el Papa Pío XII, felizmente reinante, en su reciente discurso del 7 de junio del próximo pasado año a los escultistas católicos de todo el mundo.**¹³⁴

¹³² El comentari prové del Consell de la Germanor de Noies Guies (8 d'octubre de 1951). El suposat cardenal de Tarragona és Benjamín Arriba i Castro, però no fou promogut al cardenalat fins el 1953

¹³³ A l'Arxiu existeix fotocòpia d'aquest decret que no 'sortí efecte'. Per què?

¹³⁴ Article 2. És evident que una explicació tan llarga en el cos de l'articulat d'un reglament que només té set punts respon a la necessitat de justificar i defensar l'escoltisme que els Aspirants d'A.C. estaven fent

Aquesta serà la diferència entre l'escoltisme catòlic de Girona i el de Barcelona, o de Mossèn Batlle: mentre els agrupaments de Barcelona responen a una trajectòria històrica que els enllaça amb Minyons de Muntanya via Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, i el problema per al bisbat és de com donar cobertura jurídica i poder reconèixer uns agrupaments que són i no deixen d'ésser membres de la Institució Catalana d'Escoltisme, els de Girona no se senten hereus dels agrupaments de Minyons de Muntanya d'avant-guerra, i neixen així com creats dins de l'Aspirantat de l'Acció Catòlica. Semblantment passa al bisbat de Vic amb els agrupaments creats pels seminaristes i joves capellans que han igualat el nom d'escolta amb el d'aspirant de tal manera que fan servir la llei de l'aspirant i la promesa de l'aspirant,¹³⁵ text i esperit, evidentment escoltes. En canvi, no era aquest el cas dels primers agrupaments del bisbat creats per Mn. Rovira Tenas, que no tenen res a veure amb l'organització de l'Acció Catòlica, tot i no acabant d'ésser de la Institució.

Els seminaristes de Vic arriben a organitzar camps interdiocesans de formació. Al juliol de 1953 el Dr. Masnou en visita el segon.

Amb el temps l'Escoltisme d'Acció Catòlica de Girona s'inclinarà cap a la fórmula barcelonina més matisada de Delegació Diocesana d'Escoltisme dins el Consell de Joves de l'Acció Catòlica i es mourà dins la seva òrbita, no sense dificultat, ja quan aqueixa estigui constituïda.¹³⁶

Aquests mateixos anys, Antoni Jutglar intentà per la seva banda, de crear un escoltisme catòlic a Catalunya, a part de la Institució, i fent servir abusivament el nom de Mn. Batlle.¹³⁷

18 de maig. Contactes del Consell amb Joves d'A.C.

31 de maig. Jaume Font contacta President Nacional dels Aspirants.

28 de juny. El Vice-president de Consell Superior Joves A.C. visita Consell de la Institució.

27 d'agost. Concordat entre la Santa Seu i l'Estat Espanyol.

22 de novembre. OAR de Barcelona disposada a editar el calendari escolta.

1956

Gestions fetes per una banda per la Institució Catalana d'Escoltisme, i personalment per Jaume Font, ocasionalment en contacte amb el Dr. Narcís Jubany, nou bisbe auxiliar de Barcelona des de dos dies abans del traspàs de Mn. Batlle. Resulta que Font tractava Jubany per qüestions referents als terrenys de

¹³⁵ Manual de l'Aspirant d'Acció Catòlica. Imprès a Manlleu. Sense data

¹³⁶ El 1958 Jordi Gibert és designat encara "Delegat de l'Escoltisme d'Acció Catòlica" i els estatuts de la Delegació Diocesana d'Escoltisme no seran aprovats fins al 1960

¹³⁷ Veure reunions del Consell de 15 de setembre de 1952, 26 d'abril de 1953, 4 de novembre de 1956

la Mútua Escolar Blanquerna, i que, segons el diu, insistí sobre Jubany perquè el bisbat reconegués l'escoltisme dins de l'Obra Atlètico-Recreativa d'A.C.

Per altra banda Jordi Bonet féu valer també el seu ascendent en el bisbat en aquest sentit.

16 de febrer. Mossèn Ricard Pedrals, consiliari general dels agrupaments catòlics de la Institució.¹³⁸

3 d'agost. Queden aprovats els estatuts de la Delegació Diocesana d'Escoltisme de Barcelona. El Dr. Modrego aprova la DDE de Barcelona per indicació expressa de Monsenyor Antoniuti, nunci apostòlic.¹³⁹

8 de novembre. Raimon Galí, veguer de Vic, informa que aviat el bisbe de Vic reconeixerà la DDE del seu bisbat.

22 de novembre. El Boletín Oficial del Obispado de Barcelona informa que amb data de 3 d'agost ha estat eregida la Delegació Diocesana d'Escoltisme, i aprovats els seus estatuts. No parla per res de la seva inclusió en el Consell diocesà de Joves d'Acció catòlica.

1957

Encara que l'aprovació dels Estatuts de la DDE data del 3 d'agost de 1956 la DDE no quedà constituïda fins el febrer del 57, i el 13 de març del mateix any tingué lloc la presentació del Consell directiu de la DDE al Consiliari, Dr. Joan Batlles, i al president d'A.C., Ferran Llopis.¹⁴⁰

24 de març. A la reunió del Consell de la Institució, Bonet informa de la seva presa de possessió com a President de la DDE i que ha designat els seus principals col.laboradors. La seu és a Llúria, 7, 3er. Barcelona.¹⁴¹ Serch felicita Jordi Bonet per les gestions fetes en relació amb l'Església Catòlica.

¹³⁸ Sobre la pressió feta sobre el Dr. Modrego per a l'aprovació de la Delegació Diocesana d'Escoltisme, Ricard Pedrals afirma: "Creia -i crec- que va ser un encert polític la creació de l'Escoltisme catòlic. Catalunya necessitava quelcom capaç d'ajudar a la llarga els que creien, esperaven i volien un altre esdevenidor. Només ho podia fer l'Església. La tasca pertocava - i pertoca - a l'escoltisme, però l'únic que ho podia fer impunement en aquella situació era el catòlic. Aconseguir-ho va ser cosa dels consiliaris que van fer pinya - amb les excepcions que el mateix Mn. Batlle havia previst - a l'entorn de Jordi Bonet, recolzat ell mateix per la colla Soliguers - antics ja llavors del Mare de Déu de Montserrat, - que havien rebut de Mn. Batlle - via Bonet i meva - la missió de tirar endavant, fos com fos, l'Escoltisme que feia ell, que era, en paraules seves, "el dels Scouts de France". Lletra de Ricard Pedrals a Jaume Busquets, 4 de novembre de 1987

"Davant el dubte escèptic de si Mn. Batlle volia o no l'escoltisme catòlic, van ser ells, els consiliaris, la causa eficient del mateix, recolzant, sense ambigüitats, resoltament, l'encàrrec rebut de manera explícita i indubtable per en Jordi Bonet i jo mateix. Bonet i jo comptàvem amb la colla Soliguers, els agrupaments del Casal de Montserrat (el Mare de Déu de Montserrat i l'Abat Marçet, el primer amb els llavors poderosíssims antics), els de Ntra. Sra. de la Pau, de la Mare de Déu del Roser, de Girona, Sabadell, Terrassa, Vic, Mataró, i tots els altres que es movien a l'entorn de les parròquies, gràcies al Dr. Masnou, el Dr. Jubany, auxiliar de Barcelona, i a un grapat de consiliaris..." Lletra de Ricard Pedrals a Genís Samper, 9 de novembre de 1987

¹³⁹ Així consta en l'acta de l'assemblea extraordinària de Moviment Scout Catòlic, de 22 de gener de 1967

¹⁴⁰ Memòria a Assemblea DDE-Barcelona 1958.

¹⁴¹ El trasllat al quart pis es féu més tard, el 1961

Tres dies després, amb segell de la Federación (Ibérica) de Escultismo, Jaume Font, secretari federal anuncia al Buró Internacional dels Boy Scouts que **se desarrolla favorablemente el plan de relaciones con la Iglesia Católica Romana y es de esperar que el Escultismo en España entrará en una etapa de oficialidad...** **Contando con la protección de la Iglesia, dejamos de estar afectados por las leyes sobre juventudes y campamentos.**

El mateix dia, a la reunió de DDE-B, 27 de març de 1957, Jordi Bonet afirma que al Consell quedà establert **que no hi hagi cap dependència mútua entre el Consell i la Delegació i sí només una corrent de simpatia.** De cara a les relacions entre agrupaments de la DDE i els altres, **han de ser ben cordials, de bona companyonia i, de part nostre, proporcionar-los tota l'ajuda que puguem.** Fins i tot, acceptant un cert confusionisme operatiu: **les notificaciones que hagi d'enviar la Vegueria als agrupaments oberts les enviarà la DDE com a tal (sense que calgui citar la procedència de la Vegueria).**¹⁴²

En canvi, a la reunió de DDE Barcelona, 3 d'abril de 1957, queda puntualitzada així la relació entre els membres de la DDE i l'Acció Catòlica: Els Guies intervendran en els actes d'A.C. tant en els organitzats per la Diocesana com en els que organitzin les parròquies; Minyons i Llobatons es conservaran independents de l'A.C.

1958

19 de febrer. Al Comissariat DDE Barcelona s'informa de l'entrevista de Jaume Font amb Forasté de Madrid i amb OAR. Sembla que els Metropolitans troben bé que es faci escoltisme i que de moment estaria englobat dintre de l'OAR fins a tant que no tingui prou puixança per fer vida independent. En Joan Rosell, delegat de l'OAR de Barcelona va fer constar que a Barcelona l'escoltisme funciona dintre de l'Acció Catòlica però sense cap relació amb l'OAR.

26 de març. OAR considera que val la pena d'encarregar a la DDE de Barcelona que es cuidi d'organitzar l'escoltisme d'OAR a les diòcesis en les quals no existeix.

Exploradores de Madrid volen passar al davant i convoquen una reunió a Saragossa, sense convidar DDE de Barcelona. Denunciada la maniobra, els responsables d'OAR anul·len la reunió.

30 d'abril. A la reunió OAR de Madrid, del 4 de maig, juntament amb Jordi Bonet, hi aniran Jordi Gibert, delegat diocesà de Girona, i Raimon Galí, delegat diocesà de Vic.

1 d'octubre. Bonet comunica que Amadeu Serch demana a la DDE que concreti les seves relacions amb la Institució.

Jordi Galí prepararà una resposta a partir de notes de Pedrals, Bonet i Subirà. La presenta el dia 8 d'octubre. No consta el contingut.

16 d'octubre. Moció en el Consell contra l'actuació de la DDE de Barcelona. Acord

¹⁴² Acta reunió DDE-B, 3 d'abril de 1957

de reestructuració de l'Escoltisme català.

29 d'octubre. Dimissió de Montserrat Jarque com a Comissària de Llobatons, i de Raimon Galí, com a Comissari de Ruta. Veure a **Senyals de camí** les lletres de dimissió i el diagnòstic que fa Galí: el **complot dels mediocres** paradigma de les **infidelitats històriques dels catalans**.¹⁴³

En l'orde pràctic, sembla que el detonador de la crisi fou la invitació feta a Michel Rigal a venir a parlar a la Ruta, fet que Raimon Galí interpreta com una manca de confiança i una desqualificació del seu mestratge.¹⁴⁴

1959

4 de març. A la reunió de la DDE-B es diu que en la propera reunió caldrà pensar en les futures associacions que constituïran la futura Associació Catalana d'Escoltisme, i en la reunió de 1er. de maig es diu al final que sembla que el Consell de la Institució ha arribat a un acord de principi i s'estan redactant els articles d'un nou reglament. Cap vent de tempesta, doncs, a les reunions de la DDE! Dins d'un mes es farà un reunió de caps d'agrupaments per tenir-los al corrent.

Els agrupaments de la DDE es constitueixen en Nucli C de l'Associació Catalana d'Escoltisme.

19 de setembre. D'acord amb la disposició addicional V dels Estatuts de l'ACDE de sis de setembre, a Santa Quitèria (Vilanova del Vallès), acollits a la rectoria de Mn. Pedrals es reuneixen els assembleïstes provinents dels següents agrupaments que seran fundadors del Nucli C:

Aquests seran els nous protagonistes de l'escoltisme:

Ramon Bossa	M.D. de Montserrat (c) ¹⁴⁵ , Barcelona
Miquel Tomàs	Abat Marcet (c)
Josep M. Figueras	M.D. de Núria
Josep M. Puiggermanal	Dr. Lluís Carreras (c)
Josep Bochaca	La Salle
Francesc Redolat	Don Bosco
Salvador Sagarra	M.D. de Lourdes
Guillem Dresbach	Sant Isidre, L'Hospitalet de Llobregat
Ramon Guiu	M.D. de Bellvitge, L'Hospitalet de Llobregat
Daniel Montserrat	M.D. de la Pau (c)
Dolors Cabana	Dr. Pere Tarrés (c)
Fèlix Martí	Sant Josep de Calassanç
Pere Alonso	Jaume Balmes
Teresa Fort	Sant Benet
Carme Moneny	Santa Agnès

¹⁴³ Raimon Galí, *Senyals de camí*, Arc, 1964, pp 147-156 i moltes més. També: Raimon Galí, *Recalada 1948-1962*, *Estudis Nacionalistes*, 1984, pp 117-118

¹⁴⁴ Venia a reforçar la posició dels secessionistes catòlics, diu Galí, a *Recalada*, p. 118

¹⁴⁵ (c) agrupament procedent de Minyons de Muntanya-Boy Scouts de Catalunya

Enric Bach	M.D. de Pompeia (c)
Miquel Vallès	Torras i Bages (c)
Jordi Caso	Bisbe Irurita
Joan Carbó	Pare Claret
Lluís Iglésias	Sant Pius X
Sigfrid Quer	Mossèn Pere Ginebra (c)
Jaume Busquets	M.D. del Roser (c)
Maria Figueras	Jaume I
Josep M. Argemí	Antoni Gaudí (c)
Xavier Farran	Anselm Clavé
Jordi Grau	Sant Ignasi
Carles Torner	Sant Lluís
Lluís M Argemí	Sant Bernat de Menthon, Sabadell (c)
Salvador Bassó	Sant Bernat de Claravall, Olesa de Montserrat
Joan Fornells	Mn. Norbert Font i Sagué, Terrassa (c)
Pere Ros	Joaquim de Sagrera, Terrassa (c)
Ramon Assensi	M.D. de la Ruta, El Masnou
Valentí Vilà	Antoni Vila, El Prat de Llobregat
Pau Bellorbí	Sant Joan (c)
Rosa M. Busquets	Sant Joan Baptista
Pau Bellorbí	Pius XII, Cornellà
Joan Vallhonrat	Joan Fivaller, Rubí
Mn. Ricard Pedrals	Consiliari
Mn. Jacint Matas	Consiliari

Presideix Josep Sans, i s'elegeix el primer comissariat del Nucli C:

Jordi Bonet	Cri. Gral.
Jordi Galí	Cri. Branca Guies
Jordi Costa	Cri. Branca Minyons
Montserrat Olivé	Cria. Branca Llobatons
Jaume Juncosa	Secretari General
Francesc Tardà	Tresorer
Jordi Gibert	Extensió

Montserrat, 12 d'octubre. El Comissariat del Nucli C celebra la seva primera reunió.

1960

Es crea la Delegació Diocesana d'Escoltisme de Girona.

Incident per la publicació a Madrid d'un **Carnet de etapes** per a l'Aspirant, còpia del **Carnet de proves** publicat per la DDE de Barcelona.

1961

Febrer. Com a conseqüència de l'acord pres per la Conferència de Metropolitans, creació a Madrid d'una Oficina d'Informació i Coordinació d'Escoltisme Catòlic, el director de la qual és Jordi Bonet. OICEC té per missió **informar, coordinar i ajudar l'Escoltisme Catòlic a Espanya i estudiar la possible estructura de l'Escoltisme Catòlic a Espanya a través de la seves associacions diocesanes.**

Les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme de Barcelona, Vic i Girona es constitueixen en MSC-Minyons Escoltes.

El Centre Escolapí de Muntanya

1952

El P. Octavi Fullat, antic follet de l'agrupament M. D. de Montserrat, després de posar al corrent Mossèn Batlle, juntament amb el P. Josep Almirall inicia el Centre Escolapí de Muntanya, entitat que adopta el mètode escolta i promou l'existència d'agrupaments escoltes a l'interior dels col·legis escolapis.

El primer agrupament del CEM és el M. D. de Núria, al col·legi de Ntra. Sra., carrer de la Diputació, a Barcelona.¹⁴⁶

1953

Un segon agrupament CEM neix al Col·legi Balmes, també a Barcelona. Porta el nom de Sant Josep de Calassanç.¹⁴⁷

1954

Genís Samper funda a l'Escola Pia d'Igualada l'agrupament Joan Torelló, compost d'un estol i secció, en estreta col·laboració amb Miquel Ball i l'agrupament Jaume Caresmar, al qual passaran els llobatons i minyons dos anys després en deixar Igualada el seu fundador.

1955

28 d'abril. Per expressa indicació del P. Vicent Tomek, general de l'Escola Pia i antic consiliari de l'escoltisme a Hongria, el P. Julià Centelles, provincial, adreça una lletra a tots els col·legis escolapis de Catalunya encoratjant la creació d'agrupaments escoltes. Així neixen l'agrupament de Santa Anna, a Mataró, i el Guillem de Muntanyans, a Terrassa.¹⁴⁸

A través del Consell de la Institució Catalana d'Escoltisme, Fullat i Almirall poden seguir un curs de formació de caps a Bèlgica.

1956

¹⁴⁶ S'extingí el 1970, però reprengué amb nova força el 1981, de manera que avui és un dels agrupaments més antics de ME/GSJ

¹⁴⁷ El 1974 es trobà desallotjat de l'escola, i s'uní a l'agrupament veí de Santa Agnès, a la parròquia del mateix nom. Al principi els agrupaments fusionats portaren el nom de Sant Josep de Calassanç-Santa Agnès, però més tard desaparegué el nom de Sant Calassanç, per dir-se simplement Santa Agnès

¹⁴⁸ Es així com apareixen, entre d'altres, agrupaments de vida efímera depenents del voluntarisme de tal o qual persona. De 1955 a 196, hi ha agrupament al Col·legi Calassanç, de Barcelona, i a l'Escola Pia de Sarrià.

Tenen la mateixa oportunitat Genís Samper i Esteve Ascacibar, representant els agrupaments d'Igualada i Mataró, respectivament.¹⁴⁹

1957

5 de juny. Una carta del P. Fullat a la neixent DDE de Barcelona comunica que després d'haver-ho consultat als seus Superiors ha acordat que el CEM es federi a la DDE. La solució federativa no escau a la natura de la DDE, i es prossegueixen les converses per a un pas dels agrupaments a la DDE sense condicionants ni vinculacions proteccionistes.

7 d'agost. Jordi Bonet informa de la proposta rebuda: volen que, com a congregació, el nomenament de consiliaris sigui a càrrec del Pare Provincial o del Director del col·legi corresponent. Segons Mossèn Pedrals no hi ha cap inconvenient en acceptar-ho. La resolució dels investiments fets pel CEM es creu oportú deixar-la en mans de la branca Guies.

11 de setembre. L'A.E. Sant Josep de Calassanç demana l'afiliació a la DDE.

18 de setembre. Jordi Bonet dóna compte del resultat satisfactori de la seva visita al P. Provincial dels Escolapis.

1958

L'acceptació de l'escoltisme com a eina educativa feta pels escolapis va fins a l'organització de camps-escola per a als seus joves religiosos. Així al juny es fa un Camp escola al Seminari d'Albelda de Iregua, a la Rioja, dirigit per membres de la DDE.¹⁵⁰

Col·laborant amb la DDE els escolapis ofereixen local annex al col·legi de Sant Antoni per a equip de la DDE, (és acceptat per a l'equip d'Expressió) i un escolapí per al seguiment dels agrupaments nascuts als col·legis escolapis: Fullat figura com a consiliari dels agrupaments de col·legi a la Consiliaria General.

A partir d'aquestes dates la presència dels escolapis a la DDE s'intensifica, tant a través dels seus agrupaments, com de la consiliaria continuada en agrupaments parroquials o locals, com a Sitges, Igualada, Sabadell, Granollers, per exemple, i en responsabilitats més àmplies dins de l'escoltisme confessional.

Fent balanç, és just reconèixer que la integració dels agrupaments del CEM en la DDE representà una alenada d'aire nou, i una aportació pedagògica de qualitat. Només cal recordar que provenien del CEM moltes de les persones reeixiren a animar les branques en els anys seixanta i a fer un escoltisme català i cristià

¹⁴⁹ Val la pena deixar consignat, segons testimoni de Jaume Font, que les subvencions per als viatges a camps-escola de formació provenien del fons que el Mouvement Européen, amb seu a Brusel·les, destinava a la democratització, o desestabilització, dels règims totalitaris a Europa

¹⁵⁰ Fent confiança a la bondat del mètode escolta, els escolapis arribaren a organitzar en patrulles els seus seminaristes menors i la vida interna del seminari d'Albelda

avançat.¹⁵¹

1959

Setembre. Entre els agrupaments fundadors del Nucli C hi figuren el M.D. de Núria i el Sant Josep de Calassanç, ambdós de Barcelona.

EFECTIUS DE LA INSTITUCIÓ CATALANA D'ESCOLTISME

1945

Serra parla de tres seccions de Minyons Escoltes existents el 1945 en el moment de la represa. Aquestes eren: M.D. de Montserrat, Ramon Llull i Rafel de Casanova.¹⁵²

Hom diria que altres seccions almenys ja estan reprenent, si tenia sentit estar present a les activitats de la Secció Sant Jordi de formació de caps. D'una manera o altra hi són les seccions dels agrupaments barcelonins: Ramon Llull, Roland Philipps,¹⁵³ Rafel de Casanova, M.D. de Montserrat, Ramon de Penyafort, Joan Fivaller (?), Santa Maria, Pau Claris, Josep de Margarit (?) i Ignasi Iglésias.¹⁵⁴

1946

A Barcelona, són actius els següents agrupaments: Ramon Llull, M.D. de Montserrat, Narcís Munturiol,¹⁵⁵ Joan Fivaller (UEC de Gràcia), Pau Claris, Roland Philipps (UEC Centre), Ramon de Penyafort, Ignasi Iglésias (Parròquia St. Pacià, a Sant Andreu).¹⁵⁶

Hi ha, doncs:

¹⁵¹ A més dels religiosos escolapis a la consiliària de branca Ruta (Ramon M Nogués i Lluís M Xirinachs), venien dels agrupaments del CEM, Fèlix Martí, Josep Muntanola, Josep Vegara, Narcís Serra, Rafel Mèndez, entre d'altres

¹⁵² El nombre de tres és donat per Serra, p. 74. El nom de la tercera secció corre a compte nostre, i el deduí de la situació dels agrupaments històrics reflectida en el document lliurat al P. Cheyne el març de 1947

¹⁵³ Dues colles acordades, i no una com als altres agrupaments, reivindicades a partir de l'estructura especial de l'agrupament provinent de Boy Scouts de Catalunya. Comissariat, de 29 de setembre de 1945

¹⁵⁴ Comissariat, de 13 d'agost de 1945: "Sant Andreu no pot formar colla per circumstàncies que podrien reportar inconvenients a la Secció Sant Jordi"

¹⁵⁵ El Narcís Munturiol no ha reprès com a tal: els seus dirigents, però, fan servei en llocs de direcció i com a caps d'unitat a altres agrupaments

¹⁵⁶ Cens citat per Serra, p. 74

19 llobatons,
107 minyons escoltes
81 guies escoltes.

En total: 207 escoltes a Barcelona.

1947

5 estols	42 llobatons
8 seccions	172 minyons escoltes
9 clans	164 guies escoltes

En total: 378 escoltes.

1948

Al 31 d'octubre de 1948, segons consta en l'informe enviat al P. Cheyne, els escoltes a Catalunya eren uns 400, i el nombre d'agrupaments era de 21, tretze a Barcelona i vuit fora de Barcelona.

Més exactament: a Barcelona hi havia 7 estols amb 72 llobatons, 12 seccions amb 200 minyons escoltes, 10 clans amb 147 guies escoltes. Fora de Barcelona, hi havia 8 unitats, no agrupaments, en marxa: 1 estol a La Farga de Bebié, amb 6 llobatons; 4 seccions, a Badalona (12 minyons), Terrassa (12 minyons), La Farga de Bebié (4 minyons), Torelló (6 minyons); i tres clans, a Badalona (10 guies escoltes), La Farga de Bebié (4 guies escoltes) i Torelló (7 guies escoltes).

Que sumen: 8 estols amb 78 llobatons; 16 seccions amb 234 minyons escoltes; 13 clans amb 168 guies escoltes. O sigui, 480 escoltes.

<u>Barcelona</u>		<u>Fora Barcelona</u>	
7 estols	72 llobatons	1 estols	6 llobatons
12 seccions	200 minyons	4 seccions	34 minyons
10 clans	147 guies escoltes	3 clans	21 guies escoltes
En total:		480 escoltes. ¹⁵⁷	

1949

<u>Barcelona</u>		<u>Fora Barcelona</u>	
5 estols	42 llobatons	x estols	x llobatons
9 seccions	182 minyons	x seccions	x minyons
10 clans	141 guies escoltes	x clans	x guies escoltes

En total 365 escoltes a Barcelona. En baixa.

1950

¹⁵⁷ El cens anual de la mateixa data, 31 d'octubre de 1948, censa només 453 escoltes

BarcelonaFora Barcelona

4 estols	54 llobatons	2 estols	9 llobatons
6 seccions	154 minyons	3 seccions	53 minyons
7 clans	127 guies escoltes	2 clans	16 guies escoltes

335 escoltes a Barcelona, i 78 al Vallès Occidental. Total: 413 escoltes.
En baixa, almenys a Barcelona.

1951

BarcelonaFora Barcelona

4 estols	58 llobatons	1 estol	7 llobatons
10 seccions	196 minyons	3 seccions	46 minyons
6 clans	87 guies escoltes	3 clans	19 guies escoltes

341 escoltes a Barcelona, i 72 al Vallès Occidental. Total: 413 escoltes.

1952

BarcelonaFora Barcelona

4 estols	81 llobatons	1 estol	15 llobatons
8 seccions	195 minyons	3 seccions	36 minyons
6 clans	109 guies escoltes	2 clans	16 guies escoltes

385 escoltes a Barcelona, i 67 al Vallès Occidental. Total: 452 escoltes.

1953

BarcelonaFora Barcelona

7 estols	105 llobatons	5 estols	64 llobatons
16 seccions	452 minyons	17 seccions	287 minyons
12 clans	184 guies escoltes	9 clans	79 guies escoltes

741 escoltes a Barcelona, i 430 fora de Barcelona, al Vallès Occidental, Vic, Girona i Figueras. Total: 1.171 escoltes.¹⁵³

Després de la punta de 400 l'any 1948, l'escoltisme hereu del passat perdia efectius i no es desempallegava del seu barcelo-centrisme. És a partir de 1952, amb l'arribada d'una nova generació sacerdotal sortida dels seminaris de Barcelona, Vic i Girona, i els membres també joves d'instituts religiosos prou arrelats a Catalunya (Escolapis, Claretians, Jesuïtes) amb un escoltisme educatiu i pastoral propi que farien rendir favorablement l'escoltisme iniciat per Mossèn Batlle al si de la Germanor de Minyons de Muntanya i de la Institució Unificada. I això encara més, després de l'autosuspensió de les activitats de part del Consell i de la consagració de l'obra del Mossèn que significà la seva malaltia heroicament

¹⁵⁸ Aquest cens, destinat a ser enviat al Cap Escolta, i a través seu al Buró Internacional, fa constar ja com a escoltisme de la Institució gran part de l'escoltisme naixent a Catalunya a redós de les parròquies, els col·legis de religiosos i els seminaris

soferta i el seu trasllat fúnebre pels carrers de Barcelona.

Mentrestant, la suspensió d'activitats donava ja com a fruit la suspensió dels censos, i haurem de trobar la continuació en els censos de les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme a partir de l'any 1957, i en res per a la resta de l'escoltisme català.

AGRUPAMENTS ESCOLTES, DE 1945 A 1953

Inici	Localitat	Nom	Entitat	Final
1927	Barcelona	JOSEP DE MARGARIT	U.E. Barcelona	1947
	Barcelona	RAMON LLULL	G.E. Joventut Catalana	
1929	Barcelona	NARCIS MUNTURIOL	Mútua Escolar Blanquerna	1950
1930	Barcelona	M.D. DE MONTSERRAT	Lliga Esp. Montserrat	
1931	Barcelona	PAU CLARIS	Palestra	1948
	Barcelona	JOAN FIVALLER	G.Exc. Perla, de Gràcia	1948
1932	Badalona	BAC DE RODA	A.Exc. Badalona	1949
	Barcelona	IGNASI IGLÉSIAS	St. Andreu, 57	1948
	Sabadell	SANT BERNAT DE MENTHON	Acadèmia Catòlica	1977
	Terrassa	NORBERT FONT I SAGUÉ	FJCC	1970
1933	Badalona	JACINT VERDAGUER	FJCC	1951
	Barcelona	RAMON DE PENYAFORT	FJCC	1951
1934	Barcelona	RAFEL DE CASANOVA	Ateneu Catòlic de St. Gervasi	
1936	Barcelona	ROLAND PHILIPPS		
1943	La Farga de Bebié	CASTELL DE MILANY	Parròquia	1949
1946	Barcelona	SANTA MARIA DEL MAR		1953
1947	Barcelona	M.D. del ROSER	Par. M.D. del Roser	1970
	Barcelona	DOCTOR ROBERT	UEC. Gràcia	
	Barcelona	APEL.LES MESTRES	Agrupació Exc.Catalunya	1949
1948	Barcelona	BERENGUER D'ENTENÇA	C.Exc. i Folkloric, Barceloneta	1958
	Terrassa	JOSEP DE MORAGUES	C.Exc. Terrassa	1963
	Torelló	VERGE DE ROCAPREVERA	A.C.	
1950	Barcelona	MOSSÈN CINTO VERDAGUER	Par. M.D. de Montserrat	
	Barcelona	ROGER DE FLOR	Club del Llibre	1953
	Terrassa	SAGRADA FAMÍLIA	Par. Sda. Família	1975
	Terrassa	JOAQUIM DE SAGRERA	Par. Sda. Família	1967
1951	Barcelona	ABAT MARCET	Unió Escolania Montserrat	1975
	Barcelona	SANT ANTONI M.CLARET	Col·legi Sta. Isabel	
	Barcelona	TORRAS I BAGES	Franciscans Conventuals	
	Barcelona	M.D. DE LA MERCÈ	Par. St. Francesc de Pàola	1957
	Manresa	CARDENAL LLUCH-51	Parròquia	
	Mataró	ABAT DORDA	Parròquia St. Josep	1974
1952	Balsareny		Colònia Soldevila	
	Barcelona	DR. PERE TARRÉS	Confraria Virtèlia	1975
	Barcelona	AUXILIUM CHRISTIANORUM	Salesians Rocafort	1957
	Barcelona	VIDAL I BARRAQUER	Par. St. Francesc Pàola	
	Barcelona	SANT IGNASI	Jesuïtes de Sarrià	
	El Vendrell	JAUME I	Parròquia	1976
1953	Esparreguera	M.D. de MONTSERRAT	Parròquia	1963
	Figueres	SANT PERE	Parròquia	
	Girona	SANT FELIU	Acció Catòlica	1965
	Girona	SANT NARCIS	Casa Carles	
	Igualada	JAUME CARESMAR	SEDAC-CAR	
	Manresa	SANT FRANCESC XAVIER	Congregació Mariana Jesuïtes	1976
	Sabadell		Parròquia Puríssima	1953
	Súria		Parròquia	1953
	Vic	PIUS XI	Seminari Conciliar Vic	1964
	Vic	GUILLEM DE MONTRODON		
	Vic	SANT JOAN BOSCO	Seminari Menor Vic	

ESCOLTISME CATALÀ I ESCOLTISME A ESPANYA

La Federació Ibèrica d'Escoltisme

1937

Hi ha converses de MdeM-BSdeC amb l'Oficina Escolta d'Ibèria establerta en zona republicana, a València, pels Boy Scouts del País Valencià, escindits dels Exploradores, el comissari dels quals, és Emili Beüt.¹⁵⁹

1946

Emili Beüt, cap dels escoltes valencians, que ha aconseguit que el Buró Internacional de Londres el tinguis com a interlocutor vàlid pel que feia referència a l'escoltisme a Espanya, presenta al Comissariat de MdeM-Bsdec un projecte d'estructuració federal de l'escoltisme a Espanya, que pressuposa una estructuració política també federada d'Espanya.¹⁶⁰

27 de juny. El Comissariat aprova el projecte de FIDE, Federació Ibèrica d'Escoltisme.

29 de juny. El projecte de FIDE és ratificat pel Consell General de MdeM-BSdeC.

1947

30 de març. En presència del P. Alban Cheyne, es signa a Barcelona els pactes de constitució de FIDE. Emili Beüt n'és el primer comissari federal.

1948

30 abril. Beüt s'inquieta del silenci dels catalans. Se li contesta que Batista i Roca està d'acord amb la política d'aplegar en una federació les realitats actuals escoltes, i que és bo que això es faci amb els escoltes catalans i valencians pel que significa d'afirmació de la seva personalitat davant la realitat castellana i el centralisme madrileny.¹⁶¹

La Federació resta oberta a tota altra realitat escolta a la península, però cal tenir en compte que a cap altre lloc d'Espanya en aquest any es fa escoltisme:

¹⁵⁹ Alexandre Pinyol, a la reunió del Comissariat de 5 de febrer de 1946 es refereix estranyament a la "constitució durant la guerra de la Federació Escolta d'Occitània" (?)

¹⁶⁰ Mossèn Batlle troba excessiu "parlar de federalisme en aquest moment, puix no se sap pas si aquesta serà la futura configuració política del país"

¹⁶¹ La idea d'una confederació espanyola escolta en la que cada país interior hi tinguis la seva personalitat representada, pareixeria a ben segur l'aprovació inicial de tothom. Tractar de fer reviure organitzacions que el nostre poble blasma per les idees autòcrates que representaven, seria donar un mal pas i condemnar l'escoltisme a una vida esquifida i el retorn a la normalitat amb el consegüent reconeixement de l'oficialitat a Catalunya de la Institució Unificada, crearia problemes en lloc d'incrementar la popularitat de l'escoltisme. Joan Peralta. Informe a Wilson, 1948

Exploradores, fidels a la seva política que posa com a condició prèvia per a actuar l'aixecament de la suspensió d'activitats que pesa sobre l'associació, s'absté de promoure cap activitat escolta.

4 de juliol. El Consell Delegat de MdeM-BSdeC aprova el reglament de FIDE.

1950

Com a conseqüència de la invitació feta a l'escoltisme espanyol per a assistir a la Reunió de Comissaris Internacionals celebrada a Lisboa, i l'informe fet per Exploradores, injuriós per a catalans i valencians, la posició de FIDE es fa cada cop més difícil.

Els Boy Scouts del País Valencià suspenen les seves activitats públiques.

Batista i Roca protesta davant el Buró Internacional i demana igualtat de tracte per a tots els escoltes que hi ha a Espanya.

1951

Passats quatre anys del seu nomenament com a comissari federal, Emili Beüt traspasa el càrrec a Amadeu Serch, comissari de l'altra associació federada.

Fins al 1959, Amadeu Serch ostenta aquest càrrec.

Al Consell federal es planteja el malentès de la denominació d'Ibèrica que presenta la federació.

És clar que hom vol evitar el nom d'espanyol, que tant valencians com catalans assimilen a castellà i a una dominació patida de molts temps.¹⁶² Si hom no hi volia que constés el mot espanyol, quin altre nom pot significar el territori cobert per les associacions escoltes a l'estat espanyol?

El mot *ibèric* podia significar almenys les terres de la dreta i esquerra de l'Ebre, i en aquest cas les dues associacions fundadores de FIDE s'hi sentien representades. En realitat la Federació real no anava més lluny. En tot cas, en créixer per l'adhesió de noves associacions, s'hauria de pensar en un nou nom més ampli.

Ara bé, *ibèric* és un adjectiu que es refereix també a tota la península, i que inclou Portugal. Res d'estrany que fossin els portuguesos qui quedessin desorientats davant una Federació Ibèrica d'Escoltisme. És que aquesta pretenia també incloure les associacions portugueses? La desorientació podia inclinar les simpaties dels portuguesos cap als Exploradores de Madrid.

El vocable *ibèric*, i la corresponent *I*, podia també desvetllar malsons i xocar a la sigla que durant els anys de guerra féu famosa la Federació Anarquista Ibèrica, FAI?

¹⁶² Encara ara en el nom que porta la Federació actual de l'Escoltisme a nivell de tot el territori estatal aquest distanciament de l'homogenitzador espanyol queda significat per la preposició "a" Espanya, i no "de" Espanya

No és estrany, doncs, que es conservi coratjosament la sigla I mentre no entrin en la federació associacions que no s'hi reconeixin: però, arribat el cas, hom haurà de cercar un altre nom més apropiat. Ara per ara valencians i catalans es reconeixen com a ibèrics, de l'Ebre, i en tenen prou.

Quant hagi canviat de pell l'escoltisme català, la DDE de Barcelona s'hagi fet activament present en la vida internacional, i l'escoltisme de Exploradores de España hagi reprès, la FIDE deixarà d'existir o serà deixada de banda, i es farà foc nou infantant un Comitè d'Enllaç, nova criatura el nom i la vocació de la qual ja havien quedat prou dissenyades en la polèmica que seguí l'any 1950 la reunió dels Comissaris Internacionals a Lisboa.

No era deixant d'ésser **ibèrica** la federació i donant entrada als altres escoltismes que podria salvar-se de la mort: els grans interlocutors del futur seran els Exploradores d'una banda, el Moviment Escolta Catòlic (federació d'associacions diocesanes d'escoltisme), i en tercer lloc l'escoltisme català en la seva nova estructura d'Associació (federació) Catalana d'Escoltisme.

1954

L'escoltisme català es troba en dificultat no sols a Catalunya degut a contrarietats vingudes de fora, després de l'acord d'autosuspensió d'activitats del Consell, sinó també en la seva relació amb l'escoltisme del País Valencià.

Un sector de l'escoltisme valencià es malfia del català i malda per marginal-lo del seu reconeixement tant a Espanya com davant les instàncies mundials escoltes. El titllen d'ésser **una associació eminentment política, dirigida per elements subversius sota el punt de vista separatista que van enredant la joventut a ells confiada... tenen la seguretat que els caps del nostre escoltisme són una gent falsa que juguen amb dues cares**, es diu textualment a l'informe fet després de la visita a l'Agrupament Sant Vicenç Ferrer, de València, el 27 d'agost, i que no porta signatura.

1960

5 de juny. El Buró Internacional dels Boy Scouts, amb seu a Ottawa, és informat com a conseqüència dels canvis en els càrrecs representatius de l'Associació catalana d'Escoltisme: el Dr. Pere Gabarró n'és el Comissari Federal i Josep Sans, el seu Secretari.

Queda plantejat l'interrogant de quan deixa d'existir FIDE i com és possible que tant el Comissari com el Secretari siguin de la mateixa associació. On són els valencians? I la resta d'escoltisme de la Península?

Activitats de FIDE

- Consells federals: 1949, 1950 (dos a València), 1951 (València), 1951 (Barcelona), 1953 (Poblet), 1953 (Barcelona), 1956 (Poblet).

- Activitats escoltes federals, a nivell de branca guies: Camps federals dels anys 1950 (Altafulla), 1951 (Sant Esperit, Sagunt) i 1953 (Poblet).

- Representació al Buró Internacional de Londres.

- Acreditació dels escoltes de les associacions de FIDE a l'estranger: passaport escolta.

Relació amb altres escoltismes hispans

Segons recorda Eladi Homs, ja en 1951-1952, tingué lloc una reunió a la Casa de Montserrat, dels carrer dels Arcs, entre el Consell de la Institució i Francesc de B. Moll, per explorar les possibilitats d'animar l'escoltisme a les Illes, per poder eixamplar la FIDE.

Eladi Homs, traslladat a Mallorca l'any 1954 per motius professionals, influeix decisivament en la configuració dels Escoltes a l'Illa.

Al mateix temps Jordi Sort, a Galícia per mor del servei militar, desvetlla l'interès per l'escoltisme a Vigo i arriba a organitzar un escoltisme molt semblant estructuralment al confessional català.

Especial rellevància tenen les relacions amb el País Basc.

El 1946 a través d'un guia escolta de l'A.E. Ramon Llull, la Institució cercava de reemprendre la relació amb Baden-Powell Euskadi Scout.

Però no és fins el 1954 que Jaume Font, com a secretari federal, entra en contacte amb Javier Renteria, de Bilbao, gràcies a què ha trobat el seu nom a la Revista Scout, dels Scouts de France, com algú que demanava tenir correspondència amb escoltes. Per la correspondència sabem que a Bilbao hi hagué un grup escolta la parròquia de San Anton, desaparegut el 1953, en el qual Javier havia estat escolta, i que hi ha una patrulla portada per ell mateix a l'Institut de Segon Ensenyament. FIDE ofereix a Javier de participar en un camp-escola a Catalunya, i dos anys després ofereix que un instructor vagi a Bilbao per a ensinistrar sobre llobatisme: aquest era Jordi Sort.¹⁶³

El 12 de juny de 1953 Jaume Font entra en contacte amb Luís Murugarren, prevere, iniciador de l'escoltisme a Sant Sebastià, (Parròquia de Santa Maria) per cert posterior a l'existència de les Guies, i li ofereix els serveis de FIDE.

Al gener de 1956, P-J. Ynaraja dirigeix un CEI per als escoltes de Sant Sebastià, i Mossèn Rovira Tenas també hi viatja a finals de maig.¹⁶⁴

El 1956 l'escoltisme està organitzat a Sant Sebastià com a organització d'església patrulleros del OARGUI,¹⁶⁵ i membres seus participen a camps-escoles a Catalunya.

¹⁶³ També hi fou enviat posteriorment Eduard Coll, i el 1958 hi va Manel Subirà (Amboto, 17-20 de juliol)

¹⁶⁴ Jordi Sort, Eduard Coll i Josep Alcaraz també ajudaren a la formació de cap a Sant Sebastià

¹⁶⁵ OARGUI equival a OAR Guipuzcoa

El 1957 Sant Sebastià és la primera DDE¹⁶⁶ dins el Consell de Joves de l'A.C., després de la constitució de la de Barcelona.

Jaume Font advoca davant els bascos per la constitució de l'escoltisme al País Basc unit,¹⁶⁷ oferint-los formació, participació al Jamboree de 1957, i adhesió a F(I)DE. Quan calgué els desenganyà també de la política centralista del Comité de Reorganización del Escultismo,¹⁶⁸ el secretari actiu del qual era Enrique Genovés.

Escoltisme Català i Exploradores de España

1940

Per ordre circular número 9, del Ministeri de la Governació, Exploradores de España rebé l'ordre de **suspensió d'activitats**, que no suposava pas la dissolució de l'associació.

1950

Fins el 1950 no hi hagué cap intent de ressuscitar els Exploradores de España. Al seu entendre, i en espera d'una promesa nova llei d'associacions que no arribà fins el 1964, Exploradores s'abstingueren de fer res que pogués interpretar-se com incompliment de l'ordre rebuda, fora de gestions per aconseguir-ne una anul.lació. **La Promesa obliga a todo scout a respetar las leyes, y bajo este signo deben moverse los Exploradores de España. Es opuesto a los principios escoltistas el pretender desarrollar actividades de carácter clandestino en contra de lo que disponen las leyes del país. Tales actividades clandestinas pueden justificarse únicamente en el caso de un país invadido por el Extranjero y es no es el caso de España.**

En aquest any, el Clan Lobo Gris, de Madrid, que aplega antics exploradors creu que és possible fer reviure l'associació espanyola amb lleialtat al Jefe del Estado.¹⁶⁹

La Conferència de Comissaris Internacionals que es celebrà a Lisboa els dies 13-16 de setembre de 1950 convidà els escoltes d'Espanya com a observadors. La invitació feta pel Comissari Internacional del Corpo Nacional de Escutas, via Madrid, fou acaparada pel Clan Lobo Gris.

¹⁶⁶ El 16 de novembre el Sr. Bisbe aprova la creació de la IDE. Carta de Linares a Eduard Coll, 21 de novembre de 1957

¹⁶⁷ Entre d'altres: "quisiera rogarle que tome contacto con el grupo de Bilbao a fin de iniciar la organización de la Asociación Scout del País Vasco que debería luego integrarse en esta Federación española de Asociaciones Regionales. Lo mismo les digo a Bilbao." Lletra de Jaume Font a Rdo. Manuel Balenciaga, ede 19 de febrer de 1957

¹⁶⁸ Per exemple: Os prevengo que desconfiéis de toda información que procedente de alguien de Madrid o de cualquier punto de España, que no sea por el conducto oficial de la OAR en lo religiosos o de esta Federación en lo scout. Nos consta que se intenta sorprender la buena fe de los grupos scouts existentes en España invitándoles a fundar una Asociación "Scouts de España" que ni la jerarquía católica ha autorizado ni la experiencia scout aconseja. Lletra de Jaume Font a DDE Sant Sebastià, 25 de març de 1958

¹⁶⁹ Veure lletra Jaume Font a Batista i Roca, 30 de novembre de 1950. El Clan porta el nom de Lobo Gris en memòria de J.A. Dimas, que tenia aquest tòtem

El Clan Lobo Gris, que no anava més enllà d'aplegar antics escoltes madrilenys, féu circular un **informe a todos los scouts españoles y a todas las asociaciones scouts del mundo**, en el qual es donava una visió molt particular tant de la FIDE com de l'escoltisme català.

No cal dir, però, que els greuges històrics entre Exploradores i l'escoltisme català no havien pas estat enterrats. Davant la pretensió monopolística dels Exploradores de España, coincidents en part amb els afanys espanyolistes i imperialistes del regim franquista, els catalans estaven en una situació ben compromesa: sense oblidar que Bsdec havien estat una escissió de l'associació espanyola en els anys de la república, tot l'escoltisme català era als seus ulls **separatista** i per tant insalvable. La guerra havia acabat de dividir les persones, i els uns retreien als altres escorcolls, denúncies, ... ferides que no arribaven a cicatritzar.

Exploradores es comportaven com si només fossin ells, sense tenir en compte que era als Països Catalans, Catalunya i en menor grau València, on l'escoltisme seguia essent una realitat, ben diferent, per cert, a la dels Exploradores.

Val la pena reproduir alguns paràgrafs del seu informe referents a l'escoltisme català i valencià, els quals ja s'havien federat en la FIDE (Federació Ibèrica d'Escoltisme):

Després d'afirmar d'entrada que **de un modo orgánico, planeado y dirigido, no existen actividades escultistas en España**, desconeixent el fet català afirma que **existe una unidad espiritual escultista entre todos, exceptuando, tal vez, a Cataluña y Valencia**.

Cataluña es una región española de características peculiares. Los diversos nucleos o asociaciones escultistas o pseudoescultistas que en los últimos veinte años brotaron en aquella región, llevaron en sí la influencia de esa idiosincracia particular. Entre los scouts catalanes existieron y existen jefes capaces, entusiastas y con suficiente amplitud de miras para saber que no existe problema en cuanto a la unidad scout de Cataluña con el resto de sus hermanos españoles, y esperamos que el día en que el escultismo español sea autorizado para reanudar sus actividades, todos marcharemos juntos por el mismo sendero.¹⁷⁰

Pel que fa a l'escoltisme de València, el judici que l'**informe a todos los scouts españoles y a todas las asociaciones scouts del mundo** en dóna una imatge encara pitjor:

Se mantienen relaciones amistosas con el núcleo de Valencia, que por decisión del antiguo Presidente de la Federación Valenciana de Exploradores ha tomado un rumbo propio, apartado de la unidad nacional, pretendiendo constituir una Federación Ibérica Scout a espaldas de los restantes núcleos de otras provincias españolas.¹⁷¹

En la capital valenciana existe un núcleo que se considera a sí mismo el único en

¹⁷⁰ pp. 16-17

¹⁷¹ p. 14

España. Alegando su oposición al sistema orgánico de la antigua Asociación Nacional de los Exploradores de España, Valencia, con posterioridad al año 1940, tomó una orientación peculiar, organizando los Boy Scouts del País Valencià, integrados en una Federación Ibérica Scout ignorada de los españoles y los portugueses, salvo de un núcleo de Cataluña. Ello ha permitido a los no partidarios de la centralización escultista crear una Comisaría General Ibérica centralizada en Valencia, cuyos cargos son íntegramente ocupados por los valencianos, y de un modo tan inestable, que nunca se sabe quién es el titular de cada cargo. La existencia de disconformidad dentro de la misma población nos hace creer sinceramente que se trata de una apetencia personal de algún jefe.¹⁷²

Hom pot imaginar quina fou la reacció de catalans i valencians en conèixer el contingut desafortunat de l'informe.

Sempre a partir de l'informe, aquests foren els missatges que tant la Conferència dels Comissaris Internacionals com la reunió del Buró Mundial, i que de paraula féu arribar al Clan Lobo Gris el citat representant del CNE, amb encàrrec que el fessin arribar a tots els escoltes espanyols:

La reunió dels Comissaris Internacionals saluda i acull amb entusiasme les manifestacions de lleialtat i camaraderia dels Exploradores de España... recomana als germans espanyols que segueixin el camí recte emprès i els aconsella com a missió primordial que restableixin primer la unió per aconseguir la unitat per mitjà de la bona voluntat de tots. El missatge inclou també un cert reconeixement de la lleialtat a Franco quan diu: Reconocen el caso distinto del de Alemania e Italia durante sus épocas de disolución y el leal comportamiento de los Exploradores de España para con su egregio Jefe de Estado y las leyes del país. Això diuen els Exploradores que deia el missatge oral que els arribà: potser sí.

El Coronel Wilson, director del Buró Internacional, el mateix que l'any següent, rebrà al Jamboree de Bad Ischl els escoltes de Barcelona, després d'animar els Exploradores a passar el mal tràngol, i de donar-los el seu suport moral, insisteix en la formació d'un comitè acceptat per tots, o la designació entre tots d'una persona, que faci d'enllaç entre l'escoltisme a Espanya i el moviment escolta.

Encoratjats pel gest dels Comissaris Internacionals, el Clan Lobo Gris recull la idea de constituir una comissió, les missions de la qual fossin:

1. Ésser nexa d'unió de tot l'escoltisme espanyol;
2. Mantenir el contacte i correspondència amb tots els nuclis espanyols;
3. Mantenir les relacions oficioses dels Exploradores de España amb les altres associacions escoltes del món i els organismes internacionals del Moviment Escolta;
4. Aconseguir el ressorgiment de l'Associació, logrant l'aixecament de l'ordre de suspensió d'activitats, i
5. Preparar una assemblea nacional, tantost oficialment sigui factible, que aprovi estatuts i nomeni els càrrecs de caràcter nacional.

¹⁷² p. 17

Queda clar que Exploradores es consideren els dipositaris de la legitimitat escolta en tot el territori estatal. I que tot reconeixement passa pel seu reconeixement: no era pas la millor manera de cridar a la reconciliació i a l'entesa.

La seva proposta va fins a proposar com constituir aquest Comitè d'Enllaç.

1957

A València Juan Molins fa funcionar una Oficina Scouts Española i fa arribar circulars als centres escoltes, atribuint-se la representació de tot l'escoltisme a Espanya, ignorant completament la tasca realitzada per FIDE, i signant amb les sigles O.A.S.D.E. mai desglossades.

1958

A finals de novembre Juan Molins anuncia en lletra a Josep M. Sunyer que **OASDE trasladará su centro a América aunque trabajará a partir de Valencia. (!!!)**

1960

El treball fet des de València culminarà el 1960 en la proposta d'un POR,¹⁷³ que mereixerà una total desaprovació de part de Minyons Escoltes.

1965

Més tard, Molins protagonitzarà un nou incident amb el Comitè d'Enllaç per la seva pretensió de visitar Espanya com a enviat oficial de l'Escoltisme Mundial.

ESCOLTISME CATALÀ I JOVENTUTS DEL RÈGIM

Com es veien mútuament escoltisme i règim totalitari de Franco.

Malparat ho tenia la Institució Catalana d'Escoltisme nascuda a l'empara de la Generalitat l'octubre de 1936 que comprenia a més dels catalanistes Minyons de Muntanya, els Boy Scouts de Catalunya, vistos com a dissidents per l'Associació escolta que reclamava ésser la única reconeguda en el territori espanyol. Per als vencedors, l'Estatut de Catalunya havia deixat de tenir validesa des de 17 de juliol de 1936, i per tant la Institució Catalana d'Escoltisme no existia, no era ningú.

Hi havia esperança que acabada la guerra, l'escoltisme fos reconegut a Espanya, almenys?

La Asociación de Los Exploradores de España, Boy-Scouts Españoles, lleial al

¹⁷³ Programa, Organització i Reglament. Conjunt de reglaments de les associacions escoltes tradicionals

govern i règim republicà, havia estat presidida en els últims temps de Front Popular, per José Miaja, Isidoro de la Cierva, Juan Antonio Dimas (Lobo Gris), Cap escolta, Francisco Medina i Carlos Cifuentes, aquest darrer dirigent dels Exploradores de Barcelona.

El general José Miaja, asturià de naixement, féu costat a la legalitat republicana en esclatar la guerra civil, i fou nomenat president de la Junta de Defensa de Madrid, d'on s'havia fet escapol el govern que es refugià a València a primers de novembre de 1936, i cap dels exèrcits del Centre. Aconseguí, doncs, la més gran victòria defensiva del bàndol republicà - novembre del 36, febrer del 37 -, i esdevingué un heroi, **minat llavors per la propaganda comunista per a fins polítics i de control militar**.¹⁷⁴ Presidí el Consejo Nacional de Defensa el març de 1939 després del cop d'estat agònic de Casado.

Els escoltes catalans portaren el pes del servei a la Delegació de la Generalitat a Madrid, doncs, sota la **jefatura** del General Miaja, dirigent de Los Exploradores de España.

Fossin quins fossin els dirigents de l'associació escolta, i fessin el que fessin, l'escoltisme estava sentenciat des de la Unificació política i totalitària imposada i signada per Franco el 19 d'abril de 1937. Per escometre la gran tasca de la pau, el Nuevo Estado dissolia les organitzacions i partits polítics per crear el partit únic, **una sola entidad política nacional, enlace entre el Estado y la sociedad, garantía de continuidad política, ... como en otros países de régimen totalitario**.

Només havia fet que començar, i la lògica totalitària portaria tot seguit a la unificació de les organitzacions juvenils depenents dels partits i a la proclamació d'un únic, excloent i estatal Frente de Juventudes que ocuparia per força, i llei, tota l'escena juvenil espanyola durant més de vint anys, de 1940 a 1960 amb aquest nom, i suavitzat - Organización Juvenil Española - mentre visqués el qui havia alineat descaradament el règim del costat dels estats totalitaris amb totes les conseqüències.

L'actitud dels organismes oficials enfront de l'escoltisme català és el següent: per part del Frente de Juventudes, oposició total i de vegades violenta (assalts a cases particulars en 1940-1942, amenaces, un assalt a un centre excursionista en 1950). En abril de 1950, es produïren llargs i enutjosos interrogatoris al Govern Civil de Barcelona i un frustrat intent d'aplicació de la Llei del 6 de desembre de 1940. Per part de la policia governativa, interrogatoris aïllats, algun d'ells amb violència durant els anys 1947-1949. A partir del gener de 1951, i a propòsit de la revista Baloo, publicada en català en ciclostil per un grup de ròvers, i de difusió interna i limitada, llargs i enutjosos interrogatoris que afectaren a vuit ròvers i un consiliari. A l'abril de 1951 nous interrogatoris, correctes però llargs i detallats, sobre l'organització de l'escoltisme, que afectaren a altres vuit o deu caps.¹⁷⁵

1947

¹⁷⁴ Ricardo de la Cierva. Historia básica de la España actual 1800/1975, Ed. Planeta, Barcelona. 4a. edició, 1975, p. 427

¹⁷⁵ L'Escoltisme a Catalunya de 1939 als nostres dies. Sense signatura. Abril 1951. Forma part de l'esbós de crònica de l'escoltisme català redactat per membres del Consell

Mossèn Batlle diu al Consell General del 30 de març, en presència del P. Alban Cheyne, observador del BI: **A Catalunya estem afavorits per la gran pràctica de l'excursionisme i de l'acampada i de la sombra eclesiàstica. Amb tot ens hem vist assaltats locals per la Falange i alguns escoltes han estat maltractats més d'una vegada.** Com anècdota conta que hi havia establerta una competició entre els elements del Frente de Juventudes per cada ensenya que recuperessin dels Minyons de Muntanya, estipulant un premi de 25 ptes. per cada una.

1950

6 de març. Mn. Batlle comunica al Consell delegat que els escoltes catòlics de Barcelona han estat convidats a l'Assemblea d'A.C. que s'ha de fer a Mataró, el 23 d'abril.

3 d'abril. La Institució anul·la el seu campament Sant Jordi perquè els agrupaments catòlics puguin ésser a Mataró el 23 d'abril.

23 d'abril. Campament al Col·legi Valldemia de Mataró, a l'assemblea de l'A.C. Incident.

Quien siembra errores recoge conflictos, polèmica a la revista *Ausona*, de la Falange de Vic, sobre escoltisme, a rel de l'article aparegut a *Gran Joc*, circular de la Federació d'Agrupaments Escoltes del bisbat de Vic, i del suport que l'escoltisme, fet pels seminaristes, té del Dr. Ramon Masnou.

1951

El Diari francès *L'Aube*, de 27 de març de 1951, posa la notícia de la investigació que els autoritats, o la policia franquista, fan de la revista *Baloo*, i fins i tot n'arriba a donar els passatges que han desagradat el règim. Són aquests, segons la traducció francesa:

Commentaire à l'Evangile du dernier dimanche après la Pentecôte.-... Danger terrible de la séduction des pseudo-prophètes, de l'Antichrist, c'est l'hérésie du siècle, le despotisme de l'Etat sur l'individu, la famille, la municipalité, la région, l'université, la nationalité. C'est sont les ismes, ennemis du bien commun temporel et spirituel de la humanité. Ce sont le modernisme, les matérialismes, collectivistes et capitalistes, avec leurs corollaires: fascisme, nazisme, bolchévisme,...

En resposta a la Circular del Governador Civil, de 19 de setembre, recordant la prohibició d'uniformes i campaments, el Consell acorda, el 8 d'octubre, cursar instruccions reservades als caps d'unitat puntualitzant:

1. No informin el lloc de sortida ni els itineraris als nois, fins 24 hores abans.
2. Recordar les normes reglamentàries per a l'ús de l'uniforme puntualitzant que s'entén com a camp el despoblat.
3. Fer-los present que es farà responsable i haurà d'acudir davant d'un Consell d'Honor tot cap que no segueixi les normes presents.
4. Muntar serveis de vigilància permanents al volt de tot estacionament escolta.

5. Limitar tant com sigui possible el fer campaments, i escollir llocs amagats. fora de la vista del públic, millor en finques particulars; parar tendes al vespre i desparar-les de bon matí; durant el dia variar contínuament el lloc de reunions i jocs.

6. Limitar l'ús del fulard i braçal als moments de les cerimònies. Suprimir els bordons i forquetes.

7. No alarmar els nois, aplicant aquestes normes com a nou joc, sense comentaris.

Pràcticament les mateixes mesures de prudència són preses pel Consell de la Germanor de Noies Guies el mateix dia.

1952

10 i 11 de maig. Fets de Torreblanca.

Acampada de la vegueria Barcelona de la Branca Minyons, amb assistència dels agrupaments de Manresa, Sabadell, Terrassa i Mare de Déu de Montserrat de Barcelona. Hi assistiren, segons el llibre de la Secció Font i Sagué, que fa arribar en Joan Fornells: Amadeu Serch, Comissari general, Jaume Font, Secretari del Consell, Antoni Farré, Comissari Vegueria, Antoni Serra, Comissari Branca Minyons, i Mossèn Batlle.

El mateix llibre diu: L'endemà el C.A. (Miquel Gibert) i el C.S. (Joan Fornells) estaven tancats a una cel.la de la Via Laietana, acusats de celebrar un campament sense permís governatiu. Un i altre són multats amb 10.000 pessetes, com a jefes de un campamento situado en Torreblanca con gente uniformada, per ordre del Governador Civil, Felipe Acedo Colunga, de 14 de maig. Contra aquesta multa, demanà clemència per carta de 24 de maig, el Dr. Josep Castelltort, prior arxiprest de Terrassa.

1953

23-25 de maig. Fets del Montnegre.

Campament general de la branca Minyons Escoltes, a la Casa Nova del Mas Pont, a poca distància de Coll ses Basses, al Montnegre. Hi participen prop de 50 patrulles, més de 300 nois.

Ja abans d'aquesta data corrien rumors d'assalt falangista al campament, interpretats com un pic entre nois, escoltes uns i falangistes altres.¹⁷⁶

El campament fou visitat per la Guàrdia Civil el 24 a mitja tarda, i Mn. Batlle, fent-se'n últim responsable, hagué de defensar-se del port d'uniformes (són camises que tothom pot comprar a les botigues d'esport), i d'acampar (és el capellà de la Casa de Montserrat i aprofiten les festes per sortir: en aquest cas coincideixen en un mateix lloc per poder assistir a missa). La Guàrdia Civil mana desparar i marxar, però accedeix que es faci el matí següent.

¹⁷⁶ Sembla ser que la picabaralla tingué lloc a l'interior d'un grup d'alumnes dels Escolapis de Terrassa, el mestre dels quals era capellà de falange

A tres quarts de sis del matí l'emplaçament és invadit per una colla d'elements de Falange,¹⁷⁷ que fan llevar els acampats i els concentren en el prat. El Mossèn és insultat.¹⁷⁸ Els caps són obligats a identificar-se i donar el nom.

En les paraules que els adrecen queda palès com s'interpreta la història i el que els dol: **El millón de muertos de nuestra cruzada claman justicia ante vuestro comportamiento. La Falange luchó por la paz de España y del mundo y para salvar la Iglesia Católica y a ustedes (digirint-se a Mossèn), y sois precisamente vosotros, católicos o que os decís católicos, y en muchos curas donde encontramos más dificultades a nuestra obra.**

Després s'hissà una gran bandera de Falange, i es digué la missa, fent d'acòlits un escolta i un falangista.¹⁷⁹

A continuació, foren obligats a aixecar el campament, i marxar. Als majors de divuit anys se'ls havia requisat els camises d'uniforme.

Les conseqüències foren de diferent ordre, i greus. El Govern Civil obrí sumari contra deu dirigents de la **concentració clandestina antipatriòtica**. Els seus noms eren, per ordre de responsabilitat: Antoni Batlle, Manuel Casas, Eladi Homs, Salvador Soler, Miquel Aguadé, Antoni Serra, Josep Caparà, Josep Casanovas, Jaume Jordi i Santiago Coma. Segons consta en la relació governativa els cinc primers són objecte de la investigació diària de les seves activitats.¹⁸⁰

L'Abat de Montserrat protestà davant del Governador, s'oferí a pagar les multes, que pujaven a 100.000 ptes. i fins i tot es negà a rebre la Pelegrinació mariana del Frente de Juventudes a Montserrat, a principis de maig de 1954.¹⁸¹

Amb el títol **La Phalange persécute le scoutisme catalan**, la revista **Témoignage Chrétien**, de 21 d'agost de 1953, es fa ressó dels fets, i parla de les multes imposades: **...les jeunes phalangistes, obéissant aux consignes de leurs chefs, pratiquent de plus en plus la méthode qui consiste à prendre d'assaut les pacifiques campaments scouts. Les responsables se voient toujours dénoncés par leurs assaillants aux autorités civiles, puis inculpés comme agents provocateurs.**

¹⁷⁷ L'informe parla d'uns noranta-cinc. Pel testimoni de les noies de Germanor de Noies Guies, acampades a Can Vilardell, anaven en tres camions. (Les noies no foren molestades)

¹⁷⁸ A l'informe redactat per Antoni Serra, Comissari llavors de Minyons Escoltes, i al marge hi consta: "En 1936 mataron muchos curas porque no había unidad en España, y ahora los curas como usted siguen fomentando la desunión y el separatismo". "Parece mentira que un cura como usted (si es católico) vaya envenenando a la juventud española". "A su edad le corresponde únicamente confesar y estar en un convento de monjas". Fariseo, falso cura... "Que parece mentira que haga el juego a los que mataron a su hermano"

¹⁷⁹ La participació a aquesta missa forçada i incòmoda es féu amb un bilingüisme contestari. Al cant dels "Alabem primerament..." entonat pel Mossèn i seguit pels escoltes, els altres contestaren amb un "Cantemecs al amor de los amores", i a la primera avemaria en català, del final de la missa, en seguí una segona manada dir en castellà. Tampoc la pronúncia del llatí, llengua litúrgica, era la mateixa entre els dos grups, i d'això també en parlaren amb el Mossèn al peu de l'altar, acabada la missa

¹⁸⁰ Un duplicat de la relació tramés per la Jefatura Superior de Policía al Governador Civil arribà a Salvador Soler per un infiltrat que signava amb una "pajarita".

¹⁸¹ El Diari de Barcelona, de 4 de maig de 1954, informa detalladament de dita Pelegrinació, i diu explícitament que després de la missa "se hizo una visita al Padre Prior"

De lourdes amendes, allant de 5.000 à 10.000 pesetas, sanctionnent ce verdict arbitraire. A la suite des dernières amendes, infligées après l'assaut du campament du Montnègre le montant total des amendes s'élève déjà à plus de 100.000 pesetas. Ainsi, pense-t-on acculer dans une impasse le mouvement scout catalan, en l'obligeant soit à se ruiner en payant les amendes, soit à disparaître.

Aquesta és la notícia dels fets, en la correspondència privada escolta: Como Scouts no podemos existir. Ahora bien, si una entidad, sea Acción Católica, centro parroquial, colegio, centro excursionista, etc... adopte el escultismo como sistema de formación, entonces se nos permite actuar, pero sin uniforme y sin poder hacer campamentos ya que éstos son privilegio de Falange, pues en el nuevo Estado de ellos depende la educación de la juventud. ¿Cuáles son los resultados? El escultismo es conocido por los muchachos. Ellos quieren jugarlo. Si nosotros no nos exponemos a llevar las directrices puede muy bien caer en malas manos y desaprovechar todo el apostolado que hace fructificar el escultismo. ¿A qué nos exponemos? A una serie de disgustos, e intranquilidades, pues forzosamente se han de hacer los campamentos, cursos de formación, etc. teniendo por resultado sanciones gubernativas, a veces 10.000 ptas. por cada scout mayor de 21 años que asiste a un campamento. Saque Vd. la cta. del campamento de Pascua de Pentecostés y deducirá que esta vez la broma nos ha salido un poco cara, si Dios no lo remedia. Esta ha sido la quinta vez que nos han podido atrapar, pasando a más de 100.000 ptas. el importe de las multas, pagadas hasta la fecha, con las consiguientes intervius policíacas y detenciones.¹⁶²

En un altre to, un xic intoxicador, com esqueia a l'exili, i la clandestinitat, també la publicació **Cartes d'Europa**, òrgan del Moviment Europeu, n. 4, de juny de 1953, edició per a Catalunya,¹⁶³ parla de Bàrbars contra Boy-Scouts: El camp instal.lat al Montnegre durant la darrera Pasqua pels joves catòlics fou assaltat per un grup de falangistes armats. Després de destrossar les tendes i insígnies, i de passada robar els rellotges i altres peces dels campaires, es lliuraren a l'esport d'insultar Catalunya i de proclamar la sagrada causa que els empara. No solament els campaires repel.liren l'agressió, sinó que el diumenge següent instal.laren de nou el camp, al qual acudiren un nombre major de joves disposats a defensar llurs drets a gaudir de la natura. La policia ha interrogat Mossèn Batlle, animador de l'organització "Minyons de Muntanya" i sembla que es vol acumular proves de la infracció de les organitzacions excursionistes a la llei educativa dels falangistes. Àdhuc els Boy-Scouts són víctimes de les ires de la Guardia de Franco.

Per la seva part, també la premsa local i comarcal del Movimiento, intoxicava i amenaçava. **Igualada**, setmanari comarcal de la FET i de les JONS, de 6 de juny de 1953, en un article sense signatura, amb el títol de **La generación de la retaguardia**, després de recordar que **ser español es una de las pocas cosas serias e importantes que se puede ser en el mundo**, adverteix l'escoltisme català, sense nomenar-lo, del perillós que es jugar a **lo extranjero... inconscientes de los perniciosos resultados en que puede terminar su experimento, a pesar de**

¹⁶² Lletre de Josep M. Sunyer a Jorge Núñez, Scouts de México, 27 de maig de 1953

¹⁶³ Darrera hi ha un grup de catalans demòcrates que pertanyen a diferents formacions polítiques i que treballen en el Moviment Europeu a través del Consell Català (Batista i Roca). És aquest moviment qui ajudà econòmicament l'escoltisme català a la formació de caps en camps escoles de França i Bèlgica, segons testimoni de Jaume Font

ampararse, en muchos casos, en una indudable buena fe religiosa. El que ve de l'estranger segueix anatematitzat i titllat de masònic, i arriba a proposar fer com Jesucrist cuando, látigo en mano, sin diálogo, arrojó a los mercaderes de la Casa del Padre y Señor.

Més greu i difamant fou el tractament donat a l'escoltisme per la revista *Atajo*, portaveu de les Falanges Juveniles de Franco, de Barcelona, n. 18, de juliol de 1953, amb l'article *Caballos de Troya*. A menys de dos mesos dels fets de Montnegre, l'atac a Mossèn Batlle és directe i descarat: **Al parecer existen individuos que han adoptado como táctica cobijarse bajo el manto de los fines religiosos, para hallar plataformas a su gestión de siembra política. No faltan, claro está, sacerdotes cuya bondad innata e ingenuidad en lo político les impide conocer las arteras intenciones de algunas dinámicas personas en su entorno. Ni tampoco otros que, ya curados (gracias a los largos años de paz del régimen de Franco) del escarmiento que para ellos fue la guerra civil española, a cuya posibilidad contribuyeron con sus pasiones políticas separatistas o liberales, encuentran especial satisfacción e interés en fomentar actividades sospechosas.**

I després d'exposar alguns casos de no sotmetiment a l'ideari polític del règim de part d'associacions religioses, fa un pas més i ataca de front amb noms: **Lo relatado es cosa minúscula al lado de lo que se vislumbra tras los Minyons de Muntanya. Hace años que en distintas parroquias de la Provincia se fueron constituyendo estos pequeños nucleos de boy scouts. Con el pretexto de una formación religiosa han ido surgiendo sus uniformes, campamentos, concentraciones, reglamentos, juramentos, etc... en una constante actividad ilegal. Están orientados hacia el movimiento internacional del Escultismo que, con aureola de conceptos de vida protestante, se basa en las teorías inglesas de Baden-Powell. Pero esto no es lo peor -con ser bastante desprecio a modos de ser españoles- sino la significación de sus tareas. Enarboran una bandera blanca cruzada de rojo (de San Jorge hay quien la llama) que viene a ser un sucedáneo de la bandera separatista... Las circulares firmadas por Mossén Batlle son arengas de separatisme político. En sus concentraciones hacen una sinuosa difusión de consignas y criterios atentatorios contra la unidad y la grandeza de la Patria. Los Minyons de Muntanya, pues, pueden considerarse como intento de organización juvenil movida por una soterrada acción política. Esto con la eficacia de los aspectos de la milicia: agrupaments, patrulles, caps,...**

Acaba l'article anònim, alertant: **Hay quien confía de verdad en los principios de apoliticismo (?) del Escultismo. También quien va sugestionado por el respeto y confianza que merece todo sacerdote, pues son varios los mezclados en este movimiento juvenil. Pero basta saber que Mossén Batlle tiene ya antecedentes políticos anti-españoles, para suponer el peligro que amenaza la formación de estos muchachos como ciudadanos.**¹⁸⁴

Al mes següent, *Atajo* torna sobre el mateix tema i denuncia el pretès apoliticisme de Minyons de Muntanya, la seva hostilitat, diu, contra l'organització juvenil del règim, i el fet que no acceptin la disciplina del Movimiento Nacional, i es revolta contra la actitud de ponerse al margen del Frente de Juventudes.

¹⁸⁴ A l'Arxiu aquest article hi és dactilografiat, amb una nota al peu que diu: "Por orden superior esta revista fue recogida"

No oblidar que aquest mateix mes d'agost es signa el Concordat amb la Santa Seu, que obrirà, es vulgui o no, una pretensió de part de l'Església a organitzar la seva joventut fora del control del Frente de Juventudes.

Es vulgui o no també s'inicia la devallada irreversible de la Institució catalana d'Escoltisme, i a finals d'any el Consell autosuspendrà activitats, i els agrupaments entraran en una mena de flotació inestable que configurarà en poc temps un nou rostre d'escoltisme català.

El 21 de desembre, el Consell acordava suspendre activitats.

Pocs dies després, el 29 de desembre, al **Boletín Oficial de la Provincia de Barcelona** es publiquen les **Normas oficiales para la celebración de campamentos colectivos y práctica del camping en España**: Els campaments col·lectius,¹⁸⁵ i els programes i horaris, necessitaran el permís del Comité Español de Camping,¹⁸⁶ de la Delegación Nacional de Deportes de FET y de las JONS.

1954

En acostar-se l'estiu, com ja va essent normal en els darrers anys, s'intensifica a la premsa del Movimiento la campanya de denigració i intimidació contra els Minyons de Muntanya. **Verdad**, òrgan de la Guardia de Franco, de juny de 1954, publica amb el títol **Sempre endavant?**, un article insultant i amenaça: **Os avisamos para que no digáis que vamos de traidor.**

El periòdic **Mataró**, també editat per FET y de las JONS, amb data 13 de juliol, reproduïx un article de J. Ferrer Puig, signat a Barcelona, denunciant **los que se agrupan y tienen la bajeza de amparar sus propósitos antiespañoles con los sagrados nombres de Dios o de la Iglesia, merecen nuestro desprecio porque saben que la Falange -cristiana cien por cien- jamás ha pretendido disparar sus dardos contra lo que ellos intentan interponer para velar sus intenciones apatrias.** I els demanen que dejen de servir de marionetas a los que ajenos por completo a la idea de Dios y Patria, les están manejando a su antojo y comodidad.

Octubre, **El Bruch**, revista de FET y de las JONS, de Barcelona, torna a atacar, aquest cop a l'encobridora Església **la cual deseosa de ampliar su radio de acción apostólica no repara, por ingenuidad, en ciertas mercancías averiadas que buscan óptimo vivero.** Per concloure: **Son o no son ilegales las organizaciones de boys scouts? ¿Hay que anularlos o tolerarlos? ¿La actitud del Frente de Juventudes ha de corresponder a esta benevolencia de las autoridades, o ha de definirse por sí, conforme su peculiar estilo político? ¿Puede el Frente de Juventudes considerar conveniente su propia acción directa, sabiendo que el Estado tiene sus órganos represivos y es celoso de su competencia? ¿Hasta qué punto existe esta protección de la Iglesia a los Minyons de Muntanya? ¿No será más bien una iniciativa particular de ciertos sacerdotes, sin fundamento oficial y categórico?**

En el número següent es parla de cuando tuvimos noticia de que de nuevo existían de una manera semi-clandestina agrupaciones que con el apollado nombre de

¹⁸⁵ És col·lectiu tot campament amb més de cinc tendes i quinze persones (Art.3)

¹⁸⁶ Ricard Andreu, membre del Clan Roland Philipps, en representació de la UEC, fou membre d'aquest Comitè

Minyons de Muntanya recorrián los montes de nuestra región, llenos los labios de canciones alusivas y el corazón de odio a España, comprendimos que el objetivo, su torpe objetivo de rencor, derivaba hacia la juventud, en un intento de afianzamiento desesperado. Per reconèixer que el que els dol és que les seves organitzacions es buidin, culpant als Minyons de Muntanya que tiendan a obstaculizar la marcha de un Movimiento (Nacional) cuya puesta en escena tantos sacrificios y tanta sangre costó.

1957

8 de gener. Nou decret de la Presidència del Govern sobre campaments i marxes juvenils, amb més de sis persones: El cap haurà d'estar titulat pel Frente de Juventudes o Secció femenina. Per muntar el campament o colònia d'estiu caldrà l'autorització de la Delegación Nacional del Frente de Juventudes o Sección Femenina, els quals podran inspeccionar els campaments o colònies.

Comparant aquest decret amb les normes de finals de 1953, hom constata que ha augmentat la voluntat de control: ara no són normes del Comité Español de Camping, sinó decret de la Presidència del Govern, i que el Frente de Juventudes recupera directament tot el poder de formació i inspecció.

Des dels anys 1953-1954 el Frente de Juventudes maldava per trencar l'aïllament internacional del món occidental, i es presentava com a escoltisme a l'espanyola, participant fins a activitats promogudes per associacions escoltes o escoltisme internacional.¹⁸⁷

D'aquest any 1957, l'Arxiu de l'Escoltisme Internacional, de Ginebra, guarda lletres d'escoltes anglesos que s'han entrevistat amb López Cancio, jefe nacional de Frente de Juventudes, dient que aquest s'interessa pel moviment escolta i que aviat podrà reprendre l'existència a Espanya. (Pensava en OJE?) I pel desembre el Buró Internacional dels Boy Scouts de Londres fa arribar al Departamento Nacional de Información Juvenil de Frente de Juventudes un lot de publicacions escoltes demanades, entre les quals hi ha la Constitució de la Conferència Internacional Scout.

Frente de Juventudes està interessat en llançar un moviment de joventut a Espanya que pogués ésser reconegut per l'Escoltisme. És en aquest sentit que es gesta OJE, Organización Juvenil Española, una mena d'escoltisme des de les estructures estatals, i per descomptat al servei d'Espanya.

1958

Febrer, en ocasió de la Diada del Pensament, DDE-B prepara un joc de ciutat a Barcelona, en el qual hi participaran més de mil minyons. El 18 de febrer Jordi Bonet i Ricard Pedrals visiten l'arquebisbe-bisbe per posar-lo al corrent; aquest ho comunica a l'autoritat governativa. El 22 de febrer, vetlla del joc, es rep carta del Governador Civil en resposta a la sol.licitud de permís en la qual es diu que la petició ha estat cursada a Madrid i que mentre s'espera la resposta es suspenguí el joc. L'arquebisbe féu gestions prop del governador, endebades.

¹⁸⁷ Per exemple, una delegació valenciana del Frente de Juventudes assistí i prengué part en l'empresa dels Scouts de France, el 1955, en la construcció de la capella de Doran. (També hi hagué Guies catalans). O el 1957, 36 nois del Frente de Juventudes assistiren a un campament internacional escolta al Marroc

DDEde Barcelona es dirigeix a tots els caps i els explica el per què de la suspensió anunciant a la vegada que en lloc del joc anuncia un concurs de patrulles.¹⁸⁸

Agents de policia es presenten de bon matí al local del M.D. de Montserrat per recordar que el joc estava prohibit.

Maig. Tres guies de l'A.E. Ramon Llull són detinguts per l'autoritat governativa per portar uniforme. També ho foren el 15 de maig al Baixador del Passeig de Gràcia una trentena de minyons de la Secció Notre-Dame de Lourdes de la Capella Francesa, a requeriment de dos falangistes que eren a l'estació.

Al Butlletí del Govern Civil, o de la Província, de 9 de juny, es dóna ordre de suprimir tot uniforme que no sigui el de la Falange i de detenció a tothom que infringeixi aquesta disposició.

DDE-B envia circular recordant la prohibició d'anar d'uniforme en els llocs habitats; els distintius sí es poden portar. És convoca una reunió de caps per informar-los. Se'ls demanarà que una delegació de pares d'escoltes vagin a veure l'arquebisbe per solidaritzar-se amb ell en relació amb aquest afer. L'arquebisbe es fa responsable dels escoltes diocesans davant del governador. Ferran Llopis, president dels Joves d'Acció Catòlica s'ha entrevistat amb el Nunci per l'afer dels uniformes. Esports Kim rep una visita d'agents governatius per prohibir la venda d'uniformes i ensenyes.

La Germanor de Noies Guies acorda que es prescindeixi de l'uniforme en l'Assemblea general i el més dissimulat possible en les sortides de les unitats, però en el ben entès de no portar distintiu de cap mena.

1961

Neix l'Organización Juvenil Española, amb pretensions d'arribar a ser reconeguda com a associació escolta dins del Moviment Mundial.

1963

22 desembre. Els locals de l'A.E. M.D. de Montserrat, al Casal dels carrer dels Arcs, pateixen un assalt i incendi. Segueixen amenaces a caps, pares i altres membres de l'agrupament.

1967

Demarcació Barcelona informa sobre una agressió feta per elements de Falange a uns nois de l'A.E. Torras i Bages, a l'Estació de França, als quals ha demanat informació escrita dels fets.¹⁸⁹

¹⁸⁸ Hi participen 163 patrulles i és un èxit, segons diu l'Acta DDE de 29 de febrer

¹⁸⁹ Comissariat, 27 de febrer de 1967

LA CRISI DE 1958

Les tensions creades per la pressió externa i interna a la qual està sotmesa la Institució arriben enguany al seu punt àlgid fins a fer esclatar la unitat de l'escoltisme català aconseguida el 1936.

Els confessionals no eren pas aliens a aquesta dinàmica, com es pot veure en el capítol corresponent: L'escoltisme confessional a la Institució Catalana d'Escoltisme. La seva manera de fer arribà a suscitar l'hostilitat de bona part d'agrupaments que no combregaven amb la seva opció ni es sentien tant aixoplugats pel reconeixement eclesiàstic, com els confessionals els volien fer creure.

Tampoc no deixen d'estar exempts de culpa els defensors a ultrança de la unitat i la legalitat interna de la Institució, que arribava a bloquejar-la i incapacitar-la per afrontar les nous problemes i respondre a les situacions noves que no eren les de 1936 en que es féu la Unificació, ni les de la represa de 1945.

Ara bé, hom no pot deixar de reconèixer que els qui aixecaren la llebre i col·locaren l'escoltisme en un carreró sense sortida foren els dolguts Boy Scouts de Catalunya, i no sense raó, puix que eren ells els qui es creien discriminats i menystinguts en la trajectòria seguida des de 1948, i agreujada en els darrers temps per la ineficàcia i el buit de poder del Consell, ensems que pel pes i gruix que prenia l'escoltisme confessional arraconant la resta d'escoltisme, i sobretot l'escoltisme històric que tant havia costat salvar.

Si hem de creure els documents aquesta és la crònica del desenllaç d'aquest projecte educatiu i educador que Catalunya seguia necessitant i que no li fou donat.

Amadeu Serch i Ricard Pedrals s'adrecen a caps i escoltes un Missatge d'Any Nou en un llenguatge de referència fortament cristiana i religiosa que ve podia fer posar nerviosos els defensors de l'aconfessionalitat de la Institució.

No és, doncs estrany que també sigui en forma explicitada de missatge que els descontents adrecin al Consell la seva declaració de desengatjament i la reclamació d'una nova estructuració de l'escoltisme català: **una nova fórmula, un nou edifici més to amb les noves circumstàncies** (que es donen per suposades).

21 de gener. En efecte, vuit membres fundadors de MdeM-BSdeC i consellers, junt amb setze caps d'unitat dels agrupaments Roland Philipps, Folch i Torres, Pere Rosselló i "G. d'H",¹⁹⁰ tots ells Boy Scouts de Catalunya, adrecen el seu **missatge de cara a l'any 1958**, i el signen solemnement amb els seus corresponents tòtems escoltes.

¹⁹⁰ Fins al moment he estat incapaç d'identificar el nom de l'agrupament que s'amaga darrera aquestes sigles

Deixen dit ben clar que la iniciativa de la Unificació fou cosa dels BSdeC, convençuts com estaven que dues o més organitzacions d'ídèntiques finalitats en un mateix poble, corren el risc de generar competències i friccions no gens edificants, en detriment de l'obra i dels principis que sustenten; no s'estan també de recordar el principi de la distribució equitativa dels llocs de responsabilitats que interpreten i desitgen com a paritària, i retreuen al Consell els fets de 1948, exactament deu anys enrera:¹⁹¹ El I Capítol posà de manifest afanys i procediments que no esperàvem. A partir d'aquesta data veiem, condolguts, com només s'ha governat de cara a una majoria, majoria que s'ha anat descomponent pel mateix pecat que l'engendrà, i ara, ignorant per complert les més bàsiques essències del nostre Moviment patriòtic, no polític ni confessional, veiem com un Consell que pretén arrogar-se la representació de MdeM-BSDEC està a punt de lliurar la Institució de tots, no d'una circumstancial majoria, a una tendència respectable però que no és plenament representativa dels sentiments de la joventut del nostre poble.

Denuncien la inoperància del Consell i el fet d'haver abandonat a les Unitats la responsabilitat del Moviment, fet que qualifiquen com a greu abandonament de responsabilitats, concloent d'aquí, i sentenciant, que el Consell Delegat no pot arrogar-se ja la representació del Moviment a Catalunya perquè s'ha desviat dels principis fonamentals que el feren possible i li donaren vida. Amb la seva actuació ha empetitit els horitzons escoltes del nostre país reduint-los a una part de la nostra joventut. Per tant, la Unificació ha quedat invalidada, ... no pot satisfer a ningú ni salvar les necessitats del nostre poble ni les aspiracions dels propis integrants.

Quina és la sortida, doncs, que proposen els signants de tan agressiu missatge? Al nostre entendre cal decidir-se a donar efectivitat a una fórmula de compromís entre els MdeM i els Bsdec perquè reivindiquin, en un ambient de comprensió mútua i en peu d'igualtat, les seves antigues personalitats i es vagi a la creació d'un organisme superior de coordinació escolta, de caràcter federatiu, en la que incloent la DDE¹⁹² tots els matisos de l'Escoltisme tinguin reconeguda la seva pròpia personalitat i salvaguardi els compromisos amb la FIDE.

Per mesurar l'impacte que el missatge podia fer en els membres del Consell, val la pena recordar quina n'era la seva composició i en quin context institucional es movia: afeblit en la actuació, i autoritat, per l'acord de suspensió d'activitats, descol.locat per la desaparició de Mossèn Batlle, i disminuït per la força emergent de la DDE majoritàriament representada en el si del Consell.

Sorpresivament, a l'arxiu no hi ha acta de cap reunió del Consell entre 31 de maig de 1957 i 16 d'octubre de 1958, reunió que imprevisiblement es convertí en la darrera. És que no hi hagué cap reunió, o que no hi ha les actes?¹⁹³ Per reconstruir els fets només ens queden les còpies o originals dels documents que

¹⁹¹ Veure Capítol de 1948

¹⁹² La posició de BSdeC davant de la DDE de Barcelona es respectuosa, però curiosament excloent, raonada eilogísticament: DDE és una organització escolta de caràcter essencialment religiós vinculada plenament a la jerarquia eclesiàstica. MdeM-BSdeC és una associació no confessional. DDE no pot formar part de MdeM-BSdeC.(1)

¹⁹³ Serra, p. 101 parla d'una convocatòria de reunió del Consell per tractar principalment del missatge dels BSdeC, que hauria d'haver tingut lloc a finals de juny

foren esgrimits durant la crisi encetada pel missatge de BSdeC.

10 de març. Extensa carta redactada en plural, i signada per Amadeu Serch, en resposta al Missatge o Manifest¹⁹⁴ anterior. La demanda de reestructuració de l'escoltisme català és percebuda com voler trencar la Unitat establerta, i tornar a ressuscitar les dues organitzacions desaparegudes, d'ídèntiques finalitats: així es diu obertament en la resposta del Consell. Tot pren un to victimista desqualificador difícil de superar, des del moment que pressuposa en els altres la voluntat de destruir i no de salvar l'escoltisme català unificat: **És llàstima que els qui han redactat el dit document n'hagin fet un escrit polèmic en el seu afany de demostrar l'indemostrable. És que no s'adonen del mal que fan a l'escoltisme pel sol fet de voler-lo esmicolar, contradient així les seves mateixes afirmacions tan clarament formulades? També n'han volgut fer proselitisme repartint-ne còpies profusament.**

Sense voler-ho, el Consell cau en la trampa i entra en la polèmica enverinada, volent desmentir els aspectes més greus per tal d'evitar la desorientació, donat que **fer afirmacions gratuïtes mancades d'objectivitat i donar interpretacions tendencioses que desvirtuen la realitat, són procediments que considerem gens adients i impropis dels escoltes: els escoltes tenim un deure bàsic de sinceritat i d'amor a la veritat; els escoltes tenim el deure de jugar net. La veritat no pot ser alterada impunement, i menys per nosaltres els escoltes. El to no pot fer més que exasperar l'interlocutor, que ja no atindrà a raonaments per raonables i raonats que siguin. I això és el que per dissort s'estava produint.**

El Consell segurament que tenia força raó en recordar que la unificació no és una qüestió de paraules ni de propagandes sinó de realitats. És un punt de partida i prou. Realitzada la Unificació desapareix d'una vegada per sempre la personalitat anterior dels que s'han unit i la Unificació es converteix en Unitat a partir de la seva realització. Queda, doncs, ben clar que ja fa més de vint anys que han deixat d'existir els MdeM i els BSdeC, i tot el que sigui l'obsessió de voler conservar l'antiga personalitat dels desapareguts, no és altra cosa que traïr l'esperit d'Unitat i en definitiva l'Escoltisme. Però, els fets eren més inesquivables: en aquest cas no hi havia desapareguts, sinó dues associacions ben presents geloses de guardar les seves identitats, i a més una d'elles se sentia vexada, i menystinguda: això compta més que totes les teories, doctrines i declaracions de principis.

El Consell es defensa de les acusacions més aparents: no és cert que hagi abandonat les seves responsabilitats en suspendre les activitats generals i convidar als agrupaments, únic estament legalitzable possible, de cobrir-la a l'empara d'institucions legals:¹⁹⁵ els agrupaments poden actuar perquè no tenen responsabilitat punitiva per les seves activitats quan funcionen en entitats legalment constituïdes.

¹⁹⁴ Així el titulen el 16 de maig de 1958 els principals signants del document en resposta a la carta d'Amadeu Serch

¹⁹⁵ Cal reconèixer que els agrupaments no confessionals es trobaven també en aquest cas en inferioritat de condicions, i que sort en tingueren dels Centres Excursionistes que els oferiren l'espai de llibertat que necessitaven per subsistir. Però tampoc tots els agrupaments trobaren tan fàcilment aquest refugi: algun es quedà a la intempèrie, i se sentí abandonat per la Institució, o traït pels agrupaments benestants

L'actuació del Consell fora de la legalitat representa un perill per al mateix escoltisme català: és en aquest sentit que el Consell no actuarà mentre la seva existència pública pugui representar un perill pel mateix escoltisme, que els escoltes no hem vingut a promoure conflictes sinó a formar la consciència i el caràcter de la jovenalla. Una concessió, potser sí, a la política del Buró Internacional dels Escoltes, o que la pressió exterior sobre el Consell no permetia altra sortida en els anys cinquanta.

Tampoc és cert que el Consell governi de cara a un sector, per més majoritari que aquest sigui. Aquí sí que els Bsdec tenien el sostre de vidre, i tothom sabia prou que molt havien exigit, però que a l'hora de la veritat no sempre havien cobert els llocs que havien reclamat. El Consell, doncs, el ho podia tirar encara i amb raó, però sense encert ho feia: **No hem hagut de plànyer una i altra vegada certes absències repetides i sistemàtiques?**

Les atribucions de la DDE, o DDEs, apareixen encara en una nebulosa, de manera que no es pot parlar, com després ho seran en 1961, d'una organització escolta confessional d'àmbit català: per ara només és, o són, organitzacions diocesanes de rang inferior a la Institució, i com a confessionals no són homologables dins d'una associació nacional no confessional. Per això en resulta aquesta espècie de d'híbrid jurídic: mentre la DDE és un organisme diocesà intern a l'Església que no ha de donar comptes a la Institució, les unitats i els escoltes considerats particularment sí que són subjectes de la Institució. Sobre la definició de les DDE caldrà tornar-hi.

Com a conclusió, es refusa absolutament a acceptar de retornar les antigues personalitats i de constituir un organisme federatiu superior de les associacions catalanes d'escoltisme. El temps curt d'un any tindrà, però, la paraula, i la federació naixerà amb nom d'associació perquè no fos dit que l'escoltisme ha deixat de ser únic a Catalunya.

Des de la seva disminució legal, i moral, el Consell s'oferia a fer el que fos per superar aquelles diferències de matisos ja que d'altra mena no n'hi han, com amb tant d'encert es fa constar en el dit document.

16 de maig. BSdeC contraataca desqualificant d'entrada la carta rebuda que preferiríem no haver rebut i que lamentem... a més de no aportar solucions i amb un llenguatge dur es reiteren en la seva voluntat de tirar endavant el seu projecte de reestructuració de l'escoltisme català.

18 de juny. Per la seva part, l'Agrupament Ramon Llull, si hem de creure el que diu Serra,¹⁹⁶ afegeix obre un nou front de conflicte denunciant davant el Comissari general que: **La DDE s'ha apoderat de tots els ressorts de la institució i de l'escoltisme i, com és evident, amb aquesta situació de "hi som i no hi som", declaren, per una part, acatar la disciplina del Consell (espargint aquesta nebulosa d'intencions encaminada a amagar-nos els veritables fins que persegueix i que no són difícils de preveure), per altra, sense inconvenient, van forjant el seu propi programa: la formació d'una associació que englobi tots els escoltes catòlics.**

¹⁹⁶ Serra, p. 100. Aquest document no és a l'arxiu

Serra segueix dient que **rebudes les anteriors comunicacions, el comissari general convoca una reunió del Consell, principalment per tractar del primer document.** No hi ha cap rastre als arxius del Consell d'aquesta reunió.

Agost.¹⁹⁷ La Vegueria de Barcelona-capital conscient de la situació creada en l'Escoltisme Català per la inadequació present de la Institució amb la realitat i per les diferències evidents d'aplicació de mètode escolta, ha cregut convenient aportar esquemàticament al Consell el fruit de l'estudi que d'acord tots els C.A.¹⁹⁸ de la Vegueria, ha realitzat amb el desig d'enfortir la germanor, unitat, esperit jeràrquic i eficiència de l'Escoltisme Català. En nom de la qual cosa, es demana, com a primer pas, una reestructuració de la Institució, el nom de la qual podria ser Associació Catalana d'Escoltisme, plenament representativa, que **garantitzés i preveïés respecte als principis del Moviment Internacional, forma d'adhesió al mateix, afiliació de tots els nuclis¹⁹⁹ que practiquen escoltisme a la nostra terra i coordinació de les activitats i publicacions conjuntes de caràcter general vetllant per la convivència harmònica de tots.**

Era com un document sortit de trasantó, i Serra²⁰⁰ l'interpreta com si Jordi Bonet, veguer de Barcelona-capital, s'hagués posat al davant d'una rebel·lió en benefici dels fins no confessats dels confessionals, arrossegant agrupaments de BSdeC i el Ramon Llull i tot: Jordi Bonet havia anat més enllà de les seves atribucions i les comeses que li havia fet, com sentència Serra **ha permès i encoratjat el "sòviet de caps d'agrupament,²⁰¹ demostrant el seu desig que fos així, i ha situat el Consell davant una coacció evident.** La situació al si de la Institució s'agreuja.

25 de setembre. Amb aquesta data figura un dictamen al Comissari general sobre el document **reestructuració de l'escoltisme català** de la vegueria de Barcelona traient importància i llimant asporns. Aquest dictamen els havia estat demanat, i els signen els escoltes de la primera hora i llicenciats en Dret Joaquim Vidal i Guitart i Josep M. Benet i Caparà. Partint de l'apriorisme que **els escoltes no poden crear problemes**, els llicenciats en Dret dedueixen que els signants del document no volien pas crear problemes, i doncs que **l'esperit del document no s'oposa a la unitat de la Institució**, que els Comissaris de Branca els quals no poden estar mai en suspens han de vetllar perquè les activitats de conjunt portin aparellades la realitat de la germanor escolta que és la base de la Unitat, i que el President del Consell i els seus cooperadors directes **podran concedir a determinats agrupaments una reglamentació especial on es concreti el caire diferencial que acusin degut a la formació personal dels seus components.** Un xic sibil·lí: hom diria que no es volien comprometre ni amb uns, ni amb altres.

¹⁹⁷ Document rebut el 12 de setembre de 1958

¹⁹⁸ Hi consten com a agrupaments de la ciutat de Barcelona: Ramon Llull, M.D. de Montserrat, Roland Philipps, Ramon de Penyafort, Rafel de Casanova, Doctor Robert, M.D. del Roser, Abat Marcet, Torras i Bages, Mossèn Cinto Verdaguier, Doctor Tarrés, Mossèn Pere Ginebra, Folch i Torras, és a dir tots els agrupaments barcelonins de MdeM-BSdeC

¹⁹⁹ Per primera vegada apareix el mot nucli, que identificarà les associacions d'agrupaments

²⁰⁰ Serra, p. 101

²⁰¹ Aquesta expressió, que apareix a Serra, p. 101, es troba també a R. Galí, Senyals de camí, p. 145